

30 LAT ŚLĄSKIEJ JESIENI GITAROWEJ

Historia Międzynarodowego Festiwalu „Śląska Jesień Gitarowa”
oraz Konkursu Gitarowego im. Jana Edmunda Jurkowskiego w Tychach

Autor:

Wojciech Gurgul

Projekt okładki:

Agnieszka Seidel-Kożuch

Projekt graficzny i skład:

Marek Klimek/studiocorner.pl

Korekta językowa:

Jadwiga Zimnik

Wydawca:

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

ul. Bohaterów Warszawy 26, 43-100 Tychy

ISBN: 978-83-927973-3-3

SPIS TREŚCI

<i>... dla miasta Tychy</i> – list od Anny Jurkowskiej-Trap oraz Romualda Jurkowskiego	11
PRZEDMOWA – słowa od prof. Aliny Gruszki	13
WSTĘP	17
ROZDZIAŁ I	19
Historia Międzynarodowego Festiwalu „Śląska Jesień Gitarowa”	19
I. 1. Geneza festiwalu	19
I. 2. Jan Edmund Jurkowski – dusza festiwalu	22
I. 3. Jan Kulbicki – pierwszy dyrektor organizacyjny	26
I. 4. I Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	29
I. 5. II Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	43
I. 6. Jurkowski in memoriam	61
I. 7. Alina Gruszka – twórczyni trzynastu edycji	63
I. 8. III Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	67
I. 9. IV Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	85
I. 10. V Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	105
I. 11. VI Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	121
I. 12. VII Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	135
I. 13. VIII Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	151
I. 14. IX Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	163
I. 15. X Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	173
I. 16. XI Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	187
I. 17. XII Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	195
I. 18. XIII Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	205
I. 19. XIV Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	213
I. 20. XV Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”	227

ROZDZIAŁ II	241
Historia Konkursu Gitarowego im. Jana Edmunda Jurkowskiego	241
II. 1. Konkurs na najlepsze wykonanie koncertu gitarowego z towarzyszeniem orkiestry symfonicznej o nagrodę „Gitary Czarnych Diamentów” (1986)	242
II. 2. II Konkurs Gitarowy o nagrodę „Gitary Czarnych Diamentów” (1988)	246
II. 3. III Konkurs Gitarowy o nagrodę „Gitary Czarnych Diamentów” (1990)	249
II. 4. IV Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (1992)	252
II. 5. V Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (1994)	255
II. 6. VI Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (1996)	258
II. 7. VII Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (1998)	261
II. 8. VIII Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2000)	264
II. 9. IX Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2002)	267
II. 10. X Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2004)	269
II. 11. XI Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2006)	272
II. 12. XII Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2008)	274
II. 13. XIII Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2010)	276
II. 14. XIV Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2012)	278
II. 15. XV Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2014)	280
 ROZDZIAŁ III	 283
Wydarzenia towarzyszące Śląskiej Jesieni Gitarowej	283
III. 1. I Śląska Jesień Gitarowa	284
III. 2. II Śląska Jesień Gitarowa	284
III. 3. III Śląska Jesień Gitarowa	285
III. 4. IV Śląska Jesień Gitarowa	285
III. 5. V Śląska Jesień Gitarowa	286
III. 6. VI Śląska Jesień Gitarowa	287
III. 7. VII Śląska Jesień Gitarowa	288
III. 8. VIII Śląska Jesień Gitarowa	288
III. 9. IX Śląska Jesień Gitarowa	289
III. 10. X Śląska Jesień Gitarowa	290
III. 11. XI Śląska Jesień Gitarowa	291

III. 12. XII Śląska Jesień Gitarowa	292
III. 13. XIII Śląska Jesień Gitarowa	292
III. 14. XIV Śląska Jesień Gitarowa.....	295
III. 15. XV Śląska Jesień Gitarowa	295
III. 16. Konkurs plastyczny „Muzyka w malarstwie”	297
III. 17. Konkurs na plakat Śląskiej Jesieni Gitarowej.....	302
III. 18. Ogólnopolski Konkurs Kompozycji na Gitarę Klasyczną.....	303
 ROZDZIAŁ IV	306
Panteon organizacyjny	306
 ZAMIAST PODSUMOWANIA.....	317
Listy przyjaciół festiwalu	320
 BIBLIOGRAFIA	331
 ANEKS I (Sponsorzy festiwalu oraz patroni medialni).....	346
 ANEKS II (Płyty dokumentujące festiwal).....	355
 ANEKS III (Życie towarzyskie)	361

SPIS EDYCJI

I ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (02-09.10.1986 r.)	
Festiwal	29
Konkurs.....	242
Wydarzenia towarzyszące	284
Organizatorzy.....	307
II ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (01-08.10.1988 r.)	
Festiwal	43
Konkurs.....	246
Wydarzenia towarzyszące	284
Organizatorzy.....	308
III ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (06-13.10.1990 r.)	
Festiwal	67
Konkurs.....	249
Wydarzenia towarzyszące	285
Organizatorzy.....	308
IV ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (03-10.10.1992 r.)	
Festiwal	85
Konkurs.....	252
Wydarzenia towarzyszące	285
Organizatorzy.....	309
V ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (01-08.20.1994 r.)	
Festiwal	105
Konkurs.....	255
Wydarzenia towarzyszące	286
Organizatorzy.....	310

VI ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (05-12.10.1996 r.)

Festiwal	121
Konkurs.....	258
Wydarzenia towarzyszące	287
Organizatorzy	310

VII ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (03-10.10.1998 r.)

Festiwal	135
Konkurs.....	261
Wydarzenia towarzyszące	288
Organizatorzy	310

VIII ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (07-14.10.2000 r.)

Festiwal	151
Konkurs.....	264
Wydarzenia towarzyszące	288
Organizatorzy	312

IX ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (05-12.10.2002 r.)

Festiwal	163
Konkurs.....	267
Wydarzenia towarzyszące	289
Organizatorzy	313

X ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (02-09.10.2004 r.)

Festiwal	173
Konkurs.....	269
Wydarzenia towarzyszące	290
Organizatorzy	313

XI ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (07-14.10.2006 r.)

Festiwal	187
Konkurs.....	272
Wydarzenia towarzyszące	291
Organizatorzy	313

XII ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (04-11.10.2008 r.)

Festiwal	195
Konkurs.....	274
Wydarzenia towarzyszące	292
Organizatorzy	313

XIII ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (09-16.10.2010 r.)

Festiwal	205
Konkurs.....	276
Wydarzenia towarzyszące	292
Organizatorzy	314

XIV ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (13-20.10.2012 r.)

Festiwal	213
Konkurs.....	278
Wydarzenia towarzyszące	295
Organizatorzy	314

XV ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (11-18.10.2014 r.)

Festiwal	227
Konkurs.....	280
Wydarzenia towarzyszące	295
Organizatorzy	315

XVI ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA (16-22.10.2016 r.) ... ?

... dla miasta Tychy

Przysłowie mówi „Miłość góry przenosi”.

Dzięki tej miłości do muzyki i ludzi, z którymi pracował, nasz ojciec pokonał wszelkie trudności, aby zrealizować swój cel i marzenie. I tak w 1986 roku narodził się – w Tychach, a nie w Warszawie czy innym dużym mieście Polski – Pierwszy Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”. To piękne wydarzenie trwa już od 30 lat dzięki wysiłkom i energii przyjaciół i współpracowników Jana Edmunda Jurkowskiego, a także władz miasta Tychy.

Szczególne podziękowania kierujemy tutaj do Dyrektora artystycznej Pani Aliny Gruszki za jej wieloletnie poświęcenie i pracę włożoną dla kontynuacji festiwalu. Jesteśmy i zawsze będziemy bardzo wdzięczni wszystkim osobom związanym z organizacją tego muzycznego wydarzenia. Dziękujemy również wiernej publiczności śledzącej z zainteresowaniem ten muzyczny maraton.

Śląska Jesień Gitarowa przyciąga do naszego miasta znakomitych gitarzystów o światowej renomie, muzykologów, kompozytorów i jurorów. Jest to wzbogacający tydzień dla muzyków, melomanów i ludzi ciekawych pięknych wrażeń. Pozwala na odkrycie nowych muzycznych talentów i otwiera przed nimi drogi kariery światowej. Bardzo wymagający Konkurs im. Jana Edmunda Jurkowskiego, lekcje mistrzowskie, wieczorne koncerty, wystawy towarzyszące czynią z festiwalu jedyne w swoim rodzaju wydarzenie. Myślimy, że powinno ono trwać jak najdłużej, ponieważ muzyka nie zna granic, łączy ludzi i pokolenia. Nadaje oryginalność Tychom – miastu, którego wizytówką obok **piwa** i **fiata** stała się **gitara**.

Jesteśmy dumni z naszego ojca, nie tylko dlatego, że stworzył festiwal, ale że był wspaniałym i hojnym człowiekiem, cenionym muzykiem oraz doskonałym i lubianym pedagogiem. Pozostawił po sobie wdzięczne wspomnienia i wielu uczniów, obecnie znanych wirtuozów, kontynuujących jego pasję muzyczną w kraju i za granicą.

Pragniemy więc, aby festiwal Śląska Jesień Gitarowa rozwijał się nadal i przynosił wiele sukcesów oraz sławy międzynarodowej młodym artystom, a także naszemu miastu Tychy.

Anna Jurkowska-Trap i Romuald Jurkowski
18 lutego 2016 r., Culoz, Francja

PRZEDMOWA

Śląska Jesień Gitarowa to niezwyklej wagi inicjatywa zapoczątkowana przez Jana Edmunda Jurkowskiego i Jana Kulbickiego. Festiwal, poczynając od 1986 roku, przez wszystkie późniejsze edycje, zdołał zachować miano znaczącego wydarzenia muzycznego, uznanego na całym świecie przez wybitne artystyczne autorytety. Jego kontynuacja to nieoceniony prezent władz miasta Tychy dla młodych muzyków.

Co dwa lata, na kilka październikowych dni Tychy stają się międzynarodową stolicą gitary. Instrument ten wybrzmiewa zarówno w recitalach najwybitniejszych artystów, jak i w programie konkursowym młodych adeptów sztuki muzycznej. Występy te stanowiły zawsze zjawisko pełne swoistej magii, o szczególnej aurze i ekspresji, nieporównywalne z grą solową na jakimkolwiek innym instrumencie.

Godny podkreślenia jest fakt, iż przez bardzo wielu młodych artystów Śląska Jesień Gitarowa postrzegana jest jako jedna z największych inspiracji w ich zawodowym życiu muzycznym, gdyż festiwal ten pozwala na wszechstronną prezentację gitary: zarówno w aspekcie historycznym, jak i współczesnym, w konfiguracjach z innymi instrumentami czy w różnych muzycznych stylach, jak np. flamenco czy jazz. Wielkie znaczenie dla festiwalu ma współpraca z jedną z najwybitniejszych orkiestr kameralnych na świecie – Orkiestrą Kameralną Miasta Tychy AUKSO pod kierownictwem Maestro Marka Mosia.

Bogactwo festiwalowych wydarzeń nieustannie podsyca determinację tych młodych artystów – wyznacza cele, które pozornie uznane za nieosiągalne, wielokrotnie w Tychach stawały się jednym z ich najważniejszych życiowych osiągnięć na drodze artystycznego rozwoju.

Mój ulubiony cytat przytaczam często: – „Sztuka uczy nas dostrzegać więcej” – pisał Zbigniew Herbert. – „Każe się dziwić, przygotowuje tysiące niespodzianek i zdumień. Odkrywa nam, że codzienność, z którą oswoiliśmy się, jest daleko bogatsza, niż przypuszczaliśmy. Oczywiście trzeba zdobyć się na pewien wysiłek wyobraźni.... Ale jeśli dojdziemy do tego rozbudzenia wrażliwości, a ułatwić to może kontakt z dziełami sztuki, czekają nas niespodziane zachwyty i przygody.”

Powyższe przesłanie doskonale rozumie aktor, reżyser i scenarzysta Pan Paweł Drzewiecki – obecny dyrektor Miejskiego Centrum Kultury w Tychach, dyrektor Śląskiej Jesieni Gitarowej, który wraz z dyrektorem artystycznym festiwalu prof. Markiem Nosałem, cenionym gitarzystą i wykładowcą Akademii Muzycznej w Katowicach, przygotowuje kolejną, XVI edycję tego znaczącego wydarzenia. Jestem przekonana, że determinacja dyrektora Pawła Drzewieckiego, który zdołał przekonać władze miasta do kontynuacji tej pięknej tradycji, przyniesie owoce w postaci kolejnego święta gitary.

Cała społeczność związana z wydarzeniami festiwalowymi wyraża wdzięczność Panu Prezydentowi Miasta Tychy Andrzejowi Dziubie za umożliwienie kontynuacji Festiwalu oraz za zabezpieczenie środków finansowych na ten cel. Pan Prezydent stoi na straży harmonijnego rozwoju miasta w jego najszerszym aspekcie, kreśląc jednocześnie w Polsce i na świecie godny wizerunek polskiej kultury. Tychy to nie tylko „dobre miejsce”, to znaczące, nadzwyczajne miejsce dla mieszkańców, oświaty, kultury, sportu, gospodarki – dla rozwoju błyskotliwych, znaczących inicjatyw.

Jestem zaszczycona propozycją opatrzenia słowem wstępnym tej wspaniałej, wielkiej pracy Wojciecha Gurgula, który ukończył w tym roku studia w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Jest on wielkim pasjonatem, nieustannie bogacącym wiedzę muzyczną i pełni obecnie funkcję redaktora naczelnego kwartalnika „Sześć Strun Świata”. Praca, która została opracowana przez tak młodego autora, wymagała od niego głębokich studiów, usystematyzowania wielu zachowanych materiałów związanych z rozwojem gitarystyki w Polsce, a na ich tle ukazania w najdrobniejszych szczegółach kolejnych etapów rozwoju festiwalu na przestrzeni trzydziestolecia. Praca stanowi nieoceniony dokument o znaczeniu historycznym, opracowany z niezwykłą dociekliwością, wręcz desperacją, a także troską o najdrobniejszy szczegół. Stanowi nieoceniony potencjał do wnikliwych badań naukowych nad rozwojem muzyki gitarowej oraz wykonawstwa gitarowego w naszym kraju i na świecie, a także otwiera perspektywę kontynuacji dalszego dokumentowania festiwalowej historii.

Zachęcam do zapoznania się z tą pracą. Dla mnie jest ona szczególnie ważna, gdyż dzięki niej utrwalili się w mojej pamięci wszyscy wspaniali ludzie, których dzięki tyskiemu świętu muzyki miałam okazję poznać i bogacić się ich wielką osobowością. Dziękuję całej rzeszy osób, związanych pracą, a właściwie misją tworzenia i organizowania kolejnych edycji tego wydarzenia. Listy, które otrzymałam od wielkich i wybitnych autorytetów oraz przyjaciół Festiwalu, umieszczone w niniejszej pracy, zawierają wiele pięknych słów. Skierowane są do Państwa, do nas wszystkich, związanych w ciągu tych wszystkich lat z Festiwalem. Dziękuję i życzę dalszego wspaniałego rozwoju Śląskiej Jesieni Gitarowej w Tychach.

prof. zw. dr hab. Alina Gruszka

Kierownik Katedry Gitary i Harfy Akademii Muzycznej w Katowicach
dyrektor artystyczny Międzynarodowego Festiwalu i Konkursu
im. Jana Edmunda Jurkowskiego „Śląska Jesień Gitarowa” w Tychach
w latach 1990-2014

WSTĘP

Będąc uczniem szkoły muzycznej w Gdańsku, nieraz słyszałem o festiwalu gitarowym w Tychach. Nazwa Śląska Jesień Gitarowa była wtedy dla mnie synonimem czegoś znaczącego, a Tychy – miejscem, gdzie spotkać można było legendy świata gitary. Festiwal odwiedziłem po raz pierwszy w roku 2010, biorąc udział w XIII edycji Śląskiej Jesieni Gitarowej. Koncerty gwiazd, spotkania z gitarzystami z całej Polski i świata – było to niesamowite doświadczenie dla młodego adepta gitary. Pamiętam, że będąc miłośnikiem muzyki nowej i nieznaney poprosiłem prof. Alinę Gruszkę o udostępnienie nut kompozycji *Ballada romantica* Jana Edmunda Jurkowskiego, którą dwa i pół roku później miałem okazję prawiwykonać. Było to moje pierwsze spotkanie z postacią Edmunda Jurkowskiego.

Nie spodziewałem się wtedy, że rok później będę studentem klasy gitary Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, a dwa lata później, w 2012 roku, podczas XIV edycji Śląskiej Jesieni Gitarowej wezmę udział w festiwalu jako prowadzący Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego i otrzymam zaszczytną plakietkę „kierownika konkursu”.

Studiując w Katowicach wielokrotnie natrafiałem na echa Śląskiej Jesieni, która dla śląskich gitarzystów jest niezwykle ważnym elementem muzycznego życiorysu. Powoli i ja coraz bardziej wgłębiałem się w jego historię. Podczas XV edycji ponownie miałem zaszczyt prowadzić konkurs wykonawczy.

Gdy prof. Alina Gruszka zaproponowała związanie tematu mojej pracy magisterskiej z historią tyskiego festiwalu, bardzo chętnie przystałem na tę propozycję i rozpocząłem dogłębne studia nad udostępnionymi materiałami. Owocem tych studiów jest poniższa publikacja, która, mam nadzieję, przyczyni się do poszerzenia i utrwalenia wiedzy o roli i historii Śląskiej Jesieni Gitarowej w pamięci młodych adeptów sztuki gitarowej, a także stanie się przyczynkiem do dalszych poszukiwań z zakresu historii gitary w Polsce.

Kolejna, XVI edycja festiwalu, która trwać będzie od 16 do 22 października 2016 roku, pozwala mieć nadzieję, iż festiwal będzie kontynuowany, rozwijany i otworzy perspektywę do kontynuacji tego opracowania.

W tym miejscu chciałbym podziękować osobom, którym jestem bardzo wdzięczny za pomoc w kompletowaniu materiałów dotyczących Śląskiej Jesieni Gitarowej: Beacie Będkowskiej-Huang, Zbigniewowi Dubielli, Alicji Kawie, Jerzemu Koenigowi, Januszowi Marczewskiemu, Krzysztofowi Nieborakowi, prof. Wandzie Palacz, prof. Janowi Paterkowi, drowi hab. Tomaszowi Spalińskiemu, Andrzejowi Tomali, a także wielu innym, bez udziału których dotarcie do tylu informacji byłoby niemożliwe.

Dziękuję również wszystkim zaangażowanym w tłumaczenie listów i relacji z całego świata – Jolancie Mackiewicz (autorce tłumaczenia listów przyjaciół festiwalu), Marii Gurgul (tłumaczenia z języka rosyjskiego), a także Martinowi Gregoriusowi (tłumaczenia z języka niemieckiego oraz francuskiego).

Serdeczne podziękowania składam drowi hab. Markowi Nosalowi – dzięki jego pomocy publikacja ta ujrzała światło dzienne i przyjęła aktualną formę.

Wyrazy wdzięczności pragnę skierować w stronę prof. Aliny Gruszki, dzięki której ta książka mogła powstać. Bez Pani Profesor moja niezwykła przygoda ze Śląską Jesienią Gitarową nigdy nie miałaby miejsca.

ROZDZIAŁ I

Historia Międzynarodowego Festiwalu „Śląska Jesień Gitarowa”

Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” jest znaczącym w świecie wydarzeniem muzycznym i od 1986 roku co dwa lata gromadzi w Tychach światowej sławy artystów. Jak rozpoczęła się historia festiwalu, który na długie lata stał się najważniejszym wydarzeniem gitarowym w Polsce?

I. 1. Geneza festiwalu

Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” nie był pierwszym w naszym kraju cyklicznym wydarzeniem muzycznym związanym z gitarą klasyczną, o co najmniej ogólnopolskim zasięgu. Pionierską rolę w tym względzie odegrał Ogólnopolski Konkurs Wykonawczy, który od już roku 1968 odbywał się w Łodzi¹. Jego kolejne edycje miały miejsce w latach 1973, 1976, 1979, 1982, 1985 i 1990. Również w Łodzi odbywały się Dni Muzyki Gitarowej, których cztery edycje miały miejsce w latach 1983, 1984, 1986 i 1988². Od tego czasu pojawiało się coraz więcej wydarzeń promujących gitarę klasyczną, m.in. konkurs dla szkół muzycznych I stopnia w Strzelcach Krajeńskich, Spotkania z muzyką gitarową w Koszalinie czy pierwszy festiwal na Śląsku – Tydzień Muzyki Gitarowej w Cieszynie, którego cztery edycje zorganizował absolwent katowickiej akademii, Bogdan Firla³.

¹ Zbigniew Dubiella, *Gitara klasyczna. Życie koncertowe w Polsce współczesnej* [w:] *Aktualny stan gitarystyki polskiej i perspektywy jej rozwoju*, red. Jerzy Zamuszko, Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuty Bacewiczów w Łodzi, Łódź 1996, s. 95.

² Marek Tubis, *Ośrodek Gitarowy Ludowego Instytutu Muzycznego w Łodzi. Historia powstania i kierunki działalności* [w:] *Aktualny stan gitarystyki polskiej i perspektywy jej rozwoju*, red. Jerzy Zamuszko, Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuty Bacewiczów w Łodzi, Łódź 1996, s. 182-183.

³ Alina Gruszka, *Podsumowanie rozwoju i osiągnięć gitarystyki na Górnym Śląsku po II wojnie światowej* [w:] *Aktualny stan gitarystyki polskiej i perspektywy jej rozwoju*, red. Jerzy Zamuszko, Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuty Bacewiczów w Łodzi, Łódź 1996, s. 115.

Rok 1985 przyniósł dwa nowe znaczące międzynarodowe festiwale: Gdańskie Spotkania Gitarzystów i Krakowskie Dni Muzyki Gitarowej, które odbywały się w cyklu jednorocznym, by po kilku edycjach uzyskać formę biennale. Wraz z upływem czasu wydarzenia te wzbogacone zostały o międzynarodowe konkursy gitarowe: w Gdańsku od roku 1989 odbywał się Międzynarodowy Konkurs Promocyjny im. Kazimierza Sosińskiego⁴, a krakowski festiwal, przemianowany wpraw na Krakowskie Spotkania z Gitarą Klasyczną, a następnie na Międzynarodowy Festiwal Muzyki Gitarowej⁵, od roku 1986 został poszerzony o Konkurs Gitarowy, który w 1994 roku przeniesiono do Krynicy-Zdroju; w 1996 roku przemianowano go Konkurs Gitarowy im. Czesława Drozdziwicza. Na kanwie ówczesnej panoramy festiwali gitarowych w Polsce Jan Edmund Jurkowski rozpoczynał przygotowania do organizacji pierwszej edycji Śląskiej Jesieni Gitarowej.

Idea zorganizowania festiwalu zrodziła się podczas podróży Jana Edmunda Jurkowskiego na Węgry, gdzie odwiedzał słynny w całej Europie Wschodniej festiwal w Esztergom (pol. Ostrzyhom), będący jednym z dwóch gitarowych wydarzeń (drugim jest organizowany przez Costasa Cotsiolisa festiwal w greckim Volos, pol. Wolos), na który najczęściej i najliczniej wyjeżdżali polscy gitarzyści. Węgierski festiwal, zainicjowany w 1973 roku przez wirtuoza gitary László Szendreya-Karpera, był największym wydarzeniem gitarowym bloku krajów socjalistycznych⁶. Jak pisze amerykański muzykolog Matanya Ophée: [Tyski] festiwal był pomysłem ostatnich lat życia Jana Edmunda Jurkowskiego, ideą, która wyrosła z wielu dyskusji, jakie on i ja przeprowadziliśmy przez lata podczas naszych spotkań w Esztergom⁷.

W 1984 roku⁸ z inicjatywy władz Tychów, w osobie kierownika Wydziału Kultury Urzędu Miejskiego Jana Kulbickiego, powstała idea zorganizowania wydarzenia artystycznego, które integrowałoby środowisko muzyczne tego miasta. Zarys tego projektu współgrał z pomysłem wyrosłym na bazie rozmów

⁴ Monika Dzuła-Radkiewicz, *Działalność klasy gitary w Akademii Muzycznej w Gdańsku*, „Sześć Strun Świata” 02/2015, s. 41.

⁵ Dorota Pietrzyk, *O krakowskich spotkaniach z gitarą klasyczną*, „Sześć Strun Świata” 1/2015, s. 47-48.

⁶ Janusz Cegieła, *Laszlo Szendrey-Karper w X rocznicę śmierci*, „Świat Gitary” 1/2002, s. 18-19.

⁷ Matanya Ophée, *Poland: The Tychy Festival*, „Soundboard” Winter 1991, s. 86.

⁸ Karolina Ociepa, *Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego „Śląska Jesień Gitarowa” w Tychach*, Praca magisterska, Częstochowa 2011, s. 19.

w Esztergom. W ten sposób doszło do spotkania Jana Edmunda Jurkowskiego i Jana Kulbickiego, które zapoczątkowało intensywne rozmowy i twórcze myślenie o imprezie muzycznej⁹. W dyskusjach, oprócz Jurkowskiego i Kulbickiego, brali również udział inni tacy muzycy: kompozytor i dyrygent Czesław Grabowski oraz wirtuoz skrzypiec Roman Lasocki. Wśród początkowych dysput pojawiały się propozycje zorganizowania wydarzenia w formie m.in. festiwalu słowiańskiej muzyki gitarowej lub festiwalu gitarowo-akordeonowego.

Prof. Jan Paterek tak wspomina inicjatywę Jana Edmunda Jurkowskiego: największym Jego marzeniem było zbudowanie wielkiego festiwalu międzynarodowego na kształt festiwalu organizowanego wcześniej w Esztergom na Węgrzech. To właśnie tam – w Esztergom – wtajemniczał mnie w niektóre szczegóły swojego projektu powołania do życia Międzynarodowego Festiwalu „Śląska Jesień Gitarowa”¹⁰. To gitarowe marzenie wiązało się z nieustanną potrzebą rozwoju polskiej gitarystyki oraz konfrontacji posiadanej wiedzy na forum ogólnopolskim i światowym, o czym pisze także prof. Roman Lasocki: Edmund uświadomił mi konieczność konstruowania kolejnych „narzędzi” niezbędnych dla rozwoju muzyki gitarowej. Projektował festiwal w Tychach [...] ¹¹.

Będąc związanym z Akademią Muzyczną im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Jan Edmund Jurkowski miał możliwość współpracować i przyjaźnić się, a także czerpać z wiedzy nestora polskiej gitary, prof. Józefa Powroźniaka, dwukrotnego rektora katowickiej uczelni (1951-1963 oraz 1972-1975)¹². Jak wspomina pierwszy dyrektor organizacyjny festiwalu Jan Kulbicki: Edmund chciał, aby był to festiwal i konkurs gitarowy o zasięgu międzynarodowym – promujący dorobek śląskiej gitarystyki oraz osiągnięcia prof. Józefa Powroźniaka¹³.

W folderze programowym pierwszej edycji festiwalu możemy przeczytać: Zorganizowanie festiwalu wynikało z wielkiej potrzeby tworzenia i utrwalania wartościowych zjawisk kulturalnych Śląska, tradycji o najwyższych walorach artystycznych a jednocześnie dostępnych dla szerokich warstw społeczeństwa.

⁹ Alina Gruszka *Jan Edmund Jurkowski (1933-1989) in memoriam*, Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Katowice 2009, s. 37.

¹⁰ *Ibidem*, s. 30.

¹¹ *Ibidem*, s. 35.

¹² Zbigniew Dubiella, hasło *Powroźniak Józef* [w:] *Leksykon Polskiej Gitary*, „Świat Gitary” 6/2003, s. 21.

¹³ A. Gruszka, *Jan Edmund...*, s. 38.

Śląska Jesień Gitarowa jest równocześnie uhonorowaniem [40-letniej] działalności prof. Józefa Powroźniaka, nestora gitarystyki polskiej, pedagoga, propagatora muzyki gitarowej, wieloletniego rektora Akademii Muzycznej w Katowicach. Książeczka promująca drugą edycję festiwalu informuje nas także, że Śląskiej Jesieni Gitarowej przyświeca idea ukazania wspaniałej i przebogatej spuścizny słowiańskiej muzyki gitarowej, a także współczesnych osiągnięć artystycznych.

I. 2. Jan Edmund Jurkowski – dusza festiwalu

Jan Edmund Jurkowski urodził się 12 stycznia 1933 w Stanisławowie (obecnie Iwano-Frankiwnsk na Ukrainie)¹⁴. Jego ojciec był profesorem gimnazjum we Lwowie, inżynierem budowy mostów. Zamiłowanie do muzyki odziedziczył po matce, która posiadała talent muzyczny: potrafiła grać na fortepianie, śpiewała również w kościelnym chórze. Po wojnie pozostał w radzieckim już Lwowie, gdzie chodził do szkoły muzycznej, jednak obowiązkowa służba wojskowa zmusiła go do przerwania nauki. Po czterech latach w wojsku powrócił do szkoły muzycznej, którą następnie ukończył. Rozpoczął pracę jako nauczyciel śpiewu we lwowskich gimnazjach, gdzie pracował w latach 1952-1958, a także jako kierownik wieloosobowego zespołu instrumentów szarpanych, który prowadził w latach 1953-1956. W 1955 roku ożenił się w Baranowiczach z Reginą Jaroszewicz.

W 1958 roku w ramach akcji repatriacyjnych przyjechał do Polski i wraz z żoną zamieszkał w Tychach. Tam szybko włączył się w działalność lokalnego środowiska muzycznego: dyrygował amatorskim chórem mieszanym, w latach 1960-1962 prowadził klasę gitary w Społecznym Ognisku Muzycznym, od 1962 do 1965 roku kierował Międzyszkolnym Zespołem Pieśni i Tańca w Chorzowie Batorym. Jednocześnie podjął studia na Wydziale Wychowania Muzycznego w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach, które ukończył w roku 1962. Naukę kontynuował na studiach kompozytorskich w klasie prof. Bolesława Szabelskiego, których jednak nie ukończył (uzyskał jedynie absolutorium). Z tamtego okresu pozostawił po sobie kilka wczesnych utworów, m.in.

¹⁴ W publikacji *Leksykon Gitary* autorstwa prof. Józefa Powroźniaka podano błędną datę i miejsce urodzenia (25 stycznia 1933 roku, Nowy Sącz).

Jan Edmund Jurkowski
fot. z archiwum Aliny

Thema con variazioni na fortepian (1964) czy *Trzy pieśni do słów Małgorzaty Hillar* na sopran z towarzyszeniem fortepianu (1964-65).

W 1963 roku został pracownikiem macierzystej uczelni i prowadził zajęcia m.in. instrumentacji, czytania partytur, zespołów instrumentalnych. Prócz tego uczył gry na gitarze, która była wtedy instrumentem dodatkowym na Wydziale Wychowania Muzycznego. W tym okresie gitara stała się centralnym punktem jego muzycznych zainteresowań, co zaowocowało potrzebą poszerzania wiedzy i doskonalenia techniki gry na tym instrumencie. W związku z tym w 1967 roku w ramach stypendium podjął studia w Konserwatorium w Pradze w klasie prof. Štěpána Urbana, a w roku 1973 doskonalili umiejętności pod okiem Ursuli Peter w Wyższej Szkole Muzycznej w Weimerze. Egzamin dyplomowy będący podsumowaniem procesu edukacji gitarowej złożył w roku 1975 u prof. Wernera Pauliego z Wyższej Szkoły Muzycznej w Berlinie¹⁵.

¹⁵ A. Gruszka, *Jan Edmund...*, s. 10.

Oprócz pracy w katowickiej PWSM, prowadził zajęcia gitary na kierunku Wychowania Muzycznego w filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie, a w latach 1965-1989 uczył gitary w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Mieczysława Karłowicza w Katowicach¹⁶. W roku 1975 zdobył uprawnienia rzeczoznawcy w zakresie instrumentów strunowych szarpanych. Brał udział jako juror w wielu konkursach na terenie Polski, m.in. w Zielonej Górze, Łodzi, Żaganiu, Strzelcach Opolskich czy Cieszynie, gdzie prowadził także wykłady oraz seminaria dla nauczycieli. Prowadził także wykłady poza granicami Polski, m.in. podczas festiwalu gitarowego w Esztergom w 1973 roku, gdzie wygłosił odczyt na temat gitarystyki polskiej. Wchodził w skład Rady Artystycznej Ośrodka Gitarowego przy Ludowym Instytucie Muzycznym w Łodzi. Zapoczątkował prowadzenie klasy gitary podczas Mistrzowskich Kursów Interpretacji Muzycznej w Łańcucie.

W 1982 roku na macierzystej uczelni uzyskał tytuł docenta, a w roku 1983 objął kierownictwo nowo utworzonej Katedry Gitary Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach¹⁷. Z tego okresu pochodzą jego najbardziej znane kompozycje gitarowe: *Sonata akademicka* (1982) oraz *Esztergomia*, a także uroczę dwa *Mazurki* na gitarę, po które sięgają zarówno uczniowie, jak i koncertujący gitarzyści.

Był wyśmienitym pedagogiem, uwielbianym przez uczniów i studentów. Spod jego skrzydeł wyszli tak wspaniali gitarzyści i pedagodzy, jak Alina Gruszka, Bogdan Firla, Jerzy Koenig, Tomasz Spaliński czy Beata Będkowska-Huang. Był również czynnym wykonawcą; brał udział w wykonaniach kompozycji śląskich twórców, m.in. Czesława Grabowskiego i Ryszarda Gabryśia. Dokonał także nagrania archiwalnego kompozycji *Muzyczka I op. 22* na dwie trąbki i gitarę Henryka Mikołaja Góreckiego¹⁸. Utwór *Scherzino* zadedykował mu rosyjski gitarzysta i kompozytor Władimir Slawski.

Jedną z pasji Edmunda Jurkowskiego było lutnictwo. W niewielkim pomieszczeniu mieszczącym się w Akademii Muzycznej w Katowicach zbudował nowy typ gitary klasycznej – ośmiostrunową Gitarę Polską¹⁹, która posia-

¹⁶ *Leksykon polskich muzyków pedagogów*, red. Katarzyna Janczewska-Sołomko, Kraków 2008, s. 198.

¹⁷ A. Gruszka, *Jan Edmund...*, s. 11-15.

¹⁸ *Sprawozdanie za rok akademicki 1975/76*, Katowice 1977, s. 155.

¹⁹ Józef Powroźniak, *Gitara Polska*, „Poradnik Muzyczny” 2/1985, s. 6-7.

Jan Edmund Jurkowski
gra na Gitarze Polskiej
fot. z archiwum Aliny
Gruszki

dała dwie dodatkowe struny basowe: G i D. Instrument, zbudowany jedynie w dwóch egzemplarzach, został opatentowany w 1986 roku. Pierwszym utworem, który powstał na nowy rodzaj gitary była *Chorea Polonica* na gitarę polską i zespół smyczkowy skomponowana przez Czesława Grabowskiego w 1985 roku. Prawykonania utworu dokonała 12 listopada 1985 roku w Katowicach Beata Będkowska-Huang.

Twórczy wkład w rozwój śląskiej gitarystyki, wyrosły m.in. z dorobku prof. Józefa Powroźniaka, pozwala zaliczać Jana Edmunda Jurkowskiego w poczet najznamienitszych postaci w historii muzyki gitarowej w Polsce. Zmarł 8 marca 1989 roku w wieku 56 lat.

I. 3. Jan Kulbicki – pierwszy dyrektor organizacyjny

Jan Eugeniusz Kulbicki urodził się 3 stycznia 1951 roku w Uhrusku w województwie lubelskim. Odbył studia polonistyczne na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Już od najmłodszych lat przejawiał uzdolnienia artystyczne. Udzielał się w szkolnych teatrach, podczas studiów w 1971 roku założył teatrzyk studencki OVO, który brał udział m.in. w Łódzkich Spotkaniach Teatralnych. Był także działaczem Studenckiego Klubu Pracy Twórczej PULS. Po studiach, po odbyciu rocznej służby wojskowej, dalej utrzymywał kontakt ze środowiskiem studenckim: od 1978 pracował w Akademickim Ośrodku Teatralnym, uczestniczył w pracach Ogólnopolskiej Rady ds. Teatrów Studenckich, organizował różne przedsięwzięcia kulturalne, jak np. Ogólnopolskie Warsztaty Artystyczne i Teatralne w Raciborzu oraz Cieszyńie czy Studenckie Bienalle Rysunku.

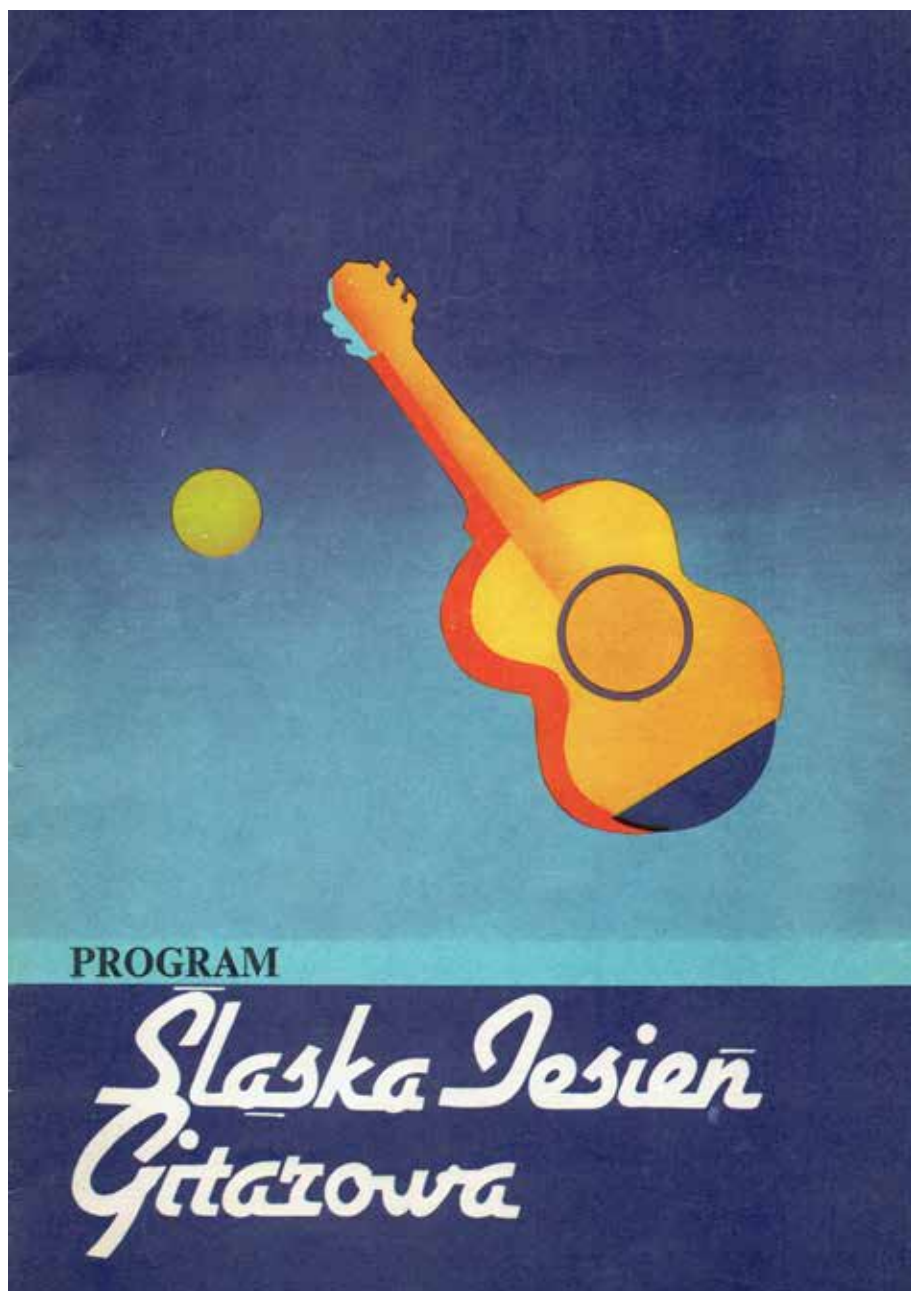
W latach 1981-1990 pracował w Wydziale Kultury Urzędu Miejskiego w Tychach, gdzie objął stanowisko kierownika wydziału. Był inicjatorem wielu imprez kulturalnych, m.in. Tyskich Spotkań Teatralnych czy plenerów artystycznych. Z jego inicjatywy pomysł Edmunda Jurkowskiego na międzynarodowy festiwal gitarowy spotkał się z przychylnym nastawieniem władz miasta i Śląska Jesień Gitarowa mogła zagościć w Tychach. Został dyrektorem festiwalu, którą to funkcję sprawował przez pierwsze trzy edycje (1986, 1988 i 1990).

W roku 1989 przez pół roku był wiceprezydentem miasta Tychy. W roku 1990 otworzył własną galerię plastyczną, impresariat artystyczny i agencję reklamową, a także podjął pracę w Towarzystwie Zachęty Kultury. Od roku 1991 do dziś sprawuje funkcję dyrektora Pałacu Młodzieży im. prof. Aleksandra Kamińskiego w Katowicach²⁰, który pod jego kierownictwem przeszedł w latach 2011-2014 gruntowny remont.

²⁰ K. Ociepa, *op. cit.*, s. 15-16.

Jan Kulbicki

I. 4. I Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

I Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbył się w dniach od 2 do 9 października 1986 roku. Dyrektorem festiwalu był **Jan Kulbicki**, a dyrektorem artystycznym – **Jan Edmund Jurkowski**. Organizatorami festiwalu były następujące instytucje: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Tychach, Katedra Gitary Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Ludowy Instytut Muzyczny w Łodzi, Zjednoczone Przedsiębiorstwo Rozrywkowe w Tychach, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Tyskiej oraz Zakładowy Dom Kultury Fabryki Samochodów Małolitrażowych „Teatr Mały”, w którym odbywały się wszystkie festiwalowe koncerty.

Podczas koncertu inauguracyjnego, który miał miejsce w czwartek 2 października wystąpił śląski gitarzysta, młody laureat konkursów m.in. w Paryżu i Belgradzie, **Jerzy Koenig**²¹. Z towarzyszeniem Orkiestry Filharmonii Śląskiej

Jerzy Koenig i Karol Stryja fot. Ireneusz Kaźmierczak

²¹ Marek Skocza, *Bez przymiarek, od razu dobrze*, „Poradnik muzyczny” 12/1986, s. 10.

Wulfen Lieske i Józef Klimanek fot. Ireneusz Kaźmierczak

pod batutą **Karola Stryji** wykonał *Concierto de Aranjuez* Joaquína Rodrigo. Wytrawni muzycy [Filharmonii Śląskiej] zaprezentowali go w takich proporcjach brzmieniowych, by w pełnej krasie ujawniły się walory sztuki młodego naszego gitarzysty Jerzego Koeniga²². Oprócz kompozycji Rodrigo, filharmonicy wykonali jeszcze uverture do *Rusłana i Ludmiły* Michaiła Glinki, którą **Karol Stryja** poprowadził w tempie zaskakująco oszłamiającym²³ oraz *VII Symfonię* op. 92 Ludwiga van Beethovena. Oprócz tego Koenig zabisował kompozycją *Hora* Štěpána Raka.

Jerzy Koenig o występie dowiedział się praktycznie w ostatnim momencie. Pierwotnie podczas koncertu inauguracyjnego wystąpić miał Angel Romero, który zgodził się zagrać w naszym kraju za symboliczną w jego sferach sumę czterystu zachodnich marek plus koszty podróży²⁴, jednak swój przyjazd zmuszony został odwołać w ostatniej chwili.

²² *Idem*, *Gitara spod złotego liścia i gwiazdy Cotsiolisa*, „Dziennik Zachodni” 08.10.1986 r., s. 5.

²³ *Ibidem*.

²⁴ Andrzej Głowaczewski, *Jesienne tango na sześciu strunach*, „Katolik” 26.10.1986 r., s. 8.

Ildefonso Acosta fot. Ireneusz Kaźmierczak

Drugi dzień festiwalu to aż dwa koncerty – popołudniowy (godz. 17.30) oraz wieczorny (20.00). Piątkowy koncert popołudniowy należał do **pochodzącego z Linzu Wulfina Lieske**, zwycięzcy IX Festiwalu w Alicante, „geniusza, przypadkowo grającego również na gitarze” gdyż do jego klasycznych zainteresowań dodać należy talenty organizacyjne (jako założyciela własnego kwartetu jazzowego w Kolonii), nadto studia historii sztuki, muzykologii i filozofii²⁵. Towarzyszyła mu zabrzańska Państwowa Orkiestra Symfoniczna „Filharmonia Górnicza” pod dyrykcją **Józefa Klimanka**. Artysta wykonał *Concierto del Sur* Manuela Marii Ponce. Obok Wulfina Lieske z towarzyszeniem zabrzańskiej orkiestry wystąpił bohater poprzedniego wieczoru, Jerzy Koenig, który wykonał *Concerto* Heitora Villi-Lobosa. Zabrzańska orkiestra wykonała także *Małą suitę* Witolda Lutosławskiego.

Wieczorny koncert podzielony był na dwie części. W jednej części wystąpił Kubańczyk **Ildefonso Acosta**, którego grę charakteryzował **temperament**

²⁵ *Ibidem*, s. 9.

i przewrotność [...] ²⁶ ale także charakterystyczny południowoamerykański urok i poczucie humoru ²⁷. Muzyk zaprezentował m.in. *Ragtime* Scotta Joplina, słynną kubańską piosenkę *Guantanamera*, własną kompozycję *Poemat* oraz autorskie opracowanie *Ogguere* Gilberto Valdéza.

W drugiej części wystąpili węgierscy muzycy: gitarzysta **László Szendrey-Karper** wraz z żoną **Karolą Agai**, sopranem Teatru Narodowego w Budapeszcie, którzy zaprezentowali [...] pieśni Glucka, Schuberta i węgierskie ludowe, ujmując słuchaczy blaskiem pięknego głosu, wspieranego nieskazitelną techniką i ogromną kulturą muzyczną. [Oprócz tego Szendrey-Karper] w utworach Villi-Lobosa, Mertza i Tárregi zademonstrował najprzedniejszą szkołę gry na gitarze, ukazującą rozległe możliwości instrumentu. Publiczność zmusiła Węgrów do bisu, Kubańczyka do trzech ²⁸. Tego wieczoru nie odbył się zapowiadany recital Jerzego Nalepki.

Jednym z największych wydarzeń festiwalu był sobotni popołudniowy koncert greckiego wirtuoza **Costasa Cotsiolisa**. Cotsiolis był jednym z najznamienniejszych gości Śląskiej Jesieni Gitarowej ²⁹. Wraz ze Śląską Orkiestrą Kameralną pod dyрекcją **Jana Wincentego Hawela** dokonał europejskiej premiery *Concierto Antillano* Portorykańczyka Ernesto Cordero. W tym trzyczęściowym utworze znakomicie splotło się środkowoamerykańskie myślenie muzyczne z pełną polotu wirtuozerią Europejczyka. Cotsiolis robi z gitarą, co chce, ale czyni to świadomie, nie dla efektu jedynie ³⁰. Koncert Cordero dał artyście możliwość popisać się swoimi umiejętnościami grania wirujących przebiegów gamowych, skomplikowanych karaibskich rytmów i pełnych światła melodii ³¹. Oprócz kompozycji Cordero Śląska Orkiestra Symfoniczna wykonała *Divertimento* Wolfganga Amadeusza Mozarta oraz kompozycję Felixa Mendelssohna. Skończywszy występ, grecki hiperwirtuoz zmuszony został przez rozklaskaną widownię do trzech błyskotliwych i ekstremalnie trudnych bisów, granych około dwudziestoma pięcioma palcami, co nie na żarty zaczęło mu grozić wyniesie-

²⁶ M. Skocza, *Bez przymiarek...*, s. 10.

²⁷ Colin Cooper, *Silesian Guitar Autumn and the first polish International Guitar Competition*, „Classical Guitar” February 1987, s. 28.

²⁸ M. Skocza, *Gitara spod...*

²⁹ Jarosław Ławrynowicz, *Gitara Czarnych Diamentów*, „Rzeczywistość” 16.11.1986 r.

³⁰ M. Skocza, *Gitara spod...*

³¹ Matanya Ophee, *The Chivalrous Poles*, „Soundboard” Spring 1987, s. 46.

Karola Agai i László Szendrey-Karper
fot. Ireneusz Kaźmierczak

Costas Cotsiolis fot. Ireneusz Kaźmierczak

niem z sali na rękach przez nieobliczalnych w podziwie wielbicieli. Nie pozostało mu tedy nic innego jak demonstracyjnie zwolnić orkiestrę do garderoby, dając tym samym znak do definitywnego finału, ale tyska publiczność przeboleła z godnością ten afront, za co nagrodzona została bisem ekstra, odegranym w asyście wychylających się ciekawsko zza kulis nosów³².

Wieczorną część występów rozpoczął recital polskiej gitarzystki **Wandy Palacz**, która dzięki stypendium rządu hiszpańskiego studiowała w klasie José Tomása. [Gitarzystka] dobrze zagrała katalońskie pieśni w aranżacji Llobeta³³, wykonała także bogatą w głębsze emocje, jak choćby Chrystusowe pragnienie na krzyżu³⁴ *Suitę Mistyczną* Vicente Asencio. Oprócz tego program występu zawierał jeszcze *Grande Sonate op. 39* Niccolò Paganiniego.

Wanda Palacz fot. Ireneusz Kaźmierczak

³² A. Głowaczewski, *op. cit.*, s. 9.

³³ M. Ophee, *The Chivalrous...*, s. 47.

³⁴ A. Głowaczewski, *op. cit.*, s. 9.

W dalszej części wieczoru wystąpił czeski gitarzysta **Vladislav Bláha**, bardzo muzykalny młody gitarzysta, który powoli zyskuje rozgłos w Europie. W programie posiadał dedykowany mu *Usher Waltz* Koshkina oraz kilka innych współczesnych czeskich kompozycji, m.in. jedną Štěpána Raka³⁵. Było to pierwsze wykonanie *Usher Waltz op. 29* Nikity Koshkina w Polsce – zapierającej dech w piersiach muzyki, oddającej tajemniczy i gwałtowny klimat znanego poetyckiego opowiadania Edgara Poe³⁶.

Po recitalu Bláhy na scenie pojawił się **Gregory Newton**, pierwszy amerykański gitarzysta klasyczny występujący w Polsce, który wykonywał m.in. własne kompozycje. Amerykanin grał na gitarze meksykańskiego lutnika Germana Vazqueza Rubio.

Gregory Newton fot. Ireneusz Kaźmierczak

³⁵ M. Ophee, *The Chivalrous...*, s. 47.

³⁶ A. Głowaczewski, *op. cit.*, s. 9.

Anna Kertesz i József Papp fot. Ireneusz Kaźmierczak

Sobotni wieczór zakończył występ **Leszka Potasińskiego i Andrzeja Mokrego**, dwójki młodych wspaniałych muzyków, których słuchanie to sama przyjemność³⁷. Gitarzyści zaprezentowali m.in. aranżacje utworów Enrique Granadosa oraz fragmentów z baletów Manuela de Falli, [które odegrano] z doskonałą precyzją i cudownymi pianami³⁸.

W niedzielę 5 października koncert rozpoczęła **Monika Rost** z Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Wystąpiła głównie z muzyką dawną, m.in. utworami Johna Dowlanda, Francesco Canovy da Milano czy Jana Sebastiana Bacha, jednak nie obyło się [także] bez przywiezionej z Weimaru sonorystycznej awangardy³⁹. Grę Moniki Rost charakteryzował rodzaj głębokiej powagi, wręcz hipnotycznej, jednak bardzo klarownej i silnej w przekazie; [...] jej interpretacja Bacha nie zależała od głupich nowych mód, lecz opierała się na długiej niemieckiej tradycji⁴⁰.

³⁷ M. Ophee, *The Chivalrous...*, s. 47.

³⁸ A. Głowaczewski, *op. cit.*, s. 9.

³⁹ *Ibidem*.

⁴⁰ M. Ophee, *The Chivalrous...*, s. 47.

Drugą część wieczoru wypełniła muzyka wykonywana przez węgierski duet **József Papp** i **Anna Kertesz**. Program występu zawierał partity Bacha w aranżacjach na gitarę i requinto, na którym grała Kertesz.

Po niezwykle intensywnym w muzyczne doznania weekendzie, poniedziałek był dniem odpoczynku, podczas którego nie odbył się żaden koncert. We wtorkowy wieczór miały miejsce po raz kolejny aż cztery półrecitale. Rozpoczął **Jerzy Koenig**, wykonując tym razem program solowy. **Costas Cotsiolis**, który również zaprezentował się wcześniej we współpracy z orkiestrą, także wystąpił z repertuarem solowym. Costas dał typowy dla siebie, błyskotliwy pokaz, wykonując z siłą i niezwykle rytmicznie kompozycję Brouwera⁴¹. Zaprezentował także kompozycje Agustína Barrios, dużo efektownej muzyki latynoamerykańskiej i nieskończenie długą listę bisów, których z coraz większym okrucieństwem domagała się publiczność⁴², jak np. *Pajarillo*, które skomponował Luis Zea.

Po tym brawurowym i niezwykle efektownym występie, niezwykle trudne zadanie miał **Wulfin Lieske**, tym cięższe, iż zaprezentował się w repertuarze dla dopiero uczącej się tyskiej publiczności trudniejszym⁴³, wykonując m.in. *Nocturnal op. 70* Benjamin Brittena. Na zakończenie zaprezentował się węgierski duet **Ferenc Fodor** i **Péter Tornai**. [Duet] obdarzony rzetelnym warsztatem, [wystąpił] w repertuarze od renesansowych tańców po ragtime Joplina⁴⁴.

Przedostatni festiwalowy dzień to dwa recitale. Na początek kolejny zapalony polski duet. **Jacek Wyszomirski** i **Dariusz Domański** zaprezentowali duet [Antona] Diabelliego, *Greek Suite* [op. 39 Johna Williama] Duarte oraz duet rosyjskiego gitarzysty Aleksandra Iwanowa-Kramskoja. Dobrze odnaleźli się w kompozycji Duarte'a, zbiorze kilku greckich tańców; w pewnym momencie Cotsiolis pukał nawet nogą w rytm kompozycji i uśmiechał się szeroko z aprobatą⁴⁵.

Po występie duetu tyska publiczność miała okazję usłyszeć **Sonję Prunnbauer** ze wschodnich Niemiec, której grę cechował swoisty racjonalizm w konstruowaniu każdego muzycznego elementu⁴⁶. Prunnbauer wykonała m.in. *Pięć*

⁴¹ C. Cooper, *Silesian Guitar Autumn and the first...*, s. 28.

⁴² M. Ophee, *The Chivalrous...*, s. 47.

⁴³ Marek Skocza, *Dziś poznamy laureata „Gitary Czarnych Diamentów”*, „Dziennik Zachodni” 09.10.1986 r., s. 8.

⁴⁴ *Ibidem*.

⁴⁵ M. Ophee, *The Chivalrous...*, s. 47.

⁴⁶ M. Skocza, *Bez przymiarek...*, s. 10.

preludiów Heitora Villi-Lobosa, nie dążąc do uzyskania efektów, lecz grając z łagodną wrażliwością i pozwalając muzyce oddychać. Jej recital był lekcją pogładową pięknego dźwięku, pewnej techniki i muzykalności⁴⁷. Niemiecka gitarzystka zagrała także kompozycję węgierskiego twórcy Józsefa Sari.

Festiwal zakończył się w czwartek 9 października. Finałowym wydarzeniem był koncert laureatów konkursu o „Gitarę Czarnych Diamentów” podczas którego wystąpiła dziewiątka finalistów: **Tomas Adrien Guzman**, **Beata Będkowska**, **Antoni Gralak**, **Krzysztof Pelech** (wyróżnienie III st.), **Krzysztof Lal** (wyróżnienie II st.), **Jacek Dulikowski** (wyróżnienie I st.), **Tomasz Spaliński** (III miejsce), **József Eötvös** (II miejsce) oraz wieńcząca wieczór laureatka pierwszego miejsca – **Nicola Hall**, która zaprezentowała *Concierto de Aranjuez* Joaquína Rodrigo, a następnie aż pięciokrotnie bisowała, wykonując m.in. po-

Tomasz Spaliński fot. Ireneusz Kaźmierczak

⁴⁷ C. Cooper, *Silesian Guitar Autumn and the first...*, s. 28.

Nicola Hall fot. Ireneusz Kaźmierczak

Pełna sala w Teatrze Małym fot. Ireneusz Kaźmierczak

nownie drugą część z *Concierto de Aranjuez*, a także *Kaprys op. 1 nr 24* Niccolò Paganiniego. Nicoli Hall towarzyszyła Warszawska Orkiestra Kameralna pod dyрекcją **Mirosława Ławrynowicza**.

W trakcie festiwalu oprócz Angela Romero nie wystąpił także zapowiadany w prasie Roberto Aussel ani obecny w folderze festiwalowym Jerzy Żak.

Pierwsza edycja festiwalu spotkała się z niezwykle przychylnym przyjęciem:

Dyrygent Warszawskiej orkiestry Kameralnej [Mirosław Ławrynowicz], uznał, że Śląska Jesień Gitarowa ma szansę stać się po Konkursie Chopinowskim najdonioślejszą imprezą muzyczną w kraju, podkreślając, że jest to ocena poziomu koncertów, recitali, jak i przesłuchań konkursowych, a także, co szczególnie ważne, strony organizacyjnej odbytej imprezy⁴⁸.

Wspominając wspaniałą atmosferę, jaką stworzyła i tyska publiczność, i organizatorzy Jesieni i wreszcie sami muzycy, musimy stwierdzić, iż festiwalowy

⁴⁸ J. Ławrynowicz, *Gitara...*

debiut Tych udał się znakomicie. Warto myśleć już o następnej Śląskiej Jesieni Gitarowej⁴⁹.

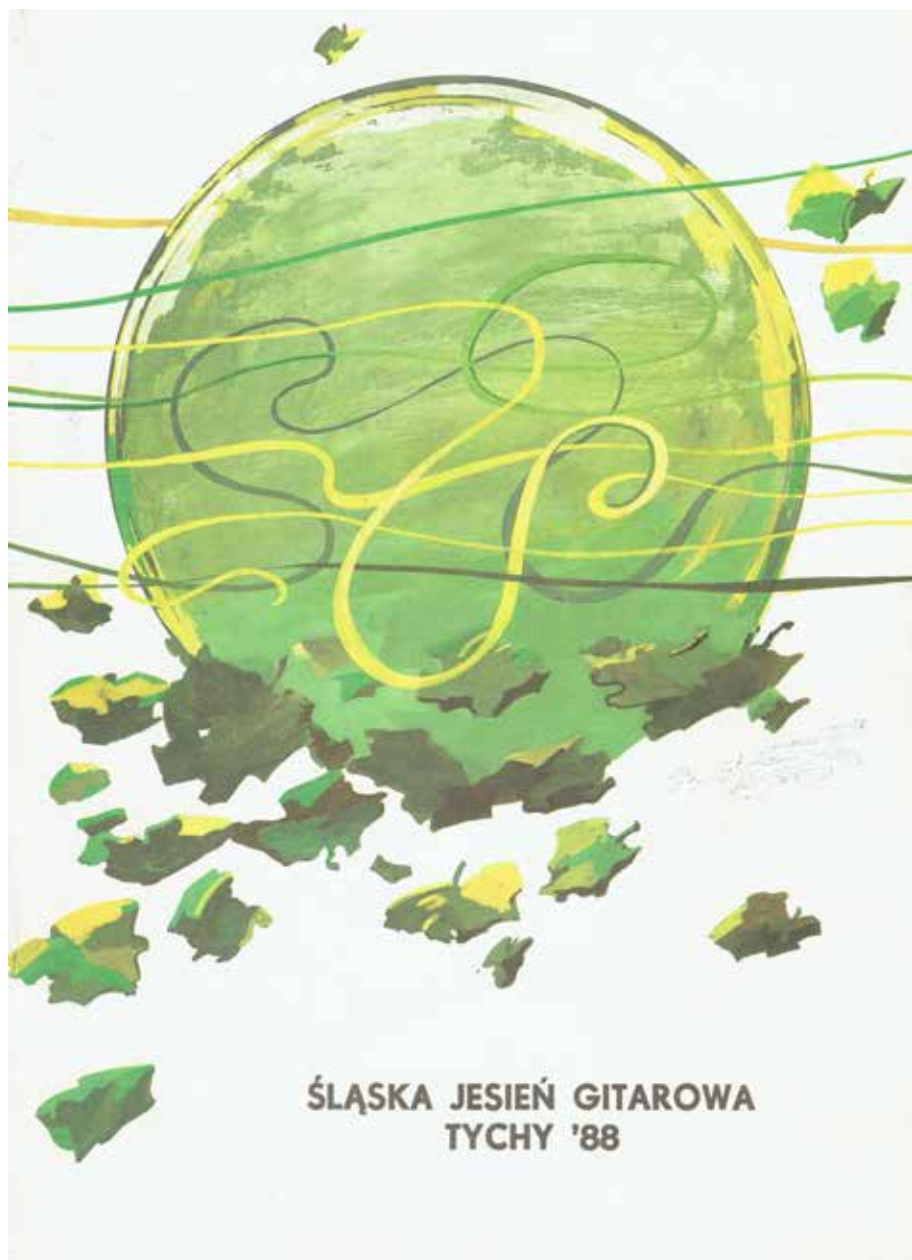
Udany festiwal, wspañiała publiczność, znakomita organizacja – powiedział o festiwalu jeden z jurorów tyskiego konkursu, kubański gitarzysta, kompozytor i działacz muzyczny Ildefonso Acosta. Tę opinię powtarzają i inni uczestnicy i goście festiwalu⁵⁰.

Kiedy otrzymałem zaproszenie wraz z programem i przeczytałem, że na festiwalu wystąpią cztery orkiestry symfoniczne – mówi Costas Cotsiolis – uznałem to za chwyt reklamowy. Tu w Tychach okazało się, że wszystko co napisano w programach rzeczywiście będzie miało miejsce. Już pierwszego dnia mówiłem, że tyski festiwal zyska wysoką rangę wśród podobnych międzynarodowych imprez. Dziś jestem przekonany, że w tych ocenach się nie zawiodłem⁵¹.

⁴⁹ M. Skocza, *Bez przymiarek...*, s. 10.

⁵⁰ Marek Skocza, *Kto zdobędzie „Gitarę Czarnych Diamentów”?*, „Dziennik Zachodni” 06.10.1986 r., s. 1-2.

⁵¹ J. Ławrynowicz, *Gitara...*

ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA
TYCHY '88

I. 5. II Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

II Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbywał się w dniach od 1 do 8 października 1988 roku. Funkcję dyrektora festiwalu ponownie pełnił **Jan Kulbicki**, a dyrektora artystycznego **Jan Edmund Jurkowski**. Wśród organizatorów znalazły się: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Tychach, Katedra Gitary Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe w Tychach, Dom Kultury Przedsiębiorstwa Ciężkiego Sprzętu Budowlanego Budownictwa Węglowego „Górnik” w Tychach, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Tyskiej i Dom Kultury Fabryki Samochodów Małolitrażowych w Tychach „Teatr Mały”, gdzie jak poprzednio odbyły się (prawie) wszystkie koncerty. Festiwal odbył się pod honorowym patronatem Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

FESTIWALOWY HEJNAŁ

Od drugiej edycji (1988 rok) Śląską Jesień Gitarową otwierał specjalnie skomponowany hejnał autorstwa **Czesława Grabowskiego**. Hejnałem skomponowanym przez Czesława Grabowskiego filharmonicy śląscy pod batutą Karola Stryi i grecki wirtuoz Costas Cotsiolis rozpoczęli sobotni koncert inauguracyjny II Międzynarodowego Festiwalu i Konkursu „Śląska Jesień Gitarowa”⁵². Sygnał odtwarzany był dwukrotnie podczas każdej edycji – w trakcie ceremonii otwarcia oraz po ostatnim koncercie, na zamknięcie festiwalu.

Nietypowo rozpoczęła się piąta edycja Śląskiej Jesieni: Podczas wielkiego remontu, dzięki któremu tyski Teatr Mały bez przeszkód dostępny jest osobom niepełnosprawnym, gdzieś zagubiła się kaseta z nagraniem sygnału Śląskiej Jesieni Gitarowej. Sytuację wybawił jednak red. Bogumił Pasternak z Radia Katowice, w którego archiwach zachowany jest nie tylko sygnał skomponowany przez Czesława Grabowskiego, ale i cała kronika czterech poprzednich [edycji]⁵³.

Obecność hejnału wielokrotnie odnotowywano w relacjach prasowych i internetowych, jak np. w 2006 roku: W sobotę, dokładnie tak jak przed 20 laty rozbrzmiał hejnał festiwalu napisany przez Czesława Grabowskiego, zagrany przez Greka, Costasa Cotsiolisa⁵⁴, lub w roku 2010: Punktualnie o godz. 17.00 po raz ostatni zabrzmiał sygnał festiwalu Śląska Jesień Gitarowa⁵⁵.

Przed czternastą edycją Śląskiej Jesieni Gitarowej podjęto decyzję o skomponowaniu nowego hejnału. Zadania tego podjął się **Piotr Steczek**, skrzypek Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy AUKSO. Sygnał nie miał oficjalnego prawykonania, jedynie przed festiwalem dokonano nagrania, które następnie odtworzono podczas inauguracji. Partię gitary wykonał Marek Nosał, któremu towarzyszyła orkiestra Aukso pod batutą Marka Mosia.

⁵² Marek Skocza, *Rozpoczęła się II Śląska Jesień Gitarowa*, „Dziennik Zachodni” 03.10.1988 r., s. 1.

⁵³ Marek Skocza, *Jesień z gitarami*, „Dziennik Zachodni”, 03.10.1994 r., s. 2.

⁵⁴ Jolanta Pierończyk, *Rozpoczęła się 11. Śląska Jesień Gitarowa – największe wydarzenie kulturalne w mieście*, „Tychy. Naszemiasto.pl”, <http://tychy.naszemiasto.pl/archiwum/rozpoczela-sie-11-slaska-jesien-gitarowa-najwieksze,1302022,art,t,id,tm.html>, data dostępu: 19.07.2016 r.

⁵⁵ *ŚJG – Duo Melis na finał*, www.kultura.tychy.pl/wydarzenia/details/146-jg-duo-melis-na-fina.html, data dostępu: 11.06.2016 r.

Drugą edycję festiwalu zainaugurował w sobotnie popołudnie grecki gitarzysta **Costas Cotsiolis**, jedna z gwiazd pierwszej edycji Śląskiej Jesieni Gitarowej. Wspólnie z orkiestrą Filharmonii Śląskiej pod dyktando **Karola Stryji** [zaprezentował] *Concierto de Lieja* Leo Brouwera. Było to pierwsze w Polsce wykonanie tego dużego, utrzymanego w stylu neoromantycznym dzieła współczesnego kubańskiego kompozytora⁵⁶. Costas Cotsiolis jest jednym z najlepszych na świecie interpretatorów tego rodzaju muzyki! Potrafi on grać szybko i z dużą wirtuozerią, potrafi wnieść do swej gry ten właśnie blask, który to sprawia, że ta muzyka cieszy się tak wielką popularnością. Były owacje na stojąco, za które Costas podziękował grając utwór autorstwa Paco de Lucii⁵⁷. Oprócz dzieł gitarowych tysiące publiczność usłyszała także dwie kompozycje symfoniczne – wykonaną przed Brouwerem *Symfonię g-moll KV 550* Wolfganga Amadeusza Mozarta oraz wieńczące koncert *Bolero* Maurice’a Ravela.

Costas Cotsiolis i Karol Stryja fot. Krzysztof Pilecki

⁵⁶ Tadeusz Pabisiak, *Śląska Jesień Gitarowa*, „Ruch Muzyczny” 26/1988, s. 9.

⁵⁷ Peter Päffgen, *Brot und Spiele. II. Internationales Gitarrenfestival Tychy*, „Gitarre & Laute” 1/1989, s. 25.

Po przerwie, w trakcie której rozlosowano kolejność występów w konkursie, odbyły się dwa recitale. Czeski gitarzysta i kompozytor **Štěpán Rak**, obecny podczas pierwszej edycji jedynie duchem jako autor wykonywanych podczas koncertów kompozycji, wykonał szereg własnych utworów. Rak dał jeden ze swoich najlepszych recitali⁵⁸. Gra on dziko i porywczo jednak jeżeli gra własne utwory, wtedy prezentuje nam tak kolorowe obrazy, że tego niepo- hamowanego człowieka się po prostu lubi⁵⁹. Zagrał *Voces de Profundis op. 56*, *Danza Mauretana op. 11 nr 10*, *Tango*, *Russian Valse*, *Remembering Prague op. 36*, *Taranto & Jota*, *Hommage to Beatles*, a także prawykonał *Pavanę* stylizowaną na renesansową muzykę lutniową. Na zakończenie recitalu wykonał swą przebojową [kompozycję] *Hora*, wzbudzając tym popisowym numerem zasłużony aplauz widowni⁶⁰.

Štěpán Rak, Costas Cotsiolis i Roberto Aussel fot. Krzysztof Pilecki

⁵⁸ Colin Cooper, *An Important European Festival*, „Classical Guitar” July 1989, s. 22.

⁵⁹ P. Paffgen, *Brot...*, s. 25.

⁶⁰ T. Pabisiak, *op. cit.*, s. 10.

Ostatni tego wieczoru prezentował się Argentyńczyk **Roberto Aussel**. Po Štěpánie Raku trudno było występować, ale na szczęście publiczność zaakceptowała spokojny, lecz przekonujący styl gry Argentyńczyka. Inaugurująca *Suita e-moll* Dietricha Buxtehudego była rewelacyjna⁶¹. Potem wykonał *Homenaje pour le tombeau de Claude Debussy*, *Canción del pescador* oraz *Danza del corregidor* Manuela de Falli, *Tres Apuntes* Leo Brouwera, pierwsze trzy walce Antonio Lauro (przez trzeciego – o zgrozo – mistrz nie dokończył (luka w pamięci). Cóż, zdarza się i największym⁶²). Wieńczące występ trzy utwory Piazzolli: *Campero*, *Romántico* i *Compadre* były zniewalające. Pod Ausselowskim stylem nieafiszowania się skrywa się głębokie zrozumienie i niespotykane poczucie struktury i rytmu⁶³.

Nietypowo rozpoczął się drugi dzień festiwalu. Festiwalowi goście zostali przewiezieni autokarami do Katowic, gdzie odbył się poranek symfoniczny

W drodze na koncert Nicoli Hall fot. Krzysztof Pilecki

⁶¹ C. Cooper, *An Important...*, s. 22.

⁶² T. Pabisiak, *op. cit.*, s. 10.

⁶³ C. Cooper, *An Important...*, s. 22.

z udziałem Wielkiej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia i Telewizji. Wystąpiła laureatka [konkursu] „Gitary Czarnych Diamentów” sprzed dwóch lat, Angielka **Nicola Hall**. Miło wspominać z pierwszej edycji festiwalu 20-letniej solistce towarzyszyła [orkiestra] pod dyрекcją niewiele od Nicolii starszego **Tadeusza Wicherka**, [dyrygenta z Teatru Wielkiego z Warszawy]. Ta mieszanka młodości, ekspresji i wykonawczego perfekcjonizmu dała efekt wręcz znakomity⁶⁴. Wykonano *Concierto de Aranjuez* Joaquína Rodrigo oraz dwie kompozycje Joaquína Turiny: *Orgía* z cyklu *Danzas fantásticas op. 22* oraz *La procesión del Rocío op. 9*.

Wieczorne spotkanie z gitarą podzielone było pomiędzy trójkę artystów. Pierwsza z nich, [Brazylijka] **Maria Lívia São Marcos** zagrała zgodnie z oczekiwaniami muzykę brazylijską: *Preludia nr 4, 2 i 1* Villi-Lobosa, jak i *Sonatę Ginastery*. Kto w tym momencie założył, że wykonawczyni jest jako Brazylijka predysponowana do tego, by interpretować brazylijską muzykę gitarową, był rozczarowany. Artystce brakowało jakiegoś wątku, za pomocą którego można byłoby się poruszać po muzycznej dżungli⁶⁵.

Kolejnym wykonawcą był **Krzysztof Pelech**, który zaprezentował *Lachrimae Pavan* Johna Dowlanda, *Grande Ouverture op. 61* Mauro Giulianiego, *Cádiz op. 47 nr 4* Isaaca Albéniza, *Variazioni su un tema infantile El Carbonerito* Ernesto Cordero oraz *Milongę del Ángel* i *La Muerte del Ángel* Ástora Piazzolli. **Pelech** posiada duży talent i jest oczywiste, że ma przed sobą świetlaną przyszłość⁶⁶.

Jako ostatni tego wieczoru wystąpił ukraiński gitarzysta i kompozytor **Anatoly Shevchenko**, który wykonał jedynie własne kompozycje. Były to: *Preambula*, *Muraż (Kartinka poetica)*, *Legenda Kimmeryjska*, *Fontanna łez*, *Karpacka Rapsodia*, *Preludium i taniec* oraz *Dwa utwory w stylu flamenco*. Recital został przyjęty z mieszanymi uczuciami. Wielu słuchaczom nie przypadły do gustu te utwory⁶⁷.

Poniedziałek 3 października przyniósł trzy recitale wieczorne. Zapoczątkowała je niemiecka gitarzystka **Sonja Prunnbauer**, która wystąpiła także podczas pierwszej edycji festiwalu. Zagrała perfekcyjnie, dźwiękowo bezbłęd-

⁶⁴ Wojciech Wieczorek, *Tychy rozbrzmiewają muzyką*, „Echo” 40 (1667)/1988, s. 1.

⁶⁵ P. Paffgen, *Brot...*, s. 26.

⁶⁶ C. Cooper, *An Important...*, s. 23.

⁶⁷ *Ibidem*.

Maria Livia São Marcos fot. Krzysztof Pilecki

nie i przy całej tej bezbłędności i równomierności – ciężko⁶⁸. Zaprezentowała utwory Jana Sebastiana Bacha (*I Suite wiolonczelową BWV 1007*), Joaquína Turiny (*Sonata op. 61*), Heitora Villi-Lobosa (*Etiudy nr 6, 8, 11, 9 i 12*) i Mario Castelnuovo-Tedesco (*Tarantella op. 87a*).

Drugim punktem programu był występ duetu **Ferenc Fodor i Péter Tornai**, którzy także gościli w Tychach już dwa lata wcześniej. Węgierski duet wykonał dwie *Sonaty* Domenico Scarlattiego, *Sonatę* Christiana Gottlieba Scheidlera, pięć utworów Béli Bartóka, *Musica Incidenta Campesina* Leo Brouwera i *Paraboles* Jacquesa Iberty. Gra obydwu Węgrów charakteryzowała się brakiem zaangażowania⁶⁹.

Po duecie zaprezentował się laureat drugiego miejsca pierwszej edycji konkursu o „Gitarę Czarnych Diamentów” – **József Eötvös**, który przedstawił publiczności *Sonatę* Domenico Scarlattiego, *Chaconnę d-moll* Jana Sebastiana Bacha, *Walca op. 69 nr 1* Fryderyka Chopina, *Canción y Danza* Antonio Ruiza-Pipó, a także dokonał prawykonania dwóch pierwszych części *Sonaty akademickiej* Jana Edmunda Jurkowskiego oraz zagrał własną kompozycję opartą na polskiej pieśni ludowej *Wierzba – Willow-Variation op. 5*. József opanował nie tylko muzykę, ale też i publiczność. Jego wariacje utrzymane w stylu kompozytorów z różnych epok były muzycznie bardzo ciekawe, szczególnie wariacja w stylu Gershwinu zdołała całkowicie oczarować publiczność⁷⁰.

Wtorek to wieczór gwiazd. Jako pierwsza wystąpiła ulubienica tyskiej publiczności, Angielka **Nicola Hall**. Wykonała kompozycje Michaela Praetoriusa (*Three Dances from Terpsichore*), Joaquína Rodrigo (*Inwokacja i taniec*), Sergieja Rachmaninowa (*Preludium op. 23 nr 5 g-moll*), Johanna Kasprara Mertza (*Fantazja węgierska op. 65 nr 1*), Roberta Schumanna (*Träumerei op. 15 nr 7*) i Niccolò Paganiniego (*Kaprys op. 1 nr 12*), by następnie w ramach bisów zagrać m.in. *Sons de Carrilhães* João Teixeira Guimaraësa (zwanego powszechnie Pernambuco) czy *Wspomnienie z Alhambry* Francisco Tárregi. Można powiedzieć, że Nicola Hall była w sprzyjającej sytuacji – jako zwyciężczyni ostatniego konkursu w Tychach szturmem zdobyła serca publiczności. Kokietowała publiczność znakomitą techniką gry, jej karcące lub pełne uśmiechu spojrzenia

⁶⁸ P. Páffgen, *Brot...*, s. 26.

⁶⁹ *Ibidem*.

⁷⁰ *Ibidem*, s. 26-27.

rzucane publiczności – nie chciano jej po prostu wypuścić ze sceny⁷¹. Jej silny sposób uderzania strun, nawet w nadzwyczajnie szybkich przebiegach, jej wyczucie proporcji, jej wspaniałe romantyczne granie, gdy było potrzebne – jej porywcza estradowa osobowość, wszystko to składało się na wykonawczynię o całkiem niezwykłych zdolnościach⁷².

Po Nicoli Hall wystąpił **Alexander Frauchi**, bodaj najwybitniejszy obecnie gitarzysta klasyczny w Związku Radzieckim⁷³. Zaprezentował *Wariacje na temat rosyjskiej pieśni ludowej „Cienka jarzębina”* Aleksandra Iwanowa-Kramskoją,

Alexander Frauchi fot. Krzysztof Pilecki

⁷¹ *Ibidem*, s. 27.

⁷² C. Cooper, *An Important...*, s. 24.

⁷³ T. Pabisiak, *op. cit.*, s. 10.

Alexei Perfiliev i Sergei Orekhov fot. Krzysztof Pilecki

Wariacje na temat „Porcelanowej wieży” Štěpána Raka oraz drugą część z suity Zabawki księcia op. 20 Nikity Koshkina, Wariacje na temat narodowych pieśni rosyjskich Michała Wysockiego, Romans z Grande Sonate op. 39 Niccolò Paganiniego (Frauczi użył „Romansu” jako materiału do pewnego rodzaju improwizacji⁷⁴), El Coqui José Ignacio Quintóna, Cajita de Música Isaías Sávio oraz Etiudę nr 7 Heitora Villi-Lobosa. Grę Fraucziego można określić jako skrajnie emocjonalną, krążyło określenie „rosyjska dusza”, [...] koncert wywarł ogromne wrażenie⁷⁵.

Zwieńczeniem tej muzycznej uczty był koncert rosyjskiego duetu **Sergei Orekhov i Alexei Perfiliev**. Wielkie wrażenie wywołał występ radzieckiego duetu [...]. W ubiegłym stuleciu na zachodzie Europy królowała 6-strunowa gitara hiszpańska, zaś na wschodzie 7-strunowa rosyjska. Oriechow grał wła-

⁷⁴ P. Päßgen, *Brot...*, s. 27.

⁷⁵ *Ibidem*.

śnie na gitarze rosyjskiej, którą dziś słyszy się bardzo rzadko⁷⁶. Muzycy zaprezentowali autorskie opracowania rosyjskiej pieśni ludowej *Nie szum, ty liściu jesienny* oraz starego rosyjskiego tematu *Jasna noc – romans*, a także kompozycje Georgy’ a Vasilyevicha Sviridova (*Aszkienazy* – parafrazy muzyki do filmu *Nocna zamieć*), Vittorio Montiego (*Czardasz*), Djenku (*Skowronek*) oraz własne kompozycje Orekhova: *Jechali Cyganie*, *Rosyjski kadryl* czy *Kumoszka*. Bardzo dobry radziecki duet zachwycił publiczność swą uduchowioną grą. Ta niezwykła muzyka wywarła głębokie wrażenie na wszystkich słuchaczach⁷⁷.

W środę 5 października miały miejsce aż cztery recitale. Pierwsza wystąpiła **Wanda Palacz**, wykonując *Pieces en Re mineur* (*Prelude, Sarabande, Air, Gavotte*) François Campiona, *Kaprys arabski* Francisco Tárregi, *Sonatinę* Jorge Morela i *Walc op. 8 nr 3* Agustína Barriososa.

Jako drugi zaprezentował się **Jacek Dulikowski**, który wykonał program złożony z utworów Francisco Canovy da Milano (*Ricercar*), Johna Dowlanda (*Lachrimae Pavan*), Sylwiusa Leopolda Weissa (*Fantazja e-moll*), Jana Sebastiana Bacha (*Preludium, fuga i allegro BWV 998*), Feliksa Horeckiego (*Cztery wariacje z introdukcją i codą op. 22*), Mauro Giulianiego (*Gran Sonata Eroica op. 150*) i Agustína Barriososa (*El Ultimo Tremolo*).

Niemiec **Thomas Müller-Pering** był trzecim wykonawcą tego wieczoru. W jego rękach zabrzmiała *Fantazja op. 30* Fernando Sora, *Parabola* Leo Browera, *Ritmata* Edino Kriegera oraz *Gavotte i Zambra z 12 Piezas características op. 92* Isaaca Albéniza. Müller-Pering zaprezentował wirtuozerię gitarową najwyższego lotu, a jego recital należał do najdoskonalszych⁷⁸. Na bis wykonał dwa tanga Rolanda Dyensa, w tym aranżację tanga *Adios Muchachos!*, a także *El Niño* Antonio Lauro. Wysłuchaliśmy koncertu, który został zaplanowany i wykonany w sposób niezwykle wyważony, profesjonalny i robiący ogromne wrażenie⁷⁹.

Na koniec wieczoru ponownie zaprezentował się **Roberto Aussel**, tym razem jednak wspólnie z żoną, gitarzystką **Delią Estradą**. W ich wykonaniu tyska publiczność usłyszała dwie *Sonaty* Domenico Scarlattiego (e-moll i D-dur), trzy tańce z baletów Alberto Ginastery (*Danza del trigo*, *Idilio crepuscular* i *Pequeña*

⁷⁶ Marek Brzeźniak, *Sami nie wiemy co posiadamy*, „Trybuna Robotnicza” 14.10.1988 r., s. 5.

⁷⁷ C. Cooper, *An Important...*, s. 24.

⁷⁸ T. Pabisiak, *op. cit.*, s. 10.

⁷⁹ P. Päßgen, *Brot...*, s. 28.

Delia Estrada i Roberto Aussel fot. Krzysztof Pilecki

danza), trzy utwory Remo Pignoniego (*Pa'la Dorita*, *Por el Sur*, *Pa'l Nato*) oraz dwa Ástora Piazzolli (*Otoño Porteño* i *Lo que vendrá*). Czuli się, że ma się tu do czynienia z dwoma muzykami wrażliwie na siebie reagującymi⁸⁰.

KONCERT ŚLĄSKI CZESŁAWA GRABOWSKIEGO

Czesław Grabowski – urodzony w 1946 roku śląski kompozytor, od lat związany z Filharmonią Zielonogorską – skomponował w 1987 roku *Koncert śląski* na gitarę i orkiestrę. Utwór składa się z trzech części, a oparty jest na śląskich melodiach ludowych. Nowy trzyczęściowy utwór na gitarę i orkiestrę inspirowany śląskimi pieśniami ludowymi spotkał się z bardzo żywym i ciepłym przyjęciem. Szczególnie wiele braw zebrał obecny na sali jego twórca oraz pierwsza wykonawczyni partii solowej [Beata Będkowska]⁸¹.

⁸⁰ *Ibidem*.

⁸¹ Marek Skocza, *Dziś już wielki finał*, „Dziennik Zachodni” 08-09.10.1988 r., s. 2.

Beata Będkowska wykonuje kompozycję Czesława Grabowskiego fot. Krzysztof Pilecki

W czwartek 6 października, podobnie jak to bywało podczas pierwszej edycji festiwalu, odbyły się aż dwa koncerty: popołudniowy (17.00) oraz wieczorny (20.00). Podczas koncertu popołudniowego odbyło się prawykonanie nowego utworu na gitarę i orkiestrę – *Koncertu śląskiego* Czesława Grabowskiego, który zaprezentowała **Beata Będkowska** wspólnie z Państwową Orkiestrą Symfoniczną „Filharmonia Górnicza” pod dyрекcją **Mirosława Błaszczyka**. Dobrze było usłyszeć nowy utwór, koncert Czesława Grabowskiego. Jest to przyjemny utwór, nasycony esencją prawdziwie ludowych tradycji⁸². Wspólnie z zabrzańskimi filharmonikami zagrał również **József Eötvös**, który wykonał *Koncert A-dur op. 36* Mauro Giulianiego.

Wieczorny koncert rozpoczął **Tomasz Spaliński**. Polski muzyk zaprezentował *Fugę g-moll BWV 1001* i *Preludium E-dur BWV 1006a* Jana Sebastiana Bacha, *Canción de cuna* Agustína Barriosa, *Wariacje na temat rosyjskiej pieśni „Wzwieisia*

⁸² C. Cooper, *An Important...*, s. 22.

wysze *ponie sisia*” Andreia Sychry oraz *Dumkę* własnego autorstwa. Spaliński dokonał także pierwszego pełnego wykonania *Sonaty akademickiej* Jana Edmunda Jurkowskiego. Cały świat jest w tym utworze. Pełen grzmotów, błysków światła, heroicznych opalcowań połączonych z romantycznymi pasażami⁸³.

Kubańczyk **Aldo Rodriguez** to drugi wykonawca czwartkowego wieczoru. W jego interpretacji zgromadzona w Teatrze Małym publiczność usłyszała *El Decameron Negro* Leo Brouwera, *Adiós Nonino* Ástora Piazzolli, *Danza Brasileira* Jorge Morela oraz *La Catedral* i *Aire de Zamba* Agustína Barrios. Rodriguez nie posiadał tego kubańskiego ognia, ale jego poważna, raczej powściągliwa muzykalność była dobrym substytutem⁸⁴.

Jako ostatni wystąpił czeski gitarzysta **Vladislav Bláha**, w programie którego znalazły się kompozycje Niccolò Paganiniego (dwie *Sonaty* z opusu 3), Ni-

Aldo Rodriguez, Mitsalás Thanos i Costas Cotsiolis fot. z archiwum Mitsalasa Thanosa

⁸³ *Ibidem*, 24-25.

⁸⁴ *Ibidem*.

kity Koshkina (*Usher Waltz op. 29*), Johna Williama Duarte (*Wariacje na temat katalońskiej pieśni „Cançó del lladre” op. 25*) i Štěpána Raka (*Elegy*). Bláha prawykonął także kompozycję *Tré pezzas per chitarra* (*Preludio, Serenada, Toccat*), której autorem był Czech Zdeněk Zouhar. Bláha nie miał wprawdzie swojego najlepszego dnia, ale w zamian za to wywołał wielkie wrażenie wykonaniem walca Koshkina⁸⁵.

Vladislav Bláha fot. Krzysztof Pilecki

⁸⁵ P. Päßgen, *Brot...*, s. 28.

Przedostatni festiwalowy dzień wypełnił konkurs oraz dwa wieczorne recitale. W pierwszej części odbył się konkurs na skomponowanie i wykonanie wariacji lub fantazji na gitarę solo na temat polskiej pieśni ludowej *Wierzba*, podczas którego wystąpił **Franciszek Wiczorek** oraz **Andrzej Błausz**. Następnie zaprezentował się doskonale znany tyskiej publiczności **Jerzy Koenig**, który dwa lata temu inaugurował pierwszą edycję Śląskiej Jesieni Gitarowej. Artysta, który w dniu koncertu obchodził akurat urodziny, zagrał *Wariacje na temat Jaromira Klempire op. 7 Štěpána Raka*, trzy z *Pięciu bagateli* Williama Waltona, *La Catedral* Agustína Barriosora oraz trzy utwory Ástora Piazzolli (*Romantico*, *Compadre* i *Accentuado*). Jerzy Koenig okazał się być w tyskim teatrze niepodzielnym władcą: uzyskał ogromny aplauz publiczności. Jego program i następujące po nim bisy robiły wielkie wrażenie⁸⁶.

Deborah Moretti ze Szwajcarii zakończyła piątkowe spotkanie z gitarą prezentując kompozycje Fernando Sora (*Introdukcja i wariacje na temat Mozarta op. 9*), Niccolò Paganiniego (*Grande Sonate op. 39*), Mario Castelnuovo-Tedesco (*Capriccio diabolico op. 85*), a także utwór *Windows* autorstwa swojego męża Joe Nickersona, również obecnego w Tychach. Utwór Nicekrsona *Windows*, w zasadzie dowolny tonalnie, posługuje się zdecydowanie konwencjonalnymi technikami kompozytorskimi: organowymi pasażami punktowymi i pewnym rodzajem motywu przewodniego. Dwutaktowe wtrącenie pojawia się ciągle i przecina utwór na wzór formy ronda. Utwór ten niewątpliwie wywarł na mnie wrażenie⁸⁷.

Ostatnim koncertem festiwalu był koncert finałowy, podczas którego prezentowali się laureaci konkursu z towarzyszeniem Śląskiej Orkiestry Kameralnej pod batutą **Jana Wincentego Hawela**: laureat I miejsca **George Vassilev** oraz laureat II miejsca **Mitsalás Thanos** wykonali *Concierto de Aranjuez* Joaquína Rodrigo, laureat III miejsca **Andrzej Wilkus** zagrał *Koncert A-dur op. 36* Mauro Giulianiego.

W trakcie festiwalu nie wystąpili zapowiadani w festiwalowym folderze Monika i Jürgen Rost oraz Zoltán Katona.

⁸⁶ *Ibidem*.

⁸⁷ *Ibidem*.

George Vassiliev i Jan Wincenty Hawel fot. Ireneusz Kaźmierczak

Festiwal po raz kolejny okazał się niezwykle sukcesem. Szczególnie podkreślano jedyną w swoim rodzaju atmosferę, która panowała podczas Śląskiej Jesieni Gitarowej:

Z wypowiedzi uczestników imprezy wynika, iż to, co najsilniej przyciąga do festiwalu, to wspaniała atmosfera Śląskiej Jesieni. Atmosfera, która sprowadziła ze Stanów Zjednoczonych do Tychów znanego muzykologa, wydawcę czasopisma „Soundboard” Matanyę Ophee, mimo tego, że jednocześnie odbywa się festiwal gitarowy w USA, w miejscowości oddalonej od jego domu o godzinę drogi⁸⁸.

Kocham tutejszą atmosferę i ludzi, serdeczność Polaków. Imponuje mi sposób, w jaki pokonujecie wszelkie trudności. Takiej atmosfery, jak w Tychach, nie ma nigdzie⁸⁹.

Przez dziewięć dni Tychy były gitarowym pępkiem świata, międzynarodowym ośrodkiem muzycznej wiedzy i doświadczenia, miejscem spotkań między Wschodem a Zachodem. Edmund Jurkowski i Jan Kulbicki zwyciężyli wszystkie problemy, które niesła organizacja tak dużego festiwalu⁹⁰.

Jednym z najważniejszych aspektów tego typu festiwali jest możliwość spotkania się ludzi o podobnych zainteresowaniach. Festiwal tyski staje się przy tym czymś szczególnym – umożliwia zwykle trudne kontakty między Zachodem a Wschodem. [...] Można mieć tylko nadzieję, że tyski festiwal w 1990 roku odbędzie się zgodnie z planem!⁹¹

Śląska Jesień Gitarowa najpełniej zasługuje na kontynuację oraz wsparcie, nie tylko lokalne⁹².

⁸⁸ Wojciech Wieczorek, *Uczestnicy festiwalu u władz miasta*, „Echo” 40 (1667)/1988, s. 2.

⁸⁹ Colin Cooper, wypowiedź z czwartego numeru „Festiwalowego biuletynu” pod redakcją Marka Skoczny i Wojciecha Wieczorka, s. 3.

⁹⁰ Jörg Sommermeyer, 2. *Internationales Gitarrenfestival »Schlesischer Gitarrenherbst« in Tychy/Polen 1988*, „Zupfmusik-Magazin” 4/1988, s. 132.

⁹¹ P. Paffgen, *Brot...*, s. 29.

⁹² Marek Skocza, *O potrzebie kontynuacji*, „Dziennik Zachodni” 14.10.1988 r., s. 3.

I. 6. Jurkowski in memoriam

Pod koniec lat osiemdziesiątych Jan Edmund Jurkowski uległ poważnej chorobie serca. Podczas przygotowań do trzeciej edycji festiwalu zmuszony został do poddania się operacji kardiologicznej. W wyniku powikłań pooperacyjnych twórca Śląskiej Jesieni Gitarowej zmarł 8 marca 1989 roku w Klinice Kardiologicznej w Katowicach-Ochojcu. Pochowany został na Cmentarzu komunalnym w Tychach.

Śmierć Edmunda Jurkowskiego była wielkim ciosem dla wielu jego przyjaciół i uczniów. Tak pisał Gordonn Crosskey, profesor gitary w uczelni w Manchesterze: Ogarnął mnie niezwykle smutek, gdy dowiedziałem się o śmierci Edmunda Jurkowskiego. Przy tych okazjach, gdy go spotykałem w Esztergom albo w Tychach w Polsce, zawsze cieszyłem się z jego towarzystwa i czerpałem wiele radości z jego poczucia humoru⁹³.

O Jurkowskim wypowiadał się także redaktor naczelny czasopisma „Nova Giulianiad”, Jörg Sommermeyer: Z najgłębszym smutkiem dowiedziałem się o śmierci mojego drogiego przyjaciela, Edmunda Jurkowskiego. Myślę o nim z wdzięcznością i uczuciem. Ci, którzy mieli szczęście znać Go osobiście, mieli wiele okazji by być świadkiem jego zdumiewającej umiejętności porozumiewania się, Jego uroku i ciepła⁹⁴.

Także redaktor naczelny „Classical Guitar”, Colin Cooper, ciepło wspominał Edmunda: Był człowiekiem zupełnie pozbawionym złej woli, zawiści i urazy, pracując tylko dla polepszenia losu gitary. W tym odnosił sukcesy i jego Śląska Jesień Gitarowa staje się właściwym i ważnym pomnikiem jego wspólnych starań⁹⁵.

Matanya Ophee wymienia niezwykle cechy charakteru Jurkowskiego: Wszyscy byliśmy pod wrażeniem energii i zdolności organizacyjnych Edmunda, a także jego poświęcenia dla sprawy. Jego umiejętności dyplomatyczne przy rozwiązywaniu sporów pomiędzy międzynarodowym jury, mówiącym w wielu językach, zyskały respekt i podziw wszystkich bez wyjątku⁹⁶.

⁹³ Gordonn Crosskey, *Edmund Jurkowski (1935-1989)*, „Classical Guitar” August 1989, s. 54.

⁹⁴ *Ibidem*.

⁹⁵ *Ibidem*.

⁹⁶ Matanya Ophee, *Edmund Jurkowski (1935-1989)*, „Soundboard” Summer 1989, s. 9.

Tak wspomniano go przy okazji IV edycji Śląskiej Jesieni Gitarowej: Docent Akademii Muzycznej w Katowicach – znakomity Artysta, a przy tym wychowawca wielu pokoleń gitarzystów-wirtuozów. Wielki przyjaciel młodzieży, cieszący się wzajemnością. Jego słuszną posturą i charakterystyczny uśmiech znane były w Tychach. Przy tej całej „monumentalności” był człowiekiem niezwykle bezpośrednim, łatwo nawiązującym kontakty. Nigdy nie stwarzał dystansu, stąd dla nas, ludzi ze środowiska jawił się jako szczery, zawsze gotowy do pomocy kolega – po prostu Mundek. Zakochany w swoich dzieciach, uwielbiany przez studentów, wrażliwy na kobiece wdzięki, bezbłędnie wyłapujący wszystko co piękne, nawet tam, gdzie pozornie trudno to było dostrzec. Przybył z Stanisławowa, doświadczony w młodości przez „krasnoarmiejców”, nieufnie odnoszący się do każdej władzy. Uciekający od polityki a jednak boleśnie przeżywający grozę stanu wojennego. Ucieczką od rzeczywistości był Jego ukochany instrument – gitara⁹⁷.

Podczas XII edycji festiwalu swojego profesora wspominała jego uczennica, Alina Gruszka: Jan Edmund Jurkowski był cudownym człowiekiem o szczególnej osobowości, z rzadkimi cechami wielkoduszności, szczerości i humanitaryzmu. Był pozbawiony złej woli, zawiści, a jego szczerość, otwartość na los drugiego człowieka były wzorem do naśladowania nie tylko dla środowiska, w którym działał⁹⁸.

Był to człowiek z ogromną charyzmą, mocno promieniujący swą pasją na zewnątrz⁹⁹.

Alina Gruszka, ówczesna adiunkt Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, kontynuowała dzieło Jana Edmunda Jurkowskiego i od trzeciej edycji Śląskiej Jesieni Gitarowej pełniła funkcję dyrektora artystycznego festiwalu. Od początku istnienia festiwalu była najbliższym współpracownikiem Edmunda Jurkowskiego. W wywiadzie udzielonym w 1994 roku przypominała jego „testament”: festiwal w Tychach musiał być kontynuowany. Edmund przed śmiercią powiedział, że festiwal był jego marzeniem i licząc się z możliwością niepowodzenia operacji bardzo mnie prosił, by impreza utrzymała się w kalendarzu polskiego życia gitarowego i to koniecznie o zasięgu międzynarodowym¹⁰⁰.

⁹⁷ [jm], *Zakochany w gitarze*, „Echo” 1992.

⁹⁸ Alina Gruszka, *Obiecałam rozwinąć festiwal*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (46)/2008, s. 4.

⁹⁹ Marek Brzeźniak, *Kiedyś dwa, dziś jeden świat*, „Twoje Tychy” 30.09.2008 r., s. IV.

¹⁰⁰ Alina Gruszka, *Nasi pedagodzy*, rozmowę przeprowadził Zbigniew Dubiella, „Gitarą i Bas” 6 (12)/1994, s. 37.

I. 7. Alina Gruszka – twórczyni trzynastu edycji

Absolwentka Wydziału Edukacji Muzycznej oraz Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Od 2002 roku pełniła funkcję prorektora do spraw artystycznych i studenckich, a od 2005 do 2008 – prorektora do spraw naukowych i dydaktycznych w swojej katowickiej Alma Mater. Od 2002 roku kieruje Katedrą Gitary, a od roku 2004 Katedrą Gitary i Harfy.

Alina Gruszka fot. Łukasz Pudielko

Jej działalność artystyczna związana jest głównie z kameralistyką. Swoje kompozycje dedykowali jej m.in. Jan Edmund Jurkowski (*Sonata akademicka*), Edward Bogusławski (*Musica per chitarra solo*), Piotr Lachert (*22 Sonata*), Marek Pasieczny (*Go-Dai Concerto, Motion Picture Score Concerto, Kiri – Princess Tree, Uśnijże mi, uśnij*) czy Jerzy Bauer (*Ballada o cudzie*). Wielokrotnie pełniła rolę recenzenta oraz promotora w przewodach doktorskich i habilitacyjnych. Jest powoływana jako członek komisji konkursowych na stanowiska asystentów, adiunktów i profesorów. Publikuje artykuły związane z problematyką gitarowej sztuki wykonawczej, prowadzi wykłady metodyczne, a także lekcje otwarte dla gitarzystów w kraju i na świecie.

Dokonała szeregu opracowań na gitarę, wydanych między innymi przez Akademię Muzyczną im. Karola Szymanowskiego w Katowicach (*6 Suit wiolonczelowych* Jana Sebastiana Bacha oraz *Sonaty* Domenico Scarlattiego), PWM (m.in. *Fantasia* X Alonso de Mudarry czy *Wariacje na temat Händla* op. 107 Mauro Giuliani'ego) czy wydawnictwo Modran (*Sonaty* Domenico Scarlattiego). Jest autorką dwóch książek wydanych przez Akademię Muzyczną im. Karola Szymanowskiego w Katowicach: *Jan Edmund Jurkowski (1933-1989) in memoriam* (2009) oraz *Gitarowa Sztuka Wykonawcza* (2011).

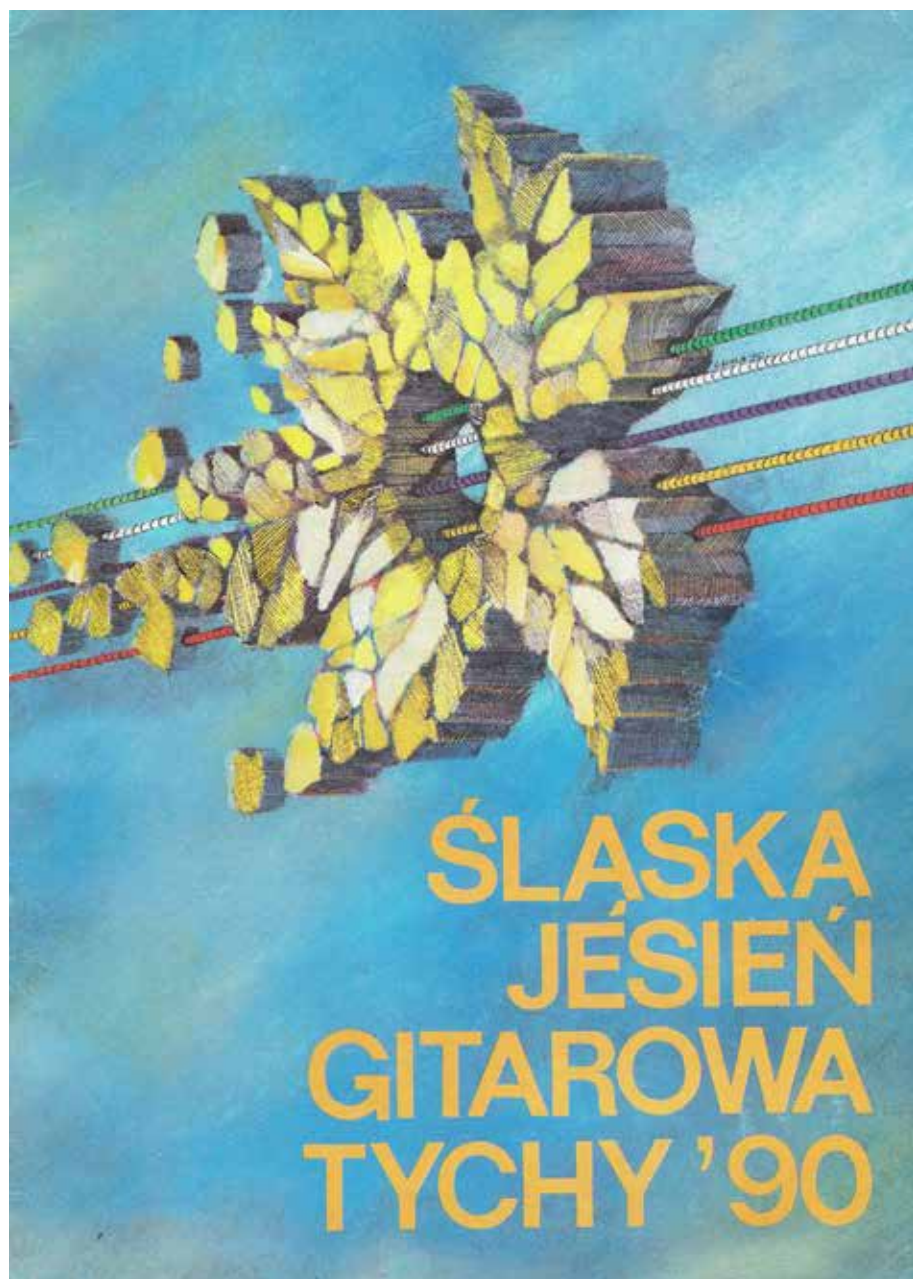
Bierze udział w pracach jury na wielu międzynarodowych konkursach gitarowych, jak również opracowuje programy przygotowywane na makroregionalne i ogólnopolskie przesłuchania uczniów szkół muzycznych I i II stopnia oraz na międzynarodowe konkursy gitarowe. Jej uczniowie i studenci zdobyli około 120 nagród na międzynarodowych konkursach muzycznych. Współpracuje z Wydziałem Muzyki Uniwersytetu w Louisville w Stanach Zjednoczonych.

Otrzymała wiele nagród i wyróżnień, są to między innymi:

- Nagroda II st. z okazji Dnia Edukacji Narodowej (1988);
- Nagroda w Dziedzinie Kultury i Nauki za rok 1995 Aleksandra Gądka – Prezydenta Miasta Tychy (1995);
- Gratulacje dla festiwalu jako przedsięwzięcia artystycznego o szczególnym znaczeniu dla polskiej kultury od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Michała Ujazdowskiego (2000) oraz Ministra Kultury Waldemara Dąbrowskiego (2004);

- Złoty Krzyż Zasługi przyznany przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Aleksandra Kwaśniewskiego (2005);
- Nagroda I st. Rektora AM w Katowicach prof. Eugeniusza Knapika (2006);
- Nominacja prof. Marka Szczepańskiego do Nagrody im. Janoscha „Cegła z Gazety” za przygotowanie artystycznej formy 11 edycji Międzynarodowego Festiwalu „Śląska Jesień Gitarowa” (2006);
- Nagroda I st. Rektora AM w Katowicach, prof. Tomasza Miczki (2008);
- Nagroda Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego za całokształt dorobku (2011);
- Srebrny Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” (2014);
- Nagroda I st. Rektora AM w Katowicach, prof. Tomasza Miczki (2015).

W 2015 roku prof. Alina Gruszka na Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach zainaugurowała nowe wydarzenie na muzycznej mapie Polski – I Międzynarodową Konferencję Naukowo-Artystyczną „Gitarą jako instrument solowy oraz w kameralistyce”, w ramach której odbył się również I Międzynarodowy Konkurs Kompozytorski na kompozycję kameralną z udziałem gitary klasycznej. Konferencja, która odbyła się w dniach od 5 do 8 listopada 2015 roku, pomyślana została jako wydarzenie cykliczne, a jej kolejna edycja odbędzie się w roku 2017.

I. 8. III Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

III Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbył się w dniach od 6 do 13 października 1990 roku. Funkcję dyrektora festiwalu pełnił Jan Kulbicki, a funkcję dyrektora artystycznego objęła Alina Gruszka. Organizatorem festiwalu były: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Tychach, Katedra Gitary i Akordeonu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Dom Kultury Fabryki Samochodów Małolitrażowych w Tychach „Teatr Mały”.

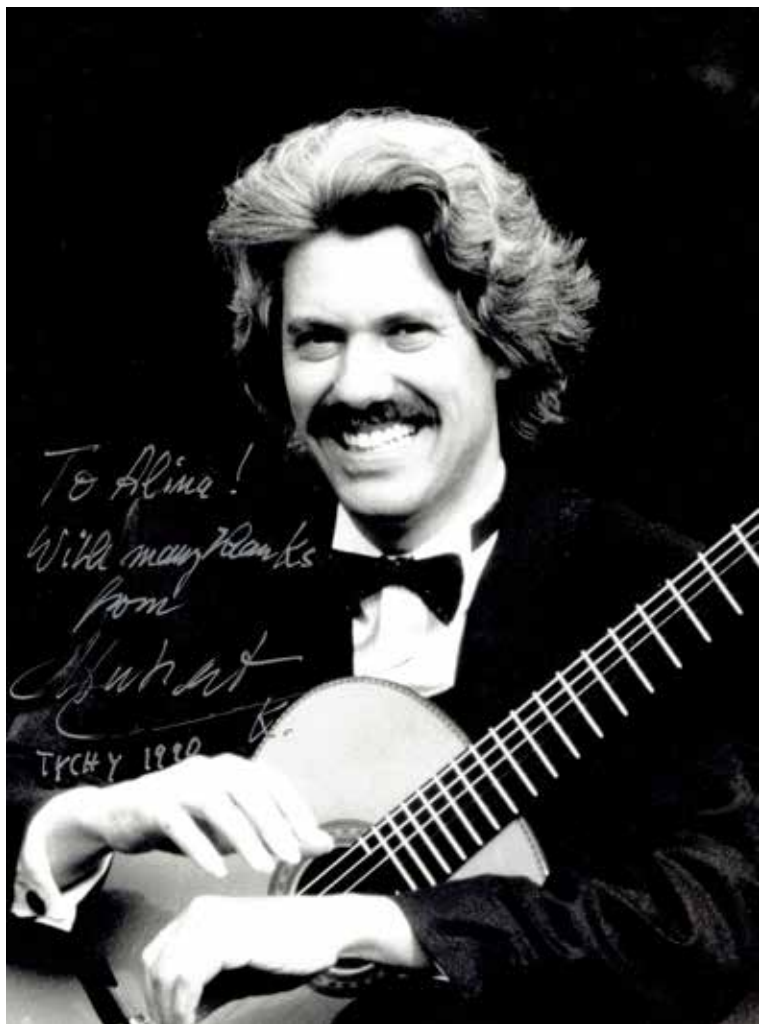
Trzecią edycję Śląskiej Jesieni Gitarowej zainaugurował występ Śląskiej Orkiestry Kameralnej pod dyрекcją **Jana Wincentego Hawela**. Orkiestra wykonała dwie polskie kompozycje: *Serenadę op. 2* Mieczysława Karłowicza oraz *Orawę* Wojciecha Kilara. Następnie jako solista dołączył do muzyków włoski gitarzysta **Sergio Cantella**, który wraz ze śląskimi kameralistami wykonał *Koncert A-dur op. 30* Mauro Giulianiego. Piękne i dobre były te pierwsze [festiwalowe] gitarowe dźwięki¹⁰¹. Cantella pokazał swój południowy temperament i dobre umiejętności techniczne¹⁰². Na bis solista wykonał *Asturias op. 47 nr 5* Isaaca Albéniza.

Dalszą część sobotniego wieczoru wypełnił recital niemieckiego gitarzysty **Huberta Käppela**, w programie którego zabrzmiały *Canticum* i *Tarantos* Leo Brouwera, dwie autorskie aranżacje Käppela: *Toccaty z Partity e-moll BWV 830* Jana Sebastiana Bacha i *Intermezza op. 117 nr 2* Johannes Brahmsa, a także *Wariacje na temat Händela op. 107* Mauro Giulianiego i *Un Sueño en la Floresta* Agustína Barrios. Käppel był w znakomitej formie, wykonując *Toccatę z VI Partity* Bacha, której całość z wielkim sukcesem nagrał na płytę kilka lat temu¹⁰³. Na bis wykonał *Fantazję A-dur* Davida Kellnera w autorskiej transkrypcji, *Tango en Skaï* Rolanda Dyensa, *Ständchen* Franciszka Schuberta i *Dancers in Love* Duke’a Ellingtona. Artysta miał swój wielki dzień... chociaż toczył nieustającą walkę z kamerzystą polskiej telewizji. [Mężczyzna] tak blisko podchodził do muzyków, że stało się to niezwykle irytujące. Ale Hubert Käppel jest przecież profesjonalistą. Spojrzenie tu, grymas tam: Hubert bawił

¹⁰¹ Peter Paffgen, *Der „Edmund Jurkowski-Wettbewerb” oder: Zum dritten Mal Festival in Tychy*, „Gitarre & Laute” 6/1990, s. 33.

¹⁰² Lubomíra Miháliková, *Hudobný festival Sliezská Gitarová jeseň 1990*, „Hudobný život” 25/1990, s. 8.

¹⁰³ Colin Cooper, *The Spirit Lives On. Silesian Guitar Autumn 1990*, „Classical Guitar” April 1991, s. 18.

Hubert Käppel fot. z archiwum Aliny Gruszeki

się z kamerzystą, a publiczność również miała ubaw¹⁰⁴. To był jeden z najlepszych występów podczas festiwalu, zarówno dzięki perfekcyjnemu wykonaniu, jak i osobowości estradowej Käppela¹⁰⁵.

Nietypowo rozpoczął się kolejny dzień festiwalu. Pierwszy z dwóch zaplanowanych na niedzielę koncertów odbył się o godz. 17.30 w Kościele p.w. Św. Ducha w Tychach. Dedykowany był zmarłym w 1989 roku Józefowi Powroźniakowi i Janowi Edmunowi Jurkowskiemu. Po raz pierwszy *Śląska Jesień Gitarowa* wkroczyła do wnętrza sakralnego. Kościół szczelnie wypełniła publiczność¹⁰⁶. Podczas koncertu wystąpił krakowski zespół muzyki dawnej **Camerata Cracovia** w składzie: Marta Trybulec (śpiew, instrumenty perkusyjne), Anna Fieber (flety proste), Anna Szelińska-Mikus (viola da gamba), Arnoldo Nerio (flety proste) i Ireneusz Trybulec (lutnie, kierownictwo artystyczne). Wykonali *Trzy*

Camerata Cracovia fot. z archiwum MCK w Tychach

¹⁰⁴ P. Päffgen, *Der „Edmund...“*, s. 34.

¹⁰⁵ Tadeusz Pabisiak, *Cienie jesieni*, „Ruch Muzyczny” 26/1990, s. 2.

¹⁰⁶ Marek Brzeźniak, *III Śląska Jesień Gitarowa. Niczym w... Los Angeles*, „Trybuna Śląska” 17.10.1990 r., s. 3.

tańce Jana z Lublina (*Rex, Szewczyk idzie po ulicy i Hajducki*), cztery polskie pieśni religijne różnych autorów (*Hejnał świata* ze słowami Mikołaja Reja, *Piosenka bardzo piękna o Narodzeniu Pańskim* Cypriana Bazylika, *Szczodry wieczór* z Kancjonału Piotra Artomiusza i *Psalm 97* Mikołaja Gomółki), cztery XVII-wieczne tańce (*Galiarda*, anonimowy taniec z Gdańskiej tabulatury lutniowej, *Wychodzony* i *Fatalia błazeńska*), oraz zbiór pieśni: *Cessez mortels* Pierre Guédrona, *¿De dónde venís, amore?* Enríqueza de Valderrábano, *Il Ballerino*, *Il Luchesino* i *Lo spensierato* Giovanniego Giacomo Gastoldiego, a także *If my complaints could passions move* oraz *Come again* Johna Dowlanda.

PIEŚNI DLA PRZYJACIELA CZESŁAWA GRABOWSKIEGO

Utwór powstał w 1990 roku jako requiem poświęcone pamięci zmarłego rok wcześniej Edmunda Jurkowskiego. Jest to jednoczęściowa, około 18-minutowa kompozycja przeznaczona na gitarę z towarzyszeniem zespołu kameralnego. *Pieśni dla przyjaciela* zostały zarejestrowane na płycie CD pt. *Odwieczne pieśni* wydanej w wytwórni DUX. Nagrania dokonał Krzysztof Pelech, któremu towarzyszyła Orkiestra Kameralna Filharmonii Zielonogórskiej pod batutą samego kompozytora.

Pieśni dla przyjaciela
- na gitarę, flet i keyboard anglosaxa

Andante (♩=60)
v c s? n
pp espressivo, *lento*
Cz. Grabowski (1990)

Prawykonanie *Pieśni dla przyjaciela* Czesława Grabowskiego fot. z archiwum MCK w Tychach

W drugiej części koncertu wystąpiła gitarzystka **Beata Będkowska**, której towarzyszyli muzycy Filharmonii Śląskiej: Andrzej Laburda (I skrzypce), Lidia Strzelecka (II skrzypce), Mieczysław Dancewicz (altówka), Bernard Polok (wiolonczela) i Grażyna Zbijowska (flet). Muzycy prawykonali *Pieśni dla przyjaciela*, żałobno-nostalgiczną kompozycję Czesława Grabowskiego poświęconą E. Jurkowskiemu¹⁰⁷. Natura i okoliczności tego wystąpienia uczyniły z niego emocjonujące przeżycie, zarówno dla wykonawców, jak i dla publiczności¹⁰⁸.

Podczas wieczornego koncertu, który rozpoczął się o godzinie 21.00, jako pierwszy wystąpił polski gitarzysta **Leszek Potasiński**, który kształcił się m.in. w Santiago de Compostela u José Luisa Rodriga¹⁰⁹. W swoim repertuarze zawarł kompozycje Francisco Tárregi (mazurek *Marieta*), Johanna Kaspara Mertza (*Etiuda op. 13 nr 3*), Aleksandra Tansmana (*Hommage à Chopin*),

¹⁰⁷ Zbigniew Dubiella, *Pomost między Wschodem a Zachodem*, „Poradnik Muzyczny” 12/1990, s. 11.

¹⁰⁸ C. Cooper, *The Spirit...*, s. 20.

¹⁰⁹ P. Paffgen, *Der „Edmund...”*, s. 34.

Pedro Lópeza (*Las Perdices*), Ariela Ramíreza (*Alfonsina y el mar* w opracowaniu Jorge Cardoso), Jorge Cardoso (*Gato*) i Jacka Grudnia (dedykowana Potasińskiemu *Androvanda*), a także wykonaną na bis tradycyjną melodię amerykańską *Black Mountain Rag* w opracowaniu Cheta Atkinsa oraz utwór *La pobrecita* Atahualpy Yupanqui. Potasiński gra interpretując bardzo powściągliwie, mniej ryzykuje niż Käppel. Nie jest to oczywiście wada, jeżeli muzyka nie jest zbyt grzeczna¹¹⁰.

Po nim wystąpił Japończyk **Tadashi Sasaki**, który zaprezentował: jemu dedykowane *Confrontation* Wolfganga Bartscha, *Impresje na temat japońskich pieśni ludowych* (*Sakura* i *Yagibushi*) własnego autorstwa, *Fantazję* Roberto Gerharda oraz *Cinco Piezas* Ástora Piazzolli, a także wykonany na bis utwór *Julia Florida* Agustína Barrios. Z recitalu Tadashi Sasakiego, japońskiego gitarzysty zamieszkałego w Niemczech, warto zapamiętać jego własne opracowania pieśni japońskich¹¹¹. Jego interpretacja *Fantazji* Roberto Gerharda była pełna głębi i zrozumienia¹¹².

W poniedziałek 8 października jako pierwszy wystąpił **Tomasz Spaliński**. W programie Spalińskiego znalazło się opracowanie kubańskiej pieśni ludowej *Perla Marina* w wersji Sindo Garaya, a także kompozycje Cacho Ti-rao (*Suite Argentina*), Jana Edmunda Jurkowskiego (podobnie jak przed dwu laty *Sonata akademicka*) oraz Leo Brouwera (*Pejzaż kubański z dzwonami*). Artysta bisował dwukrotnie, wykonując *Toréodore et Andalouse op. 103 nr 7* Antona Rubinstaina oraz walc *Angostura* Antonio Lauro. Z wykonawców krajowych, których poziom jest bardzo dobry, najbardziej zapadła w pamięć delikatna i medytacyjna gra Tomasza Spalińskiego¹¹³. Szczególne wrażenie zrobiło wykonanie Sonaty jego nauczyciela, E. Jurkowskiego¹¹⁴. Również utwory latynoamerykańskie bardzo udały się Spalińskiemu – stylistyka ta jest jemu (jako Polakowi) obca, ale ogólny zachwyt w tym kraju nad kulturą latynoamerykańską wskazał mu właściwą drogę. Interesujący koncert!¹¹⁵

¹¹⁰ *Ibidem*.

¹¹¹ Z. Dubiella, *Pomost...*, s. 10.

¹¹² C. Cooper, *The Spirit...*, s. 20.

¹¹³ L. Miháliková, *Hudobný...*, s. 8.

¹¹⁴ Matanya Ophee, *Poland: The Tychy Festival*, „Soundboard” Winter 1991, s. 87.

¹¹⁵ P. Paffgen, *Der „Edmund...*, s. 34.

Tomasz Spaliński fot. z archiwum MCK w Tychach

Štěpán Rak fot. z archiwum MCK w Tychach

...i Štěpán Rak fot. z archiwum MCK w Tychach

Drugim wykonawcą był doskonale znany już tyskiej publiczności **Štěpán Rak**. Jak zwykle wykonał swoje autorskie kompozycje: parafrazę *Romance de Amor*, *Voces de Profundis op. 56*, *Bałałajkę* oraz *Era of Rock'n'roll*. Na bis zagrał oraz zaśpiewał *Romans ukraiński*, a także utwory: *Szkoda miłości*, *Hora op. 11 nr 9* i *Pavana*. Rak jest postacią widowiskową i na jego koncercie trudno mówić np. o nudzie, natomiast razi pewna nieokreślona maniera: nadmierne schlebianie publiczności poprzez zbyt częste epatowanie niektórymi efektami¹¹⁶.

Wieczór zwieńczył, podobnie jak dwa lata temu, występ **Roberto Aussela**. Wirtuoz gitary z Argentyny wykonał cztery tańce z *Terspychory* autorstwa Michaela Praetoriusa (*Courante I & I*, *Ballet* i *La Volta*), cztery części z *Suity XXV* Sylwiusa Leopolda Weissa, trzy utwory Manuela de Falli, trzy walce Antonio Lauro, *Tango op. 7* Enrique Nuñeza oraz jedno tango Ástora Piazzolli. Na bis przygotował aż cztery kompozycje: *Malambo* Héctora Ayali,

¹¹⁶ Z. Dubiella, *Pomost...*, s. 11.

Canción del lladre Miguela Llobeta, milongę *Del Tiempo E'Naupa* Bianqui Piñero oraz *Acentuado* Ástora Piazzolli. Aussel, Argetyńczyk mieszkający we Francji, wykonał jeden z najlepszych koncertów. Charakter skromnego, zamyślonego i wrażliwego człowieka odzwierciedla jego artystyczna i techniczna doskonałość w opanowaniu instrumentu¹¹⁷. Roberto jest niewiarygodnie wrażliwym, subtelnym gitarzystą, z ogromnym wyczuciem niuansów i wielką intuicją muzyczną. Na scenie sprawia wrażenie, jak gdyby oklaski mu przeszkadzały, jak gdyby najchętniej grał tylko dla siebie – lecz nie jest to prawdą. [Jego wykonania muzyki argentyńskiej] nie uciekają w sferę utworów pokazowych, jak ma to miejsce podczas wykonywania ich przez wielu kolegów artysty. Nie, Aussel wznosi je na wyżyny muzyki klasycznej, nadaje im rangę prawdziwych utworów koncertowych¹¹⁸.

Roberto Aussel fot. z archiwum MCK w Tychach

¹¹⁷ L. Miháliková, *Hudobný...*, s. 8.

¹¹⁸ P. Paffgen, *Der „Edmund...*, s. 34-35.

Dwa pierwsze wtorkowe recitale należały do laureatów dwóch pierwszych edycji Konkursu o „Gitarę Czarnych Diamentów”: Nicoli Hall i George’a Vassileva. Jako pierwszy wystąpił Bułgar **George Vassilev**, który w Tychach zwyciężył w 1988 roku. W jego wykonaniu zabrzmiały *Preludium, fuga i allegro BWV 998* Jana Sebastiana Bacha, *Fantazja op. 7* Fernando Sora, *Five Impromptus* Richarda Rodney’a Bennetta, *Inwokacja i taniec* Joaquína Rodrigo oraz wykonany na bis *Danza del molinero* Manuela de Falli. [Vassilev] studiuje teraz w Genewie u Marii Lívii São Marcos – i ma to na niego bardzo dobry wpływ. W ciągu dwóch lat nauczył się wiele¹¹⁹.

Nicola Hall to już stały gość Śląskiej Jesieni Gitarowej. Podczas tego rocznego festiwalu zaprezentowała *Fantazję węgierską op. 65 nr 1* Johanna Kaspara Mertza oraz *Kaprys op. 1 nr 24* Niccolò Paganiniego, a na bis *Sons de Carrilhões* Pernambuco (błędnie nazywany *Tańcem brazylijskim* Heitora Villi-Lobosa), *Wspomnienie z Alhambry* Francisco Tárregi i *Elogio de la danza* Leo Brouwera. Hall zainteresowała brawurową techniką, pełnym temperamentu wykonaniem, otwartością i bezpretensjonalnością¹²⁰. Polska publiczność zawsze gotuje jej specjalne powitanie, nie tylko dlatego, że wygrała pierwszy konkurs w Tychach w 1986 roku, ale dlatego, że jest ona jedną z najbardziej czarujących gitarzystek, z wyjątkowo dobrą techniką, bezbłędnym wyczuciem rytmu, talentem scenicznym i wrodzoną zdolnością do dawania z siebie 100%. Nie ma innych gitarzystów podobnych do niej¹²¹.

Jako ostatni 9 października zaprezentował się **Praski Kwartet Gitarowy** w składzie: **Marek Velemínský**, **Václav Kučera**, **Jiří Voborský** i **Martin Sauer**. Czescy muzycy wykonali kompozycje Heitora Villi-Lobosa (*Introdukcja z Bachiana Brasileira No. 1*), Antonio Vivaldiego (*Koncert e-moll op. 3 nr 10* w opracowaniu Velemínskiego), Štěpána Raka (*Charles Bridge Variations on a Jaromir Klempíř Theme op. 7a*), Georga Gershwina (*Trzy preludia*) oraz Jorge Morela (*Suite del Sur*), a na bis ponownie przygotowali kompozycję Raka (*Rumba op. 55 nr 2a*), a także opracowanie *Honey Pie* z repertuaru The Beatles oraz *The Black Nag* z *English Suite no. 3 op. 78* Johna Williama Duarte.

¹¹⁹ *Ibidem*, s. 35.

¹²⁰ L. Miháliková, *Hudobný...*, s. 8.

¹²¹ C. Cooper, *The Spirit...*, s. 20.

Do ciekawych należał koncert kwartetu gitarowego z Pragi, który zaimponował wyrównanym brzmieniem i zgraniem¹²².

10 października odbyły się koncerty trójki młodych wirtuozów: Krzysztofa Pelecha, Mitsalasa Thanosa i Sergio Cantelli. **Krzysztof Pelech**, który podczas pierwszej edycji Śląskiej Jesieni zdobył wyróżnienie, grał z pewnością siebie i tupetem, które wiele obiecują na przyszłość¹²³. Wykonał *Wariacje na temat pieśni „Marlborough s'en va t'en Guerre”* op. 28 Fernando Sora, *Danza Pomposa* i *Mazurka* Aleksandra Tansmana, *La Muerte del Ángel* i *Primavera* Porteña Ástora Piazzolli oraz na bis *Walc-Rondo* z *Homage to Antonio Lauro* op. 83 Johna Williama Duarte i *Mazurka en Sol* Francisco Tárregi. **Pelech** jest młodym polskim muzykiem, którego nazwisko powinniśmy zapamiętać. O tym młodym człowieku na pewno jeszcze usłyszymy! Jest niezwykle pewny technicznie, a muzycznie być może jeszcze trochę nieśmiały – ale w tym wieku ma do tego prawo¹²⁴.

Mitsalas Thanos był za to laureatem drugiej edycji tyskiego konkursu – zdobył wtedy drugą nagrodę. Podczas recitalu wykonał *Wariacje na temat anatolijskiej pieśni ludowej* op. 15 Carlo Domeniconiego, *Inwokację i taniec* oraz *Fandango* i *Zapateado* z *Tres piezas españolas* Joaquína Rodrigo, *Un Sueño en la Floresta* Agustína Barrios, *Seis por Derecho* Antonio Lauro, a także zaprezentowane na bis *El Coqui* José Ignacio Quintóna i *Nelly* Antonio Lauro. Grał technicznie wspaniale – szybko, szybciej... Tak, Mitsalas Thanos był championem jeżeli chodzi o szybkość gry¹²⁵.

A **Sergio Cantella**? On również grał przed dwoma laty w konkursie – z przeciętnym powodzeniem. Rozwinął się na profesjonalnego muzyka, z doskonałym obyciem scenicznym, z doskonałym opanowaniem instrumentu¹²⁶. Wykonał *Paisaje cubano con campanas* Leo Brouwera, *Sonatinę Meridional* Manuela Marii Ponce, *Studio da Concerto* George Federico Ghediniego oraz po raz drugi wykonywaną tego wieczoru *Inwokację i taniec* Joaquína Rodrigo. Cantella niekoniecznie przypiera do muru swoją grą każdego, kto siedzi wśród publiczności, nie jest koniecznie tym muzykiem, który od pierwszego

¹²² Z. Dubiella, *Pomost...*, s. 11.

¹²³ C. Cooper, *The Spirit...*, s. 20.

¹²⁴ P. Paffgen, *Der „Edmund...*, s. 35.

¹²⁵ *Ibidem*.

¹²⁶ *Ibidem*, s. 35-36.

dźwięku zdobywa wszystkie serca. O jego muzykę trzeba się postarać, trzeba się jej przysłuchać¹²⁷. Bisował aż cztery razy, wykonał *Tango en Skaï* Rolanda Dyensa, *Preludium nr 2* Heitora Villi-Lobosa, *Walc wenezuelski nr 2* Antonio Lauro i *Asturias op. 47 nr 5* Isaaca Albéniza.

W czwartek 11 października także wystąpiła trójka artystów. Wieczorne spotkanie z gitarą rozpoczął **Andrzej Wilkus**, laureat trzeciej nagrody w tyskim konkursie w 1988 roku. Wilkus zaprezentował *Tombeau sur la mort de Mr. comte d'Logy* Sylwiusa Leopolda Weissa, *IV Suitę lutniową E-dur BWV 1006a* i *Fugę z I Sonaty skrzypcowej BWV 1001* Jana Sebastiana Bacha oraz *Saudade No. 3* Rolanda Dyensa, zaś na bis wykonał *Asturias op. 47 nr 5* Isaaca Albéniza, *Sambę* Jorge Cardoso i ponownie utwór Bacha – *Gavotte II en Rondeau z III Suity lutniowej BWV 995*.

Sonja Prunnbauer, która wystąpiła jako druga tego wieczoru, wybrała do koncertu ambitny, trudny program, złożony ze współczesnych kompozycji¹²⁸. W jej wykonaniu publiczność usłyszała *Idylle pour Ida op. 93* Johna Williama Duarte, *Nocturnal op. 70* Benamina Brittena oraz *Diario* Václava Kučery. Na bis zagrała *Preludium nr 5* Heitora Villi-Lobosa oraz preludium *Lágrima* Francisco Tárregi. Zabrakło dozy brawury w wykonaniu artystki i koncert znużył nieco publiczność, która pamiętała Sonję z cudownego wykonania pięciu preludiów H. Villi-Lobosa na wcześniejszym festiwalu¹²⁹.

Ostatni zaprezentował się **Eduardo Baranzano** z Urugwaju, w wykonaniu którego zabrzmiał rozbudowany program: *Chôro No. 1* Guido Santorsoli, tango *La Ultima Curda* Aníbala Troilo, milongę *La galponera* Osirisa Rodrígueza Castillosa, *Inwokacja i taniec* Joaquína Rodrigo, *Arabesque no. 1* Claude'a Debussy'ego w autorskim opracowaniu gitarzysty i *Due Canzoni* Lidie Nuccio D'Angelo. Występ został zakończony dowcipnymi bisami, wśród których usłyszeliśmy nawet utwory śpiewane i grane przez artystę¹³⁰. Zabrzmiały kompozycje: *Andante op. 48 nr 5* Fernando Sora, *Taniec afrykański* Manuela Dymbwadyo Garcíi, *Danza del molinero* Manuela de Falli i *Walc op. 8 nr 3* Agustína Barrios. Następnie artysta zaśpiewał dwie pieśni: *Canción de Cuna*

¹²⁷ *Ibidem*, s. 36.

¹²⁸ Z. Dubiella, *Pomost...*, s. 11.

¹²⁹ *Ibidem*.

¹³⁰ *Ibidem*.

Eliseo Greneta oraz *Mira Amigo*, pomiędzy którymi wykonał *Danza Característica* Leo Brouwera. Baranzano, który grał wyłącznie repertuar hiszpański i latynoamerykański, bardzo się spodobał. Z trudem pozwolono mu opuścić scenę i ciągle kazano grać, grać, grać. Ale skąd wziął się sukces? Baranzano grał nieźle, ale też nieszczególnie dobrze. Rozpalił publiczność, przeważnie jej żeńską część, robił żarciki... a to przynosi sukces¹³¹. Osobliwością Baranzanowej interpretacji było ukazanie gitary jako instrumentu ludowego, podkreślenie jej śpiewności, akcentowanie jej pierwotnych korzeni¹³².

Przedostatni festiwalowy wieczór należał do czterech kobiet, czterech wirtuozek gitary. Polka **Beata Będkowska** wykonała *Grande Overture op. 61* Mauro Giulianiego, *Sonatinę Meridional* Manuela Maríi Ponce, *Walc op. 8 nr 4* i *Un Sueño en la Floresta* Agustína Barriosora oraz *Tango op. 7* Enrique Nuñeza. **Beata** zagrała odważnie i dobrze¹³³.

Druga artystka tego wieczoru to pochodząca z Argentyny **María Isabel Siewers**. Wykonała *III Suitę lutniową BWV 995* Jana Sebastiana Bacha, *Rossinianę nr 1 op. 119* Mauro Giulianiego, dedykowaną jej *Elegię Máximo Diego Pujola*, fragment z suity *Zabawki księcia op. 20* Nikity Koshkina oraz *Canto* z *Sonaty op. 47* Alberto Ginastery. Siewers zagrała trochę bez szczęścia, ponieważ podczas przeciągających się nocnych posiedzeń publiczność niekoniecznie oczekiwała długich XIX-wiecznych utworów jak np. *Rossiniana*. Należy pamiętać, że pierwszy z koncertów rozpoczął się o godz. 21.00, a następne kolejno o 22.00, 23.00 i 24.00¹³⁴.

Kanadyjka **Dale Kavanagh** wykonała trzy tańce z *Terpsichory* Michaela Praetoriusa (*Courante*, *Ballet* i *La Volta*), *Nocturnal op. 70* Benamina Brittena, *Tres piezas españolas* Joaquína Rodrigo oraz kadencję z koncertu gitarowego Heitora Villi-Lobosa. Kadencja [została] zagrana z wnikliwością i głębokim przekonaniem. Czyniło to ją zdumiewająco dobrym utworem recitalowym¹³⁵. Imponujący koncert, mój pierwszy koncert kobiety-gitarzystki, której fanem mogłem się stać już od pierwszych dźwięków¹³⁶.

¹³¹ P. Pöfgen, *Der „Edmund...”, s. 36.*

¹³² Ľ. Miháliková, *Hudobný...”, s. 8.*

¹³³ P. Pöfgen, *Der „Edmund...”, s. 36.*

¹³⁴ *Ibidem.*

¹³⁵ C. Cooper, *The Spirit...”, s. 20.*

¹³⁶ P. Pöfgen, *Der „Edmund...”, s. 36.*

María Isabel Siewers fot. Rafał Klimkiewicz

Na zakończenie wieczoru po raz kolejny podczas festiwalu wystąpiła **Nicola Hall**, która powtórzyła właściwie swój wtorkowy recital (publiczność była ‘tylko’ zbyt szczęśliwa, słysząc utwory ponownie¹³⁷), dodając jedynie *Preludium op. 23 nr 5 g-moll* Sergieja Rachmaninowa i *Batucada* Isaías Sávio. Hall uświetniła program III festiwalu niezwykle gorąco przyjętym recitalem. Mimo późnej pory jeszcze grubo po północy słuchacze nie pozwalali artystce zejść ze sceny¹³⁸.

Ostatni dzień festiwalu zwieńczył koncert finałowy, w którym wystąpili laureaci konkursu: **Alexey Zimakov** (I miejsce), **Waldemar Gromolak** (II miejsce), **Edoardo Catemario** i **Alexander Rengach** (III miejsca ex aequo). W programie koncertu znalazły się dzieła m.in. Mauro Giulianiego (*Grande Ouverture op. 61*), Jana Edmunda Jurkowskiego (*Esztergomia*), Heitora Villi-Lobosa (*Etiudy nr 7 i 12*), Rolanda Dyensa (*Tango en Skaï*), Francisco Tárregi (*Rosita*), Agustína Barrios (El *Ultimo Tremolo*)

Alexey Zimakov i Jan Wincenty Hawel fot. Ireneusz Kaźmierczak

i Federico Moreno-Torrobey (*Torija i Sigüenza*), a także m.in. Domenico Scarlatti. Alexey Zimakov wykonał również *Concierto de Aranjuez* Joaquína Rodrigo z towarzyszeniem Śląskiej Orkiestry Kameralnej pod batutą **Jana Wincentego Hawela**.

Podczas trzeciej edycji Śląskiej Jesieni nie wystąpili zapowiadani w prasie Aniello Desiderio oraz José María Gallardo del Rey. Z powodu choroby nie przyjechał także Alexander Frauchi, który za pośrednictwem festiwalowego biuletynu skierował do wszystkich uczestników i obserwatorów następujące słowa: Jest mi bardzo przykro, ale nie mogę przyjechać do Tychów ze względu na chorobę. Pozdrawiam wszystkich uczestników i sympatyków festiwalu¹³⁹.

Przemiany polityczne oraz śmierć Jana Edmunda Jurkowskiego nie pozwoliły zrealizować wszystkich zamierzeń organizatorów. Z czterech orkiestr, które brały udział w poprzednich dwóch edycjach, pozostała tylko Śląska Orkiestra Kameralna. Może odrobinę był skromniejszy garnitur wykonawców III festiwalu. Niemniej podczas koncertów i przesłuchań było wiele chwil, dla których przeżycia warto było przyjechać nawet z... Wławy, bo i takich fanów gościły Tychy¹⁴⁰.

Co jednak dalej pozostało bez zmian – to znana już w świecie, niezwykle atmosfera festiwalu: Pobyt w Tychach był wielkim przeżyciem dla wszystkich uczestników. Ten festiwal nie ma nic z oficjalnej sztafety tzw. wielkich wydarzeń kulturalnych. Tu każdy czuje się „jak u siebie w domu”. Wskazywała na to reakcja słuchaczy i odczucia wykonawców, zwłaszcza laureatów konkursu¹⁴¹.

Dobłą atmosferę tyckiego festiwalu chwalili wszyscy. Organizatorzy poinformowali, że zagraniczni artyści i jurorzy przyjechali za symboliczne jedynie honoraria, głównie po to, by znów spotkać się razem, porozmawiać i pomuzykować¹⁴².

¹³⁹ Aleksander Frauchi, wypowiedź z trzeciego numeru „Festiwalowego biuletynu” pod redakcją Wojciecha Wiczorka, s. 8.

¹⁴⁰ Z. Dubiella, *Pomost...*, s. 10.

¹⁴¹ A. Wójcik, *O „Jesieni”...*, s. 13.

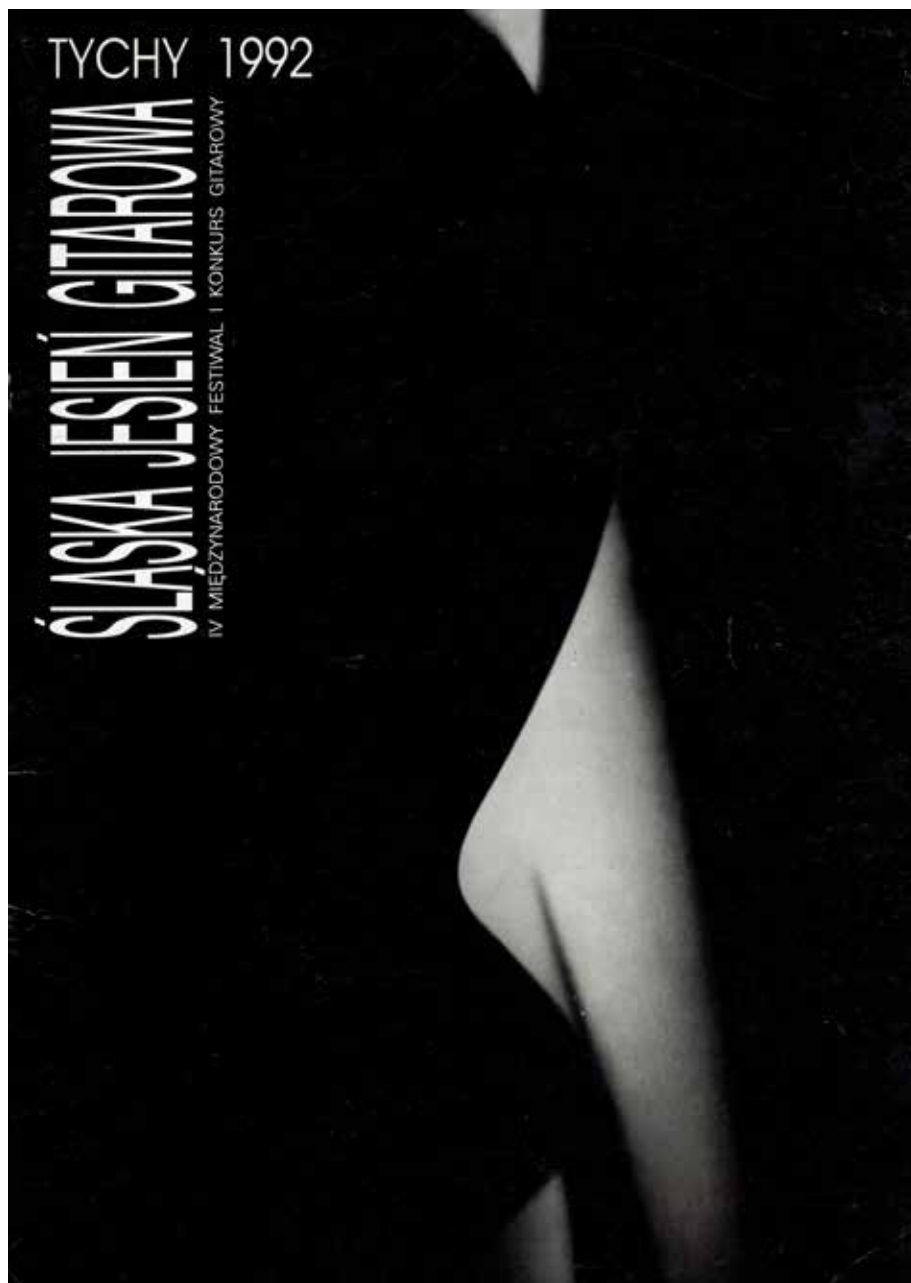
¹⁴² M. Brzeźniak, *III Śląska Jesień...*, s. 3.

Matanya Ophee powiedział: „Ja nie będę nikomu życzył, by Jesień za dwa lata odbyła się, ponieważ ... jest to oczywiste! Festiwal, który jest jedną z największych i najważniejszych imprez tego typu w Europie i na świecie po prostu musi się odbyć!”¹⁴³

Następnym razem spróbujemy zaprosić do Tychów większą liczbę uczestników z Europy Zachodniej. Ludzie, jedźcie do Tychów!¹⁴⁴

¹⁴³ Wojciech Wieczorek, *Owacje dla Zimakowa i organizatorów*, „Echo” 42 (1773)/1990, s. 8.

¹⁴⁴ P. Päßgen, *Der „Edmund...”, s. 37.*

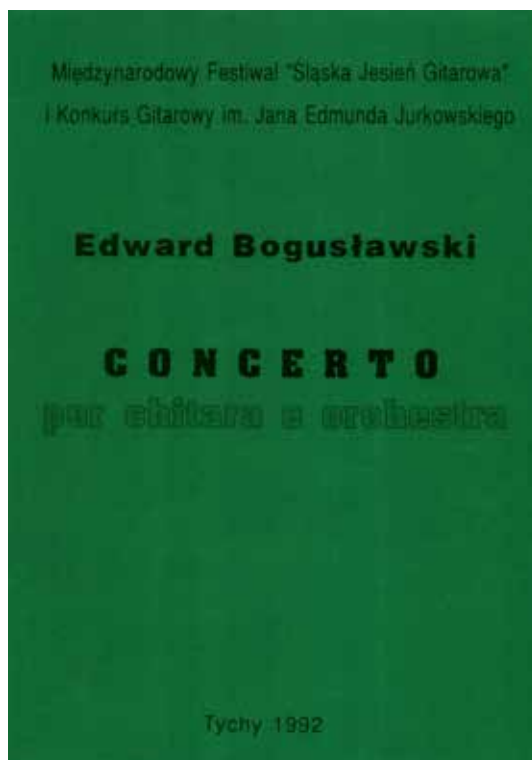

I. 9. IV Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

IV Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbył się w dniach od 3 do 10 października 1992 roku. Funkcję dyrektora festiwalu objął Werner Folkert, a funkcję dyrektora artystycznego pełniła Alina Gruszka. Organizatorzy festiwalu to: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Wydział Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Wydział Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Tychach, Katedra Gitary i Akordeonu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Państwowa Szkoła Muzyczna I st. im. F. Rybickiego w Tychach. Podobnie jak podczas trzech poprzednich edycji, wszystkie festiwalowe koncerty odbyły się w Teatrze Małym w Tychach.

CONCERTO PER CHITARRA E ORCHESTRA EDWARDA BOGUSŁAWSKIEGO

Edward Bogusławski (1940-2003) – śląski kompozytor i pedagog związany m.in. z katowicką Akademią Muzyczną – na zamówienie Aliny Gruszki skomponował na IV Śląską Jesień Gitarową koncert gitarowy. Ta około 20-minutowa jednoczęściowa kompozycja, powstała na przełomie 1991 i 1992 roku, nie jest typowym koncertem wirtuozowskim. Kompozytor potraktował gitarę raczej jako kolejny instrument orkiestrowy, któremu częściej niż innym instrumentom powierza prowadzenie narracji muzycznej. Partia gitary przebiega dość jednogłosowo; obfituje w skoki septymowe i oktawowowe, pochody sekundowe i przebiegi quasi-tremolowe. Utwór jeszcze przed prawykonaniem został wydany przez Urząd Miasta Tychy. Estradowy sukces uwieńczyło wręczenie kompozytorowi i dyrygentowi wydanej (już!) przez miasto Tychy partytury Koncertu¹⁴⁵.

¹⁴⁵ Bogumiła Mika, *Koncert na sześć strun*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 05.10.1992 r., s. 1.

Marek Nosal wykonuje koncert Edwarda Bogusławskiego fot. z archiwum MCK w Tychach

Czwartą edycję festiwalu zainaugurowała Orkiestra Państwowej Filharmonii Śląskiej w Katowicach pod dyрекcją Koreańczyka **Shinika Hahma**, laureata drugiej nagrody na IV Międzynarodowym Konkursie Dyrygentów im. Grzegorza Fitelberga w Katowicach w 1991 roku. Muzycy wykonali *Variaciones concertantes op. 23* Alberto Ginastery. Następnie do orkiestry dołączył solista – **Marek Nosal**, który podczas III edycji festiwalowego konkursu zdobył wyróżnienie. Muzycy dokonali prawykonania kompozycji *Concerto per chitarra e orchestra* Edwarda Bogusławskiego, która została skomponowana specjalnie na inaugurację IV Śląskiej Jesieni Gitarowej. W drugiej części koncertu śląscy filharmonicy wykonali *VII Symfonię d-moll* Antonína Dvořáka. Prawdziwy maestro, mistrz batuty Shinik Hahm, to dyrygent, który dał z siebie wszystko, ale i wszystkiego zażądał od orkiestry. Dlatego muzyka w jego interpretacji była barwna, roztańczona i przebogata. I dlatego występ tego znakomitego dyrygenta przyjmowany był tak gorąco¹⁴⁶.

¹⁴⁶ *Ibidem*.

Manuel Barrueco fot. z archiwum MCK w Tychach

Tego samego wieczoru po raz pierwszy w Polsce wystąpił **Manuel Barrueco**, kubański gitarzysta mieszkający i wykładowca w Stanach Zjednoczonych. Niezwykle wyczekiwany przez publiczność mistrz gitary wykonał *Chaconne d-moll z BWV 1004* oraz *IV Suitę E-dur BWV 1006a* Jana Sebastiana Bacha oraz *Suite española op. 47* Isaaca Albéniza. Entuzjastyczne przyjęcie wirtuozerskiej gry Manuela Barrueco przez widownię skłoniło artystę do bisów. Było ich w sumie pięć, co spowodowało, że recital trwał niemal dwie pełne godziny i zakończył się przed godziną 23.00¹⁴⁷. Na bis Barrueco wykonał *Danza del Altiplano* Leo Brouwera, *Menuet* Fernando Sora, *Zapateado* Joaquína Rodrigo, opracowanie *Blue Finger* Jerry'ego Reeda oraz *Danza española op. 37 nr 3* Enrique Granadosa. Barrueco podbił serca słuchaczy swym inauguracyjnym recitalem. Jego gra „bardzo hiszpańska” (wszak jest on z pochodzenia Kubańczykiem, a to podobny temperament), barwna, zdecydowana stała się swoistym „kultem dźwięku”. Muzyka mieniła się kolorami, a każda nawet nuta – dopracowana w szczególności – była piękna¹⁴⁸. Wielki Manuel Barrueco, Kubańczyk zamieszkały od 1967 r. w Stanach Zjednoczonych, fascynował skupioną, intelektualną, „bachowską” interpretacją¹⁴⁹. [Barrueco] jest mistrzem swojej sztuki, a jego artystyczna osobowość wciąż się doskonali¹⁵⁰.

Niedzielnny wieczór podzielony został pomiędzy część solową w wykonaniu Vladimíra Mikulki oraz część kameralną w wykonaniu duetu fletowo-gitarowego Norbert Girlinger i Michael Langer. Czeski gitarzysta **Vladimír Mikulka** wykonał recital złożony z kompozycji Jana Antonína Losego (6-częściowa *Partita a-moll – Air, Gavotte I, Capriccio, Sarabande, Gavotte II, Gigue*), Františka Xavera Duška (3-częściowa *Sonata C-dur*), Milana Tessařa (*Four Ballads*), Nikity Koshkina (*The Mischievous Prince, Toy Soldier* i *The Prince's Coach* z suity *The Prince's Toys op. 20*), Pierre Ancelina (*Trois chants de la vieille Espagne*), Federico Moreno-Torrobey (*Sonatina*) oraz na bis: *Three Stops on the Road op. 19* Nikity Koshkina i *Etiudy nr 1* oraz *Preludium nr 5* Heitora Villi-Lobosa. Program Mikulki nie był dobrze zaplanowany, bo w środku, a nie na końcu – jak to zwykle bywa – znalazł się najbardziej

¹⁴⁷ Wojciech Wieczorek, *Ten fantastyczny Barrueco*, „Nowe Echo” 06.10.1992 r., s. 3.

¹⁴⁸ Bogumiła Mika, *Gwiazdy świecą do północy*, „Gazeta Wyborcza, Gazeta Katowicka” 08.10.1992 r., s. 2.

¹⁴⁹ Marek Brzeźniak, *Mazurek na gitarę*, „Trybuna Śląska” 23.10.1992 r., s. 6.

¹⁵⁰ Colin Cooper, *The 4th Silesian Guitar Autumn*, „Classical Guitar” April 1993, s. 36.

efektowny utwór. Kompozycja N. Koshkina *Zabawki księcia* – ilustracyjna, z efektami akustycznymi, perkusyjnymi – mogła się podobać¹⁵¹.

Austriacki duet **Norbert Grlinger** (flet) i **Michael Langer** (gitara) był festiwalową nowością – dotychczas wieczorne recitale zdominowane były przez występy solowe. Muzycy wykonali opracowanie *Sonaty na arpeggionę i fortepian D. 821* Franciszka Schuberta oraz dwie oryginalne kompozycje: *Polydiaphonie* Eugène Bozzy i *Histoire du Tango* Ástora Piazzolli. Na bis zaprezentowali *Andante* Jana Sebastiana Bacha. Wiedeński duet muzykował z istic wiedeńską gracją. Prawdziwym ich przebojem była 4-częściowa *Historia tanga* A. Piazzolli. Kolejne części kompozycji ogromnie pobudzały wyobraźnię słuchaczy. Na gitarowych festiwalach ta kameralna muzyka jest potrzebna, bo zmienia nastrój imprezy: bardzo „odświeża” samą gitarę¹⁵².

Norbert Grlinger i Michael Langer fot. z archiwum MCK w Tychach

¹⁵¹ B. Mika, *Gwiazdy...*, s. 2.

¹⁵² *Ibidem*.

W poniedziałek jako pierwszy wystąpił **Tadashi Sasaki**, który już po raz drugi gościł w Tychach. Japończyk wykonał następujący program: *Julia Florida* Agustína Barrios, *III Suita wiolonczelowa BWV 1009* Jana Sebastiana Bacha, *Cuba op. 47 nr 8* i *Asturias op. 47 nr 5* Isaaca Albéniza, *Impresje na temat japońskich pieśni ludowych (Sakura i Yagibushi)* własnego autorstwa, *Der Sprung*

Tadashi Sasaki fot. Rafał Klimkiewicz

aus der Fassade Wolfganga Bartscha oraz trzy kompozycje na bis: *Maxixe* Agustina Barrios, kompozycję Ariela Ramíreza i *Bagatelę nr 3* Williama Waltona. W dość ciekawie skonstruowanym programie Sasakiego najlepiej wypadła chyba muzyka współczesna (pełna nowatorskich pomysłów) oraz własna *Impresja* na temat japońskich melodii ludowych¹⁵³. Ten ostatni utwór [kompozycja Bartscha], którego byłem szczególnie ciekaw, wywarł na mnie – choć nie na znacznej części otaczającej mnie publiczności – duże wrażenie¹⁵⁴.

Jako drugi zaprezentował się **Carlos Bonell** z Wielkiej Brytanii. W jego rękach zabrzmiały kompozycje Jana Sebastiana Bacha (*I Suita lutniowa BWV 996*), Fernando Sora (*Introdukcja i wariacje na temat Mozarta op. 9*), Bryana Kelly'ego (dedykowane mu *Capricorn Variations*), Francisco Tárregi (*Fantazja na tematy z „La Traviaty” Verdiego*), Ottavio Négro (dedykowane Bonellowi *Notte*), Leo Brouwera (*Paisaje cubano con campanas*) oraz ponownie Francisco Tárregi (*Gran jota*). Bonell bisował aż cztery razy i wykonał: *Pequeñas sevillanas* Joaquína Rodrigo, *Wspomnienie z Alhambry* Francisco Tárregi, *Canarios* Gaspara Sanza i *Chôro No. 1* Heitora Villi-Lobosa. Gitarzysta połączył w sobie duszę Hiszpana z angielską dystynkcją i galanterią. Jego precyzja i tempo często zapierały dech w piersi. W *Fantazji na tematy z „La Traviaty” Verdiego* nie brakło romantyzmu i czaru¹⁵⁵.

Wieczór zwieńczył występ Kanadyjki **Dale Kavanagh**, która podobnie jak Sasaki, po raz drugi z rzędu przyleciała do Polski. Jedna z dwóch kobiet występujących w ramach festiwalu wykonała 10 pierwszych etud ze zbioru *Estudios sencillos* Leo Brouwera, *Walking on Water* Larry'ego Coopermana, kadencję z koncertu Heitora Villi-Lobosa, *Sonatinę op. 52 nr 1* Lennox Berkeleya, *Epitafio a Bartolomé de las Casas* i *Introducción y Forreando Caprichoso* Jaime Mirtenbauma Zenamona. Wykonała także trzy kompozycje na bis, wśród których była m.in. *Volta* Michaela Praetoriusa. Kanadyjka – ubrana w czarną suknię podkreślającą jej i tak już niezwykle interesującą urodę – połączyła w sobie męską precyzję i zdecydowanie z harmonią, kobiecym pięknem¹⁵⁶. [Kavanagh] nie popada w naśladownictwo, nie spoczywa na lau-

¹⁵³ *Ibidem*.

¹⁵⁴ Peter Pöffgen, *Europäische Spitzenklasse. Zum vierten Mal Tychy*, „Gitarre & Laute” 1/1993, s. 24.

¹⁵⁵ B. Mika, *Gwiazdy...*, s. 2.

¹⁵⁶ *Ibidem*.

Dale Kavanagh fot. z archiwum MCK w Tychach

rach, gdy czuje, że poniosła publiczność. Wykazuje przy tym odwagę i nie deprymuje jej fakt, że przed nią wystąpiło wielu znanych wykonawców¹⁵⁷. [Dale] dała błyskotliwy i dowcipny koncert, tym bardziej zasługujący na uwagę, gdyż [aby zagrać] musiała czekać aż do godziny 23 by inni gitarzyści zakończyli swoje koncerty¹⁵⁸.

We wtorek 6 października wieczorne recitale rozpoczął **Andrzej Mokry**, który dopiero w wieku 17 lat rozpoczął naukę profesjonalnej, klasycznej gry na gitarze. Dziś 31-letni muzyk jest docentem klasy gitary na Uniwersytecie w Wuppertalu i stale koncertującym artystą¹⁵⁹. Wykonał *Walc* Valerija Petrenki, *Tres Apuntes* Leo Brouwera, *Usher Waltz op. 29* Nikity Koshkina, *Suite a-moll* Georga Friedricha Händla, *Valseana* i *Preludio e toccatina* z *Aquarelle* Sérgio Assada, *Sonatę op. 47* Alberto Ginastery oraz na bis: *Madrigal (Gavota)*

¹⁵⁷ P. Päßgen, *Europäische...*, s. 24.

¹⁵⁸ C. Cooper, *The 4th Silesian ...*, s. 38.

¹⁵⁹ Bogumiła Mika, *Sześciu najlepszych*, „Gazeta Wyborcza, Gazeta Katowicka” 08.10.1992 r., s. 1.

Andrzej Mokry fot. z archiwum MCK w Tychach

Agustína Barrios, opracowanie *Walk, Don't Run* Johnny'ego Smitha, ponownie *Walc* Petrenki i na koniec *Chôro No. 1* Heitora Villi-Lobosa. Ze szczególnym zachwytem przyjmowano też A. Mokrego, który zaimponował muzykalnością i techniką. Szalenie efektowny i pełen wdzięku był w jego interpretacji *Usher Waltz* N. Koshkina, zaś piękna *Suita a-moll* G. F. Haendla zabrzmiała niezwykle stylowo. Artystę zmuszano do bisów przez pełny kwadrans¹⁶⁰. [Mokry] był dla mnie i dla wielu innych osób odkryciem tego festiwalu. To była profesjonalna prezentacja na poziomie międzynarodowym¹⁶¹.

Po Mokrym wystąpił Niemiec **Hubert Käppel**, który wykonał dwie *Fantazje* Davida Kellnera, *Preludium, fugę i allegro* BWV 998 Jana Sebastiana Bacha, autorskie aranżacje dwóch *Intermezz* Johannes Brahmsa: a-moll op. 76 nr 7 i e-moll op. 117 nr 2, *Ständchen* i *Aufenthalt* Franciszka Schuberta i *Sonatę*

¹⁶⁰ *Eadem, Najtrudniejszy trzeci etap*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 13.10.1992 r., s. 2.

¹⁶¹ P. Päßgen, *Europäische...*, s. 25.

op. 47 Alberto Ginastery. Wśród utworów na bis zabrzmiało: *Pongue* Stephena Funka Pearsona, *Tango en Skaï* Rolanda Dyensa oraz kolejna *Fantazja* Kellnera. Z niecierpliwością oczekiwano Huberta Käppela – bożyszczka niemieckiej gitarystyki. Recital Käppela okazał się tylko popisem umiejętności, zabrakło w nim gry wielkiego artysty¹⁶². [Käppel] oczarował wszystkich samym swoim pojawieniem się, ale nie miał swojego najlepszego dnia. W utworach Bacha radził sobie niekiedy całkiem dobrze, ale już fantazje Kellnera nie miały w sobie poezji, której oczekuje się od wykonawcy¹⁶³.

Kolejnego wieczoru wystąpiła aż czwórka wykonawców: Polak Marek Nosal, Hiszpan José María Gallardo del Rey oraz ukraiński duet Rusłana Jurko i Walerij Iwko. **Marek Nosal** zaprezentował publiczności dwie kompozycje Johna Dowlanda: *Melancholy Galliard* oraz *Allemande*, *Wariacje na temat pieśni „Marlboro-*

Hubert Käppel fot. z archiwum MCK w Tychach

¹⁶² Bogumiła Mika, *Rozwiane legendy i wschodzące gwiazdy*, „Ruch Muzyczny” 12/1992, s. 2.

¹⁶³ P. Päßgen, *Europäische...*, s. 25.

ugh s'en va t'en Guerre" op. 28 Fernando Sora, *Cavatine* Aleksandra Tansmana, *En los trigales* Joaquína Rodrigo, *Fantazję węgierską* op. 65 nr 1 Johanna Kaspara Mertza oraz wykonane na bis *El Coqui* José Ignacio Quintóna oraz *Lágrima* Francisco Tárregi. Publiczności podobała się gra Marka Nosala. W swoim recitalu Nosal zaprezentował grę bardzo staranną, dopracowaną, dobrą technicznie¹⁶⁴. Nosal, uczeń Aliny Gruszki grał pięknie, dobrze i bardzo obiecująco¹⁶⁵.

José María Gallardo del Rey, który wystąpił jako drugi, wykonał *Tocata en la manera de Corelli* Santiago de Murcia, *Allemande*, *Courante* i *Bourrée* z Partity fletowej a-moll BWV 1013 Jana Sebastiana Bacha we własnym opracowaniu, *Aires de Sevilla* oraz *Rosales* własnego autorstwa i kolejne autorskie opracowania: *Golliwog's Cakewalk* Claude'a Debussy'ego oraz *Mallorca* op. 202 i *Sevilla* op. 47 nr 3 Isaaca Albéniza. Gallardo del Rey zachwycił publiczność swoją wszechstronnością i ogromną kulturą muzyczną oraz, co nie bez znaczenia, dużą sympatią dla Polski¹⁶⁶. Gallardo del Rey elektryzował od pierwszej do ostatniej nuty. Ten „królewski wesołek” (jak przekłada się na język polski nazwisko Gallardo del Rey) grał niczym dumny hiszpański rycerz¹⁶⁷. Muzyk wykonał na bis cały szereg kompozycji: *In Memoriam Django Reinhardt* op. 64a Careya Blytona (w utworze C. Blytona gitara oddycha, śpiewa: sposób wydobywania dźwięku owocuje pięknymi efektami brzmieniowymi i niekiedy zadziwiającym bogactwem¹⁶⁸), wiązanek tematów filmowych pod autorskim tytułem *Sounds from the Cinema* (na podstawie *Blue Moon* Richarda Rodgersa, *Moon River* Henrego Manciniego oraz *The Shadow of Your Smile* Johnny'ego Mandela), *Sons de Carrilhões* Pernambuco, *El Marabino* Antonio Lauro oraz *Chau Paris* Ástora Piazzolli.

Na koniec wieczoru publiczność Teatru Małego w Tychach przeniosła się w kompletnie inną stylistykę dzięki duetowi z Ukrainy: **Valery Ivko** (domra) i **Ruslana Yurko** (fortepian). Domra to narodowy instrument ukraiński, taka mała mandolina, której cztery struny strojone są tak, jak skrzypcowe. Stąd możliwość wykonania na domrze repertuaru skrzypcowego¹⁶⁹. Na początku koncer-

¹⁶⁴ B. Mika, *Najtrudniejszy...*, s. 2.

¹⁶⁵ P. Pöfgen, *Europäische...*, s. 25.

¹⁶⁶ Jarosław Trela, *Jesień z gitarą*, „Dziennik Zachodni” 14.10.1992 r., s. 5.

¹⁶⁷ B. Mika, *Najtrudniejszy...*, s. 2.

¹⁶⁸ Marie Solies, *Silesian Guitar Autumn de Tichy* 92, „Les Cahiers de la Guitare” 4 (48)/1993, s. 45.

¹⁶⁹ B. Mika, *Najtrudniejszy...*, s. 2.

José María Gallardo del Rey fot. z archiwum MCK w Tychach

Valery Ivko i Ruslana Yurko fot. z archiwum MCK w Tychach

Oscar Ghiglia fot. Rafał Klimkiewicz

tu wykonano trzy oryginalne kompozycje Walerija Iwko (*Basso ostinato*, *Repliki*, *Scedrivka*), następnie muzycy zaprezentowali szereg transkrypcji: 4 preludia Dymitra Szostakowicza i finał z *Koncertu skrzypcowego D-dur op. 35* Piotra Czajkowskiego. Zapierająca dech w piersiach interpretacja finału *Koncertu skrzypcowego D-dur* P. Czajkowskiego była czymś, co słyszy się raz, a pamięta do końca życia¹⁷⁰. Nadmienmy tu jeszcze o oszałamiającym brawurą występie ukraińskiego duetu: utwory Szostakowicza i Czajkowskiego nabrały charakteru muzyki... rozrywkowej¹⁷¹. Na bis duet wykonał kolejne transkrypcje: *Mélodie op. 42 nr 3* Piotra Czajkowskiego, dwie kompozycje Pablo de Sarasate (m.in. *Romanza Andaluza op. 22 nr 1*) oraz *Evening in Transylvania Sz. 39 nr 5* Béli Bartóka. *Koncert ten niesamowicie wzbogacił festiwal ... był wydarzeniem jedynym w swoim rodzaju*¹⁷².

¹⁷⁰ *Ibidem*.¹⁷¹ Marek Brzeźniak, *Kolorowi ludzie i gitary*, „Echo” 42 (1877)/1992, s. 5.¹⁷² P. Paffgen, *Europäische...*, s. 25.

W czwartek 8 października jako pierwsza wystąpiła Argentynka **María Isabel Siewers**, która zaprezentowała *Sonatę nr 1* Carlosa Guastavino, *The Prince's Toys op. 20* Nikity Koshkina, *Elegię* i *Tres Piezas Rioplatenses* Máximo Diego Pujola oraz wykonany na bis finał z *Sonaty op. 47* Alberto Ginastery. Ta artystka jest zawsze ciepło przyjmowana na festiwalach za swoją ciepłą i miłą osobowość, które uzupełnia sprawność techniczna¹⁷³.

Po Siewers wystąpił **Oscar Ghiglia** z Włoch. Muzyk zaprezentował *III Suitę lutniową BWV 995* Jana Sebastiana Bacha, *Le Calme op. 50* Fernando Sora, *Tiento Maurice Ohany, Segovianę op. 366* Dariusa Milhuada, *Homenaje pour le tombeau de Claude Debussy* Manuela de Falli, *Tarantellę op. 87a* Mario Castelnuovo-Tedesco i *Sonatę op. 61* Joaquína Turiny. Na bis tyska publiczność usłyszała *Preludia nr 3 i 2* Heitora Villi-Lobosa oraz *Sevillanę op. 29* Joaquína Turiny. Koncert Oscara Ghiglii wypadł dość monotennie: o ile mogła się podobać jego skupiona, medytacyjna interpretacja *Suity BWV 995* Bacha, to zrównoważone, pełne zadumania wykonania dalszych utworów okazały się nużące¹⁷⁴. Ten człowiek jest zauroczony swoim instrumentem; tego wieczoru był w stanie z małego kaprysu *La Calme* Fernando Sora stworzyć olbrzymie dzieło sztuki. Interpretacja każdej pojedynczej frazy tej muzyki jest dokładnie wyrównana i pogłębiona, żaden ton, żaden niuans nie jest traktowany jako drugorzędny, nieważny i nie jest zaniedbywany¹⁷⁵.

Przedostatni dzień festiwalu rozpoczął występ Śląskiej Orkiestry Kameralnej pod dyрекcją **Jana Wincentego Hawela**. Śląscy kameraliści zaprezentowali kompozycję *Moment Musicaux* której autorem był dyrygent orkiestry Jan Wincenty Hawel, a także utwory Benjamina Brittena (*Simple Symphony op. 4*) oraz Edwarda Griega (*Suita z czasów Holberga op. 40*). Oprócz tego wykonano *Kwintet op. 143* Mario Castelnuovo Tedesco. Kompozycję na gitarę i kwartet smyczkowy wykonał **José María Gallardo del Rey** z towarzyszeniem solistów Śląskiej Orkiestry Kameralnej. Na bis gitarzysta wykonał *Danza del molinero* Manuela de Falli. Wykonanie *Kwintetu* zamieniło się w koncert solowy, [a przecież] nie jest to popis solowy, w czasie którego solista stara się wybić ponad swoich kolegów, pielęgnować swoje ego¹⁷⁶.

¹⁷³ C. Cooper, *The 4th Silesian ...*, s. 38.

¹⁷⁴ B. Mika, *Rozwiane...*, s. 2.

¹⁷⁵ P. Pöffgen, *Europäische...*, s. 26.

¹⁷⁶ *Ibidem*.

Ostatnim solistą festiwalu był Amerykanin **David Tanenbaum**, który zaprezentował się jako „poeta gitary”. Jego gra była subtelna, pełna wdzięku i wrażliwości; zwracał wielką uwagę na jakość dźwięku, cieniował nastroje, dobierał barwy¹⁷⁷. Wykonał *Suitę nr 9* Roberta de Visée, *Sonatę nr 12* Sylwiusa Leopolda Weissa, *Electric Counterpoint* na gitarę i taśmę Steve’a Reicha (Tanenbaum grał go dzisiaj nie do nagrania Pata Metheny’ego, ale do własnego, którego dokonał w czasie jednego ze swoich koncertów¹⁷⁸); zagrał także pięć kompozycji Lou Harrisona (*Avalokiteshvara*, *Music for Bill and Me*, *Tahla*, *A Waltz for Evelyn Hinrichsen* oraz *Round*), *Things Change* swojego ojca Eliasa Tanenbauma oraz *Cinco Piezas* Ástora Piazzolli. Na bis wykonał kompozycje Francisco Tárregi (*Alborada*), Ástora Piazzolli (*Verano Porteño*) i Leo Brouwera (*Danza Característica*). David Tanenbaum dał fascynujący pokaz muzykalności. Pokochałem jego Weissa, ale najwyższe miejsce zdobyło wykonanie *Electric Counterpoint* Ste-

David Tanenbaum fot. z archiwum MCK w Tychach

¹⁷⁷ B. Mika, *Rozwiane...*, s. 2.

¹⁷⁸ P. Pöfgen, *Europäische...*, s. 26.

ve'a Reicha¹⁷⁹. Na pewno wielu słuchaczy nigdy przedtem nie słyszało muzyki Steve'a Reicha, na pewno wielu nie miało do czynienia z założeniami minimalizmu. [Jednak] ludzie byli oczarowani i to mnie szczególnie cieszyło¹⁸⁰.

W sobotę 10 października odbył się Koncert laureatów Międzynarodowego Konkursu Gitarowego im. Jana Edmunda Jurkowskiego. Zwycięzcy konkursu wykonali następujący repertuar: **Sławomir Machała** (wyróżnienie) zagrał *Preludio Americano nr 5: Tamboriles* Abła Carlevaro. **Andrzej Otremba** (wyróżnienie) zaprezentował *Wielkie wariacje na temat opery „Don Juan”* Mozarta op. 6 Jana Nepomucena Bobrowicza, *Fantazję węgierską op. 65 nr 1* Johanna Kaspara Mertza oraz *Etiudę nr 8* Giulio Regondiego. **Ari Mäkinen** (wyróżnienie) wykonał *Bagatelę nr 5* Williama Waltona oraz *Introduction et rondeau brillante op. 11* Johanna Kaspara Mertza, **Jakub Niedoborek** (III miejsce) zaprezentował *Mazurka* Aleksandra Tansmana oraz *Danza del molinero* Manuela de Falli. **Marko Kampman** (II miejsce) z towarzyszeniem Śląskiej Orkiestry Kameralnej pod batutą Jana Wincentego Hawela wykonał drugą i trzecią część *Troisième Grand Concerto op 70* Mauro Giulianiego, a także *Grave z II Sonaty skrzypcowej BWV 1003* Jana Sebastiana Bacha oraz *Sonatę A-dur* Domenico Scarlatti. Słuchaczom bardzo podobał się Otremba, który zaimponował łatwością muzykowania i muzyczną dojrzałością¹⁸¹.

IV Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Gitarowy „Śląska Jesień Gitarowa” przeszedł do historii. Jak można było zauważyć, cieszył się może nieco mniejszym zainteresowaniem mieszkańców miasta. Nie jest to cecha jednak wyłącznie tyskiej imprezy. Goście festiwalu wielokrotnie mówili o trwającym zaniku zwyczaju żywego obcowania ze sztuką. Nie oznacza to jednak, że nasz festiwal był niepotrzebny. Dla wielu osób był on wielkim artystycznym i kulturalnym wydarzeniem, i jako taki powinien za dwa lata zaistnieć znowu¹⁸².

Peter Päffgen tak skomentował czwartą edycję Śląskiej Jesieni Gitarowej: Cały tydzień koncertów najwyższej jakości, kursy mistrzowskie u różnych gitarzystów najwyższej klasy, gościnność najwyższej próby¹⁸³.

¹⁷⁹ C. Cooper, *The 4th Silesian ...*, s. 39.

¹⁸⁰ P. Päffgen, *Europäische...*, s. 26.

¹⁸¹ Bogumiła Mika, *Dodatkowe nagrody dla laureatów*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 12.10.1992 r., s. 1.

¹⁸² Wojciech Wieczorek, „Gitarra czarnych diamentów” pozostała w sejfie, „Nowe Echo” 13.10.1992 r., s. 4.

¹⁸³ P. Päffgen, *Europäische...*, s. 27.

Marko Kampman fot. z archiwum MCK w Tychach

Echa festiwalu dotarły aż na drugą stronę globu – relacja z całej imprezy ukazała się w japońskim czasopiśmie poświęconym gitarze klasycznej „Gendai Guitar”. Autor relacji pisze m.in.: Imponujący był fakt, że większą, przytłaczającą część publiczności stanowili młodzi ludzie¹⁸⁴.

Nie zabrakło też innych opinii z Polski i Europy:

Atmosfera festiwalu gitarowych w Polsce jest – zdaniem zagranicznych gości – niepowtarzalna¹⁸⁵.

Następny festiwal i konkurs odbędą się w 1994 roku. Nie mogę tego prze-gapić¹⁸⁶.

¹⁸⁴ Tadashi Sasaki, 第4回国際シレジア秋のフェスティバル, „Gendai Guitar”, s. 70.

¹⁸⁵ B. Mika, *Najtrudniejszy...*, s. 2.

¹⁸⁶ C. Cooper, *The 4th Silesian ...*, s. 39.

I. 10. V Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

V Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbył się w dniach od 1 do 8 października 1994 roku. Dyrektorem festiwalu był Werner Folkert, a dyrektorem artystycznym – Alina Gruszka. Organizatorzy to: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Wydział Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Urząd Miejski w Tychach, Miejski Ośrodek Kultury „Teatr Mały” w Tychach, Katedra Gitary i Akordeonu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach oraz Państwowa Szkoła Muzyczna I st. im. Feliksa Rybickiego w Tychach.

Piątą edycję festiwalu zainaugurował utwór nietypowy pod względem obsady wykonawczej – *Romancero Gitano op. 152* na gitarę i chór Mario Castelnuovo-Tedesco. Solistą był **José María Gallardo del Rey**, któremu towarzyszył Chór Państwowej Filharmonii Śląskiej pod kierunkiem **Jana Wojtachy**. Dla publiczności była to okazja nie lada, gdyż [*Romancero Gitano*] wykonywano w Polsce dotychczas zaledwie dwa razy, sobotni popis hiszpańskiego wirtuoza i śląskich chórzystów był trzecim z kolei¹⁸⁷. Kompozycja ta stawia spore wymagania gitarzyście od strony techniczno-rytmicznej i trzeba przyznać, José wyszedł z nich obronną ręką, dodatkowo zyskując sympatię publiczności dzięki ekspresji wykonania i nietuzinkowej osobowości¹⁸⁸. Na bis Gallardo del Rey wykonał autorską kompozycję inspirowaną ludową muzyką andaluzyjską.

Następnie do muzyków Chóru Filharmonii Śląskiej dołączyła warszawska grupa **Varsovia Manta** w składzie Witold Vargas (śpiew, quena, zampoña, mandolina, tiple, ronroco), Jacek Tratkiewicz (gitarra, bandolin), Mariusz Puchłowski (quena, zampoña, bombo, instrumenty perkusyjne), Bogdan Kapisiewicz (śpiew, charango, gitara, zampoña, quena), Marcin Kudelka (śpiew, zampoña, rondador, bombo, instrumenty perkusyjne) i Marek Kaim (quena, zampoña) oraz soliści **Ryszard Minkiewicz** (tenor), **Leszek Skrla** (baryton), **Dorota Artykiewicz** (fortepian). Zaprezentowano kilka ludowych pieśni z Ameryki Południowej oraz kompozycję *Misa Criolla* Ariela Ramíreza. [Tego wieczoru] było też wspaniałe wykonanie *Mszy kreolskiej* Ariela Ramíreza¹⁸⁹.

¹⁸⁷ Wojciech Wieczorek, *Festiwal, jakiego nie było*, „Nowe Echo” 04.10.1994 r., s. 6.

¹⁸⁸ Zbigniew Dubiella, *Największe wydarzenie gitarowe roku 1994*, „Gitarra i Bas” 6 (12)/1994, s. 34.

¹⁸⁹ Colin Cooper, *Polish Guitar Comes of Age*, „Classical Guitar” April 1995, s. 20.

Wykonanie *Missa Criolla* fot. Janusz Grzesica

Jednak prawdziwym wydarzeniem pierwszego dnia V Śląskiej Jesieni Gitarowej był recital Szkota **David Russell**. Po trzykrotnych próbach wreszcie udało się zaprosić z Wielkiej Brytanii Davida Russella. Do Tychów przyjechał, uznając, że powinien wystąpić na tym – jak sam powiedział – bardzo znanym festiwalu¹⁹⁰. To niezwykle utalentowany gitarzysta, w dodatku tytan pracy, który daje, zdaniem Gruszki, „fenomenalne recitale”. Russell stał się sławny w latach 80., gdy wygrał prestiżowy konkurs w Benicasim (Hiszpania) i od tamtej pory wciąż doskonali swoją klasę. W Polsce był już dwukrotnie: w Warszawie i Krakowie¹⁹¹. Muzyk zaprezentował kompozycje Luisa de Narváeza (*Diferencias sobre Conde Claros*, *Canción del Emperador* i *Diferencias sobre Guardame las Vacas*), Dionisio Aguado (*Adagio e polonaise op. 2 nr 1*), Federico Moreno Torroby (pięć utworów z cyklu *Zamki Hiszpanii*) oraz Manuela Maríi Ponce

¹⁹⁰ Marek Skocza, *Nieziemscy Assadowie i inni*, „Dziennik Zachodni” 05.10.1994 r., s. 8.

¹⁹¹ Bogumiła Mika, *Festiwal z samymi gwiazdami*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 20.09.1994 r., s. 3.

David Russell fot. z archiwum Aliny Gruszki

(*Sonata Mexicana*). Na koniec recitalu, w związku z przygotowaniami do rejestracji płyty z okazji pięćdziesiątej rocznicy śmierci Agustína Barrios, Russel wykonał szereg dzieł tego paragwajskiego twórcy: *Cueca*, *Vals Tropical*, *Un Sueño en la Floresta*, *Invocació a mi Madre*, *Caazapá*, *London Carapé* i wykonane na bis *Mazurka Apassionata*, *Una Limosna por el Amor de Dios*, *Vals* i *Jha Che Valle*.

Najlepiej wypadły utwory Agustína Barriosa, którymi David kończył swój recital, dokładając jeszcze kilka na bis. W utworach paragwajskiego mistrza usłyszeliśmy najcenniejsze cechy gry Russella, jak lekkość wykonania trudnych miejsc, płynność akcji i poetyczność wykonania¹⁹². Występ Russella stał się popisem wirtuozerii, techniki, ale i prawdziwej maestrii¹⁹³.

Organizatorzy nie zostawili słuchaczom ani chwili wytchnienia, ponieważ już kolejnego dnia, w niedzielę 2 października na scenie Teatru Małego w Ty-chach zaprezentowali się **Sérgio i Odair Assadowie**. Ich pierwszym nauczycielem był ojciec – mandolinista. Anegdota głosi, że starszy z nich Sérgio dostał od ojca gitarę gry miał 12 lat. Wtedy natychmiast przybiegł młodszy z pretensjami, że i on chce grać na tym instrumencie. Następnego dnia już obaj mieli gitary i od tamtej pory tworzą niepowtarzalny zespół¹⁹⁴. Brazylijczycy wykonali *Suite*

Assad Brothers fot. z archiwum Aliny Gruszki

¹⁹² Z. Dubiella, *Największe...*, s. 35.

¹⁹³ Bogumiła Mika, *Russel rzucił na kolana*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 03.10.1994 r., s. 3.

¹⁹⁴ *Eadem*, *Gitarowe mistrzostwo świata*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 04.10.1994 r. s. 4.

William Lawesa, *Córdoba* op. 232 nr 4 i drugą część suity *Iberia – El Puerto* Isaaca Albéniza, *Alma brasileira* Heitora Villi-Lobosa, *Saga dos Migrantes* Sérgio Assada, *Baião Malandro* Egberto Gismontiego, *Côté Nord* Rolanda Dynesa, aranżację fortepianowej *Sonaty nr 1* op. 22 Alberto Ginastery oraz na bis: *Le Lardon* Jean-Philippe’a Rameau, *Infância* Egberto Gismontiego oraz *Butterflies* i *Farewell* z *Suite Summer Garden* Sérgio Assada. Assadowie grają rewelacyjnie. Nieprawdopodobna wręcz zgodność i precyzja. A przy tym poruszająca głębia, bogactwo brzmienia. Kreacje wielkie, nie mające sobie równych¹⁹⁵. Nie było przesady w słowach: człowiek stworzył gitarę a Pan Bóg Assadów. Budzą odczucie jakby grali na jednej gitarze, w rytm bicia jednego serca i jakby przy tym mieli po kilkanaście rąk. Już tylko dla tego duetu warto było V Śląską Jesień Gitarową zorganizować¹⁹⁶. Był to najlepszy, najbardziej emocjonujący koncert śląskiego festiwalu. Napięcie trwało przez cały czas koncertu, a po kilku bisach wszystko zakończyło się owacją na stojąco. Każdy utwór zadziwiał perfekcją wykonania, paletą użytych barw i logiką konstruowania napięcia¹⁹⁷.

Jest rzeczą niewdzięczną występować po Assadach!¹⁹⁸ Dokonać tego musiał kolejnego dnia jedyny Polak zaproszony do wykonania recitalu podczas tej edycji – **Waldemar Gromolak**. Wykonał *Preludium-presto* z *III Suity lutniowej* BWV 995 Jana Sebastiana Bacha, *Fantaisie élégiaque* op. 59 Fernando Sora, dwa *Preludia* i *Capricho árabe* Francisco Tárregi, *Elogio de la danza* i *Tarantos* Leo Brouwera oraz *Sonatinę* Jorge Morela, a także dodatkowo na bis: *Paradę* op. 31 Nikity Koshkina i *Etiudę nr 17* Leo Brouwera. Gromolak – wrocławianin – zdobył II nagrodę III Śląskiej Jesieni Gitarowej w 1990 roku. Pamiętam go jako technicznego perfekcjonistę. Dziś muzyk ten okrzepł i się rozwinął. Jego grze dopracowanej i przemyślanej brakło odrobiny szaleństwa, no i dodania czegoś naprawdę od siebie¹⁹⁹. Jego program był raczej konwencjonalny... Jego gra również. Grał czysto i dobrze, pewnie i szczerze. Ale to przecież nie wszystko²⁰⁰.

¹⁹⁵ *Ibidem*.

¹⁹⁶ M. Skocza, *Nieziemscy...*, 8.

¹⁹⁷ Z. Dubiella, *Największe...*, s. 35.

¹⁹⁸ Danielle Ribouillault, *Tychy: l'automne polonais de la guitare*, „Les Cahiers de la Guitare” 2 (54)/1995, s. 20.

¹⁹⁹ Bogumiła Mika, *Dźwięki „ubrane” w mimikę*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 06.10.1994 r., s. 3.

²⁰⁰ Peter Päffgen, *Tychy 1994*, „Gitarre & Laute” 1/1995, s. 21.

Jako drugi w poniedziałkowy wieczór zaprezentował się **Aniello Desiderio**, który zaczyna właśnie robić niesamowitą karierę. Jej początkiem stało się, podobnie jak dla Russella, zwycięstwo w Benicàssim w Hiszpanii. Gruszka słyszała go już grającego przed wielu laty na konkursie w Esztergom i jako znakomitego gitarzystę pragnęła zaprosić już na III Śląską Jesień Gitarową. Przyjazd artysty uniemożliwiało wówczas powołanie go do wojska. Dlatego Desiderio będzie teraz dopiero pierwszy raz w Polsce²⁰¹. Włoch zagrał dla tyskiej publiczności utwory Fernando Sora (*Fantazja op. 7*), Joaquín Turiny (*Sevillana op. 29* i *Ráfaga op. 53*), Francisco Tárregi (*Wariacje na temat „Karnawału weneckiego”*), Carlo Domeniconiego (*Koyunbaba op. 19*) i Nuccio D’Angelo (*Due Canzoni Lidie*). Na bis wykonał *Qualcosa arriverà* Pino Daniele, aranżację jednej z kompozycji z albumu *Children’s Songs* Chicka Corei oraz gitarową wersję neapolitańskiej pieśni *Chist’è ,o paese d’ ,o sole*. Aniello grał zarówno po mistrzowsku, jak i wrażliwie, pięknym dźwiękiem, ale i drapieżnie²⁰². Całą „chwałę i sławę” tego wieczoru zebrał Desiderio. Artysta panuje absolutnie nad treścią utworów, tak pod względem technicznym, jak i muzycznym²⁰³.

Wtorkowy wieczór 4 października rozpoczął recital Amerykanina **David Starobina**. Starobin sam przysłał zgłoszenie do udziału w tyskim festiwalu, co jak mówi Gruszka „jest dla nas wielkim wyróżnieniem, bo Starobin to wielkie, światowe nazwisko”²⁰⁴. David Starobin gra na gitarze wykonanej w Anglii 5 lat temu przez Gary’ego Southwella. To kopia gitary wiedeńczyka J. G. Sautera z ok. 1829 roku. [...] Starobin wielką wagę przywiązuje do propagowania dawnych dzieł. Szczególnie interesuje go twórczość ubiegłowieczna, wykonywana na instrumentach z tamtego okresu lub ich kopiach. Z godnym podziwu zaangażowaniem David Starobin jest też wielkim propagatorem współczesnej twórczości gitarowej²⁰⁵. Tym razem Starobin przedstawił jednak publiczności utwory tylko z pierwszego kręgu zainteresowań – z kręgu muzyki XIX-wiecznej. Wykonał koncert monograficzny poświęcony twórczości Giulio Regoniego; zaprezentował: *Dziesięć etiud*, *Second Air Varié op. 22*, *Nocturne Rêverie*

²⁰¹ B. Mika, *Festiwal z...*, s. 3.

²⁰² P. Paffgen, *Tychy 1994*, s. 21.

²⁰³ Z. Dubiella, *Największe...*, s. 35.

²⁰⁴ B. Mika, *Festiwal z...*, s. 3.

²⁰⁵ Marek Skocza, *Gitarowy gwiazdowski*, „Dziennik Zachodni. Tele Magazyn” 43 (88)/1994, s. 5.

David Starobin fot. z archiwum MCK w Tychach

op. 19, *Introduction et Caprice* op. 23 oraz zaprezentowaną na bis transkrypcję *Walca na koncertinę* Regondiego oraz aranżację *Mazurka* Fryderyka Chopina autorstwa Jana Nepomucena Bobrowicza. Wybierając tak jednorodny program Starobin sam sobie stworzył dodatkowe utrudnienie. Istotnie, gdyby koncert nie był tak technicznie doskonały, zarazem muzycznie wyrafinowany, trudno byłoby utrzymać słuchaczy w napięciu. Co więcej – trudno byłoby ich zachwycić. Starobinowi to się jednak udało²⁰⁶. Trzymając swojego Staufera jak gitarę barokową, przewieszonego przez ramię, ze skrzyżowanymi nogami, grał tę muzykę z niekwestionowaną szlachetnością i urzekającą wyobraźnią²⁰⁷.

Po Starobinie zaprezentował się niemiecki duet **Duo Sonare** w składzie: **Thomas Offermann** i **Jens Wagner**. Tradycyjnie w pierwszej części wystąpili grając na gitarach XIX-wiecznych, zawieszonych na paskach, gdyż artyści sto-

²⁰⁶ Bogumiła Mika, *Festiwal samych gwiazd*, „Ruch Muzyczny” 24/1994, s. 2.

²⁰⁷ D. Ribouillault, *Tychy: l'automne...*, s. 21.

Duo Sonare fot. Janusz Grzesica

jąc, poruszali się wdzięcznie w takt muzyki²⁰⁸. Wykonali *Andante i rondo op. 167* i *Larghetto z wariacjami op. 164* Ferdinanda Carullego będące tak naprawdę aranżacjami dzieł Wolfganga Amadeusza Mozarta, a pomiędzy tymi utworami – *Grand Duo* Napoléona Coste. Po przerwie powrócili ze współczesnym repertuarem, grając *Madrileñas* Federico Moreno Torroby, cztery aranżacje utworów Franka Zappę (*Igor's Boogie*, *Oh No!*, *The Idiot Bastard Son* i *Uncle Meat*), *Toccatę* i *Tarantellę* Pierre'a Petita i zagrane na bis „*Golliwog's Cakewalk* Claude'a Debussy'ego (w transkrypcji Ansgara Krause zmodyfikowanej przez Duo Sonare), *Castillę op. 47 nr 7* Isaaca Albéniza (w transkrypcji Miguela Llobeta) i dwie kompozycje z albumu *Children's Songs* Chicka Corei. Muzyczną zabawą zakończył się występ Duo Sonare z Niemiec. Ci znakomici gitarzyści ubarwiali, i tak już dowcipną, muzykę XX wieku doskonałą mimiką i aktorstwem²⁰⁹.

²⁰⁸ Z. Dubiella, *Największe...*, s. 35.

²⁰⁹ B. Mika, *Dźwięki...*, s. 3.

Offermann i Wagner są naprawdę dobrymi muzykami, którzy, co da się zauważyć, mają już za sobą kilka lat wspólnych doświadczeń scenicznych²¹⁰.

W środę 5 października jako pierwszy wystąpił doskonale znany w Tychach **Tadashi Sasaki**. W pierwszej części recitalu wykonał barkarolę *Julia Florida* Agustína Barrios, *I Suitę wiolonczelową BWV 1007* Jana Sebastiana Bacha w autorskiej wersji i *Sonatinę meridional* Manuela Marii Ponce. Jego gra solowa nie zachwycała niczym szczególnym, mimo tzw. akademickiej poprawności²¹¹. W drugiej części recitalu, podczas której wystąpił ze swoją córką, skrzypaczką **Miną Sasaki**, zabrzmiały: *Romanza Andaluza op. 22 nr 1* Pablo de Sarasate, trzy pierwsze części z *Historii tanga* Ástora Piazzoli, a także przedstawiona na bis *Sonata nr 6* z opusu 2a Niccolò Paganiniego i *Danza española op. 37 nr 5* Enrique Granadosa. Niestety ich gra wcale mnie nie przekonała. Była powierzchowna, nie pozbawiona usterek²¹².

Po japońskim duecie na scenę wyszedł francuski gitarzysta i kompozytor **Roland Dyens**. [Był] uczniem hiszpańskiego mistrza Alberta Ponce. Obok studiów instrumentalnych uczył się kompozycji i orkiestracji u Désirégo Dondeyne'a²¹³. Roland Dyens nie wchodzi na scenę w dobrze skrojonym garniturze, nosi za to białą koszulę, a na to kolorową kamizelkę. Roland Dyens nie ma również sztywno ustalonego programu – co jest powszechnie zaakceptowane²¹⁴. Dyens zawsze rozpoczyna swe koncerty improwizacją; tak było i tym razem. Po niej wykonał *Wariacje na temat pieśni „Marlborough s'en va t'en Guerre” op. 28* Fernando Sora, by potem zagrać improwizację na temat *Etiudy nr 6* Leo Browera. Następnie wykonał szereg kolejnych kompozycji: *Chôro No. 1* Heitora Villi-Lobosa, *Fuoco z Libra Sonatine* oraz *Nuits* własnego autorstwa, *Round Midnight* Theloniousa Monka w autorskim opracowaniu i kolejną improwizację, tym razem na podstawie *Berimbau* Badena Powella. Jego recital zelektryzował wręcz publiczność. Nic dziwnego, bo Dyens, jako kompozytor i świetny improwizator wciąż odkrywał bogactwo swych muzycznych pomysłów²¹⁵.

²¹⁰ P. Päßgen, *Tychy 1994*, s. 22.

²¹¹ Z. Dubiella, *Największe...*, s. 36.

²¹² Bogumiła Mika, „Tango” na bis, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 08.10.1994 r., s. 3.

²¹³ Marek Skocza, *Gitarowe przyjaźnie*, „Dziennik Zachodni. Tele Magazyn” 45 (89)/1994, s. 5.

²¹⁴ P. Päßgen, *Tychy 1994*, s. 22.

²¹⁵ B. Mika, „Tango”..., s. 3.

Chôro No. 1 zostało potraktowane w sposób, jaki tylko on to potrafi – najswo-
bodniejszy, w duchu muzyki improwizowanej²¹⁶. Na bis wykonał swoje dwa
szlagiery: *Valse en Skai* i *Tango en Skai*, pomiędzy którymi zaprezentował jesz-
cze improwizację na temat trzech polskich pieśni. Gitarowe transkrypcje pol-
skiej kolędy czy partyzanckiej piosenki *Dziś do ciebie przyjść nie mogę* nagrodzo-
ne zostały burzliwymi oklaskami²¹⁷.

Następnego dnia wystąpił **Allan Neave** ze Szkocji. Zaprezentował *Andante*
i *rondo op. 2 nr 2* Dionisio Aguado, *I Suitę wiolonczelową BWV 1007* Jana Seba-
stiana Bacha, *Pięć bagatel* Williama Waltona, *Partitę nr 1* Stephena Dodgsona
i *La Catedral* Agustina Barrios, a na bis *Walc* Walerija Petrenko, *Sunburst* An-
drew Yorka i *Reflections* Roberta Raida. Szkot Allan Neave jest osobą bardzo
sympatyczną, dlatego na estradzie przywitany został gorąco, oklaskami i okrzy-
kami. Program jego recitalu, choć urozmaicony, nie pomógł jednak muzykowi
w ukazaniu swej osobowości. Szkot nie uniknął potknięć technicznych. Muzyka
brzmiała podobnie, była chłodna, niczym szkocki klimat²¹⁸. Nie można powie-
dzieć, że grał źle czy niepoprawnie, ale jego interpretacje nie wносиły nic, co
porwałoby słuchaczy²¹⁹.

Czwartkowy wieczór zakończył recital **Thomasa Müllera-Peringa** z Nie-
miec, który wykonał *Sześć arii z „Czarodziejskiego fletu”* Mozarta *op. 19* w opra-
cowaniu Fernando Sora, *II Sonatę skrzypcową BWV 1003* Jana Sebastiana Ba-
cha, *Danzas españolas op. 37 nr 1 i 3* Enrique Granadosa, *Royal Winter Music*
II Hansa Wernera Henze (W ciągu całego festiwalu niemiecki gitarzysta był
jedynym, który zaprezentował ten rodzaj wyszukanej muzyki współczesnej²²⁰)
oraz *Gavotte, Pilár* i *Zambra z 12 Piezas características op. 92* Isaaca Albéniza,
jak również przedstawione na bis *Torre Bermeja op. 92 nr 12* Albéniza i *La Mu-
erte del Ángel* Ástora Piazzolli w aranżacji Leo Brouwera. Cóż za przyjemność
słuchać gitarzysty grającego bez jakichkolwiek nieczystości, z wielką ekspresją,
z wyjątkową delikatnością!²²¹ [Występ Peringa] był niewątpliwym potwierdze-

²¹⁶ D. Ribouillault, *Tychy: l'automne...*, s. 21.

²¹⁷ M. Skocza, *Gitarowe przyjaźnie*, s. 5.

²¹⁸ B. Mika, *„Tango”...*, s. 3.

²¹⁹ Z. Dubiella, *Największe...*, s. 36.

²²⁰ D. Ribouillault, *Tychy: l'automne...*, s. 22.

²²¹ *Ibidem*.

niem wysokiej klasy tego gitarzysty, tak w warsztacie wykonawczym, jak i w doborze interesującego repertuaru²²².

Przedostatni dzień festiwalu rozpoczęła urodzona w Londynie Włoszka **Vania Del Monaco** – jedyna kobieta uczestnicząca w tegorocznych koncer-

Vania Del Monaco i Matanya Ophee fot. z archiwum MCK w Tychach

²²² Z. Dubiella, *Największe...*, s. 36.

tach. Ta dość młoda dziewczyna mieszkająca w Berlinie daje niemal 100 koncertów rocznie, co jest ogromną liczbą²²³. Zaprezentowała *Elegię* i *Gondoliera op. 65 nr 3* Johanna Kaspara Mertza, *Petenera y Rondeña* Regino Sáinza de la Mazy, *Kaprys arabski* i *Fantazję na tematy z „La Traviaty”* Verdiego Francisco Tárregi, *Dedicatoria* Antóna Garcíi Abrila oraz *Introdukcję i fandango op. 16* Dionisio Aguado. Na trzy bisy składały się: *Yesterday* Beatlesów, *Ragtime* Scotta Joplina i *Piel canela* Bobby’u Capó. [Del Monaco] grała podobno nieźle jak na kobietę, dla mnie jednak zbyt niedbale, powierzchownie (choć piękne utwory tworzyły jej program)²²⁴. Włoska gitarzystka przedstawiła repertuar złożony głównie z romantycznych utworów gitarowych, jakich chętnie słucha tzw. szeroka publiczność. Był to miły, przyjemny koncert, jednak bez większych uniesień²²⁵.

Czech **Vladimír Mikulka** zagrał ostatni recital festiwalu, na który złożyły się dzieła Ivana Jelinka (*Suita A-dur*), Johanna Baptista Vanhala (*Cantabile et Menuett*), Františka Xavera Duška (*Sonata C-dur*), Milana Tesařa (*Suite Pinocchio*), które przeplatał kompozycjami Nikity Koshkina (*Three Stops on the Road op. 19*, *Usher Waltz op. 29* oraz fragmenty suity *Zabawki księcia op. 20*). Na bis wykonał jeszcze trzy kompozycje: drugą część *Sonatiny* Federico Moreno Torroby, *Etiudę nr 1* Heitora Villi-Lobosa i drugą część *Sonaty G-dur* Duška. Mikulka wyraźnie ma już za sobą szczyt formy, a jego muzyczny „przekładaniec” utworów Koshkina i muzyki dawnej zdecydowanie nie okazał się interesujący²²⁶. W jego interpretacjach odczuwa się brak większych emocji, a zróżnicowanie planów melodii i akompaniamentu nie zawsze wydaje się właściwe²²⁷.

W sobotę odbył się koncert finałowy, podczas którego zaprezentowali się laureaci Międzynarodowego Konkursu Gitarowego im. Jana Edmunda Jurkowskiego. Przez część koncertu laureatom towarzyszyła Śląska Orkiestra Kameralna którą dyrygował **Jan Wincenty Hawel**. Zamykający festiwal koncert nagrodzonych nie obył się bez bisów. Najwięcej – po wykonaniu *Fantazji*

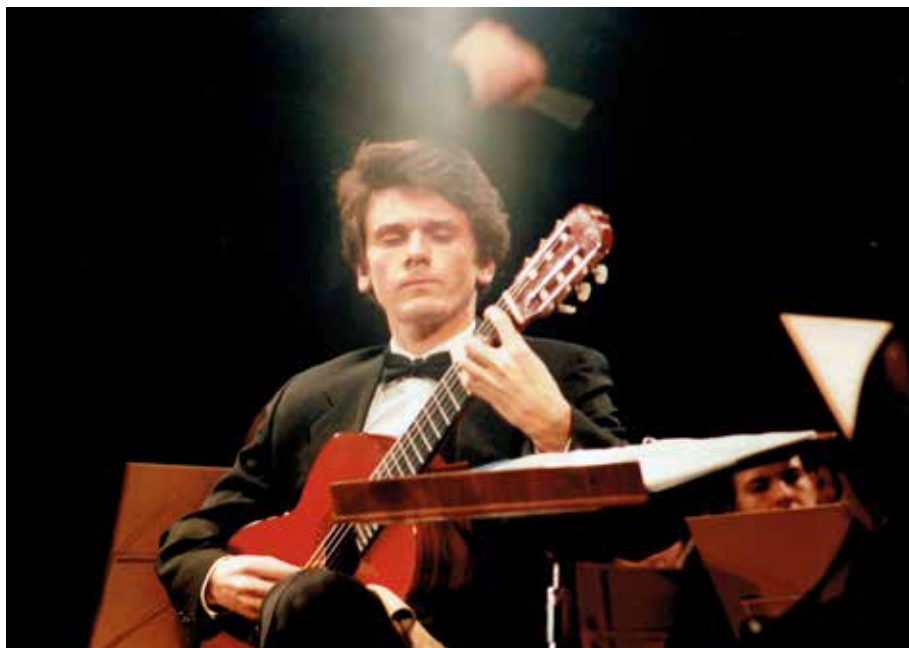
²²³ B. Mika, *Festiwal z...*, s. 3.

²²⁴ *Eadem, Piąty, czyli najlepszy*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 10.10.1994 r., s. 2.

²²⁵ Z. Dubiella, *Największe...*, s. 36.

²²⁶ B. Mika, *Piąty...*, s. 2.

²²⁷ Z. Dubiella, *Największe...*, s. 36.

Marcin Siatkowski fot. Ireneusz Kaźmierczak

dla szlachcica J. Rodrigo z towarzyszeniem Śląskiej Orkiestry Kameralnej pod batutą Jana W. Hawela – dał triumfator, **Marcin Siatkowski**²²⁸. Warto zaznaczyć, że sobotni (8 października), końcowy koncert laureatów stał na bardzo wysokim poziomie. Główny laureat – Marcin Siatkowski pokazał się jako radosny muzyk, którego gitara przepięknie zabrzmiała z orkiestrą. Dwa bisy, tj. *Introdukcja i rondo* D. Aguado i *Fantazja E-dur* J. Dowlanda stanowiły wzorzec wykonań [...]. Zachwycił jeszcze na tym samym koncercie **Piotr Tomaszewski** [laureat III miejsca ex aequo] znakomitymi wykonaniami współczesnych kompozycji Dyensa i Kleynjansa. Publiczność mogła odetchnąć z ulgą i stwierdzić, że poziom młodych polskich gitarzystów nareszcie dołączył do poziomu światowego²²⁹. Oprócz wyżej wymienionych zaprezentowali się także: **Roman Viazovski** (II miejsce) i **Tomonori Arai** (III miejsce ex aequo).

²²⁸ Marek Skocza, *Światła na Marcina Siatkowskiego*, „Dziennik Zachodni” 10.10.1994 r., s. 6.

²²⁹ Z. Dubiella, *Największe...*, s. 37.

Roman Viazovskiy fot. Ireneusz Kaźmierczak

Podczas konferencji prasowej prezydent Tychów przytoczył zasłyszaną od zagranicznej znakomitości opinię, że festiwal winien zachować swój dotychczasowy kształt, jako że właśnie w tej atmosferze goście czują się znakomicie²³⁰.

Wśród innych wypowiedzi po festiwalu można przeczytać m.in.: Śląska Jesień Gitarowa dorosła już dawno do tego by stać w jednym rzędzie z konkursami Didurowskim w Bytomiu czy Fitelbergowskim w Katowicach²³¹.

Festiwal wiele daje. Odświeża spojrzenie na muzykę gitarową, poziom wykonawstwa i na to, co się właściwie dzieje we współczesnej gitarystyce²³².

Jak zgodnie twierdzą przybyłe na to gitarowe święto autorytety z całego świata, Śląska Jesień Gitarowa mimo stosunkowo krótkiego, ośmioletniego żywota, zdążyła znaleźć się w czołówce tego typu festiwali i konkursów na naszym globie²³³.

²³⁰ Marek Brzeźniak, *Festiwal Marcinów*, „Trybuna Śląska” 14.10.1994 r., s. 6.

²³¹ Marek Skocza, *Gitara i krew*, „Dziennik Zachodni” 12.10.1994 r., s. 8.

²³² B. Mika, *Piąty...*, s. 2.

²³³ W. Wieczorek, *Festiwal, jakiego...*, s. 6.

Oto kraj, który potrafi docenić i zaprosić najwspanialszych gitarzystów świata, podziwiać ich i kochać, i coraz bardziej im dorównywać. Następne spotkanie: za dwa lata²³⁴.

Festiwal gitarowy w Tychach w ciągu ubiegłych lat powoli, ale pewnie wzniósł się do poziomu najlepszych tego rodzaju imprez w Europie. Tychy błyszczały²³⁵.

Kolejna Śląska Jesień Gitarowa odbędzie się w 1996 roku. Naprawdę, to jest jedno z tych wydarzeń, których nie chciałbyś ominąć²³⁶.

²³⁴ D. Ribouillault, *Tychy: l'automne...*, s. 22.

²³⁵ P. Päßgen, *Tychy 1994*, s. 24.

²³⁶ C. Cooper, *Polish...*, s. 20.

VI MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL I KONKURS GITAROWY IM. JANA, EDMUNDA JURKOWSKIEGO

I. 11. VI Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

VI Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbył się w dniach od 5 do 12 października 1996 roku. Funkcję dyrektora festiwalu pełnił dalej Werner Folkert, a funkcję dyrektora artystycznego Alina Gruszka. Organizatorem festiwalu było: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Sejmik Samorządowy Województwa Katowickiego, Wydział Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Urząd Miejski w Tychach, Miejski Ośrodek Kultury „Teatr Mały” w Tychach, Katedra Gitary i Akordeonu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach i Zespół Szkół Muzycznych im. Feliksa Rybickiego w Tychach.

Szóstą edycję Śląskiej Jesieni zainaugurował koncert poświęcony muzyce francuskiej. Śląska Orkiestra Kameralna pod batutą stałego gościa festiwalu – **Jana Wincentego Hawela** – wykonała *Sinfoniettę op. 52* Alberta Rousse-la. Dyrygował wspianą Jan Wincenty Hawel. Mój szacunek do niego rośnie z każdą edycją festiwalu²³⁷.

Następnie do śląskich kameralistów dołączył Francuz **Roland Dyens** (choć nie bez przygód – Na próbie Dyens złamał paznokieć. Na szczęście jeden z muzyków z orkiestry kupił w kiosku klej uniwersalny i paznokieć został przyklejony²³⁸), by wraz z orkiestrą wykonać *Concerto Métis* autorstwa samego Dyensa. Swymi niezwykle zdolnościami technicznymi i fantazyjnymi pomysłami twórczymi popisywał się francuski kompozytor i gitarzysta Roland Dyens. Napisanym przez siebie *Concerto Métis* oraz aranżacjami popularnych piosenek francuskich dostarczył słuchaczom wielu miłych wrażeń²³⁹. Wśród wykonanych przed prezentacją *Concerto Métis* piosenek w aranżacji Dyensa znalazły się *Ballade des dames du temps jadis* Georgesa Brassensa, *Ne me quitte pas* Jacques’a Brela oraz *La Foule* Ángela Cabrala, którą miała w repertuarze słynna Édith Piaf. Artysta na bis wykonał także swoje słynne *Tango en Skaï* w wersji na gitarę i orkiestrę smyczkową. Dyens, solista i twórca w jednej osobie, mógł w pełni zademonstrować swe techniczne umiejętności, wykorzystując przy tym bogate możliwości brzmieniowe gitary²⁴⁰. Dyens grał z wyczuciem rytmicznym, jakiego mogliby pozazdrościć mu najwięksi muzycy jazzowi. Wydobywał z gi-

²³⁷ *Idem*, *Ten Years of Tychy*, „Classical Guitar” August 1997, s. 16.

²³⁸ Regina Gowarzewska, *Gitarzyści na szóstkę*, „Super Espress” 23.10.1996 r., s. 6.

²³⁹ Bogumiła Mika, *Gwiazdy sześciu strun*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 15.10.1996 r., s. 3.

²⁴⁰ *Eadem*, *VI Śląska Jesień Gitarowa*, „Ruch Muzyczny” 25/1996, s. 15.

Roland Dyens fot. Ireneusz Kaźmierczak

tary piękny dźwięk dokonując szybkich zmian rejestrów brzmieniowych. Jego wielka osobowość artystyczna, którą pokazał w całej pełni dosłownie rzuciła publiczność na kolana²⁴¹.

Uczestnicy festiwalu mieszkający i odwiedzający Hotel „Tychy” mieli okazję słyszeć Dyensa przez cały czas trwania Śląskiej Jesieni: *Artysta ten występował też podczas nocnych spotkań w holu hotelowym, gdzie jego gra wytwarzała niesamowity, bardzo kameralny nastrój – jakże różny od tego koncertowego – a jego interpretacje standardów jazzowych zdumiewały wprost genialnym wyczuciem tego gatunku muzyki*²⁴².

Niedzielne recitale rozpoczął Węgier **Dávid Pavlovits**. Wykonał utwory Jana Sebastiana Bacha (*Preludium, fuga i allegro BWV 998*), Heitora Villi-Lobosa (*Etiudy nr 8, 5 i 10*), Jerzego Bauera (*Improwizacja jubileuszowa Aretuzy*),

²⁴¹ Dariusz Domański, *Śląska Jesień Gitarowa*, „Świat Gitary” 1 (1)/1997, s. 9.

²⁴² *Ibidem*.

Alexander Swete fot. Ireneusz Kaźmierczak

Joaquína Rodrigo (*Inwokacja i taniec*) i na bis Williama Waltona (*Bagatela nr 3*). [Pavlovits] zagrał właściwie poprawnie, tyle, że nie miał swą interpretacją wiele do przekazania²⁴³. Jego grę cechowało nabożne wręcz skupienie na wykonywanych utworach, brak gestów czy ruchów, które mogłyby rozpraszać wykonawcę lub słuchaczy²⁴⁴. Pavlovits gra bardzo czysto i dokładnie, jednak gdyby miał trochę większy temperament i używał więcej kolorów, byłby dużo lepiej odbierany przez słuchaczy²⁴⁵.

Drugi recital tego wieczoru należał do Austriaka **Alexandra Swete**. Mój pierwszy kontakt z gitarą rozpoczął się od słuchania muzyki zespołu Genesis – wspomina Aleksander Swete z Austrii. – Długo musiałem jednak odkrywać muzykę klasyczną i wielkich mistrzów gitary, aby ją pokochać²⁴⁶. Zaprezen-

²⁴³ B. Mika, *Gwiazdy...*, s. 6.

²⁴⁴ D. Domański, *Śląska...*, s. 9.

²⁴⁵ Peter Paffgen, *Tychy 1996*, „Gitarre & Laute” 6/1996, s. 24.

²⁴⁶ R. Gowarzewska, *Gitarzyści na...*, s. 6.

wał *Etiudy nr 6, 11, 7, 8 i 12* Heitora Villi-Lobosa, *Grande Sonate op. 39* Niccolò Paganiniego, *Suite Valenciana* Vicente Asencio, *La Muerte del Ángel*, *Adiós Nonino* i *Primavera Porteña* Ástora Piazzolli, *Xangô* Luiza Bonfry i *Misionera* Fernando Bustamante. Prawdopodobnie najlepszym punktem programu była *Suite Valenciana* Asencio, wykonana z wnikliwością, troską i głębokim uczuciem²⁴⁷. Wspaniała, pełna wdzięku, polotu i muzykalności interpretację muzyki dał 31-letni Austriak Alesander Swete. Jego radość muzykowania tak bardzo udzieliła się publiczności, że ta nieustannie domagała się bisów²⁴⁸. Muzyk wykonał na bis aż cztery kompozycje: *Danza Paraguaya* Agustína Barrios, *Sons de Carrilhões* João Pernambuco, *Santacrus* Davida Collinsa oraz *El Testament d'Amelia* Miguela Llobeta. Jego grę cechuje muzykalność i świetne wyczucie rytmu, a brawura, utrzymana jednak w granicach dobrego smaku, przydała jego interpretacjom efektownego blasku²⁴⁹. [Swete] nawiązuje bliski kontakt z publicznością samym pojawieniem się na estradzie, jeszcze przed zagranieniem pierwszych taktów. Utwory gra żywiołowo, z temperamentem²⁵⁰.

Poniedziałkowy wieczór rozpoczął występ **Beaty Będkowskiej**, będącej świeżo po swym sukcesie w Benicasim, gdzie zdobyła drugą nagrodę²⁵¹. Polka zagrała kompozycje Manuela Maríi Ponce (*Variations sur Folia de España et Fugue*) i Alberto Ginastery (3 i 4 część *Sonaty op. 47*). Na bis zabrzmiały dwa preludia Francisco Tárregi – *Endecha* i *Oremus*. [Będkowska] udowodniła swą wrażliwość, miękkim – nieco kobiecym muzykowaniem²⁵². Nie każdy gitarzysta może pokusić się o publiczne wykonanie [wariacji Ponce]. Będkowska wyszła z tej próby zwycięsko, prezentując całą gamę możliwości dynamicznych, kolorystycznych i technicznych gitary²⁵³.

Po występie Beaty Będkowskiej na scenę wszedł pochodzący z Wielkiej Brytanii **Simon Dinnigan**, który w Tychach był po raz pierwszy 10 lat temu. Musiał jednak [wtedy] zrezygnować z konkursu z powodu choroby²⁵⁴. Wyko-

²⁴⁷ C. Cooper, *Ten Years...*, s. 18.

²⁴⁸ B. Mika, *Gwiazdy...*, s. 6.

²⁴⁹ *Eadem*, *VI Śląska...*, s. 15.

²⁵⁰ D. Domański, *Śląska...*, s. 9.

²⁵¹ C. Cooper, *Ten Years...*, s. 18.

²⁵² B. Mika, *Gwiazdy...*, s. 6.

²⁵³ D. Domański, *Śląska...*, s. 9.

²⁵⁴ C. Cooper, *Ten Years...*, s. 18.

Beata Będkowska fot. Ireneusz Kaźmierczak

nał I Sonatę skrzypcową BWV 1001 Jana Sebastiana Bacha, *Introdukcję i polonez op. 14* Napoléona Coste, *Julia Florida* i *Walc op. 8 nr 4* Agustina Barrios, trzy częściowe *Rhapsody for Raney* Ivora Mairantsa (*Impromptu*, *Lament*, *Louisville to Storyville*), *Due Suggestions* Salvadora Brotons, *Granadę op. 47 nr 1* Isaaca Albéniza i na bis: *Una Limosna por el Amor de Dios* Agustina Barrios i *Sunburst* Andrew Yorka. Nieskazitelna intonacja gry, szlachetność brzmienia, wreszcie wrażliwość na przestrzenne bogactwo utworów sprawiły, że występ Dinnigana dostarczył słuchaczom niemałej satysfakcji²⁵⁵. Być może gra Dinnigana była zbyt sterylna, być może było w niej za mało entuzjazmu, ale nie porwał on publiczności tak jak np. R. Dyens²⁵⁶.

Kolejnego dnia, we wtorek 8 października, wieczorne spotkanie z muzyką otworzył **Krzysztof Pelech**. Wykonał dwie *Sonaty* Domenico Scarlattiego

²⁵⁵ B. Mika, *VI Śląska...*, s. 16.

²⁵⁶ D. Domański, *Śląska...*, s. 9.

(K. 208 oraz K. 14), *Fantazję na tematy z „La Traviaty”* Verdiego Francisco Tárregi, *Little Rhapsody* i *Francesca's Waltz* Jorge Morela, *Milongę del Ángel* i *Primavera Porteña* Ástora Piazzolli, *Zapateado* Regino Sáinz de la Maza oraz zaprezentowane na bis *Samba Em Berlin* Sebastião Tapajós i *Danza del Altiplano* Leo Brouwera. [Pełech] okazał się prawdziwym wirtuozem gitary, dla którego nie istnieją nawet najmniejsze problemy techniczne²⁵⁷.

Po Polaku wystąpił, już po raz czwarty w Tychach, **Roberto Aussel**, który przedstawił publiczności recital złożony z dzieł Dietricha Buxtehudego (*Suita e-moll* w opracowaniu Juliana Breama), Domenico Scarlattiego (*Sonaty K. 11, K. 32, K. 533, K. 14 i K. 391*), Fernando Sora (*Grand solo op. 14*), Leo Brouwera (*Variations on a theme by Django Reinhardt*), Ástora Piazzoli (*Camepro, Compadre, Romántico i Acentuado z Cinco Piezas*). Jego gra – głęboka, skupiona, bogata wyrazowo – fascynowała od pierwszej do ostatniej nuty. Każdy dźwięk przemawiał

Krzysztof Pełech i Alina Gruszka fot. z archiwum Aliny Gruszki

²⁵⁷ B. Mika, *Gwiazdy...*, s. 6.

do odbiorcy barwą, szlachetnością i niepowtarzalnym miejscem, jakie zajmował w rozwoju muzycznej frazy²⁵⁸. Na bis zaprezentował kompozycje takich twórców, jak Gerónimo Bianqui Piñero (*Milonga*), Héctor Ayala (*Guarania*) i Enrique Nuñez (*Tango op. 7*). Bisy były znakomite, szczególnie *Guarania Ayali*²⁵⁹. Słuchałem tego gitarzysty w ciągu ostatnich dziesięciu lat przynajmniej z kilkadziesiąt razy. Myślę, że artysta tej miary co Aussel powinien jednak co jakiś czas zaskakiwać publiczność nowymi utworami, przynajmniej nowymi bisami!²⁶⁰

Drugą połowę festiwalu zainauguował występ **Marcina Siatkowskiego**, laureata I miejsca poprzedniej edycji konkursu wykonawczego w ramach Śląskiej Jesieni Gitarowej. Siatkowski wykonał dwie pierwsze części z *I Sonaty skrzypcowej BWV 1001* Jana Sebastiana Bacha (*Adagio* i *Fuga*), dwie *Sonaty* Domenico Scarlattiego (K. 208 i K. 435), *Elegię* Johanna Kaspara Mertza i *Danza de las diosas negras* z *Rito de los Orishas* Leo Brouwera, a także dwa utwory na bis: *Chacarrera trunca* z *Suite Argentina* Cacho Tirao i preludium *Lágrima* Francisco Tárregi.

Jako drugi tego wieczoru wystąpił **József Eötvös**. Węgier wykonał *Suite antique A-dur* Manuela Marii Ponce, autorskie opracowania dwóch *Walców* (op. 69 nr 2 i 1) Fryderyka Chopina, *Fünf Aphorismen* i *Willow Variations op. 5* własnego autorstwa oraz fragment z *Wariacji Goldbergo*skich Jana Sebastiana Bacha we własnym opracowaniu. Na bis wykonał *Milonga del barbijo* Cacho Tirao, *Tango en Skaï* Rolanda Dyensa i *Etiudę op. 48 nr 3* Mauro Giulianiego. Eötvös znakomicie wypadł w swoich własnych kompozycjach. [...] Opracowania kompozycji Chopina i Bacha dokonane przez Eötvösa należą do jednych z najbardziej udanych transkrypcji tych utworów na gitarę²⁶¹.

W czwartek 10 października po raz pierwszy w Tychach wystąpiło trio gitarowe – **Trio Conventus** z Włoch w składzie **Vincenzo Di Benedetto**, **Stefano Palamidessi** i **Arturo Tallini**. Muzycy wykonali transkrypcje *Obrazków* z wystawy Modesta Musorgskiego, *Music for three guitars* Reginalda Smith-Brindle’a, trzy wybrane części z *Suite Popular Brasileira* Radamésa Gnattalego: *Choro*, *Samba Canção* i *Baião*, *Pavane pour une Infante défunte* i *Alborada del gracioso* Maurice’a Ravela oraz na bis: dwie uwertury Gioacchino Rossiniego (do *Cyrulika sewilskiego* i do

²⁵⁸ *Eadem*, *VI Śląska...*, s. 16.

²⁵⁹ C. Cooper, *Ten Years...*, s. 18.

²⁶⁰ D. Domański, *Śląska...*, s. 9.

²⁶¹ *Ibidem*.

Trio Concentus fot. z archiwum MCK w Tychach

Sroki złodziejki), a także *Ballad Samba* Gnattalego. Wszystkie utwory zaaranżowane zostały przez Trio Concentus z wyjątkiem kompozycji Smith-Brindle'a (jedyne utwór oryginalnie napisany na trio wykonany podczas koncertu) oraz Gnattalego. Bogatych przeżyć estetycznych dostarczyło też melomanom włoskie Trio Concentus. Gra zespołu udowodniła, że nawet orkiestralne uwertury Rossiniego czy *Obrazki z wystawy* Musorgskiego nic nie tracą ze swego bogactwa dźwiękowego, gdy brzmią w interpretacjach takich mistrzów²⁶². Gra Triu Concentus udowodniła, że w kombinacji trzech gitar tkwią niezwykle wręcz możliwości muzyczne²⁶³. Wspólne muzykowanie tych artystów było niezrównaną ucztą dla ucha. Muzycy starali się również o odpowiednią budowę napięcia koncertu i nawet tak prozaiczną czynność jak przestrajanie gitar rozwiązywali w bardzo pomysłowy sposób, stawiając na estradzie gitary o różnym stroju²⁶⁴.

²⁶² B. Mika, *Gwiazdy...*, s. 6.

²⁶³ *Eadem*, VI *Śląska...*, s. 16.

²⁶⁴ D. Domański, *Śląska...*, s. 10.

Przedostatni festiwalowy wieczór jako pierwszy wypełnił muzyką francuski gitarzysta i kompozytor **Sébastien Vachez**. Wykonał *Regreso* Alicii Barbod, *Inwokację i taniec* Joaquína Rodrigo, *Saudade No. 3* Rolanda Dyensa, pieśń *Syracuse* Henriego Salvadora w aranżacji Rolanda Dyensa oraz *Scherzo-Tango* własnego autorstwa. Trzeba przyznać, że mimo młodego wieku potrafił utrzymać uwagę słuchaczy, grając w skupieniu, podkreślając frazy nie tylko dźwiękami gitary, ale także ruchami swojego ciała. Publiczność nagrodziła go długo niemilkącymi oklaskami zmuszając do trzech bisów²⁶⁵. Bisami były kompozycje *Tango en Skaï* i *Fuoco z Libra Sonatine* Rolanda Dyensa i *Gnosienne nr 1* Erika Satie we własnej aranżacji. Zaimponował pięknym dźwiękiem i młodzieńczym wigorem²⁶⁶.

Ostatnim z recitali był występ Argentyńczyka **Eduardo Isaaca**, w wykonaniu którego zabrzmiały kompozycje Mauro Giulianiego (*Rossiniana nr 4 op. 122*), Dušana Bogdanovicia (*Jazz Sonata*), Federico Moreno Torroby (cztery

Eduardo Isaac i Piotr Zaleski fot. z archiwum MCK w Tychach

²⁶⁵ *Ibidem*.

²⁶⁶ C. Cooper, *Ten Years...*, s. 20.

Marcin Dylla fot. Ireneusz Kaźmierczak

utwory z cyklu *Zamki Hiszpanii*: *Turegano*, *Sigüenza*, *Montemayor* i *Alcañiz*), Leo Brouwera (*Pejzaż kubański z dzwonami*) i Ástora Piazzolli (*Las cuatro estaciones porteñas*). Bisował aż czterokrotnie, wykonując *O choro de Juliana* Marco Pereiry, *Carole (sambinha)* Thierry'ego Rougiera, *Introduction et sérénade pour Django* Pierre'a Lericha i *Lento* – drugą część *Jazz Sonaty* Bogdanovicia. Ten prawdziwie wielki wirtuoz zdumiał i zachwycił techniczną precyzją, zauroczył mądrością kształtowania frazy. Nawet banalne melodie pod jego palcami uzyskały nowe szlachetne piękno²⁶⁷. Stopniowanie napięcia w utworach oraz niesamowite wręcz wyczucie charakteru kompozycji, jakie przedstawił słuchaczom, pozwalają stwierdzić, że jest to artysta niezwykle²⁶⁸.

Ostatniego dnia festiwalu, w sobotę 12 października, miał miejsce koncert laureatów. W pierwszej części koncertu wystąpili laureaci III miejsca ex aequo: **Nangialai Nashir** zaprezentował *Suitę* Jana Sebastiana Bacha, **Robert Horna** wykonał *Huida de los Amantes por el Valle de los Ecos* czyli drugą część tryptyku *El Decameron Negro* Leo Brouwera, a **Michał Nagy** zagrał *Songe Capricorne* Rolanda Dyena.

Andrzej Otremba fot. Ireneusz Kaźmierczak

sa. Po przerwie z towarzyszeniem Śląskiej Orkiestry Kameralnej pod batutą Jana Wincentego Hawela zaprezentowali się: **Marcin Dylla** (I miejsce), który wykonał *Concerto* Heitora Villi-Lobosa oraz **Andrzej Otremba** (II miejsce), w interpretacji którego zabrzmiał *Concerto No. 1 op. 99* Mario Castelnuovo-Tedesco.

Tak podsumowywano szóstą edycję Śląskiej Jesieni Gitarowej:

Znakomite recitale mistrzowskie, dobry poziom konkursu i niepowtarzalna atmosfera sprawiły, że VI Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” należy uznać za jedną z istotniejszych imprez artystycznych tego roku²⁶⁹.

Kiedy przed dziesięcioma laty Jan Edmund Jurkowski i Jan Kulbicki organizowali pierwszą edycję Śląskiej Jesieni Gitarowej, zapewne żaden z nich nie przypuszczał, że tak oto rodzi się jedna z bardziej prestiżowych w Europie i na świecie imprez muzycznych²⁷⁰.

Publiczność w Teatrze Małym fot. Ireneusz Kaźmierczak

²⁶⁹ B. Mika, *VI Śląska...*, s. 15.

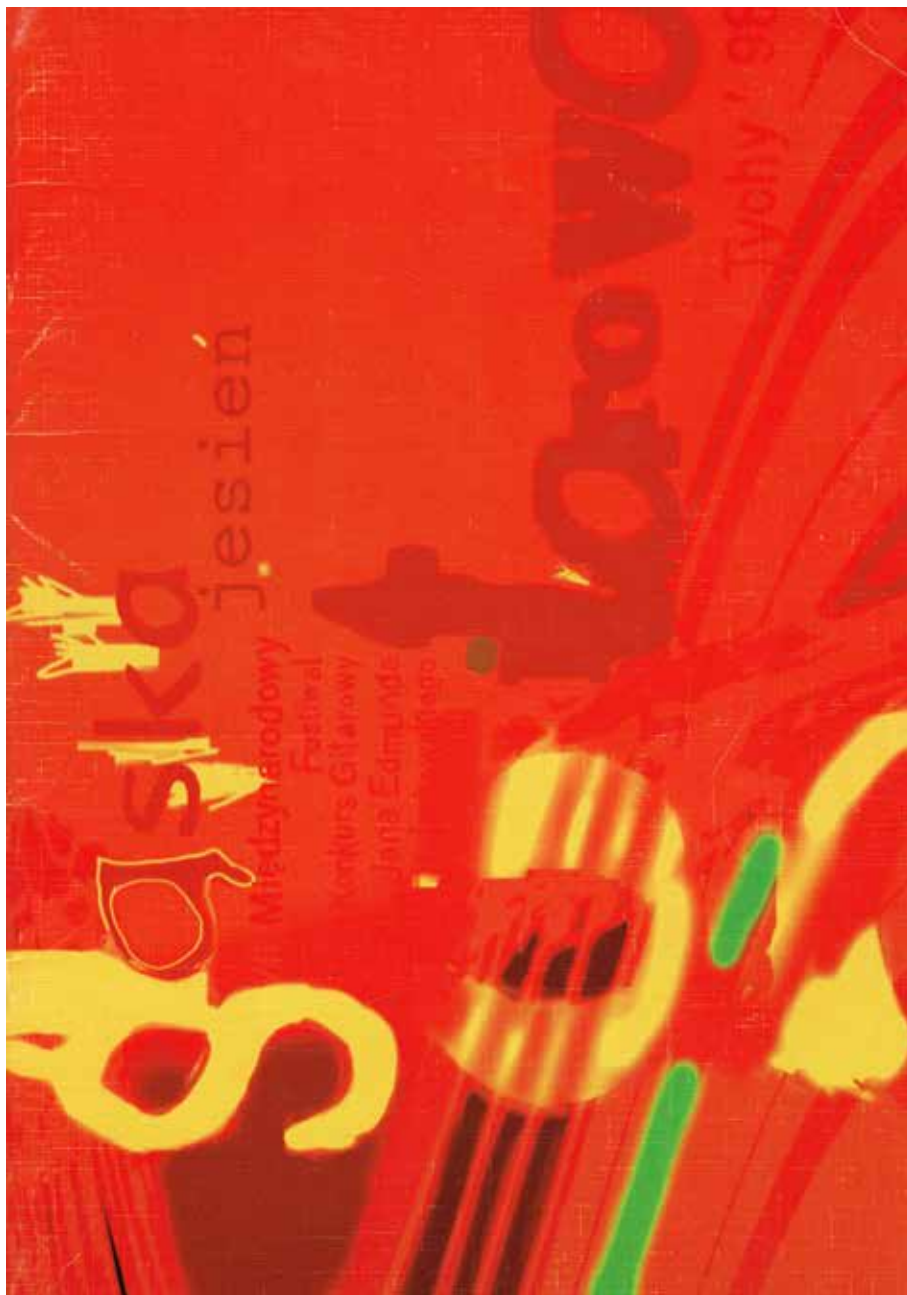
²⁷⁰ Wojciech Wieczorek, *Śląska Jesień Gitarowa '96*, „Auto-Klub” 8 (40)/grudzień 1996, s. 18.

Tychy są podziwiane, jednakże nadal całkowicie nie doceniane na zachodzie. Dlaczego? Ja na pewno z wielkim entuzjazmem przyjadę tam za dwa lata!²⁷¹

Gratulujemy gospodarzom i organizatorom, z dyrektorem artystyczną Aliną Gruszką i dyrektorem festiwalu Wernerem Folkertem na czele²⁷².

²⁷¹ P. Päßgen, *Tychy 1996*, s. 26.

²⁷² Marek Skocza, *Gitary koncertowe*, „Dziennik Zachodni” 14.10.1996 r., s. 5.

I. 12. VII Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

VII Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbył się w dniach od 3 do 10 października 1998 roku. Funkcję dyrektora festiwalu dalej pełnił Werner Folkert, a funkcję dyrektora artystycznego – Alina Gruszka. Organizatorami byli: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Sejmik Samorządowy Województwa Katowickiego, Wydział Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Urząd Miejski w Tychach, Miejski Ośrodek Kultury „Teatr Mały” w Tychach, Katedra Gitary i Akordeonu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach i Zespół Szkół Muzycznych im. Feliksa Rybickiego w Tychach.

Tradycją stało się, że koncert inauguracyjny Festiwalu poświęca się muzyce i wykonawcom wybranego kraju. Sześć lat temu koncert wypełniła muzyka polska. Odbyło się prawykonanie koncertu na gitarę z orkiestrą Edwarda Bogusławskiego. Cztery lata temu królowała muzyka hiszpańska. Dwa lata temu była to muzyka francuska²⁷³. Podczas tej edycji koncert inauguracyjny poświęcony był muzyce argentyńskiej. W pierwszej części koncertu zabrzmiał *Double Concerto* na gitarę, bandoneon i orkiestrę smyczkową Ástora Piazzolli. Solistom: gitarzyście **Roberto Ausselowi** i bandoneoniście **Juanowi José Mosaliniemu** towarzyszyła Śląska Orkiestra Kameralna pod batutą **Jana Wincentego Hawela**. Aussel grał jak zwykle nienagannie i pięknie – aczkolwiek brakowało nieco akcentu, owego rytmicznego impulsu właściwego temu utworowi²⁷⁴.

W drugiej części koncertu zabrzmiało światowe prawykonanie napisanego w 1996 roku dzieła *Argentina* na gitarę i orkiestrę autorstwa dwójki kompozytorów: Saula Cosentino i Mario Andreoli. To Aussel zdecydował, że należy to światowe prawykonanie umieścić w drugiej części koncertu, gdyż po tak wyjątkowym utworze już nic nie może zabrzmieć²⁷⁵. Wykonawcą był Roberto Aussel, któremu dalej towarzyszyła Śląska Orkiestra Kameralna. Muzyka przynosiła silne skojarzenia z muzyką do hollywoodzkich filmów

²⁷³ Alina Gruszka, *Wrażeń dostarczy każdy dzień*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (6)/1998, s. 5.

²⁷⁴ Peter Paffgen, *Tychy 1998*, „Gitarre & Laute” 1/1999, s. 34.

²⁷⁵ Alina Gruszka, *Gwiazdy na każdy wieczór*, rozmowę przeprowadziła Regina Gowarzewska-Grissgraber, „Katowicki Informator Kulturalny” 10 (229)/1998, s. 44.

z lat 60-tych, którą przeplatały partie gitarowe, często zresztą zagłuszane przez orkiestralne tutti. Solista Roberto Aussel z kamienną twarzą (jak zawsze na swoich koncertach) próbował się przebić przez gęstą masę orkiestralną²⁷⁶. Dzieło jest żywe i kolorowe, z emocjonującymi rytmemi (choć nie aż tak przypominającymi tango, jak się tego spodziewano). Nie było ono jednak bez wad: czasem gitara grała równocześnie z orkiestralnym tutti, co było straszną stratą energii²⁷⁷.

Roberto Aussel i Juan José Mosalini fot. z archiwum MCK w Tychach

²⁷⁶ Igor Rekhin, *Фестиваль в Тыхах*, „Gitarist” 1/1999, s. 11.

²⁷⁷ Colin Cooper, *Silesian Guitar Autumn 1998*, „Classical Guitar” November 1999, s. 51.

Adam Zalas fot. z archiwum MCK w Tychach

Kolejny, niedzielny wieczór rozpoczął recital **Adama Zalasa**, który wykonał *Sir John Smith his Almaine* i *Sir John Souch's Galliard* Johna Dowlanda, *Almaine* Daniela Bachelara, *Souvenir du Jura op. 44* Napoléona Coste, *Wariacje na temat anatolijskiej pieśni ludowej op. 15* Carlo Domeniconiego, *El Decameron Negro* Leo Brouwera oraz, na bis *Podróżowanie w snach* własnego autorstwa. Adam Zalas jest przekonującym i pełnym inwencji gitarzystą. Jego silny i wibrujący, jasny i odświeżająco prosty dźwięk, wywarł znakomite wrażenie²⁷⁸.

Następnie wystąpił genialny duet: **Sérgio** i **Odair Assad**. Najbardziej oczekiwany wieczorny recital miał szansę się nie odbyć, gdyż braci Sérgio i Odaira Assadów z Brazylii, ze względu na brak wiz zatrzymały na Okęciu polskie służby graniczne. Na szczęście, znakomitych wirtuozów z Ameryki Południowej udało się odfić i tyska publiczność miała ucztę, na jaką czekała²⁷⁹. Na szczęście

²⁷⁸ *Ibidem*.

²⁷⁹ Wojciech Wieczorek, *Dwa zdania wystarczą*, „Tyski Magazyn Kulturalny” 4 (7)/1998, s. 10.

Odair i Sérgio Assadowie fot. Ireneusz Kaźmierczak

nie powtórzyła się sytuacja sprzed dwóch lat, kiedy to Roland Dyens złamał podczas próby paznokcie. Sérgio prezentuje króciuteńkie, 3-milimetrowe paznokcie. – Zupełnie wystarczą, a dłuższe przeszkadzają – twierdzi. – Mogę grać zupełnie bez nich. Dotykam strun częściowo paznokciem, a częściowo opuszką palca²⁸⁰.

Brazylijski duet wykonał utwory Isaaca Albéniza (*Córdoba op. 232 nr 4*), Federico Moreno Torroby (sześć pierwszych części z *Estampas*), Domenico Scarlattiego (*Sonaty K. 96 i K. 466*), Egberto Gismontiego (*Baião Malandro, Água e Vinho i Infância*), Dariusza Milhauda (*Scaramouche op. 165b*), Ástora Piazzolli (*Tango Suite*), Alberto Ginastery (trzecia i czwarta część z fortepianowej *Sonaty nr 1 op. 22*), a na bis: Heitora Villi-Lobosa (*Alma brasileira*), Ernesto Nazaretha (*Batuque*) i Patápio Silvy (*Primeiro Amor op. 4*). Bisowali bez końca, ostatni zaś

²⁸⁰ Regina Gowarzewska-Grissgraber, *Szpony do grania*, „Wieczór”, 42 (13 967)/1998, s. 9.

utwór zagraли we dwóch na jednym instrumencie²⁸¹. Bracia Assad byli w świetnej formie, nawet jak na ich wysoki standard. Dwie *Sonaty* Scarlattiego były tak dobre, że aż zapierały dech w piersiach. Owacja na stojąco była tu w pełni zasłużona. Przyszłe duety, notujcie: szybkie granie nie ma z tym nic wspólnego, poza faktem, że pozwala wykonawcy zagrać więcej muzyki w danym czasie²⁸².

Bracia Assadowie i Alina Gruszka fot. z archiwum Aliny Gruszki

W poniedziałek 5 października pierwszą część wieczornego koncertu wypełnił duet **Mina i Tadashi Sasaki**. Grająca na skrzypcach Mina gościła w Tychach po raz drugi, zaś jej ojciec, gitarzysta Tadashi, odwiedzał Tychy już po raz czwarty. Wykonali *Cantabile* Niccolò Paganiniego, *Siete canciones populares españolas* Manuela de Falla (bez części drugiej), autorskie opracowania

²⁸¹ Eadem, *Tyskie gitarowe granie*, „Ruch Muzyczny” 23/1988, s. 24.

²⁸² C. Cooper, *Silesian Guitar Autumn 1998*, s. 51-52.

Mina i Tadashi Sasaki fot. z archiwum MCK w Tychach

Tadashi Sasaki fot. Ireneusz Kaźmierczak

Pavel Steidl fot. z archiwum MCK w Tychach

japońskich pieśni: wykonane solo przez Tadaskiego *Sado Okesa* oraz zagrane w duecie *Mastushima Ondo* i *Sunayama*; jeden z *Nokturnów* Fryderyka Chopina, *Zigeunerweisen op. 20* Pablo de Sarasate oraz na bis: *Taniec węgierski nr 5* Johannes Brahmsa. [Mina jest] skrzypaczką pełną siły i temperamentu, której nieomal zupełnie obce są ograniczenia techniczne i która kocha najwyraźniej wielkie gesty muzyczne – co zwłaszcza w repertuarze tego wieczoru odpowiadało oczekiwaniom słuchaczy²⁸³.

Drugą część wieczoru wypełniła muzyka wykonywana przez czeskiego gitarzystę **Pavla Steidla**. Muzyk zaprezentował 6-częściową *Suitę D-dur* Jana Antonína Losego (*Ouverture, Passacaglia, Courante, Bourrée, Sarabanda, Gigue*), *An Malvina*, *Romanze* i *Liebeslied* z opusu 13 Johana Kaspara Mertza, *Deuxième Polonaise op. 14* Napoléona Coste, *Kaprysy* z opusu 20 oraz *Fantazję op. 19* Luigi Legnaniego, a na bis kolejne dwie kompozycje z opusu 13 Mertza:

²⁸³ P. Päßgen, *Tychy 1998*, s. 35.

Tarantelle i *Lied ohne Worte*. Steidl cały koncert wykonywał na kopii gitary Staufera wykonanej przez Bernharda Kresse. Dla Steidla muzyka jest bezpośrednim wyrażeniem nie tylko duszy kompozytora, ale i jego własnego bogatego muzycznego intelektu. Steidl gra muzykę innych ludzi, ale czyni ją swoją własną. Nim skończył swój program, uczynił ciszę na widowni tak wielką, że najbliedszy szept pianissima przeszyłby słuch z energią uderzenia pioruna²⁸⁴.

We wtorek koncert rozpoczął młody polski gitarzysta **Kamil Bartnik**. Wykonał *Lachrimae Pavan* Johna Dowlanda, *Introdukcję i wariacje na temat Mozarta* op. 9 Fernando Sora, *Thema con variazione* Jana Edmunda Jurkowskiego (było to prawykonanie utworu, który specjalnie na VII edycję Śląskiej Jesieni został opublikowany przez wydawnictwo Professional Music Press), drugą część *El Decameron Negro* i *La Espiral Eterna* Leo Brouwera. Szczególnym momentem koncertu było prawykonanie *Thema con variazione* Jana Edmunda Jurkowskiego w opracowaniu Aliny Gruszki. Utwór został ciepło przyjęty przez publiczność. Interpretacja Bartnika okazała się ciekawa, bogata pod względem artykulacji i kolorystyki²⁸⁵. Na bis zagrał *Kaprys nr 7* Luigiiego Legnaniego i temat z *Andy Griffith Show – The Fishin’ Hole* w aranżacji Tommy’ego Jonesa. Z dwóch bisów szczególny aplauz wywołał drugi, utrzymany w [klimacie] *fingerstyle*²⁸⁶.

W drugiej części wystąpił doskonale znany w Tychach **Costas Cotsiolis**. Na jego program składały się kompozycje Leo Brouwera (*Pejzaż kubański z dzwonami*, *Canción de cuna*, *Canticum* i *Un día de noviembre*), Ástora Piazzolli (*Compadre* i *Milonga del Ángel*), Mikisa Theodorakisa (cztery utwory z cyklu *Epitafios*), Paulo Bellinatiego (*Um Amor de Valsa* i *Jongo*). W drugiej części koncertu ponownie zaprezentował utwory Leo Brouwera (*Sonata*), Agustína Barrios (*Chôro da saudade*) i Carlo Domeniconiego (*Koyunbaba* op. 19). Na bis zaprezentował Água e Vinho Egberto Gismontiego. Duży aplauz publiczności wywołały utwory Theodorakisa, a także przejmująco, dramatycznie wykonana *Koyunbaba* Domeniconiego²⁸⁷. Jego gra jest wciąż czarująca i odurzająca²⁸⁸.

²⁸⁴ C. Cooper, *Silesian Guitar Autumn 1998*, s. 52.

²⁸⁵ Dariusz Domański, *Śląska Jesień Gitarowa. Tychy '98*, „Świat Gitary” 6 (12)/1998, s. 14.

²⁸⁶ *Ibidem*.

²⁸⁷ *Ibidem*, s. 15.

²⁸⁸ P. Päßgen, *Tychy 1998*, s. 36.

József Eötvös fot. Ireneusz Kaźmierczak

Następny dzień rozpoczął występ **Józsefa Eötvösa**, który wykonał wybrane części z monumentalnego dzieła Jana Sebastiana Bacha – *Wariacji Goldbergowskich*. Na bis wykonał ponownie jedną z wariacji – numer 18. Rozmiary tej kompozycji stawiają przed wykonawcą niezwykle wysokie wymagania. Nie jest to niestety utwór, który wykonywany „na żywo” na gitarze może sprawić piorunujące wrażenie²⁸⁹.

Po nim wystąpił włoski muzyk **Carlo Marchione**, w rękach którego zabrzmiały: *Fantazje skrzypcowe nr 7 i 9* Georga Philippa Telemanna we własnym opracowaniu; pomiędzy nimi artysta wykonał *Divertimento op. 13. nr 2* François de Fossy, a w drugiej części koncertu: trzy kompozycje Ástora Piazzolli (m.in. *Milonga del Ángel*), *Cadencia III* i *Aires de Vidalita* Abila Carlevaro i *Rossiniana nr 3 op. 121* Mauro Giulianiego. Carlo Marchione jest jedyny w swoim rodzaju, jest muzykiem z niezwykle pamięcią i jeszcze bardziej niezwykle umiejętnością

²⁸⁹ D. Domański, *Śląska...*, s. 15.

Carlo Marchione fot. z archiwum MCK w Tychach

rozkładania utworu na części pierwsze, bawienia się nimi, transponowania do woli i składania ich na powrót we właściwym porządku, lecz ubogaconych możliwością analizy każdego szczegółu²⁹⁰. Na bis zabrzmiały *Tango No. 2* i *Romanza en imitación al violoncello* Agustína Barrios. Oto artysta o wyjątkowej klasie²⁹¹.

Czwartkowy wieczór (8 października) rozpoczęła **Wang Yameng**. Ta młodziutka Chinka ma zaledwie 16 lat. Gdy usłyszał ją wielki gitarzysta John Williams, zachwycony podarował jej własną gitarę [zbudowaną przez Grega Smallmana]²⁹². Wykonała *Chaconne z II Partity skrzypcowej BWV 1004* Jana Sebastiana Bacha, *Un Sueño en la Floresta* Agustína Barrios, *Sonatinę* Federico Moreno Torroby, *Nunc* Goffredo Petrassiego i *Kaprys op. 1 nr 24* Niccolò Paganiniego. Na bis zaprezentowała kolejny *Kaprys* Paganiniego (nr 5) i *Rêverie (Nocturne) op. 19* Giulio Regondiego. To była wspaniała gra, lecz czasami łapałem się na my-

²⁹⁰ C. Cooper, *Silesian Guitar Autumn 1998*, s. 52.

²⁹¹ P. Päßgen, *Tychy 1998*, s. 36.

²⁹² Regina Gowarzewska-Grissgraber, *Czarodzieje strun*, „Wieczór”, 39 (13 964)/1998, s. 8.

Wang Yameng ze swoim nauczycielem Chen Zhi fot. z archiwum MCK w Tychach

śli, czy to przypadkiem nie nazbyt piękne; perwersyjnie tęskniłem do szczypty szorstkości, krzty goryczy, jakiegokolwiek innego posmaku, który zrównoważyłby tę słodycz i blask²⁹³. Olśniewała błyskotliwą techniką i pięknym dźwiękiem, jednak od strony muzycznej – delikatnie mówiąc – nie zachwyciła²⁹⁴.

Po występie młodej Chinki zagrał uznany polski gitarzysta **Leszek Potasiński**. Wykonał *II Sonatę skrzypcową* BWV 1003 Jana Sebastiana Bacha, *Folías* Gaspara Sanza, *Pavanę* Luisa de Milána, *Jácaras* Antonio de Santa Cruz, a w drugiej części: *Romans* i *Tarantellę* z opusu 13 Johanna Kaspara Mertza, *Capriccio op. 120* Francisza Kleynjansa, trzy tańce polskie z suity *In modo polonico* Aleksandra Tansmana (*Tempo di polonaise*, *Kujawiak* i *Oberek*), *Junto al Generalife* Joaquína Rodrigo i *Saudade No. 3* Rolanda Dyensa. Dobrze wypadł koncert Leszka Potasińskiego, szczególnie druga jego część²⁹⁵. Na bis zabrzmiały utwory José Antonio Rojasa (*Guajira a mi madre*) i Jana Edmunda Jurkowskiego (*Mazurek*). [Potasiński] jest lepszym gitarzystą, niż wskazywałby fakt, iż jest poza Polską raczej nieznany. W rzeczywistości jest on tak rozchwytywany, że nie ma czasu na międzynarodową karierę, do której w pełni uprawniają go jego liczne talenty²⁹⁶.

Przedostatni festiwalowy wieczór rozpoczął występ laureata poprzedniej edycji festiwalowego konkursu – **Marcina Dylli**. Wówczas imponował talentem i żywiołowością, dzisiaj – bardziej skoncentrowany, dojrzały – zadziwił subtelnością dźwięku²⁹⁷. Urodzony w Chorzowie muzyk wykonał *Canción y danza* Antonio Ruiz-Pipó, *Pięć bagatel* Williama Waltona, *Sonatę „Omaggio a Boccherini” op. 77* Mario Castelnuovo-Tedesco i *Hommage à Villa-Lobos* Rolanda Dyensa oraz dwa bisy: *Tema y estudio de concierto de Thalberg* Francisco Tárregi i kadencję z koncertu Heitora Villi-Lobosa. Trzeba przyznać, że w ciągu dwóch lat poczynił znaczne postępy, szczególnie w sferze dojrzałości muzycznej²⁹⁸.

Festiwalowe recitale zakończył węgierski duet **Peter** i **Zoltán Katona**. Muzycy zaprezentowali sonaty Domenico Scarlattiego (K. 141, K. 481, K. 491, K. 427), *Suitę nr 3 d-moll* HWV 428 Georga Friedricha Händla, *Per Suonare*

²⁹³ C. Cooper, *Silesian Guitar Autumn 1998*, s. 52.

²⁹⁴ D. Domański, *Śląska...*, s. 15.

²⁹⁵ *Ibidem*, s. 15.

²⁹⁶ C. Cooper, *Silesian Guitar Autumn 1998*, s. 53.

²⁹⁷ R. Górawska-Grissgraber, *Tyskie...*, s. 24.

²⁹⁸ D. Domański, *Śląska...*, s. 15.

Marcin Dylla fot. z archiwum MCK w Tychach

Katona Twins fot. Ireneusz Kaźmierczak

a *Due Leo Brouwera*, trzy części z suity *Iberia* Isaaca Albéniza (nr 1 *Evocación*, nr 2 *El Puerto* i nr 6 *Triana*) i *Tonadillę* Joaquína Rodrigo. Na bis tyska publiczność usłyszała tango Ástora Piazzolli oraz *Mallorcę op. 202* Albéniza. Ci młodzi muzycy wygrali ostatnio prestiżowy konkurs dla zespołów kameralnych w USA. W Tychach zaprezentowali się z bardzo dobrej strony. Słychać było, że wykonawcy rozumieją się doskonale, podobnie jak i muzykę, którą wykonują²⁹⁹.

Ostatni wieczór festiwalu wypełnił koncert laureatów. W pierwszej części **Alexander Rengach** (III miejsce) wykonał *Fantazję op. 19* Luigiiego Legnaniego, a **Waldemar Gromolak** (II miejsce) zaprezentował *Hommage à Chopin* Aleksandra Tansmana. W drugiej części koncertu zwycięzca konkursu **Jan Skryhan** zaprezentował *Concerto* Heitora Villi-Lobosa, który wykonał z towarzyszeniem Śląskiej Orkiestry Kameralnej pod dyрекcją Jana Wincen tego Hawela. Wszyscy laureaci zaprezentowali wysoki poziom w pełni potwierdzając swoją grą werdykt jury³⁰⁰.

Jak zwykle po festiwalu w prasie i w rozmowach wymieniano wiele opinii o minionej edycji. Wypowiedział się m.in. Colin Cooper, który z festiwalem jest od samego początku:

Biennale to istnieje od dwunastu lat. Kiedy je inaugurowano, na spokojnym skrzyżowaniu naprzeciw Hotelu „Tychy” panował mały ruch i w każdej chwili można było przejść przez ulicę. Teraz to tłoczne rondo. Sklepek na rogu, który oferował buraki i trochę słoików z konserwową cebulą, jest teraz supermarketem. Polska jest teraz tak zachodnia, jak to tylko możliwe [...]. Również festiwalowi gitarowemu wiedzie się coraz lepiej³⁰¹.

Nie tylko muzycy, którzy zrobili międzynarodową karierę – „ustawieni” w branży – są zapraszani. Alina Gruszka dba, by nie polegać jedynie na opiniach międzynarodowych czasopism i przemysłu fonograficznego. Nie, tu można usłyszeć i zobaczyć naprawdę najlepsze z tego, co oferuje rynek³⁰².

²⁹⁹ *Ibidem*.

³⁰⁰ *Ibidem*.

³⁰¹ C. Cooper, *Silesian Guitar Autumn 1998*, s. 51.

³⁰² P. Paffgen, *Tychy 1998*, s. 34.

Tyski festiwal dawno uzyskał wysoką, międzynarodową renomę. Laury w nim zdobyte otwierają młodzieży muzycznej drogę do sal koncertowych świata³⁰³.

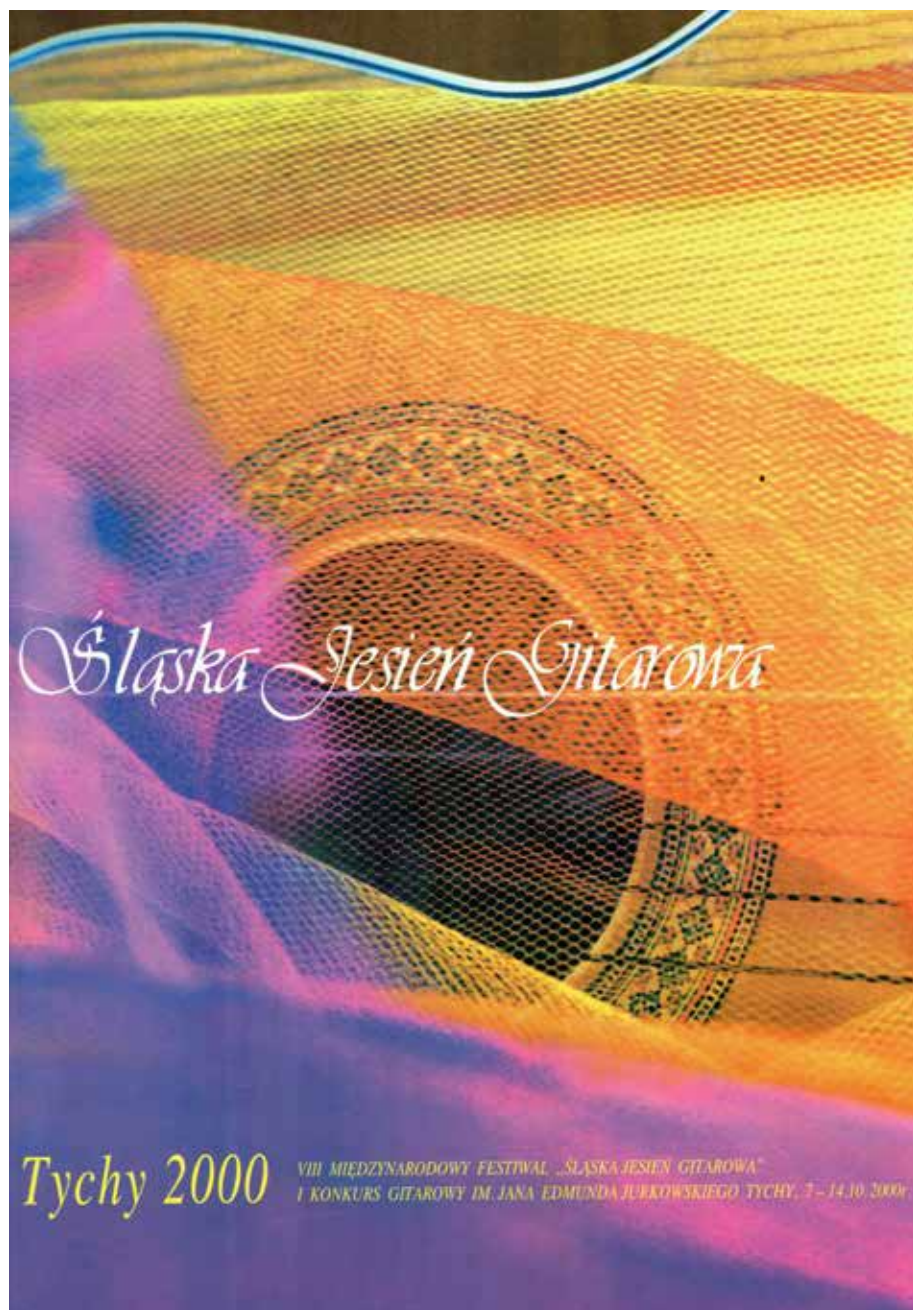
Wszyscy, którzy przyjeżdżają do Tychów, obojętnie czy po raz pierwszy, czy któryś z rzędu, podkreślają bardzo dobrą atmosferę. Wracają do tego w rozmowach, późniejszej korespondencji. Twierdzą stali bywalcy, że przez te kilkanaście lat klimat imprezy się nie zmienił³⁰⁴.

Aby podsumować VII Śląską Jesień Gitarową, wystarczy dwa zdania: że poziom był znowu bardzo wysoki i że atmosfera po raz kolejny dopisała. Każde następne zdanie byłoby już przegadaniem tematu³⁰⁵.

³⁰³ Jacek Albiński, *Dzięki gitarze wrócę do domu...*, „Fiat Wokół Nas” nr 17 (grudzień 1998), s. 48.

³⁰⁴ Werner Folkert, *Nie popaść w rutynę*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (6)/1998, s. 3.

³⁰⁵ W. Wieczorek, *Dwa...*, s. 10.

I. 13. VIII Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

VIII Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbył się w dniach od 7 do 14 października 2000 roku. Tym razem funkcję dyrektora festiwalu objęła Urszula Nocoń; funkcję dyrektora artystycznego pełniła Alina Gruszka. W tym roku jestem po raz pierwszy dyrektorem festiwalu. Prowadzenie imprezy tej rangi będzie dla mnie wyzwaniem, a zarazem wielkim zaszczytem – mówi Urszula Nocoń, dyrektor festiwalu³⁰⁶. Organizatorem festiwalu było Miejskie Centrum Kultury w Tychach, a także Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Miasta Tychy, Teatr Mały w Tychach, Tyskie Towarzystwo Kulturalne, Katedra Gitary i Akordeonu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach i Zespół Szkół Muzycznych im. Feliksa Rybickiego w Tychach.

Tegoroczna inauguracja poświęcona została muzyce kubańskiej, a dokładniej twórczości **Leo Brouwera**, który w Tychach pojawił się osobiście, aby dyrygować orkiestrą Aukso podczas inauguracji. Udało się uwiecznić sukcesem wieloletnie starania związane z zaproszeniem do udziału w festiwalu Leo Brouwera – legendarnego już gitarzysty, kompozytora i dyrygenta kubańskiego³⁰⁷. Muzycy rozpoczęli koncert dwoma kompozycjami z cyklu *Retratos: Wagneriana* na orkiestrę smyczkową i *Mozartiana* na dwa flety, kotły i orkiestrę smyczkową. Potem zabrzmiał *Doble Concerto (Omaggio a Paganini)* na skrzypce, gitarę i orkiestrę. Solistami byli: skrzypek **Szymon Krzeszowiec** oraz doskonale znany Tyszanom propagator muzyki Brouwera – **Costas Cotsiolis**. *Pierwsza część* wydała się mniej interesująca od drugiej. Orkiestrowe kompozycje Brouwera nie zrobiły szczególnego wrażenia³⁰⁸.

³⁰⁶ Paweł Rusek, *Pora na gitary*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 06.10.2000 r., s. 8.

³⁰⁷ Alina Gruszka, *Legenda gitary, Leo Brouwer, będzie w Polsce*, rozmowę przeprowadził Dariusz Domański, „Świat Gitary” 5 (23)/2000, s. 16.

³⁰⁸ Dariusz Domański, *Śląska Jesień Gitarowa. Tychy 2000*, „Świat Gitary” 6 (24)/2000, s. 14.

Szymon Krzeszowiec i Costas Cotsiolis fot. Ireneusz Kaźmierczak

Costas Cotsiolis i Leo Brouwer fot. Ireneusz Kaźmierczak

ORKIESTRA KAMERALNA MIASTA TYCHY AUKSO

Przez pierwszą edycję festiwalu uczestnikom towarzyszyła Warszawska Orkiestra Kameralna pod batutą Mirosława Ławrynowicza, podczas kolejnych sześciu – Śląska Orkiestra Kameralna pod dyрекcją Jana Wincentego Hawela.

W 2000 roku, na ósmą edycję Śląskiej Jesieni Gitarowej po raz pierwszy zaproszono młodą Orkiestrę Kameralną Miasta Tychy – AUKSO pod batutą swego dyrektora artystycznego, Marka Mosia³⁰⁹. Oprócz uczestniczenia w koncertach wieczornych orkiestra występowała z uczestnikami w trzecim etapie konkursu.

W jaki sposób znakomita tyska orkiestra kameralna Aukso związała się z tyskim światem gitary? Jak wspomina Marek Moś: Na koncercie usłyszała nas [ówczesna] prorektor Akademii Muzycznej w Katowicach, pani prof. Alina Gruszka, która jest dyrektorem Międzynarodowego Konkursu „Śląska Jesień Gitarowa” w Tychach. Prof. Gruszka przedstawiła mnie władzom miasta, zarekomendowała [...]. Podpisaliśmy umowę w katowickiej kawiarni Chopin. Orkiestra Kameralna miasta Tychy miała grać kilka koncertów rocznie, regularnie zaś na Śląskiej Jesieni Gitarowej³¹⁰.

Pozyskanie Aukso do współpracy było niezwykle ważnym dla festiwalu wydarzeniem. Alina Gruszka podkreślała: W tym roku zaprosiliśmy jedną z najwybitniejszych orkiestr kameralnych w naszym kraju. Udział orkiestry Aukso pod dyрекcją artystyczną pana Marka Mosia będzie znaczącym wydarzeniem artystycznym³¹¹.

Drugą część koncertu wypełnił szósty w dorobku kompozytora koncert gitarowy *Concierto de Volos*. Solistą był oczywiście Costas Cotsiolis, który na bis wykonał jeszcze słynne *Un dia de noviembre*. Cotsiolis popisywał się szybkimi, efektownymi pasażami grając z werwą i wirtuozowskim zacięciem³¹². Aukso to jedna z najlepszych orkiestr kameralnych, z którymi współpracowałem. Jest wiele orkiestr, które grają Beethovena, ale takich, które wykonują świetnie muzykę współczesną, jest naprawdę mało – powiedział [Brouwer] po sobotnim koncercie³¹³.

³⁰⁹ Marek Skocza, *Jesień z gitarą*, „Dziennik Zachodni” 05.10.2000 r., s. 11.

³¹⁰ Marek Moś, *Między szamanem a drapieżnikiem*, rozmowę przeprowadziła Joanna Rawik, „Przekrój” 8 (426)/2008, s. 43.

³¹¹ Alina Gruszka, *Legenda gitary, Leo Brouwer, będzie w Polsce*, rozmowę przeprowadził Dariusz Domański, „Świat Gitary” 5 (23)/2000, s. 16.

³¹² *Ibidem*.

³¹³ Paweł Rusek, *Jesień z wirtuozem*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 09.10.2000 r., s. 2.

W niedzielę jako pierwszy zaprezentował się laureat VII edycji tyskiego konkursu – Białorusin **Jan Skryhan**. Zagrał *Preludium, fugę i allegro* BWV 998 Jana Sebastiana Bacha, *Cavatine* Aleksandra Tansmana, *Sonatinę Megapolis* Denisa Asimovicha oraz wykonane na bis: *Kaprys nr 7* Luigi Legnani i *Preludium e-moll* Evgeny'ego Gridushko. Jego występ podobał się wielu słuchaczom – niektórym bardziej *Preludium, fuga i allegro* J. S. Bacha, innym żywiołowa, emocjonalna *Cavatina* A. Tansmana³¹⁴. Cieszę się, że ten młody artysta zwrócił uwagę na twórczość swoich białoruskich kompozytorów: Zhyvalievskiego, Zacharova, Asimovicha, Gridushko, Shoshyna...³¹⁵ Jan Skryhan, który wygrał Tychy przed dwoma laty udowodnił, że jury nie popełniło błędu. Od tego czasu poczynił postępy i moim zdaniem jest muzykiem wysokiej klasy³¹⁶.

Zoran Dukić fot. z archiwum MCK w Tychach

³¹⁴ Krzysztof Nieborak, *Złota Międzynarodowa „Śląska Jesień Gitarowa”*, „Gitar. Historia i Aktualności” 1-2 (17-18)/2001, s. 8.

³¹⁵ Igor Shoshyn, *Гитарный бомонд в Тыхах*, „Belaruskaja Gitara” 2002, s. 10.

³¹⁶ Colin Cooper, *The 8th Silesian Guitar Autumn and Edmund Jurkowski International Guitar Festival*, „Classical Guitar” April 2001, s. 22.

Następnie wystąpił chorwacki gitarzysta **Zoran Dukić**. Na jego program składały się dzieła Jana Sebastiana Bacha (*I Sonata skrzypcowa BWV 1001*), Miguela Llobeta (opracowanie pięciu katalońskich pieśni ludowych), Vicenta Emilia Sojo (*Pięć utworów z Wenezueli*), Malcolma Arnolda (*Fantasy op. 107*) i Manuela Maríi Ponce (*Thème varié et Finale* i wykonana na bis *Estrellita*). [Dukić] udowodnił, że jest artystą dużego formatu. Potrafił stworzyć niesamowity nastrój, a muzyka elektryzowała i trzymała w skupieniu do ostatnich taktów³¹⁷.

W poniedziałek 9 października na deskach Teatru Małego pojawił się Argentyńczyk **Eduardo Isaac**, który przedstawił utwory takich twórców jak Federico Moreno Torroba (*Nocturno, La Pastora* z cyklu *Aires de la Mancha* i *Madroños*), Mario Castelnuovo-Tedesco (*Capriccio diabolico op. 85*), Carlosa Aguirre (dedykowany Isaacowi 5-częściowy cykl *Paisajes: Preludio, Chacarera, Vidala, Intermezzo* i *Baiao*), Jana Sebastiana Bacha (*II Suita francuska BWV 813*) i Ástora Piazzolli (autorskie aranżacje wybranych części z *María de Buenos Aires*). Publiczność nie chciała puścić artysty ze sceny zmuszając go do zagrania czterech bisów³¹⁸. Na bis zaprezentował tyskiej publiczności *O choro de Juliana* Marco Pereiry, *Carole (sambinha)* Thierry'ego Rougiera, *Introduction et sérénade pour Django* Pierre'a Lericha i *Romanzę* z cyklu *Imágenes* Carlosa Aguirre. Isaac zachwyił wszystkich swoją miękką kantyleną³¹⁹.

Wtorkowy wieczór wypełniła muzyka wykonywana przez kolejnego argentyńskiego muzyka – **Pablo Márqueza**. Tyska publiczność miała okazję usłyszeć dzieła Franciszka Schuberta (sześć pieśni w aranżacji Johanna Kaspara Mertza: *Lob der Tränen, Liebesbotschaft, Aufenthalt, Ständchen, Die Post* i *Das Fischermädchen*), Atanasa Ourkouzounova (dedykowana Márquezowi *Sonata nr 1*), Arthura Kampeli (również dedykowane Márquezowi *Percussion Study I*), Ástora Piazzolli (*Cinco Piezas*) i Alberto Ginastery (*Sonata op. 47*). *Percussion Study* Arthura Kampeli sugeruje, że gitarzysta mógłby mieć całkiem dobre życie jako perkusista, gdyby zdecydował się rzucić grę na gitarze³²⁰. Na bis wykonał *Canción del árbol del olvido* Alberto Ginastery, *Sześć tańców* w rytmach bułgarskich Béli Bartóka, *Milonga de mis amores* Pedro Laurenza i *Andante largo op. 5 nr 5* z *Six petites pièces* Fernando

³¹⁷ D. Domański, *Śląska...*, s. 14.

³¹⁸ *Ibidem*.

³¹⁹ I. Shoshyn, *Гитарный...*, s. 10.

³²⁰ C. Cooper, *The 8th Silesian...*, s. 24.

Pablo Márquez fot. z archiwum MCK w Tychach

Łukasz Kuropaczewski fot. Ireneusz Kaźmierczak

Sora. Repertuar artysty jest starannie dobrany – nie ma tu żadnych tanich chwytów, jednakże jest on bardzo efektowny, ponieważ jest przekonująco zaprezentowany. Każdy kompozytor życzyłby sobie takich interpretatorów³²¹.

11 października jako pierwszy zaprezentował się młody polski gitarzysta **Łukasz Kuropaczewski**. Podczas Śląskiej Jesieni Gitarowej reprezentował Polskę w części festiwalowej, której był najmłodszym uczestnikiem³²². Zaprezentował 8-częściową suitę Eduardo Sáinza de la Mazy pt. *Platero y yo* (*Platero, El loco, La azotea, Darbón, Paseo, La tortuga, La muerte, A Platero en su tierra*). Pomiędzy częściami, przy wygaszonym świetle, lektor czytał fragmenty poematu [Juana Ramóna Jiménez], na którym został oparty utwór³²³. Na bis wykonał *Preludio z Suite Compostelana* Federico Mompou.

Po Kuropaczewskim wystąpiło włoskie **Trio Chitarristico S. Cecilia** w składzie **Massimo Delle Cese, Gianluca Persichetti i Massimo Aureli**. W ich programie znalazły się dzieła Gioacchino Rossiniego (uwertura do *Sroki złodziejki*), Maurice’a Ravela (*Alborada del gracioso*), Mario Gangiego (prawykonanie kompozycji *Suite latinoamericana*), Ástora Piazzolli (*La Muerte del Ángel, Milonga del Ángel i Verano Porteño*), Georga Gershwina (*Amerykanin w Paryżu*) i Alberto Ginastery (*3 Danzas argentinas op. 2*). Na bis artyści wykonali tarantelę *La danza* Rossiniego, *O Trenzinho do Caipira* Heitora Villi-Lobosa i *Baião de Gude* Paulo Bellinatiego. Interpretacje [zespołu] znaleźmy dotąd z ich interesującej płyty. W Tychach goście rozczarowali: brak właściwego zgrania, mało przekonujące prowadzenie frazy (a raczej – często – jej brak...). W sumie: duża różnica w porównaniu z płytą³²⁴. Głównym problemem tego typu zespołów jest repertuar. Wśród kompozytorów współczesnych prawie nikt nie napisał niczego wartościowego na tego typu skład³²⁵.

W czwartek 12 października po raz pierwszy w Polsce wystąpił słynny amerykański kwartet gitarowy **Los Angeles Guitar Quartet** w składzie **John Dearman, William Kanengiser, Scott Tennant i Andrew York**. W pierwszej części koncer-

³²¹ Peter Paffgen, *Tychy 2000*, „Gitarre & Laute” 1/2001, s. 39.

³²² Łukasz Kuropaczewski, *Gitarzysta, co nie lubi gitary*, rozmowę przeprowadziła Małgorzata Goślińska, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 16.10.2000 r., s. 13.

³²³ D. Domański, *Śląska...*, s. 15.

³²⁴ *Ibidem*.

³²⁵ Igor Rekhin, *Звуками «Мазурки» Эдмунда Юрковского*, „Gitarist”, s. 11.

Trio Chitarristico S. Cecilia fot. Ireneusz Kaźmierczak

Los Angeles Guitar Quartet fot. Ireneusz Kaźmierczak

tu zespół wykonał *Bantu* Andrew Yorka, dyptyk *Two African Portraits: Mbira* Williama Kanengisera i *Djembe* Andrew Yorka, autorski cykl *Preludium, fuga i allegro* oparty na kompozycjach Jana Sebastiana Bacha (*Preludium* BWV 846, *Fuga g-moll* BWV 578, *Allegro z III Koncertu brandenburskiego* BWV 1048), *Cumba-Quín* Carlosa Rafaela Rivery, *Air and Ground* Williama Kanengisera i *La Fiesta de la Tirana* oraz *Tarantellę* Horacio Salinas.

Drugą część koncertu wypełniły kompozycje: *Gongan* Williama Kanengisera, *Ask the Sphinx* Andrew Yorka, *Baião de Gude* Paulo Bellinatiego i suita z *Carmen* Georgesa Bizeta w opracowaniu Kanengisera. Amerykanie znani są z tego, że aby osiągnąć wyjątkowy efekt, uciekają się czasem do dość niekonwencjonalnych metod. [...] dźwiękowe eksperymenty przyniosły zupełnie zaskakujące doznania: wykorzystanie żabek, spinaczy, kawałków folii aluminiowej czy plastiku sprawiło, że w wykonywanej muzyce dały się słyszeć dźwięki afrykańskiej mbiry i indonezyjskiego gamelanu. Bisom nie było końca³²⁶.

Na bis amerykańscy muzycy zaprezentowali *Farewell to Stromness* Petera Maxwella Daviesa, *Music for a Found Harmonium* – drugą część tryptyku *Celtic Fare* Scotta Tennanta i autorskie opracowanie *Kanonu* Johanna Pachelbela. Podziwialiśmy ich perfekcyjne zgranie, idealny strój instrumentów, mnogość uprawianych gatunków muzycznych, zdolności kompozytorskie członków zespołu, ich pomysłowość³²⁷. [Kwartet] urzekł lekkością, beztróskim i swobodnym obchodzeniem się z klasyką, muzyką etniczną i wszelkimi innymi płaszczyznami stylistycznymi w obrębie jednego koncertu, do tego swobodnie ukształtowaną oprawą sceniczną oraz otwartością, z jaką członkowie kwartetu zwracali się do [publiczności]³²⁸.

Przedostatni wieczór wypełniła muzyka wykonywana przez Brazylijczyka **Marco Pereirę**. W tym roku chcemy urozmaicić nieco formułę festiwalu – mówi dyrektor artystyczna. – Do gitary klasycznej dodaliśmy więc inną – akustyczną³²⁹. Pereira wykonał utwory Ary'ego Barroso (*Na Baixa do Sapateiro* i *Morena Boca de Ouro*), Pixinguinhy (*Lamentos*), Egberto Gismontiego (*Frevo rasgado* i *Brazilian Waltz*), Aníbala Augusto Sardinhy zwanego Garoto (*Lamentos do morro*), Edu Lobo i Chico Buarque'a (*Beatriz*), Antônio Carlosa Jobima (*Luiza*), Heitora

³²⁶ Anna Waśniowska, *A my mamy jesień...*, „Opcje” 6 (35)/2000, s. 92.

³²⁷ K. Nieborak, *Złota...*, s. 8.

³²⁸ P. Päßgen, *Tychy 2000*, s. 39.

³²⁹ Anna Dąb, *Atrakcje na sześciu strunach*, „Gazeta Wyborcza, Gazeta w Katowicach” 28.09.2000 r., s. 7.

Villi-Lobosa (*O Trenzinho do Caipira*), Chica Corei (*La fiesta*), własnego autorstwa (*Plainte* i *Num Pagode em Planaltina*), Zé do Norte (*Mulher Rendeira*) oraz na bis: *My Funny Valentine* Richarda Rodgersa, *Tempo de Futebol* własnego autorstwa i walc *Se ela Perguntar* Dilermando Reisa. Jeden z bisów – walc – zadedykował artysta publiczności, wyjaśniając, iż w jego przekonaniu oddaje on polskiego ducha. W istocie – piękna, trochę tęska, trochę żalosna kantylena, pełna nieoczekiwanych załamań, szalenie emocjonalna i jakby „porwana”, przywodziła na myśl muzykę Chopina³³⁰. Imponowało wycucie rytmu Marco, a także same kompozycje. Artysta zaprezentował również utwory wykonywane na pięciochórowej (dziesięciostrunowej) odmianie gitary [zwanej viola caipira]³³¹.

Tradycyjnie ostatniego dnia festiwalu odbył się koncert finałowy z udziałem laureatów konkursu im. Jana Edmunda Jurkowskiego. Jako pierwszy wystąpił **Luis Andrés Campos Yépez** (III nagroda) z Ekwadoru, który zagrał *Introdukcję i wariacje na temat Mozarta op. 9* Fernando Sora. Następnie *Fin Otto Tolonen* (II nagroda ex aequo) zaprezentował 2 i 3 część z *Sonaty „Omaggio a Boccherini” op. 77* Mario Castelnuovo-Tedesco, *Capriccio* Bartłomieja Budzyńskiego i *Alborada* Francisco Tárregi. Impreza zakończyła się koncertem laureatów, podczas którego publiczność usłyszała m.in. najlepszą interpretację *Capriccia* Bartłomieja Budzyńskiego w wykonaniu Otto Tolonena³³². Następnie dwójka kolejnych laureatów wykonała koncerty Joaquína Rodriga z towarzyszeniem Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy AUKSO pod batutą **Marka Mosia: Grzegorz Krawiec** (II nagroda ex aequo) zaprezentował *Fantazję dla szlachcica*, a **Michalis Kontaxakis** (II nagroda ex aequo) *Concierto de Aranjuez*. [Krawiec obronił] honor gospodarzy jako Polak grając najciekawiej z całej czwórki laureatów. Widać było, że solista jest godny orkiestry, z którą grał. Pełny kontakt z dyrygentem i orkiestrą przyniósł fenomenalne rezultaty – wielka klasa, wirtuozeria, rozumienie treści muzycznej³³³.

Mimo pewnych trudności festiwal udało się zorganizować i doprowadzić do końca po raz kolejny: Nie można ukryć faktu, że festiwal przeżywał ostatnio swoje „być albo nie być”. Obecna edycja festiwalu odbędzie się dzięki poprzed-

³³⁰ A. Waśniowska, *A my...*, s. 92.

³³¹ D. Domański, *Śląska...*, s. 15.

³³² Jolanta Pierończyk, *Rozstanie z gitarą*, „Dziennik Zachodni” 17.10.2000 r., s. 7.

³³³ Krzysztof Meisinger, *Jeszcze o konkursie i festiwalu „Śląska Jesień Gitarowa” Tychy 2000*, „Gitar. Historia i aktualności” 1-2 (17-18)/2001, s. 19.

nim władzom: prezydentowi Aleksandrowi Gądkowi i wiceprezydent Annie Kolny, którzy zawsze wspierali tę ważną dla miasta imprezę. Jak zwykle ogromny wkład pracy w festiwal daje pani Anna Majcherowicz³³⁴.

Po festiwalu jak zwykle nastąpiła wymiana opinii o minionej edycji, wśród których przeczytać możemy m.in.:

Dzięki Śląskiej Jesieni Gitarowej, dzięki entuzjazmowi niewielkiej grupy ludzi i nieustrudzonej Alinie Gruszcze, dzięki mądrej polityce lokalnych polityków, miasto Tychy weszło na mapę światowych imprez muzycznych³³⁵.

Wszyscy członkowie kwartetu [LAGQ], którzy grali już dosłownie na całym świecie, zapewnili mnie o istnieniu szczególnej atmosfery w Tychach. Czyż nie jest to komplement?³³⁶

Trzeba podkreślić wzorową, wręcz modelową organizację imprezy. Podczas całego festiwalu nie zauważyłem niczego, co można by nazwać niedociągnięciem organizacyjnym. Przy tak dużej i skomplikowanej w obsłudze imprezie jest to wręcz nieprawdopodobne. Festiwal w Tychach po raz kolejny pokazał, iż pozostaje najbardziej liczącą się imprezą gitarową w Polsce³³⁷.

Chciałbym wspomnieć doskonałą organizację imprezy i wzrost zainteresowania mieszkańców tym wspnianym festiwalem. To był wielki sukces organizatorów³³⁸.

W tym samym czasie, co Śląska Jesień Gitarowa, odbywał się w Warszawie XV Konkurs Chopinowski. Ciekawie w tym kontekście prezentują się niektóre z około-festiwalowych wypowiedzi:

Józef Stempel, juror Konkursu Chopinowskiego jest bardzo niezadowolony, kiedy oba te wydarzenia wypadają w tym samym czasie, jak to się zdarzyło w październiku tego roku³³⁹.

Wszystkie festiwalowe materiały oraz zapowiedzi koncertów były tłumaczone na język angielski (nie dopilnowano tego na odbywającym się równolegle Konkursie Chopinowskim!)³⁴⁰.

³³⁴ Alina Gruszka, *Publiczność będzie zachwycona*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (14)/2000, s. 5.

³³⁵ Piotr Lachert de Peslin, *Światowy Festiwal Muzyczny w Tychach*, „Polonia Włoska” 4 (17)/2000, s. 22-23.

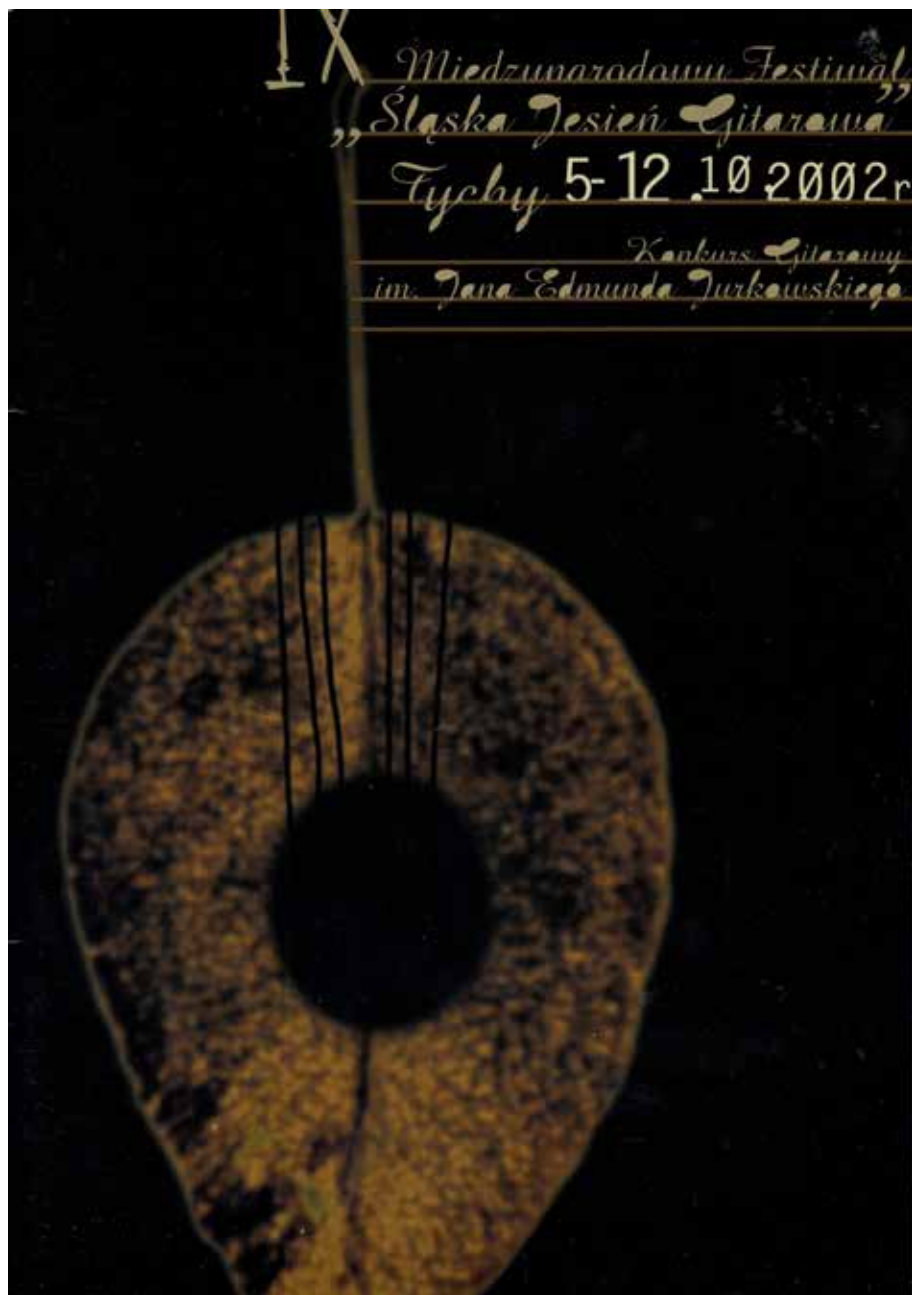
³³⁶ P. Paffgen, *Tychy 2000*, s. 39.

³³⁷ D. Domański, *Śląska...*, s. 16.

³³⁸ I. Rekhin, *Звукаму...*, s. 11.

³³⁹ Alina Gruszka, *Staram się dotrzymać słowa...*, rozmowę przeprowadził Jacek Albiński, „Fiat Wokół Nas” nr 29 (grudzień 2000), s. 36.

³⁴⁰ A. Waśniowska, *A my...*, s. 93.

I. 14. IX Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

IX Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbył się w dniach od 5 do 12 października 2002 roku. Jesień tradycyjnie zarezerwowana jest dla wielbicieli sztuki gitarowej, wykonywanej na najwyższym poziomie³⁴¹. Funkcję dyrektora festiwalu objął Michał Gramatyka, funkcję dyrektora artystycznego pełniła Alina Gruszka. Organizatorzy festiwalu to: Miejskie Centrum Kultury w Tychach, Ministerstwo Kultury, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Miasta Tychy, Teatr Mały w Tychach, Katedra Gitary i Akordeonu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach i Zespół Szkół Muzycznych im. Feliksa Rybickiego w Tychach.

Dziewiątą edycję festiwalu zainaugurował występ Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy AUKSO pod dyrekcją **Marka Mosia**, która zaprezentowała *Koncert na orkiestrę* Grażyny Bacewicz. Następnie do orkiestry dołączył hiszpański gitarzysta **Ricardo Gallén**, który zaprezentował dwa najsłynniejsze koncerty gitarowe: *Concierto del Sur* Manuela Maríi Ponce oraz *Concierto de Aranjuez* Joaquína Rodrigo. Jego znakomita gra, która zachwyciła publiczność, potwierdziła celowość zapraszania do Tych wirtuozów prezentujących najwyższy poziom³⁴². Na bis Gallén zaprezentował preludium *Lágrima* Francisco Tárregi. Marek Moś dyrygował Orkiestrą Kameralną Miasta Tychy AUKSO i była to znowu szczególna rozkosz. Jego dyrygowanie wyróżniało się sprawnymi tempami i chęcią osiągnięcia spójności, odnoszącej się do frazowania i akcentów³⁴³.

W tym roku do programów koncertów włączono utwory na lutnię i gitarę barokową. Z recitalem muzyki dawnej wystąpił znakomity Amerykanin **Hopkinson Smith**³⁴⁴. Amerykański muzyk w pierwszej części koncertu zagrał na lutni dzieła Anthony’ego Holborne’a (*Fantasy, Galliard, Mad Dog, Pavan, Galliard i Muy Linda*), Johna Johnsona (*Pavan i Carman’s Whistle*) oraz Johna Dowlanda (*The King of Denmark’s Galliard, Lachrimae Pavan i The Earl of Essex, his Galliard*). Drugą część koncertu wykonał na gitarze barokowej. Zabrzmiały utwory: *Pavanas con partidas al aire español, Folías, Canción, Marizapalos i Tarantela* Gaspara Sanza, *Canarios* Francisco Guerau, *Jácaras* Antonio de Santa Cruz a i ponownie Gaspara Sanza: *Pa-*

³⁴¹ Marcin Sitko, *Szept gitar*, „Dziennik Zachodni w Tychach”, 11.10.2002 r., s. 4.

³⁴² Mirosława Malich, *Gitarowe rytmy*, „Fiat Wokół Nas” nr 40 (październik 2002), s. 51.

³⁴³ Peter Päffgen, *Tychy 2002*, „Gitarre & Laute” 1/2004, s. 61.

³⁴⁴ Regina Gowarzewska-Grissgraber, *Fantazja na sześciu strunach*, „Ruch Muzyczny” 24/2002, s. 3.

Ricardo Gallén i Marek Moś fot. Ireneusz Kaźmierczak

Hopkinson Smith fot. Łukasz Pudielko

sacalle en la menor i *Canarios*. Na bis wykonał dalsze kompozycje Sanza: *Zarabanda* i *Clarín de los Mosqueteros del Rey de Francia*. Był to koncert cichy, który wymagał od słuchaczy dyscypliny i koncentracji. Nie były tu oklaskiwane żadne cyrkowe występy, słuchacz musiał zwrócić się w stronę muzyki, nie odwrotnie³⁴⁵. Obydwa instrumenty, na których grał Smith, wykonane zostały przez mieszkającego w Stanach Zjednoczonych lutnika Joela van Lennepa. [Smith] grał, w przeciwieństwie do niektórych „współczesnych gitarzystów” bez wzmocnienia. Brawo!³⁴⁶

Poniedziałkowy wieczór rozpoczął recital serbskiego gitarzysty i kompozytora **Dušana Bogdanovicia**. Muzyk wykonał program, na który składały się jego autorskie kompozycje i improwizacje. Rozpoczął improwizacją, następnie wykonał *Levantine Suite*, *Mysterius Habitats*, *Ex Ovo*, *Raguette No. 2*, *Two Canticles*, *Book of the Unknown Standards* oraz *Jazz Sonata*. Grał tylko własne utwory; część słuchaczy negowała charakter tych utworów jako dzieł muzycznych. Nazywali je chętnie „improwizacjami”, „wynałazkami”, ale też „introspekcjami”. Dušan sprawiał wrażenie bardzo introwertyczne, zamknięte, kontemplacyjne³⁴⁷. Na bis wykonał dwie kolejne improwizacje.

Drugim punktem wieczoru był występ **Duo Melis**, czyli duetu **Alexis Muzurakis** (Grecja) i **Susana Prieto** (Hiszpania). Muzycy zaprezentowali kompozycje Jean-Philippe’a Rameau (autorskie transkrypcje klawesynowego *Allemande* i *Les Cyclopes*), Mauro Giulianiego (*Grandi Variazioni Concertanti op. 35*), Ástora Piazzolli (*Tango Suite*), Jana Sebastiana Bacha (*Koncert włoski BWV 971* w transkrypcji Carlo Marchione), Isaaca Albéniza (*Mallorca op. 202* i *Aragón op. 47 nr 6* w autorskich transkrypcjach) oraz Dušana Bogdanovicia (*Sonata-Fantasia*). Piękną grą, żywiołowym temperamentem zachwylił hiszpańsko-grecki duet Susana Prieto-Alexis Muzurakis³⁴⁸. Na bis artyści zaprezentowali *Intermezzo* Manuela Marii Ponce oraz *Le Rappel des oiseaux* Jean-Philippe’a Rameau. Gra obojga muzyków jest technicznie perfekcyjna, ich „nadsynchronizacja” zaskakująca – ale przykładają dużą wagę do wirtuozerii. Coś takiego męczy i nie sprawdza się przez długi czas u publiczności³⁴⁹.

³⁴⁵ P. Päßgen, *Tychy 2002*, s. 61.

³⁴⁶ *Ibidem*, s. 62.

³⁴⁷ *Ibidem*.

³⁴⁸ Janusz Popławski, *Śląska Jesień Gitarowa*, „Świat Gitary” 6 (36)/2002, s. 56.

³⁴⁹ P. Päßgen, *Tychy 2002*, s. 62.

Beata Będkowska fot. Łukasz Pudelko

We wtorek 8 października odbył się koncert Kubańczyka **Joaquína Clercha**, który wykonał kompozycje Joaquína Turiny (*Sonata op. 61*), Antonio José (*Sonata*), Leo Brouwera (*Sonata*) i Alberto Ginastery (*Sonata op. 47*). Na bis zagrał *Un día de noviembre* Leo Brouwera. Joaquín Clerch grał cztery wielkie sonaty na gitarę: Turina, José, Brouwer i Ginastera. Było to wielkie zadanie nie tylko dla interpretatora, ale także publiczność musiała się z tym zmierzyć. Joaquín Clerch nie jest pochlebcą ani nastawioną na show „świnią sceniczną”, lecz poważnym muzykiem³⁵⁰.

W środę odbyły się dwa recitale. Jako pierwsza zagrała **Beata Będkowska-Huang**, która w programie umieściła utwory Piotra Lacherta (prawykonywanie 22 *Sonaty* dedykowanej Alinie Gruszcze), Antonio José (*Sonata*) i Johanna Kaspara Mertza (*Fantazja węgierska op. 65 nr 1*). Na bis zabrzmiała *Danza Paragu-*

³⁵⁰ *Ibidem*.

Roland Dyens fot. Łukasz Pudelko

aya Agustína Barrios. Piotr Lachert jest kompozytorem i pianistą polskim żyjącym we Włoszech [...]. Jest zdecydowany pisać na gitarę; instrument ten każdego obcego najpierw odrzuca, ale z pomocą Beaty jednak udało się to zrobić³⁵¹.

Po Będkowskiej wystąpił, już po raz trzeci w Tychach, Francuz **Roland Dyens**. Swój występ rozpoczął od improwizacji, następnie wykonał *Andante largo op. 5 nr 5* Fernando Sora, *Trois pièces polyglottes* swojego autorstwa oraz serię własnych aranżacji: *Walca op. 69 nr 1* Fryderyka Chopina, *Over the Rainbow* Harolda Arlena, *Take the A Train* Billy'ego Strayhorna, *All of Me* Seymoura Simonsa, *Misty Erolla* Garnera, *All the Things You Are* Oscara Hammersteina II, *My Funny Valentine* Richarda Rodgersa i *A Night in Tunisia* Dizzy'ego Gillespie. Koncert zwieńczył własną kompozycją *Triaela*, po której wykonał jeszcze jeden bis: *A felicidade* Antônio Carlosa Jobima. Roland Dyens prezentował znów swój improwizatorsko-wrażliwy-show z niewielkim udziałem już zapisanej muzyki³⁵².

³⁵¹ *Ibidem*.

³⁵² *Ibidem*.

Czwartek rozpoczął się krótkim występem młodego śląskiego gitarzysty **Dawida Bonka**, który wykonał pierwszą część z *Grande Sonate op. 39* Niccolò Paganiniego, pierwsze i drugie ogniwo z cyklu *Preludios epigramáticos* Leo Browera, *Pixaim* Marco Pereiry, a na bis – *Etiudę op. 38 nr 13* Napoléona Coste. Festiwal promuje młodych gitarzystów. Wystąpił szesnastolatek Dawid Bonk, życzliwie przyjęty przez publiczność. [Bonk] – jest utalentowany i sprawny technicznie. Oczywiście musi się dalej uczyć, bo kreatywność artystyczną, głębię wyrazu muzycznego nabywa się wraz z muzycznym dojrzewaniem – [mówi Ichirō Suzuki]³⁵³. Jego krótki koncert wszystkich zachwycił – serdeczny aplauz!³⁵⁴

Po Dawidzie Bonku wystąpił, po raz drugi w Tychach, Włoch **Carlo Marchione**. Dla tyskiej publiczności zagrał utwory Jana Sebastiana Bacha (*II Suita wiolonczelowa BWV 1008* w autorskiej aranżacji), Johna Williama Duarte’a (dedykowane mu *Wariacje na temat włoskiej pieśni ludowej op. 139*), Georga Philippa Telemanna (autorska aranżacja *Fantazji skrzypcowej nr 1*), Ennio Morricone (*Once Upon a Time in the West*, *The Legend of the Pianist on the Ocean*, *Cinema Paradiso* i *Sean, Sean*, wszystkie w autorskich aranżacjach) i Mauro Giulianiego (*Rossiniana nr 1 op. 119*). Na bis artysta wybrał utwory Georga Philippa Telemanna (pierwszą część z *Fantazji skrzypcowej nr 7 – Dolce*), Carlo Domeniconiego (*Toccata in Blue op. 88*) i Agustína Barrios (Un Sueño en la Floresta). Carlo Marchione potwierdził najwyższą światową klasę (grając m.in. rewelacyjne aranżacje najsłynniejszych tematów z muzyki filmowej Ennio Morricone)³⁵⁵.

Piątkowy wieczór poświęcony był muzyce flamenco. W pierwszej części koncertu wystąpił zespół Michała Czachowskiego w składzie: **Michał Czachowski** – gitara flamenco, **Ireneusz Wyrobek** – cajón, palmas, **Janek Kubek** – instrumenty perkusyjne i **Michał Szumlas** – bas. Zagrali *Trio Arango (soléa)* Vicente Amigo, tradycyjne bulerías *La Pasión Gitana*, *Feria del Caballo (sevillanas)* z repertuaru Moraíto Chico i *La Lola (rumba)* z repertuaru Paco Peñi. *Dużo zachwyty, dużo bisów*³⁵⁶.

Po nich wystąpił zespół Gerardo Núñeza w składzie: **Gerardo Núñez** – gitara flamenco, **Carmen Cortés** – taniec, palmas, **Rafael de Utrera** – śpiew, palmas, **Cepillo** – cajón, instrumenty perkusyjne i **Mario Rossy** – kontrabas.

³⁵³ J. Popławski, *Śląska...*, s. 58.

³⁵⁴ P. Päßgen, *Tychy 2002*, s. 62-63

³⁵⁵ J. Popławski, *Śląska...*, s. 56-57.

³⁵⁶ P. Päßgen, *Tychy 2002*, s. 63

Michał Czachowski fot. Łukasz Pudelko

Gerardo Núñez z zespołem fot. Ireneusz Kaźmierczak

Tilman Hoppstock fot. Łukasz Pudelko

Zespół wykonał szereg kompozycji: *Yerma*, *Un Amor Real* (*soleá por bulería*), *Trafalgar* (*bulería*), *Sevilla* (*sevillanas*), *Jucal* (*bulerías*), *Luna de Cristal* (*rondaña*), *Soleá, un son eterno* (*soleá*) i *Calima* (*bulerías*). Bis i owacje na stojąco zbierał po żywiołowym występie Gerardo Núñez ze swoim zespołem³⁵⁷.

Ostatniego dnia festiwalu wystąpił niemiecki gitarzysta **Tilman Hoppstock**. W jego wykonaniu zgromadzona w Teatrze Małym publiczność usłyszała utwory Roberta de Visée (*Suita d-moll*), Johanna Jakoba Frobergera (*Tombeau fait à Paris sur la mort de Monsieur Blancrocher*), Leo Brouwera (*Hika*), Ferdinando Carulliego (autorski wybór miniatur: *Moderato*, *Andantino*, *Andante affetuoso con poco moto*, *Preludium nr 16*, *Andante giusto*, *Preludia nr 17 i 23*), Manuela Marii Ponce (*Preludia nr 5, 6, 3, 4, 19, 22, 17, 24, 1, 18, 16 i 7*), ponownie Leo Brouwera (*Tarantos* i *La Espiral Eterna*), pomiędzy kompozycjami którego wykonał *Taranta* Paco de Lucii. Tilman Hoppstock jest muzykiem, który nie potrzebuje

³⁵⁷ J. Popławski, *Śląska...*, s. 57.

utrzymać w nastroju swojej publiczności, używając tricków. Nie musi wybierać repertuaru, który jest modny; nie musi prezentować utworów, które fascynują ludzi; dla niego gitara jest instrumentem muzycznym, a nie fetyszem³⁵⁸.

Po występie Hoppstocka odbył się koncert finałowy, podczas którego laureat I nagrody w tegorocznym konkursie im. Jana Edmunda Jurkowskiego – **Jérémy Jouve** – wykonał *Fantasię para un gentilhomme* Joaquína Rodrigo wraz z towarzyszeniem orkiestry Aukso pod batutą Marka Mosia.

Festiwal w polskich Tychach z pewnością jest jednym z najważniejszych wydarzeń gitarowych w życiu kulturalnym Europy. Stało się już dobrą tradycją zapraszanie na festiwal gwiazd gitary pierwszej wielkości³⁵⁹.

[Festiwal] przebiegał w znakomitej atmosferze, perfekcyjnej organizacji i na wysokim poziomie artystycznym. „Gratuluję wyboru artystów na najwyższym światowym poziomie” – zachwyciła się Danielle Ribouillault z Francji³⁶⁰.

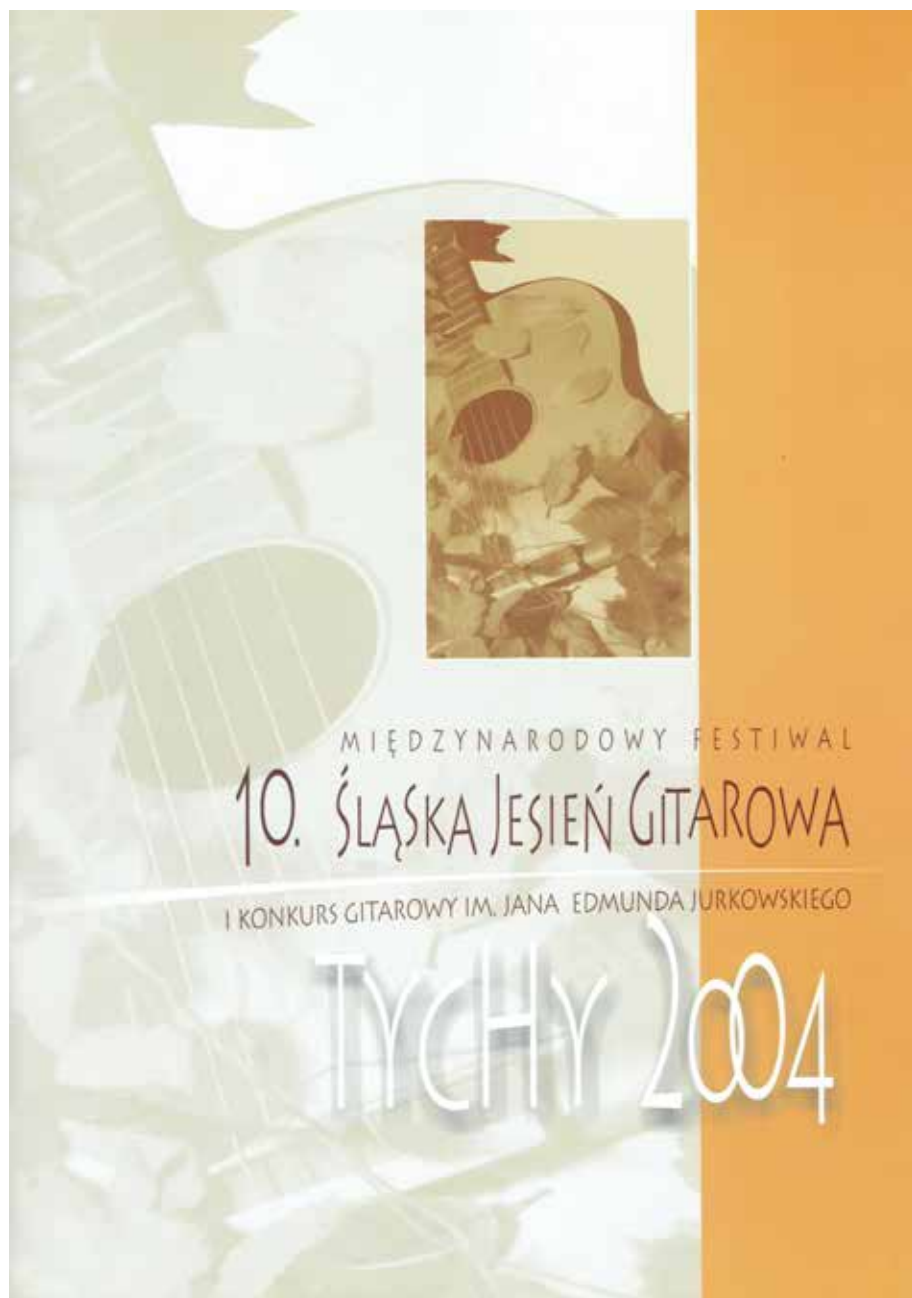
Jérémy Jouve fot. Ireneusz Kaźmierczak

³⁵⁸ P. Päßgen, *Tychy 2002*, s. 63

³⁵⁹ Igor Shoshyn, *Селезская гитарная осень 2002*, „Belaruskaja Gitara” 2001, s. 10.

³⁶⁰ J. Popławski, *Śląska...*, s. 56.

I. 15. X Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

X Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbył się w dniach od 2 do 9 października 2004 roku. Dyrektorem tej edycji został Wojciech Wieczorek, funkcję dyrektora artystycznego pełniła Alina Gruszka. Organizatorzy festiwalu to: Miejskie Centrum Kultury w Tychach, Ministerstwo Kultury, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Miasta Tychy, Filharmonia Śląska w Katowicach, Katedra Gitary i Harfy Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Teatr Mały w Tychach i Zespół Szkół Muzycznych im. Feliksa Rybickiego w Tychach.

SINFONIA CONCERTANTE ALEKSANDRA LASONIA

Na jubileuszową X edycję Śląskiej Jesieni Gitarowej Alina Gruszka zamówiła aż dwa nowe koncerty gitarowe. Jeden z nich to kompozycja Aleksandra Lasonia, śląskiego kompozytora urodzonego w 1951 roku. Pracę nad *Sinfonią concertante* na gitarę amplifikowaną i orkiestrę kameralną kompozytor rozpoczął w 2003 roku, zaś ukończył w roku 2004. Jest to około 20-minutowy utwór składający się z czterech części: *♩ = ca 72, Espressivo poco sostenuto, Deciso e energico, subito con somma bravura* oraz *Mistico con morbidezza e molto tranquillo*. Koncert pozbawiony jest klasycznych elementów wirtuozowskich, jedynie trzecia część utrzymana w motorycznym ruchu szesnastkowym jest dla gitarzysty wyzwaniem. W pozostałych częściach fakturę partii gitary charakteryzują bardzo długie nuty oraz ozdobniki – różnego rodzaju przednutki, toczki, obiegniki czy tryle. Utwór wydało Polskie Wydawnictwo Muzyczne.

Marek Nosal i Marek Moś fot. z archiwum MCK w Tychach

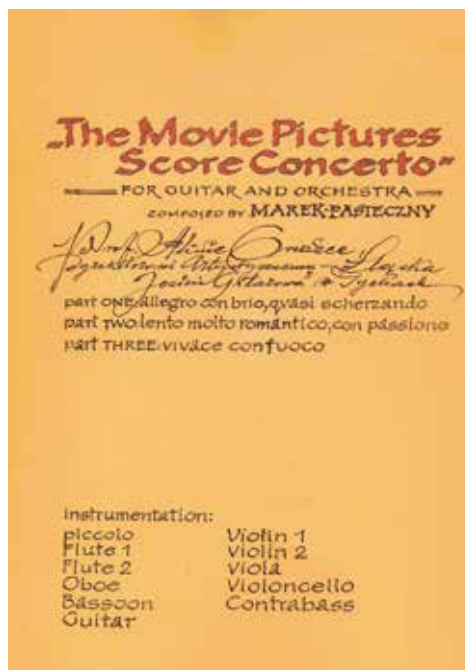
Marek Pasieczny fot. z archiwum MCK w Tychach

Inauguracyjny wieczór jubileuszowej edycji festiwalu obfitował w prawykonania nowej muzyki gitarowej. Jako pierwszy wystąpił **Marek Nosal**, który zaprezentował napisaną specjalnie na zamówienie festiwalu kompozycję Aleksandra Lasonia *Sinfonia concertante* na gitarę amplifikowaną i orkiestrę kameralną. Następnie **Ichirō Suzuki** z Japonii prawykonał *The Wind of Catalunya* na gitarę i orkiestrę smyczkową. Jako trzeci zaprezentował się **Marek Pasieczny**, który prawykonał własną kompozycję zatytułowaną *Motion Picture Score Concerto* na gitarę i orkiestrę, również skomponowaną na zamówienie festiwalu. Gitarzystom towarzyszyła Orkiestra Kameralna Miasta Tychy AUKSO, którą dyrygował **Marek Moś**. Ze znakomitej strony zaprezentowała się Orkiestra Kameralna Miasta Tychy AUKSO pod kierownictwem Marka Mosia³⁶¹.

MOTION PICTURE SCORE CONCERTO MARKA PASIECZNEGO

Drugim z zamówionych na die-
siętą edycję festiwalu koncer-
tów był trzyczęściowy *Motion
Picture Score Concerto* na gitarę
i orkiestrę autorstwa urodzonego
w 1980 roku Marka Pasiecznego.
Kolejne części tej 27-minutowej
kompozycji to: *Allegro con brio*,
quasi scherzando, *Lento molto
romantico, con passione* i *Vivace
con fuoco*. Koncert utrzymany
jest w filmowej stylistyce, z nie-
zwykle bogatą instrumentacją.
Marek Pasieczny dedykował ten
utwór Alinie Gruszce, dyrektor
artystycznej festiwalu.

³⁶¹ Zbigniew Dubiella, *Śląska Jesień Gitarowa, pomost do współczesnej Europy*, „Świat Gitary” 6 (48)/2004, s. 58.

W niedzielę 3 października recital wykonał mieszkający w Stanach Zjednoczonych Kubańczyk **Manuel Barrueco**, który zaprezentował utwory Domenico Scarlattiego (*Sonaty K. 290 i K. 140*), Sylwiusa Leopolda Weissa (*Suita VII d-moll* o układzie części: *Allemande, Courante, Gavotte, Sarabande, Menuet i Gigue*), Enrique Granadosa (*Danzas españolas op. 37 nr 1, 4 i 3*), Williama Waltona (*Pięć bagatel*), Chicka Corei (*Sometime Ago*) i Ástora Piazzolli (*Invierno Porteño i Verano Porteño*). Na bis zaprezentował *Odeon* Ernesto Nazaretha, *Etiudę nr 11* Heitora Villi-Lobosa i *A la Antigua* Ernesto Lecuony. Jego solowy występ, który, w przeciwieństwie do większości koncertów w Teatrze Małym, odbył się bez nagłośnienia, był sukcesem³⁶².

Recital **Costasa Cotsiolisa** z Grecji wypełnił poniedziałkowy wieczór. Podczas tegorocznej edycji [Cotsiolis] zagrał koncert poświęcony pamięci Jana Edmunda Jurkowskiego³⁶³. Grecki gitarzysta już wielokrotnie gościł w Tychach.

Manuel Barrueco fot. z archiwum MCK w Tychach

³⁶² Sergei Ilyin, *Польский дневник о фестивале «Силезская Гитарная Осень»*, „Gitarist” 1/2005, s. 14.

³⁶³ Jolanta Pierończyk, *Roztargniony laureat*, „Dziennik Zachodni” 12.10.2004 r., s. 13.

Marcin Dylla fot. z archiwum MCK w Tychach

Jak powiedziała dyrektor artystyczna Alina Gruszka: **Jubileuszowa X edycja festiwalu stanowi okazję do wspomnień i refleksji**³⁶⁴. Muzyk wykonał program na który składały się dzieła Leo Brouwera (*Canticum, Canción de Cuna, La Espiral Eterna, Un día de noviembre, Elogio de la danza*), Mikisa Theodorakisa (cztery utwory z cyklu *Epitafios*), Alberto Ginastery (*Sonata op. 47*), Sérgio Assada (*Farewell*), ponownie Leo Brouwera (*Tarantos* i *Sonata*) i Carlo Domeniconiego (*Koyunbaba op. 19*). Na bis zaprezentował Água e Vinho Egberto Gismoniego. Recitale uznanych gwiazd, Manuela Barrueco i Costasa Cotsiolisa podo-
 bały się publiczności, ale nie były to już wydarzenia o posmaku rewelacji. Te uznane nazwiska pozostawiają pewien niedosyt i małe rozczarowania³⁶⁵.

Kolejnego wieczoru, we wtorek 5 października, zaprezentował się **Marcin Dylla**. Muzyk wykonał utwory Johana Kaspara Mertza (*Romanze, Unruhe, Lie-*

³⁶⁴ Alina Gruszka, *Gwiazda każdego wieczora*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (30)/2004, s. 4.

³⁶⁵ Z. Dubiella, *Śląska...*, s. 58.

Roman Viazovsky fot. z archiwum MCK w Tychach

beslied i *Tarantelle* z opusu 13), Johna Williama Duarte (*English Suite* op. 31), Williama Waltona (*Pięć bagatel*), Antonio José (*Sonata*) i Joaquína Rodrigo (*Sonata giocosa*). Bisował aż trzy razy, wykonując kadencję z *Concierto del Sur* Manuela Maríi Ponce, *Wspomnienie* z *Alhambry* Francisco Tárregi i *Fantazję* Alonso Mudarry. [Koncert Dylli był] wydarzeniem na wysokim poziomie. Nieskazitelna technika, muzykalność i sensowne planowanie dramaturgii utworów to główne cechy jego wykonania³⁶⁶. Oglądać technikę Dylli to sama radość: bez wysiłu osiągnięta płynność [...], twórcze myślenie³⁶⁷.

W środę odbyły się dwa recitale. Jako pierwszy zagrał **Roman Viazovsky** z Ukrainy, który wykonał dzieła Leo Brouwera (*Hika*), Joaquína Rodrigo (*Sonata giocosa*), Konstantina Vassilieva (*Three Forest Paintings*) i Francis Kleynjansa (*A l'aube du dernier jour* op. 33) oraz na bis: Rolanda Dyensa (*Hommage*

³⁶⁶ *Ibidem*.

³⁶⁷ Colin Cooper, *Silesian Guitar Autumn 2004*, „Classical Guitar” August 2005, s. 38.

Hugo Geller fot. z archiwum MCK w Tychach

à Villa-Lobos) i Anatoly'ego Olshansky'ego (*Along the Stream*). [Viazovsky] zagrał recital skonsolidowany, dopracowany w szczegółach z dbałością o jakość dźwięku. Zabrakło mu jednak czegoś więcej by porwać publiczność³⁶⁸.

Następnie zaprezentował się Argentyńczyk **Hugo Geller**. Zagrał *Introdukcję i fandango op. 16* Dionisio Aguado, trzy z *Cinco preludios* (*Tristango en vos*, *Preludio tristón* i *Candombe en mi*) Máximo Diego Pujola, *Collectici íntim* Vicente Asencio, *Due Canzoni Lidie* Nuccio D'Angelo oraz Alberto Ginastery (*Sonata op. 47*). Na bis zaprezentował *Danza del Altiplano* Leo Brouwera i *La Muerte del Ángel* Ástora Piazzolli w opracowaniu Leo Brouwera. Geller wypadł pozytywnie, ale przeciętnie. Najciekawiej zagrany utwór tj. *Fandango op. 16* D. Aguado, zaprezentował na samym początku, a zostawiona na koniec *Sonata op. 47* A. Ginastery nie była już interpretacją, która pozostałaby w pamięci³⁶⁹.

³⁶⁸ Z. Dubiella, *Śląska...*, s. 58.

³⁶⁹ *Ibidem*, s. 58-59.

La Volta fot. z archiwum MCK w Tychach

Kolejny dzień przyniósł koncert szwajcarskiej grupy **La Volta** w składzie **Victor Moser, Daphne Moser, Rafael Jenny, Nicole Wietlisbach, Tobias Schmitz, Pascal Bieri, Janice Bosch, Lilli Beile** i dyrektor artystyczny zespołu **Jürgen Hübscher**. Na program zespołu złożyły się następujące kompozycje: *Rodrigo Martinez* anonimowego twórcy z XVI wieku, *Canario* Gaspara Sanza, *Ballo & Saltarello* Simone Molinaro, *Aria sopra la Bergamasca* Marco Uccelliniego, *Partita e-moll* Giovanniego Antonio Brescianello, *La Folia* anonimowego twórcy z XVIII wieku, suita pieśni ludowych z Niemiec i Irlandii *Hühnerg'schrei-Suite*, wenezuelskie pieśni *Niño lindo* i *El diablo suelto* (druga z nich skomponowana przez Heraclio Fernández), *Tico-Tico no Fubá* Zequinhy de Abreu, tradycyjne utwory: argentyńska *Cuequita* i meksykańskie *Huapango*, tradycyjne melodie żydowskie ujęte w formie *Klezmer-Suite*, tradycyjne pieśni Boliwii *Huayno* i *Carnavalito* oraz tradycyjną pieśń szwajcarską *Schottisch*. Na bis zaprezentowali meksykańską pieśń *La Bikina*. Za-

dziwił swą naturalnością jakże pięknego muzykowania szwajcarski zespół La Volta. To amatorskie, pełne radości muzykowanie w najlepszym tego słowa znaczeniu³⁷⁰. Muzycy grali na różnych instrumentów dawnych i ludowych, takich jak charango, guitarrón, quinterna, pandora, ronroco, mandolina, arcylutnia, theorba czy zampoña. Ostatnia melodia ludowa – *Schottisch* – ku uciesze publiczności została wykonana nie tylko na tradycyjnych instrumentach, ale także na dwóch miotłach!³⁷¹

Przedostatni festiwalowy wieczór wypełniła muzyka z pogranicza muzyki rozrywkowej i jazzowej. Jako pierwsza wystąpiła **Badi Assad**, siostra słynnych Sérgio i Odaira Assadów. Wykonała *Asas da Pan Air* Milтона Nascimento i Fernando Branta, *Estrangeiro em Mim* własnego autorstwa, *Ai, Que Saudade de Océ Vitala Fariasa*, *Naio naio* Badi Assad i Jeffa Scotta Younga, *One* grupy U2, *Bache-*

Badi Assad fot. z archiwum MCK w Tychach

³⁷⁰ *Ibidem*, s. 59.

³⁷¹ S. Ilyin, *Польский...*, s. 14.

Marek Napiórkowski Quartet fot. z archiwum MCK w Tychach

Krzysztof Ścierański
fot. z archiwum MCK w Tychach

lorette Björk, *Butterfly* Badi Assad i Jeffa Scotta Younga, *Waves* własnego autorstwa, *The Being Beetween* Badi Assad i Jeffa Scotta Younga, *Joana Francesa* Chica Buarque, *Wrap* Marcosa Ferreiry, *Você Não Entende Nada* własnego autorstwa, *Feminina* Badi Assad i Simone Soula oraz *Mulheres* Badi Assad i Jeffa Scotta Younga. [Występ Badi] to właściwie spektakl, gdzie artystka zadbała o nastrój, wymuszając odpowiednie oświetlenie i nagłośnienie. [Koncert robił] wrażenie jako przykład egzotycznego spektaklu na wysokim poziomie artystycznym³⁷². [Badi], podobnie jak [niegdyś] Villa-Lobos, przynosi powiew brazylijskiej dzungli do sali koncertowej; ekscytujące i egzotyczne³⁷³.

Po występie Badi Assad odbył się nocny koncert gitary jazzowej (rozpoczęty o godz. 23.00), podczas którego wystąpił zespół **Marek Napiórkowski Quartet** i basista **Krzysztof Ścierański**. Była to solidna porcja elektrycznych gitar w stylu jazzowym i jazz-rockowym na wysokim poziomie³⁷⁴.

Ostatniego dnia odbył się koncert laureatów, na którym zaprezentowali się: Polak **Dawid Bonk** (III miejsce), który wykonał *Fandangos y Boleros* – pierwszą część *Sonaty* Leo Brouwera; pochodzący z Rumunii **Stan Zamfirescu** (II miejsce), który zagrał *Andante i rondo op. 2 nr 2* Dionisio Aguado oraz urodzony na Węgrzech **András Csáki** (I miejsce), który przedstawił *Wariacje na temat katalońskiej pieśni „Cançó del lladre” op. 25* Johna Williama Duarte. Laureat pierwszej nagrody [András Csáki] zebrał najwięcej braw od tyskiej publiczności, zyskując sympatię za swą skromność i znakomitą grę³⁷⁵.

Następnie odbył się koncert **Los Angeles Guitar Quartet** w składzie **John Dearman, William Kanengiser, Scott Tennant i Andrew York**. Słynny amerykański kwartet wykonał *El Baile de Luis Alonso* Gerónimo Giméneza w opracowaniu Pepe Romero, autorski tryptyk *Preludium, fuga i allegro* złożony z kompozycji Jana Sebastiana Bacha (*Preludium BWV 846, Fuga g-moll BWV 578, Allegro z III Koncertu brandenburskiego BWV 1048*), *Pacific Coast Highway* Andrew Yorka i *Rapsodię węgierską nr 2* Franza Liszta w opracowaniu Williama Kanengisera i Jona Minei. Zachwycaliśmy się pięknem brzmienia tryptyku Bacha, gdzie znakomicie można było delektować się polifonią i prowadzeniem

³⁷² Z. Dubiella, *Śląska...*, s. 59.

³⁷³ C. Cooper, *Silesian Guitar Autumn 2004*, s. 39.

³⁷⁴ Z. Dubiella, *Śląska...*, s. 59.

³⁷⁵ *Ibidem*.

LAGQ fot. z archiwum MCK w Tychach

głosów. Wyżyny wirtuozerii i witalności pojawiły się w *Rapsodii węgierskiej nr 2* F. Liszta³⁷⁶.

Następnie kwartet wykonał serię utworów z płyty *Guitar Heroes: Gypsy Flower* Django Reinhardta w opracowaniu Matthew Dunne'a, *Icarus* Ralph'a Townera w opracowaniu Williama Kanengisera, *Letter from Home* Pata Metheny'ego w opracowaniu Marka Smalla, autorską aranżację dwóch utworów: *Blue Ocean Echo* i *Country Gentlemen* z repertuaru Cheta Atkinsa dokonaną przez Williama Kanengisera, *Pluck, Strum and Hammer* Bryana Johansona, *Mood for a Day* Steve'a Howe'a w opracowaniu Williama Kanengisera i *Uarekena* Sérgio Assada. Na koniec do muzyków dołączył kontrabasista z orkiestry Aukso, **Krzysztof Wąsik**, z którym gitarzyści zaprezentowali *B&B* Andrew Yorka. *Nieprawdopodobnym pięknem* zachwycił utwór będący mixem dwóch utworów z repertuaru Cheta Atkinsa³⁷⁷.

³⁷⁶ *Ibidem*.

³⁷⁷ *Ibidem*.

Jak co dwa lata tyski festiwal pojawiał się na łamach lokalnej prasy, która na bieżąco relacjonowała całą imprezę:

Do Tychów na festiwal przyjechali miłośnicy gitary z całej Polski, by przez cały tydzień delektować się muzyką wykonawców z różnych stron świata. W zgodnej opinii jego uczestników jest jedną z najciekawszych tego typu imprez w Europie³⁷⁸.

Tak o jubileuszowej edycji wypowiedział się Colin Cooper, który w Tychach był już po raz dziesiąty:

To była dziesiąta Śląska Jesień Gitarowa. Wszystko zaczęło się w 1986 roku i to wydarzenie jest tak żywe w mojej pamięci, że jest aż niepokojące, gdy usłyszałem, jak burmistrz Tychów mówi o „tradycji kultywowanej przez lata”. Jak dodał, „Tychy to dobre miejsce”. Tak, to prawda, to było dobre miejsce, nawet w czasach reglamentacji żywności ze względu na ludzi, którzy tam żyli i ciężko pracowali, aby festiwal osiągnął sukces. Zwiększenie dobrobytu [w Polsce] nie zmieniło tego ducha³⁷⁹.

³⁷⁸ Marcin Mońka, *Rozpoczęła się Śląska Jesień Gitarowa*, „Wyborcza.pl”, <http://katowice.wyborcza.pl/katowice/1,35018,2321609.html>, data dostępu: 19.07.2016 r.

³⁷⁹ C. Cooper, *Silesian Guitar Autumn 2004*, s. 39.

I. 16. XI Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

XI Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbył się w dniach od 7 do 14 października 2006 roku. Funkcję dyrektora festiwalu pełnił Wojciech Wieczorek, a dyrektora artystycznego Alina Gruszka. Organizatorem festiwalu były instytucje: Miejskie Centrum Kultury w Tychach, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Miasta Tychy, Katedra Gitary i Harfy Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Teatr Mały w Tychach i Zespół Szkół Muzycznych im. Feliksa Rybickiego w Tychach.

Na koncert inauguracyjny jedenastej edycji Śląskiej Jesieni Gitarowej złożyły się aż trzy koncerty. Na początku zaprezentował się **Roland Dyens**, który swoimi improwizacjami otworzył koncert. Następnie do Dyensa dołączył kolejny Francuz **Jérémy Jouve**, laureat tyskiego konkursu z 2002 roku oraz Orkiestra Kameralna Miasta Tychy AUKSO pod batutą **Marka Mosia**. Muzycy dokonali polskiej premiery trzyczęściowego *Concertommagio* na dwie gitary i orkiestrę smyczkową autorstwa samego Rolanda Dyensa (poszczególne czę-

Jérémy Jouve i Roland Dyens fot. Ireneusz Kaźmierczak

Marek Nosal i Marek Andrysek fot. Ireneusz Kaźmierczak

Roberto Aussel fot. Ireneusz Kaźmierczak

ści: *Omaggio a Ravel*, *Omaggio a Sor* i *Omaggio a Piazzolla*). Następnie kolejni soliści – gitarzysta **Marek Nosal** i akordeonista **Marek Andrysek** – wystąpili w *Double Concerto* Ástora Piazzolli. Na koniec zaprezentował się Marcin Dylla, który wykonał *Concierto de Aranjuez* Joaquína Rodrigo.

W niedzielę 8 października odbył się recital **Roberto Aussela** z Argentyny. Muzyk grał dzieła Fernando Sora (*Fantazja op. 7*), Manuela de Falli (*Homenaje pour le tombeau de Claude Debussy*, *Canción del Pescador* i *Danza del Corregidor*), Jany Obrovskiej (*Hommage à Béla Bartók*), Leo Brouwera (*Dos temas populares cubanos: Guajira criolla* i *Zapateado* oraz *Tres apuntes*), Atahualpy Yupanqui (*Tres piezas folklóricas: Lloran las ramas del viento*, *Canción del Abuelo no. 2* i *Melodía del Adiós*) i Ástora Piazzolli (*Compadre*, *Romántico* i *Acentuado* z *Cinco piezas*). Na bis wykonał *Cajita de Música* Isaías Sávio i *Malambo* Héctora Ayali.

Po występie Aussela odbył się nocny koncert gitary jazzowej, podczas którego zagrało Trio Jarosława Śmietany w składzie **Jarosław Śmietana** (gitara), **Wojciech Karolak** (organy Hammonda) i **Adam Czerwiński** (perkusja). Od kilku edycji staramy się poszerzać program Jesieni o pozaklasyczne spotkania z gitarą. Cztery lata temu po raz pierwszy zaproponowaliśmy koncert flamenco, przed dwoma laty – nocny koncert gitary jazzowej, a w tym roku będzie i flamenco i jazz na gitarę. [– mówi Wojciech Wieczorek]³⁸⁰.

Kolejny wieczór wypełniła muzyka wykonywana przez doskonale znany tyńskiej publiczności duet **Sérgio i Odaira Assadów**. Zagrali utwory Jean-Philippe'a Rameau (*Riguadon*, *Menuet*, *Le rappel des oiseaux* i *Les Cyclopes*), Heitora Villi-Lobosa (*A lenda do caboclo* i *Alma brasileira*), Joaquína Rodrigo (*Tonadilla*), Sérgio Assada (*Tahhiyya li Ossoulina: Homenagem a nossas raízes*) Ástora Piazzolli (*Bandoneón* i *Zita*), Egberto Gismontiego (*Água e Vinho* i *Infância*), Rolanda Dynesa (druga część *Côté Nord – Hillerød*) i Radamésa Gnattalego (druga i czwarta część z *Suite Retratos: Valse* i *Corta Jaca*). Bisowali dwoma kompozycjami: *Farewell* z *Suite Summer Garden* Sérgio Assada oraz *Noites cariocas* Jacoba do Bandolima.

Wtorek 10 października to aż trzy krótkie recitale francuskich muzyków. Jako pierwszy zaprezentował się, tym razem solo, **Jérémy Jouve**, który wykonał

³⁸⁰ Jolanta Pierończyk, *Kolejna jesień z gitarą*, „Tychy. Naszemiasto.pl” <http://tychy.naszemiasto.pl/archiwum/kolejna-jesien-z-gitara,1299786,art,t,id,tm.html>, data dostępu: 19.07.2016 r.

3 *Ricercary* Fancesco Canovy da Milano, *Nocturnal op. 70* Benamina Brittena i *Jazz Sonatę* Dušana Bogdanovicia.

Następnie wystąpił Éric Franceries. Wykonał *Capriccio diabolico op. 85* Mario Castelnuovo-Tedesco, *Wariacje na temat Fernando Sora op. 15* Miguela Llobeta, *Mazurka* Jana Edmunda Jurkowskiego, *Variations Impossibles sur un thème de Lalo Shiffrin* Denisa Mortagne'a, *Waiting for news* Alexandra Vinitzky'ego, *Fuego* José María Gallardo del Reya, *Guajira* Emilio Pujola, *Lamentos do morro* Garoto, czyli Aníbala Augusto Sardinhy oraz na bis – *Sonatę K. 166* Domenico Scarlatti.

Wieczór zwieńczył występ duetu **Boris Kapfer** (flet) i **Régis Castin** (gita-
ra). Duet zaprezentował dzieła Maurice'a Ravela (*Pièce en forme de Habanera*) oraz Ástora Piazzolli (trzy pierwsze części *Histoire du Tango*), a także zagrane na bis *Entr'acte* Jacquesa Iberta.

Środa przyniosła występy dwóch duetów gitarowych. Przy tej edycji posłużyłam się kluczem, którym jest kameralistyka, stąd wiele muzyki w duetach gitarowych³⁸¹ – mówiła Alina Gruszka, odpowiedzialna za kształt artystyczny festiwalu. Jako pierwszy zaprezentował się niemiecko-czeski duet **Jens Wagner** i **Pavel Steidl**. Muzycy zaprezentowali *Fantazję na temat Beethovena op. 157* Ferdinando Carullego, następnie Jens Wagner wykonał solo *La Chasse des Sylphes op. 29* Napoléona Coste, potem ponownie w duecie – *Duo concertante op. 34 nr 2* Antoine de Lhoyera, kolejno Pavel Steidl zagrał solo minatury Niccolò Paganiniego (*Minuetto che va chiamando Dida e Perigoldino, Valtz, Il cor più non mi sento* z *Ghirribizzi* i *Sonata G-dur*), a na koniec obaj gitarzyści, ponownie razem, przedstawili *Concertante op. 22* Marco Aurelio Zani de Ferrantiego. Na bis wykonali *Larghetto op. 146 nr 1* Carullego.

W drugiej części koncertu zaprezentował się polski duet **Dariusz Kupiński** i **Jakub Lubina**, który wykonał *Preludium i fugę c-moll BWV 847* Jana Sebastiana Bacha, uwerturę do opery *Kopciuszek* Gioacchino Rossiniego, *Sceny dziecięce* Roberta Schumanna, *Walce poetyckie* i *Danza española op. 37 nr 9* Enrique Granadosa oraz *La vida breve* Manuela de Falli. Na bis tyska publiczność usłyszała drugą część *Circus Music op. 54a* Carlo Domeniconiego zatytułowaną *Hiszpańscy jeźdźcy na greckich koniach*.

³⁸¹ Alina Gruszka, *Kluczem jest kameralistyka*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3(38)/2006, s. 4.

Czwartkowy wieczór wypełnił koncert pt. *Solo i w duecie*, podczas którego wystąpili: **Jan Jakub Bokun** (klarnet) i **Krzysztof Pelech** (gitara), czyli **Duo Guitarinet**. W repertuarze zespołu znalazły się dzieła Jaime Mirttenbauma Zenamona (*Luz y Sombra op. 121*), Laurenta Boutrosa (*Amasia*), następnie dwa utwory zostały wykonane solo przez Krzysztofa Pelecha: Rolanda Dyensa *Santo Tirso* i Jorge Cardoso *Vals Peruano*, potem solo wystąpił Jan Jakub Bokun grając *Different Geometry* Petera Grahama. Na koniec ponownie wspólnie obaj muzycy zaprezentowali: *Dolor Amoris* Pavla Smutnego, *Winter's Tale* Marka Pasiecznego, *Violetas Azuis*, *Hopscotch*, *Menino* i *Angela* Sérgio Assada, *Bachiana Brasileira No. 5* Heitora Villi-Lobosa oraz *Sonatę* Radamésa Gnattalego.

Przedostatni dzień festiwalu wypełnił niezwykle koncert, na którym wystąpił grający na violi da gambia i lirone **Jordi Savall**. Ten genialny hiszpański instrumentalista [jest] jednym z największych współczesnych muzyków interpretujących muzykę średniowiecza, baroku i renesansu³⁸². Towarzyszył mu harfista **Andrew Lawrence-King** i perkusista **David Mayoral**. Cztery lata temu zaczęły się negocjacje z menadżerem zespołu. Koncert zamówiony został przed dwoma laty. Już wtedy zespół miał tylko jeden wolny termin, 13 października, w piątek³⁸³. Muzycy zaprezentowali dzieła Diego Ortiza (*Recercadas sobre tenores Italianos: La Spagna, Folia IV, Passamezzo antico I, Passamezzo moderno III, Ruggiero IX, Romanesca VII i Passamezzo moderno*), szkockie utwory harfowe (anonimowe *The Gypsy Lilt* i *The Spanish Jeepsies*, *A Spanish Humour* Tobiasa Hume oraz tradycyjny szkocki utwór *Tullochgorum*), kompozycje Tobiasa Hume (*A Souldiers March, Harke, Harke!* i *A Souldiers Resolution z Musicall Humors*), Francisco Correa de Arauxo (*3 Glosas sobre Todo el mundo en general*), anonimowego twórcy (improwizacja na temat *Canarios*), Antonio Valente (*Gallarda Napolitana*), Jeana de Sainte-Colombe ojca (*Les Pleurs*), Jeana de Sainte-Colombe syna (*Fantasie*), Jean-Henriego d'Angleberta (*Prélude*), Jean-Baptiste'a Lully'ego (*Chaconne d'Amadis*) i Marina Maraisa (*Les Voix Humaines* i *Couplets de Folies d'Espagne* z *Pièces de Viole*).

Po występie Jordiego Savalla miał miejsce akustyczny koncert pt. *Gitara i blues*, na którym prezentował się zespół **Cree**.

³⁸² Marcin Mońka, *Final gitarowego święta*, „Gazeta Wyborcza, Co Jest Grane, Katowice, Bielsko-Biała” 13.10.2006 r., s. 18.

³⁸³ Jolanta Pierończyk, *Na Śląskiej Jesieni Gitarowej*, „Dziennik Zachodni” 13.10.2006 r., s. 6.

Gabriel Bianco fot. Ireneusz Kaźmierczak

Ostatniego dnia festiwalu odbył się koncert laureatów, podczas którego wystąpili: **Grzegorz Krawiec** (III miejsce) – wykonawca *Wariacji na temat „Karnawału weneckiego”* Francisco Tárregi, **Otto Tolonen** (II miejsce), który zagrał *Collectici íntim* Vicente Asencio oraz **Gabriel Bianco** (I miejsce) prezentujący *Homenaje a Manuel de Falla* Marka Pasiecznego i *Fantasię Cariocę* Sérgio Assada.

Po występie laureatów wystąpiła grupa flamenco Rafaela Cortésa w składzie: **Rafael Cortés** (gitara), **Gonzalo Cortés** (śpiew), **José de Lucía** (gitara), **David Huertas** (perkusja, cajón), **Nico Brandenburg** (gitara basowa) i **Luis de Luis** (taniec).

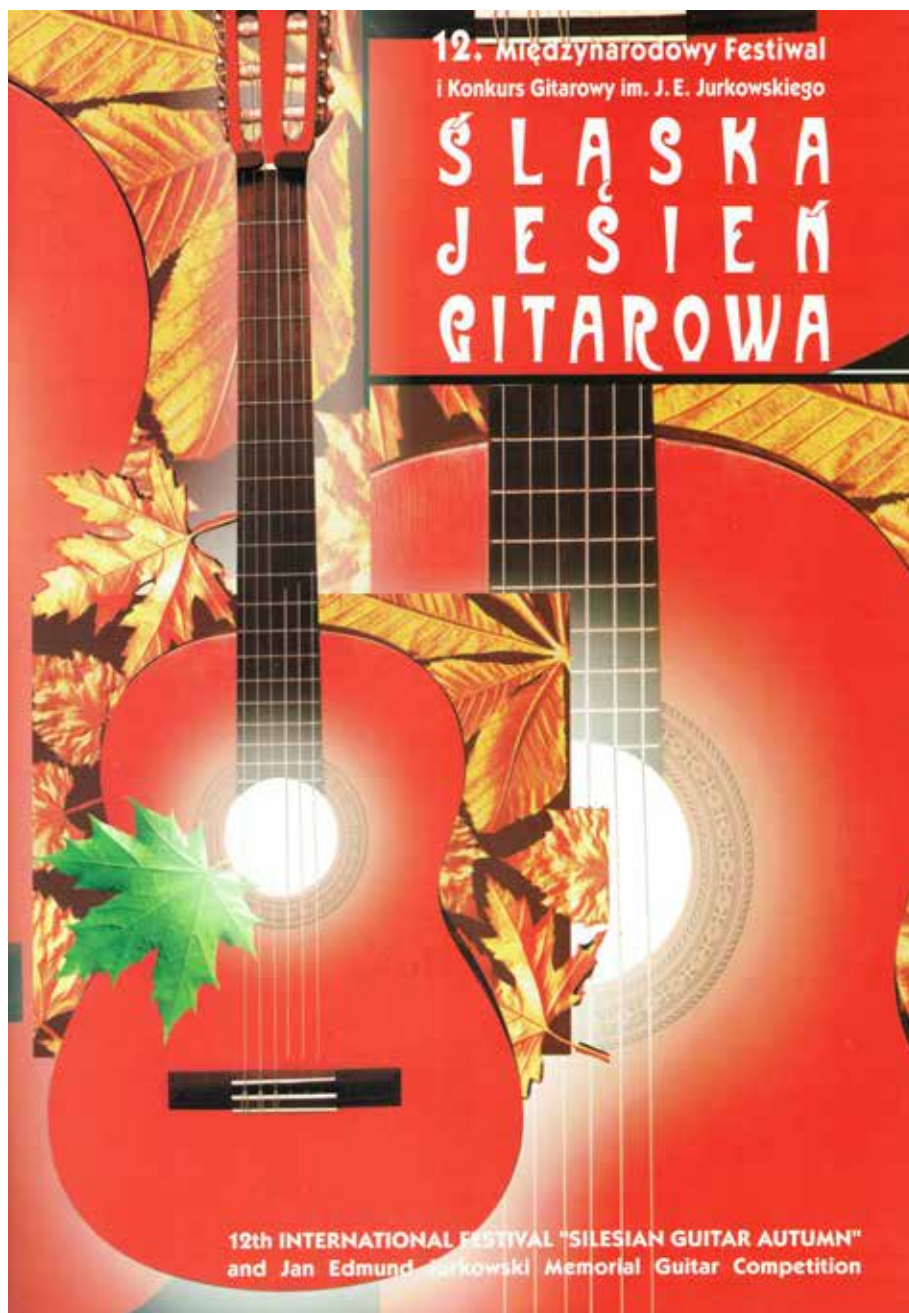

Rafael Cortés z zespołem fot. Ireneusz Kaźmierczak

O festiwalu tak wypowiedzieli się m.in. zagraniczni goście:

Wszyscy zagraniczni goście (na czele z Colinem Cooperem, który w jury zasiada od 20 lat) podkreślali znaczenie tyskiego festiwalu na mapie muzycznych wydarzeń świata. – Ten festiwal zaistniał bardzo wysokim poziomem i nigdy tego poziomu nie obniżył – zapewnił Anglik. Jest absolutnie jednym z najlepszych na świecie – dodał Roland Dyens. – Czuć ogromne zaangażowanie organizatorów, głód poznawania nowych artystów i pewną świeżość³⁸⁴.

³⁸⁴ Eadem, *Rozpoczęła się 11. Śląska Jesień Gitarowa – największe wydarzenie kulturalne w mieście*, „Tychy. Naszemiasto.pl”, <http://tychy.naszemiasto.pl/archiwum/rozpoczela-sie-11-slaska-jesien-gitarowa-najwieksze,1302022,art,t,id,tm.html>, data dostępu: 19.07.2016 r.

I. 17. XII Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

XII Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbył się w dniach od 4 do 11 października 2008 roku. Funkcję dyrektora festiwalu pełnił Wojciech Wieczorek, a funkcję dyrektora artystycznego – Alina Gruszka. Organizatorem festiwalu było Miejskie Centrum Kultury w Tychach, a także Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Miasta Tychy, Katedra Gitary i Harfy Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Teatr Mały w Tychach i Zespół Szkół Muzycznych im. Feliksa Rybickiego w Tychach.

Festiwal zainaugurował koncert szwajcarskiego zespołu **La Volta** w składzie **Tobias Schmitz**, **Daphne Moser**, **Janice Bosch**, **Lilli Beile**, **Silvan Stöckli** i **Yannick Gattlen**, którego kierownikiem jest **Jürgen Hübscher**. Muzycy zaprezentowali tradycyjny wenezuelski utwór *Joropeando*, autorską wersję dwóch utworów Luiza Bonfy (*Manhã de Carnaval* i *Samba de Orfeu*), anonimową *Spagnolettę* z XVII wieku, *Arię* i *Gigue* Giuseppe Antonio Brescianello, *El Noi de la Mare/La Partida* oparte na tradycyjnej pieśni hiszpańskiej i utworze Carlosa

La Volta fot. Łukasz Pudielko

Marcin Dylla i Marek Moś fot. Łukasz Pudelko

Bonneta, *Alma Llanera/El Quitapesares* Pedro Elías Gutiérreza i Carlosa Bonneta, *Levy Jackson Rag* Pata Shawa, cykl tradycyjnych irlandzkich utworów *Irish Reel-Hornpipe-Breakdown*, *Tico-Tico no Fubá* Zequinhy de Abreu oraz kompozycje Héctora Soto: *Visviri arriba* i *Cuerdas de Plata*. Na bis zaprezentowali szwajcarską pieśń *Schottisch*. Koncert inauguracyjny zapadł w pamięci jako godne otwarcie jednego z największych festiwali gitarowych w Europie. Chyba wszystkim udzieliła się radość muzykowania dziecięcego zespołu La Volta ze Szwajcarii³⁸⁵.

W drugiej części koncertu inauguracyjnego zabrzmiała wpierw kompozycja *Divertimento* Béli Bartóka w wykonaniu Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy AUKSO pod batutą **Marka Mosia**, następnie do orkiestry dołączył **Marcin Dylla**, by zaprezentować *Concierto del Sur* Manuela Maríi Ponce. **Marcin Dylla** i fe-

³⁸⁵ Remigiusz Szuman, *XII Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Gitarowy im. J. E. Jurkowskiego*, „La Guitarra”, <http://www.laguitarra.pl/index.php?menu=relacje&id=4>; data dostępu: 22.04.2016 r.

Ricardo Gallén fot. Łukasz Pudelko

stiwłowa orkiestra AUKSO pod dyрекją Marka Mosia raz jeszcze potwierdzili swoje najwyższe artystyczne kompetencje³⁸⁶.

W niedzielę 5 października odbył się recital **Ricardo Galléna**. Hiszpański muzyk wykonał dzieła Lennoxa Berkeleya (*Sonatina op. 52 nr 1*), Manuela Marii Ponce (*Sonata III*), Leo Brouwera (*Sonata*), Williama Waltona (*Pięć bagatel*) i Jana Sebastiana Bacha (*II Suita lutniowa BWV 997*). Na bis zabrzmiały: *Black Orpheus* Antônio Carlosa Jobima i *Beyond the Missouri Sky* Patha Metheny'ego. Koncert odbył się pod honorowym patronatem Amasadora Królestwa Hiszpanii w Warszawie.

Kolejnego dnia po raz pierwszy w Tychach wystąpił urugwajski gitarzysta **Álvaro Pierri**. Wykonał dzieła Jakuba Polaka (*Prelude, Courante & Galliarde*), Niccolò Paganiniego (*Grande Sonate op. 39*), Isaaca Albéniza (*Preludio op. 165 nr 1, Zortzico op. 165 nr 6, Capricho catalán op. 165 nr 5 i Sevilla op. 47 nr 3*),

³⁸⁶ *Ibidem*.

Álvaro Pierri fot. Łukasz Pudelko

Petra Poláčková fot. Łukasz Pudelko

Dušana Bogdanovicia (*Jazz Sonatina*), Maríi Luisy Anido (*Preludio Pampeano* i *Aire Norteño*), Manuela Maríi Ponce (*Sonata III*), Egberto Gismontiego (*Água e Vinho*, *Central Guitar* i *Frevo*) i Alberto Ginastery (*Sonata op. 47*). Na bis zabrzmiały utwory Heitora Villi-Lobosa (*Preludium nr 2*) oraz José Pierriego Sapere, dziadka Álvaro Pierriego (*Canciones de mi pueblo*). Wśród [zaproszonych artystów] znaleźli się tacy, którzy zachwycili, tacy, którzy rozczarowali i ci, którzy potwierdzili swoją klasę. [...] W drugiej grupie odnalazłem największe gwiazdy tegorocznego festiwalu Urugwajczyka Álvaro Pierri oraz Sharon Isbin z USA. Ich renoma i niewątpliwie wysokie umiejętności spowodowały odpowiednio duże oczekiwania wśród publiczności³⁸⁷.

We wtorek 7 października odbył się podwójny koncert. W pierwszej części zagrała młoda czeska gitarzystka **Petra Poláčková**, która wykonała dzieła Sylwiusa Leopolda Weissa (*Sarabande* i *Courante* z *Sonaty a-moll „L’infidèle”*),

³⁸⁷ *Ibidem*.

Johanna Kaspara Mertza (*Fantazja węgierska op. 65 nr 1*), Dušana Bogdanovića (*Six Balkan Miniatures*) i Leo Brouwera (*Variations on a theme by Django Reinhardt*).

W drugiej części wieczoru wystąpił kwartet **Guitar4mation** w składzie **Martin Wesely, Martin Schwarz, Michał Nagy i Petr Saidl**. Kwartet wykonał kompozycje Ary Barroso (*Aquarela do Brasil*), Sérgio Assada (*Uarekena*), Karola Szymanowskiego (*Preludia op. 1 nr 1, 2, 3 i 7*), Joaquína Rodrigo (*Calestras, Sonada de adiós i Danza valenciana*), Ástora Piazzolli (*Fuga y misterio*) Alberto Ginastery (*Danza de la moza donosa op. 2 nr 2*), ponownie Ástora Piazzolli (*Escualo* w opracowaniu Martina Wesely'ego) i Tomása Gubitscha (*La Otra Calesita*). Wszystkie kompozycje z wyjątkiem Assada i *Escualo* Piazzoli opracował Martin Schwarz. [Guitar4mation to kwartet] prezentujący stopliwe brzmienie, wyrafinowane opracowania i humor, a wszystko w najlepszym guście³⁸⁸. Na bis wykonali aranżacje *Bésame mucho* Consuelę Velázquez oraz *I'm On Fire* Bruce'a Springsteena.

Guitar4mation fot. Łukasz Pudelko

Sharon Isbin fot. Łukasz Pudelko

Jarosław Śmietana z zespołem fot. Łukasz Pudelko

Kolejny dzień przyniósł recital **Sharon Isbin** ze Stanów Zjednoczonych, która w Polsce gości po raz pierwszy. To m.in. zdobywczyni Grammy Award, która gra w najbardziej prestiżowych salach koncertowych³⁸⁹. Gitarzystka zaprezentowała następujące utwory: *Batucada* Isaías Sávio, *Uirapurú do Amazonas* Gaudêncio Thiago de Mello, *Danza española op. 37 nr 5* Enrique Granadosa, *Wspomnienie z Alhambry* Francisco Tárregi w wersji Andrésa Segovii i *Asturias op. 47 nr 5* Isaaca Albéniza. Na bis zabrzmiał *Walc wenezuelski nr 3* Antonio Lauro oraz aranżacja *Jerusalem of Gold* Naomi Shemer.

Czwartkowy wieczór wypełniła muzyka w wykonaniu zespołu Jarosława Śmietany w składzie: **Jarosław Śmietana** (gitara), **Paweł Tomaszewski** (fortepian), **Tomarz Grzegorski** (saksofony, klarnet basowy), **Yaron Stavi** (kontrabas) i **Adam Czerwiński** (perkusja), któremu towarzyszyła orkiestra Aukso pod dyрекcją **Marka Mosia**. Muzycy zaprezentowali kompozycję *Autumn Suite* Jarosława Śmietany.

W piątek 10 października wystąpił **Joscho Stephan Quartet** w składzie **Joscho Stephan** (gitara solowa), **Sebastian Reimann** (skrzypce), **Günter Stephan** (gitara rytmiczna) i **Max Schaaf** (kontrabas). Jak powiedziała przed rozpoczęciem festiwalu Alina Gruszka: XII edycja festiwalu będzie zróżnicowana pod względem całej gamy brzmień gitary, [usłyszymy m.in.] styl określany mianem gypsy jazz lub gypsy swinging guitar³⁹⁰. W pierwszej części koncertu zespół zagrał *Menilmontant* Charlesa Treneta, *Minor Blues* Django Reinhardta, *Stomping at Decca* Django Reinhardta i Stéphana Grappellego, *Ballade pour Django* i *Hot Club Swing* Joscho Stephana, *Michelle* Beatlesów, *Nuages* Django Reinhardta i *Caravan* Juana Tizola. W drugiej części koncertu muzycy wykonali temat z filmu *Les Valseuses* autorstwa Stéphana Grappellego, *Rondo alla Turca* Wolfganga Amadeusza Mozarta, znaną piosenkę *Sway* Pablo Beltrána Ruiza, *Exactly Like You* Jimmyego McHugha, *Bossa Dorado* Dorado Schmitta, *Honey-suckle* Rose Fatsa Wallera, medley piosenek *You Are So Beautiful* i *Smoke Gets in Your Eyes* i *Sweet Georgia Brown* Maceo Pinkarda. Na bis zabrzmiały utwory Django Reinhardta (*Minor Swing*), Teda Shapiro (*If I Had You*) oraz medley

³⁸⁹ Alina Gruszka, *Gitarzystów najlepiej słucha się jesienią*, rozmowę przeprowadziła Regina Gowarzewska-Griessgraber, „Dziennik Zachodni” 01.10.2008 r., s. 19.

³⁹⁰ *Eadem, Obiecałam...*, s. 6.

dwóch utworów – tematu *Zorba the Greek* Mikisa Theodorakisa i *Harry Lime Theme* Antona Karasa.

Ostatni dzień festiwalu to tradycyjny koncert laureatów. **Aleksander Wilgos** (laureat III nagrody) wykonał *Hommage à Tárrega op. 69* Joaquína Turiny, **Ewa Jabłczyńska** (laureatka II nagrody) – *Fantasię Carioca* Sérgio Assada), a **Andrzej Olewiński** (laureat I nagrody) oparte na kompozycji Giuseppe Verdiego – *Il Trovatore op. 8 nr 27* Johanna Kaspara Mertza z serii *Opern-Revue*. Na bis Aleksander Wilgos i Andrzej Olewiński wykonali w duecie preludium *La fille aux cheveux de lin* Claude'a Debussy'ego.

Festiwal zakończył występ muzyki flamenco, podczas którego zaprezentował się **Vicente Amigo** (gitara flamenco) z zespołem: **José Manuel Hierro** (gitara flamenco), **Patricio Cámara** (cajón, śpiew), **Paquito Gonzáles** (cajón, instrumenty perkusyjne), **Antonio José Ramos** (gitara basowa) i **Rafael de Utreta** (śpiew). Podczas trzech ostatnich festiwalowych wieczorów scenę Teatru Małego w Tychach oddano w posiadanie gitarzystom wirtuozowsko posługującym się językiem jazzu, swingu i flamenco. Te wydarzenia nie zawiodły pokładanych w nich oczekiwań³⁹¹.

Żyjemy w czasach dominacji fast food'u i „plastikowej” muzyki. W dobie nachalnego wmawiania całym społeczeństwom, że to, czego potrzebują i oczekują, to w każdej dziedzinie produkt o maksymalnie niskiej wartości – łatwe do przyswojenia śmieci. W takich warunkach słowa wielkiego uznania należą się organizatorom i wszystkim ludziom, którzy w jakikolwiek sposób wspierają przedsięwzięcia takie jak Śląska Jesień Gitarowa³⁹².

Śląska Jesień Gitarowa na trwałe wpisała się do kalendarza imprez, co ważne nie tylko naszych tyskich, ale stała się jednym z najbardziej prestiżowych festiwali i konkursów na świecie³⁹³.

³⁹¹ R. Szuman, *XII Międzynarodowy...*

³⁹² *Ibidem*.

³⁹³ Mariola Woszkowska, *Gitarowa ucztu*, „Twoje Tychy” 30.09.2008 r., s. I.

Andrzej Olewiński i Aleksander Wilgos fot. Łukasz Pudelko

Vicente Amigo fot. Łukasz Pudelko

POD PATRONATEM MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

13. ŚLĄSKA JESIEŃ GITAROWA

TYCHY - 2010

SILESIA NGUITARAUTUMN
TYCHY 2010

MIĘDZYNARODOWY	INTERNATIONAL
FESTIWAL	FESTIVAL
ORAZ	AND
KONKURS	EDMUND
GITAROWY	JURKOWSKI
IM. JANA	MEMORIAL
EDMUNDA	GUITAR
JURKOWSKIEGO	COMPETITION

Art. M. K. 13.10.10

I. 18. XIII Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

XIII Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbył się w dniach od 9 do 16 października 2010 roku. Funkcję dyrektora festiwalu pełnił Wojciech Wieczorek, a dyrektora artystycznego Alina Gruszka. Organizatorem festiwalu były instytucje: Miejskie Centrum Kultury w Tychach, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Miasta Tychy, Katedra Gitary i Harfy Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Teatr Mały w Tychach i Zespół Szkół Muzycznych im. Feliksa Rybickiego w Tychach. Organizatorzy najwyraźniej nie są przesądni. Do 13. edycji zaprosili trzynastu gitarzystów. Największa gwiazda Śląskiej Jesieni Gitarowej, znakomity gitarzysta Al Di Meola wystąpił trzynastego³⁹⁴.

Koncert inauguracyjny rozpoczął się *Serenadą C-dur op. 48* Piotra Czajkowskiego w wykonaniu Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy AUKSO pod batutą **Marka Mosia**. Następnie orkiestra wraz z solistami zagrała kompozycje Mario

Dariusz Kupiński i Jacek Lubina fot. Łukasz Pudelko

³⁹⁴ Marek Kamiński, *Tyska jesień z gitarą*, „Fiat Wokół Nas” nr 88 (listopad 2010), s. 54.

Krzysztof Pelech fot. Łukasz Pudelko

Castelnuovo-Tedesco i Jorge Morela. *Concerto op. 201* na dwie gitary i orkiestrę Mario Castelnuovo-Tedesco wykonał duet **Dariusz Kupiński** i **Jakub Lubina**, a utwór *Fantasia de la Danza* Jorge Morela zaprezentował **Krzysztof Pelech**. Utwory te [były wykonywane] w Tychach po raz pierwszy³⁹⁵.

Drugi dzień festiwalu zwieńczył koncert Zorana Dukicia z Chorwacji i Aniello Desiderio z Włoch. Jako pierwszy zaprezentował się **Zoran Dukić**, który zagrał utwory Juana Manéna (*Fantasia-Sonata op. A-22*), Dušan Bogdanovicia (*Fantasia hommage à Maurice Ohana*), Manuela Maríi Ponce (*Sonatina Meridional*) i Ástora Piazzolli (*Invierno Porteño* i *Adiós Nonino*).

W drugiej części koncertu zagrał **Aniello Desiderio**, w którego wykonaniu zabrzmiały dzieła Isaaca Albéniza (*Sevilla op. 47 nr 3*, *Asturias op. 47 nr 5* i *Cádiz op. 47 nr 4*), Joaquína Turiny (*Sonata op. 61*) i Mauro Giulianiiego (*Rossinia-*

³⁹⁵ Alina Gruszka, *Marzy mi się menadżer*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (54)/2010, s. 4.

na nr 1 op. 119). Na koniec muzycy wystąpili w duecie, wykonując *Circus Music* op. 54a Carlo Domeniconiego.

W poniedziałek 11 października również wystąpiła dwójka muzyków. Pierwszym z nich był pochodzący z Bośni i Hercegowiny **Sanel Redžić**, zwycięzca konkursu w Kutnej Horze. Wykonał utwory Johanna Kaspara Mertza (*Romanze* z opusu 13 i *Elegia*) oraz Nicholasa Mawa (*Music of Memory*).

Drugą część wieczoru wypełniła muzyka prezentowana przez **Grahama Anthony’ego Devine’a** z Wielkiej Brytanii. Tyska publiczność usłyszała autorską aranżację *Suity XX* Johanna Jakoba Frobergera o układzie części: *Méditation sur ma mort future*, *Courante*, *Sarabande* i *Gigue*, trzy utwory Isaaca Albéniza we własnej transkrypcji: *Córdoba* op. 232 nr 4, *Capricho Catalán* op. 165 nr 5 i *Torre Bermeja* op. 92 nr 12, *La Ciudad de las Columnas* Leo Brouwera, *Sonatę romantyczną* Manuela Marii Ponce, *Brasilianę* No. 13 Radamésa Gnattalego i cztery części z *Seis brevidades* Sérgio Assada (*Chuva*, *Tarde*, *Cantiga* i *Saltitante*). Na bis angielski gitarzysta zagrał *Gnosienne nr 1* Erika Satie.

Wtorek 12 października należał do dwóch wielkich polskich wirtuozów: Łukasza Kuropaczewskiego i Marcina Dylli. Jako pierwszy zaprezentował się **Łukasz Kuropaczewski**, który wykonał *Rossinianę* nr 3 op. 121 Mauro Giulianiego, *Asturias* op. 47 nr 5 Isaaca Albéniza, *Grand solo* op. 14 Fernando Sora, *10 Preludiów* Manuela Marii Ponce (nr 8, 7, 1, 2, 4, 5, 6, 11, 16 i 18) oraz przedstawioną na bis melodię ludową *Ach, mój Jasieńko* Witolda Lutosławskiego.

W drugiej części **Marcin Dylla** zagrał utwory Joaquína Rodrigo (*Junto al Generalife*, *Zarabanda lejana* i *Entre olivares*), Giulio Regondiego (*Introduction et Caprice* op. 23), Tōru Takemitsu (*Wainscot Pond* i *Muir Woods* z *In the Woods*) i ponownie Joaquína Rodrigo (*Tres piezas españolas*). Na bis wykonał *Walca poetyckiego* nr 6 Enrique Granadosa.

Bez wątpienia najbardziej oczekiwanym występem [był] koncert amerykańskiego artysty, który nazywany jest „bogielem gitary” – Ala Di Meoli³⁹⁶. **Al Di Meola** wraz z zespołem (**Kevin Seddiki** – gitara, **Fausto Beccalossi** – akordeon i **Peter Kaszas** – perkusja, **Gumbi Ortiz** – perkusja i **Victor Miranda** – bass) zaprezentował się podczas środowego wieczornego koncertu z projektem *World Sinfonia*. Koncert słuchacze nagrodzili owacją na stojąco. – Bardzo się cieszę, że

³⁹⁶ Ewa Strzoda, *Święto muzyki*, „Twoje Tychy” 12.10.2010 r., s. 4.

Al Di Meola fot. Ireneusz Kaźmierczak

przyjechałem do Tychów. Tutejsza publiczność jest wspaniała. To był naprawdę wyjątkowy wieczór – powiedział w rozmowie [po koncercie Al Di Meola]³⁹⁷.

Po raz pierwszy w historii festiwalu finałowy etap konkursu odbędzie się w ramach wieczornego koncertu³⁹⁸ – zapowiadała Alina Gruszka. Trzeci etap miał miejsce w czwartek 14 października. Z orkiestrą Aukso pod dyktando Marka Mosia zaprezentowali się: **Marko Topchii** (*Concerto* Heitora Villi-Lobosa), **Noriyuki**

³⁹⁷ *Eadem, Szczęście na... 13 gitar, „Twoje Tychy” 19.10.2010 r., s. 3.*

³⁹⁸ *A. Gruszka, Marzy..., s. 5.*

Marko Topchii fot. Łukasz Pudelko

Masuda (*Concerto Heitora Villi-Lobosa*), **Tomasz Kandulski** (*Concierto del Sur Manuela Maríi Ponce*) i **Xingye Li** (*Concierto de Aranjuez Joaquína Rodrigo*).

W przedostatni dzień festiwalu miał miejsce recital **Paula Galbraitha** z Wielkiej Brytanii. Muzyk grał na 8-strunowej gitarze zwanej „Brahms-guitar”. W jego wykonaniu zabrzmiała *I Suita wiolonczelową BWV 1007* Jana Sebastiana Bacha, *Sonata Hob.XVI:29* Józefa Haydna, *Drei Studien op. 34* Gottfrieda von Einema, *Danza española op. 37 nr 5* Enrique Granadosa oraz *Granada op. 47 nr 1* i *Torre Bermeja op. 92 nr 12* Isaaca Albéniza. Na bis zagrał dwie kompozycje Federico Moreno-Torrobey: *Burgalesę* i *Madroños*.

Ostatniego dnia festiwalu miał miejsce koncert finałowy, który rozpoczął się występami laureatów konkursu: **Marko Topchii** (III miejsce) zaprezentował *Wariacje na temat „Karnawału weneckiego”* Francisco Tárregi, **Tomasz Kandulski** (II miejsce) – *La Espiral Eterna* Leo Brouwera, a **Xingye Li** (I miejsce) – *Inwokację i taniec* Joaquína Rodrigo.

Xingye Li fot. Łukasz Pudelko

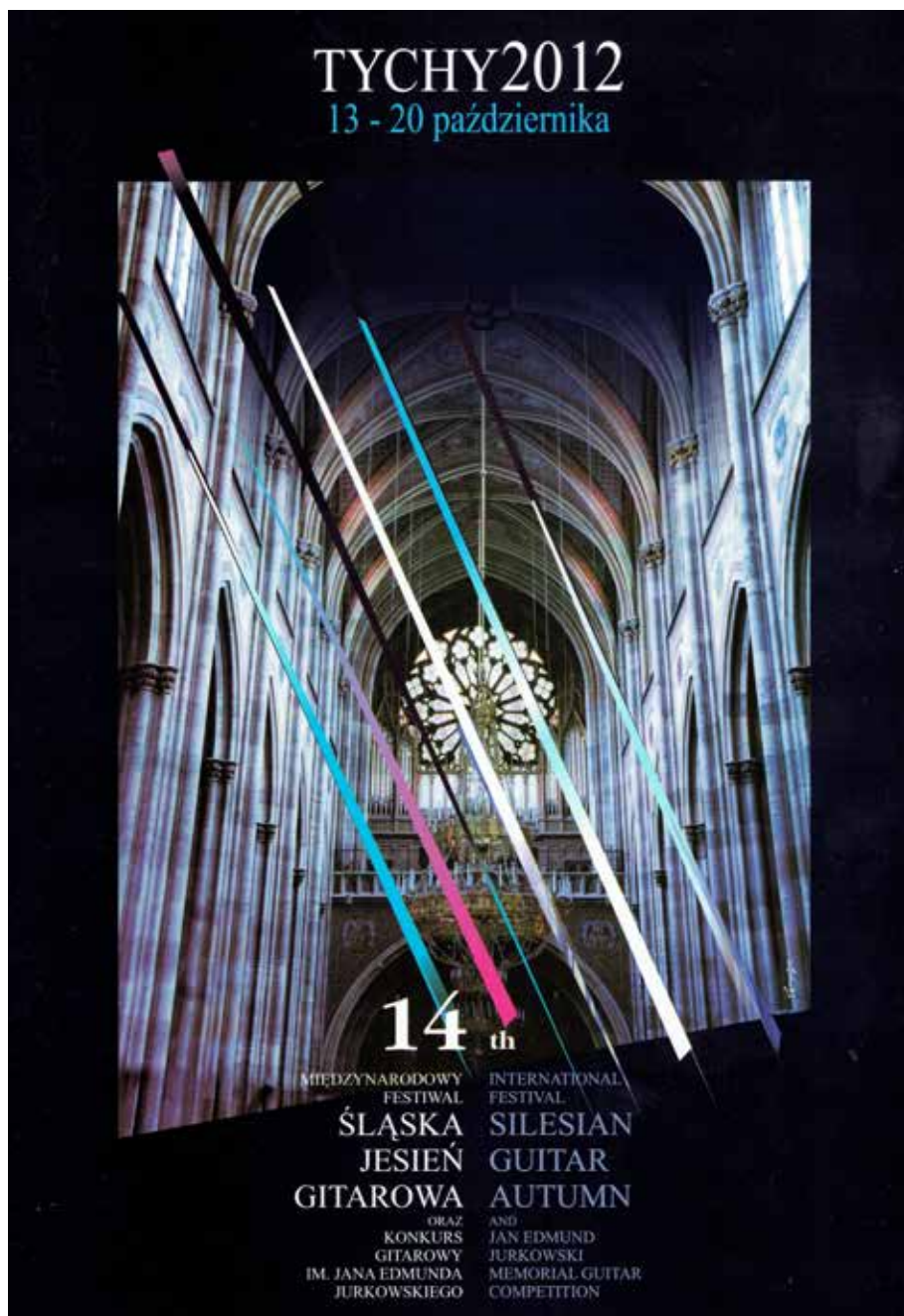
Duo Melis fot. Łukasz Pudelko

W drugiej części koncertu finałowego wystąpiło **Duo Melis**, czyli **Susana Prieto** i **Alexis Muzurakis**. Z towarzyszeniem orkiestry Aukso pod batutą **Marka Mosia** wykonali pierwsze osiem części z *Concierto madrigal* Joaquína Rodrigo: *Fanfare, Madrigal, Entrada, Pastorcico, tú que vienes, pastorcico tú que vas, Girardilla, Pastoral, Fandango* i *Arietta*. Na bis muzycy ponownie zaprezentowali siódmą część koncertu pt. *Fandango*.

Gratuluje organizatorom i miastu Tychy festiwalu na światowym poziomie, sam ciesząc się z możliwości uczestnictwa w tym święcie³⁹⁹.

³⁹⁹ Marek Moś, *Światowy poziom*, rozmowę przeprowadziła Ewa Strzoda, „Twoje Tychy” 05.10.2010 r., s. 11.

TYCHY2012
13 - 20 października

14th

MIEDZYNARODOWY
FESTIWAL
ŚLĄSKA
JESIEŃ
GITAROWA

INTERNATIONAL
FESTIVAL
SILESIA
GUITAR
AUTUMN

ORAZ
KONKURS
GITAROWY
IM. JANA EDMUNDA
JURKOWSKIEGO

AND
JAN EDMUND
JURKOWSKI
MEMORIAL GUITAR
COMPETITION

I. 19. XIV Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

XIV Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbył się w dniach od 13 do 20 października 2012 roku. Funkcję dyrektora festiwalu pełnił Wojciech Wieczorek, a dyrektora artystycznego – Alina Gruszka. Organizatorem festiwalu było Miejskie Centrum Kultury w Tychach, a także Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Miasta Tychy, Katedra Gitary i Harfy Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Teatr Mały w Tychach i Zespół Szkół Muzycznych im. Feliksa Rybickiego w Tychach. Festiwal objęty [jest] patronatem honorowym Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego⁴⁰⁰.

Podczas koncertu inauguracyjnego czternastą edycję festiwalu zabrzmiały aż dwa prawykonania koncertów na gitarę i orkiestrę napisanych specjalnie na Śląską Jesień Gitarową. Jako pierwszy zabrzmiał *Koncert na gitarę w stroju osobliwym i orkiestrę kameralną* Aleksandra Nowaka, wykonany przez **Marka Nosala** z towarzyszeniem Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy AUKSO pod dyрекcją **Marka Mosia**.

Marek Nosal i Marek Moś fot. Łukasz Pudelko

⁴⁰⁰ Anna Maczuga, Karolina Roszczyk, *Śląska Jesień Gitarowa*, „Presto” 2/2012, s. 103.

KONCERT NA GITARĘ W STROJU OSOBLIWYM ALEKSANDRA NOWAKA

Podobnie jak w 2004 roku, tak i osiem lat później, Alina Gruszka zamówiła na Śląską Jesień Gitarową aż dwa nowe koncerty gitarowe. Urodzony w 1979 roku Aleksander Nowak jest autorem jednego z nich – *Koncertu na gitarę w stroju osobliwym i orkiestrę kameralną*, utworu powstałego w latach 2011-2012. Aleksander Nowak w swoim koncercie gitarowym dokonał interesującego przestrojenia tego instrumentu. Jak twierdzi, podstawą stroju gitary stał się rozkład naturalnych alikwotów. Poszczególne struny utrzymane są w następującym stroju: D, A, d, fis, c¹ obniżone o ¼ tonu, d¹ podwyższone o ¼ tonu. Wprowadza zatem Nowak interwały ćwierćtonowe, co w literaturze gitarowej jest zjawiskiem rzadkim⁴⁰¹. Około 20-minutowa kompozycja jest utworem jednoczęściowym, posiadającym wiele fragmentów kadencyjnych, jednak pozbawionym typowo wirtuozowskiej faktury. Utwór wydany został przez Polskie Wydawnictwo Muzyczne.

Guitar

Koncert na gitarę w stroju naturalnym i orkiestrę kameralną
Concerto for Guitar in Natural Tuning and Chamber Orchestra
(2012)

ALEKSANDER NOWAK
(1979)

W drugiej części koncertu **Marek Pasieczny**, również z towarzyszeniem orkiestry Aukso, zaprezentował *Go-Dai Concerto* własnego autorstwa. Porywała wirtuozowska partia gitary, grana z niesamowitą ekspresją⁴⁰². W sobotę, 13 października, w Teatrze Małym na koncercie inauguracyjnym widownia była wypełniona po brzegi⁴⁰³.

⁴⁰¹ Łukasz Dobrowolski, *Koncert na gitarę w stroju osobliwym i orkiestrę kameralną Aleksandra Nowaka*, „Kwarta” 4 (19)/2012, s. 12.

⁴⁰² Adriana Borowska, *Gitarowe szaleństwo i medytacja*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/gitarowe-szalenstwo-i-medytacja>; data dostępu: 23.04.2016 r.

⁴⁰³ Ewa Strzoda, *Gwiazdy przyjechały do Tychów*, „Twoje Tychy” 16.10.2012 r., s. 1.

GO-DAI CONCERTO MARKA PASIECZNEGO

Drugim kompozytorem poproszonym o skomponowanie na czternastą Śląską Jesień koncertu był znany tyskiej publiczności Marek Pasieczny. Dedykowany Alinie Gruszcze *The Go Dai Concerto*. Toru Takemitsu: in memoriam na gitarę i orkiestrę powstał w 2012 roku. Składa się z trzech części: *Earth – the Beginning of Life*, *Spirit of Fire* i *Whispers of Droplets* i trwa około 25 minut. Idea koncertu oparta jest na japońskiej filozofii go-dai, pięciu żywiołów. Kompozycja jest niezwykle bogato zinstrumentowana, posiada bardzo wirtuozowską partię gitary, którą charakteryzuje wiele efektów sonorystycznych, jak np. tambora, glissanda o niedookreślonym ambitusie czy efekty perkusyjne imitujące krople deszczu. *The Go-Dai Concerto* to nie tylko triumf dla instrumentu, jakim jest gitara; to punkt zwrotny w repertuarze koncertów gitarowych w ogóle⁴⁰⁴.

CLIP: PWT

THE 五大 GO-DAI CONCERTO

takemitsu: in memoriam

marek pasieczny
rml

I. EARTH – THE BEGINNING OF LIFE ♩ = 48

Guitar

4

ff

6

Gtr.

Ogromną muzyczną ucztą będzie występ Chorwatki **Any Vidović**⁴⁰⁵ – zapowiada Alina Gruszka. Artystka zaprezentowała się tyskiej publiczności w niedzielę 14 października. Zagrała dzieła Mario Castelnuovo-Tedesco (*Sonata „Omaggio a Boccherini”* op. 77), Fernando Sora (*Introdukcja i wariacje na temat Mozarta*

⁴⁰⁴ Guy Traviss, *The Go-Dai Concerto*, „Classical Guitar” September 2013, s. 26.

⁴⁰⁵ Alina Gruszka, *Przeciw tandecie*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny”, 3 (62)/2012, s. 5.

Marek Pasieczny & Marek Moś fot. Łukasz Pudelko

Ana Vidović fot. Łukasz Pudelko

op. 9), Francisco Tárregi (*Wspomnienie z Alhambry*), Isaaca Albéniza (*Granada op. 47 nr 1 i Asturias op. 47 nr 5*), Jana Sebastiana Bacha (*Preludium, fuga i allegro BWV 998* w opracowaniu Franka Koonce), Agustína Barriosa (*La Catedral*) i Williama Waltona (*Pięć bagatel*). Na bis wykonała *Cavatine* Stanleya Myersa.

W poniedziałek 15 października wystąpił Japończyk **Kazuhito Yamashita**; była to jego pierwsza wizyta w Polsce⁴⁰⁶. W pierwszej części koncertu zaprezentował ponad 40-minutową *Sonatę No. 1 „The Blue Flower” op. 75* Keiko Fujiie o układzie części *Allegretto, Grave, Scherzo i Moderato*. Lekkość sonaty, jej powtarzalne, wpadające w ucho motywy, rzeczywiście ciężkie, żałobne *Grave*, przesadnie żartobliwy charakter *Scherza*, do tego ruch sceniczny artysty, który jakby tańczył ze swoją gitarą, sprawiały jednak, że chwilami można było wpaść w trans, zasłuchać się, nie myśląc już, skąd ta muzyka pochodzi i kto ją gra⁴⁰⁷.

Kazuhito Yamashita fot. Łukasz Pudelko

⁴⁰⁶ Thérèse Wassily Saba, *Edmund Jurkowski Competition*, „Classical Guitar” December 2012, s. 6.

⁴⁰⁷ Kinga Anna Wojciechowska, *Paella zamiast sushi*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/paella-zamiast-sushi>; data dostępu: 23.04.2016 r.

Drugą część koncertu wypełniło europejskie prawykonanie koncertu na kontrabas, gitarę i orkiestrę Keiko Fujiie pt. *Kyoto; Reverberation op. 52* (poszczególne części: *the mountains and waters have a pure music, the dense forest naturally has a mournful hum* i *and bamboo-leaves drip with a music dew...*). Partię kontrabasu wykonywał **Jan Kotula**, partię gitary Kazuhito Yamashita, a towarzyszyła im orkiestra Aukso pod dyрекcją **Marka Mosia**. Trochę się w tym utworze pogubiłam. Miałam wrażenie, że kompozytorka bawi się z nami w chowanego – między frazami abstrakcyjnej współczesnej kompozycji chowa muzyczne onomatopeje. Sugerując się tytułami, szukałam odgłosów przyrody, szumu wiatru, deszczu, kropeł muzyki na pędach bambusów... Kompozytorka wykorzystała chyba wszystkie możliwe rejestry tak, że kontrabas brzmiał chwilami prawie jak skrzypce. Marek Moś doprowadził utwór do finału z ogromną radością i zaangażowaniem⁴⁰⁸.

Marek Pasieczny, Keiko Fujiie, Marek Moś i Kazuhito Yamashita fot. Łukasz Pudelko

⁴⁰⁸ *Ibidem*.

Alberto Mesirca fot. Łukasz Pudelko

We wtorek nie obył się pierwszy z zapowiadanych koncertów – nie wystąpił rumuński gitarzysta Eduard Leata. Wieczór należał więc do włoskiego gitarzysty **Alberto Mesirci**, który zagrał *Granadę op. 47 nr 1* Isaaca Albéniza, *Suitę Compostelana* Federico Mompou, *Elogio di un Albatro* z cyklu *Studi di virtuosità e di trascendenza* Angelo Gilardino, *Priapo Assiderato* Claudio Ambrosiniego, *Nocturnal op. 70* Benjamin Brittena, *Capriccio diabolico op. 85* Mario Castelnuovo-Tedesco i wykonane na bis *Etiudy nr 4 i 6* Leo Brouwera. Gitarzysta nie był typem namiętnego południowca. Utwory grał wirtuozersko, ale z wyczuwalnym północnym chłodem. A szkoda, bo w kompozycjach, które wybrał, są momenty bardzo energetyczne i warto w ich interpretację włożyć trochę emocji⁴⁰⁹.

⁴⁰⁹ Adrian Nowak, *Kto rano wstaje, ten...*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/kto-rano-wstaje-ten>; data dostępu: 24.04.2016 r.

Brendan Evans fot. Łukasz Pudelko

Kolejny wieczór wypełniła muzyka wykonywana przez amerykańskich artystów. Jako pierwszy wystąpił **Brendan Evans**, zwycięzca konkursu University of Louisville Guitar Competition w 2011 roku, który zagrał utwory Regino Sáinza de la Mazy (*Rondeña*, *Meditation* i *Sacrificio*), Jana Sebastiana Bacha (*Preludium*, *fuga* i *allegro BWV 998*), Luisa de Milána (*Pavana I*), Joaquína

Nin-Culmella (*Seis variaciones sobre un tema de Milán*), Maurice’a Ohany (*Tiento*) i Eduardo Sáinza de la Mazy (*Campanas del Alba*). Na bis przedstawił kompozycję *Canción del fuego Fatuo* Manuela de Falli. *Bezbłędne, czysto wykonane [dzieła] urzekły wszystkich*⁴¹⁰.

Drugą część wieczoru wypełniła muzyka wykonywana przez **Tantalus Quartet** w składzie: **Kristian Anderson, Matthew Cochran, Adam Foster i Stephen Mattingly**. W ich interpretacjach zabrzmiały dzieła Carlo Domeniconiego (trzyczęściowe *Oyun op. 93a*), Phillipa Houghtona (trzyczęściowe *Opals*), Ariela Ramíreza (*Alfonsina y el mar* w aranżacji Rolanda Dyensa), Ediego Hilla (dwuczęściowe *Above the Green Night: Blind Archers* i *Hour of the Stars*), Apostolosa Paraskevasa (*A Feast for Tantalus*) i zaprezentowany na bis *Taniec z szablami* Arama Chaczaturiana.

Tantalus Quartet fot. Łukasz Pudelko

⁴¹⁰ *Idem*, *Wszystko tylko nie country*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/wszystko-tylko-nie-country>; data dostępu: 23.04.2016 r.

The Assad Family fot. Łukasz Pudelko

W czwartek odbył się trzeci etap konkursu, podczas którego wszyscy finaliści wykonali *Concierto de Aranjuez* Joaquína Rodrigo. Wystąpili: **Sanel Redžić** z Bośni i Hercegowiny (Grał bardzo stanowczo i poprawnie, wręcz książkowo. Technicznie wykonany bardzo poprawnie, jednak praktycznie bez polotu⁴¹¹), Polak **Marcin Kuźniar** (Dało się słyszeć wspaniałą miękkość w grze, gitara brzmiała bardzo ciepło i jedynym chyba problemem naszego wykonawcy były znaczne problemy z utrzymaniem rytmu⁴¹²), **Florian Larousse** z Francji (Francuz grał z wielką swobodą, świetnie interpretując utwór. Od samego początku nawiązał świetną więź z dyrygentem i jego orkiestrą⁴¹³) i **Chia-Wei Lin** z Tajwanu ([Jego gra była] nacechowana wielką precyzją, szaleńczą wręcz wirtuozerią a przy tym wielką sprawnością. Twarda i stanowcza. Bardzo tech-

⁴¹¹ *Idem*, *Koncertowy Rekord Guinnessa na czterech gitarzystów i orkiestrę*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/koncertowy-rekord-guinnessa-na-czterech-gitarzystow-i-orkiestre>; data dostępu: 23.04.2016 r.

⁴¹² *Ibidem*.

⁴¹³ *Ibidem*.

niczna⁴¹⁴). Młodym wykonawcom towarzyszyła orkiestra Aukso, którą dyrygował **Marek Moś**.

Piątkowy wieczór był najbardziej oczekiwanym momentem festiwalu. Tego dnia wystąpiła **The Assad Family**, czyli **Sérgio, Odair, Badi i Clarice Assadowie**. Niezwykle rzadko można ich obejrzeć i posłuchać na jednej scenie. Mieszkają w różnych częściach świata i nieczęsto występują wspólnie. Nam się udało zaprosić ich wszystkich i bardzo się z tego cieszymy – mówi Wojciech Wiczorek⁴¹⁵. Muzycy zaprezentowali się w przeróżnych konfiguracjach. Na początku wystąpił Sérgio i Odair, którzy wykonali trzy samby Augusto Sardinhy znanego jako Garoto (*Jorge do Fusa*, *Gente humilde* i *Lamentos do morro*) oraz *Tahhiyya li Ossoulina: Homenagem a nossas raizes* autorstwa Sérgio. Potem na scenie pojawiła się Badi, która zagrała trzy kompozycje: *Joana Francesa Chica Buarque*, *Valse d'Amélie* Yanna Tiersena oraz *Ponta de areia* Milтона Nascimento i Fernando Branta. Czwarty utwór Badi wykonała już wspólnie z Clarice, a następnie na scenie pozostała sama Clarice, w interpretacji której zabrzmiało *Ad lib* własnego autorstwa oraz *Maria, Maria* Milтона Nascimento. Zwieńczeniem koncertu był występ całego kwartetu: Sérgio, Odair, Badi i Clarice. Muzycy wykonali *Luizę Antônio Carlosa Jobima*, medley samb oraz czteroczęściową *Suite Back to our Roots* autorstwa Sérgio i Clarice o częściach *Leaving*, *Hope*, *Nostalgia* i *Happiness*, gdzie wykorzystano m.in. arabskie instrumenty oud i saz. Na bis zabrzmiały trzy utwory – w pierw cały kwartet wykonał *Baião de 5* Gabriela Levy'ego, następnie Sérgio i Odair zaprezentowali *Walc wenezuelski nr 3* Antonio Lauro, a na koniec Badi i Clarice wspólnie zaimprovizowały.

Ci ludzie uwielbiają ze sobą grać, zresztą siebie nawzajem też uwielbiają – to było widać i słyszać w każdym geście i w każdej nucie, jaką wykonali. Nie zamykali się na publiczność – mniej więcej co dwa utwory zwracali się do niej i dzielili się swoimi emocjami i przeżyciami. W pewnym momencie komuś na sali zadzwonił telefon. Sérgio powtórzył melodię na gitarze, a Badi zaimprovizowała rozmowę, która mogłaby się odbyć. Wszystko na luzie i z poczuciem humoru. Byłem oczarowany, a z komentarzy ludzi po koncercie mogłem się

⁴¹⁴ *Ibidem*.

⁴¹⁵ Ewa Strzoda, *Tychy stolicą gitary*, „Twoje Tychy” 09.10.2012 r., s. 10.

zorientować, że oni też⁴¹⁶. Po koncercie Assad's Family Badi Assad napisała na Facebooku: „Daliśmy w Tychach najlepszy koncert życia”⁴¹⁷.

Ostatni festiwalowy wieczór podzielony był na dwie części. W pierwszej z nich zaprezentowali się laureaci konkursu: **Marcin Kuźniar** (III nagroda ex aequo) przedstawił *Impromptus* Richarda Rodneya Bennetta; **Sanel Redzić** (III nagroda ex aequo) – *Passacaille* Aleksandra Tansmana i *Fantasie* Roberto Gerharda; **Chia-Wei Lin** (II nagroda) – *La Muerte del Ángel* Ástora Piazzolli, a **Florian Larousse** (I nagroda) – *Introduction et Caprice op. 23* Giulio Regondiego.

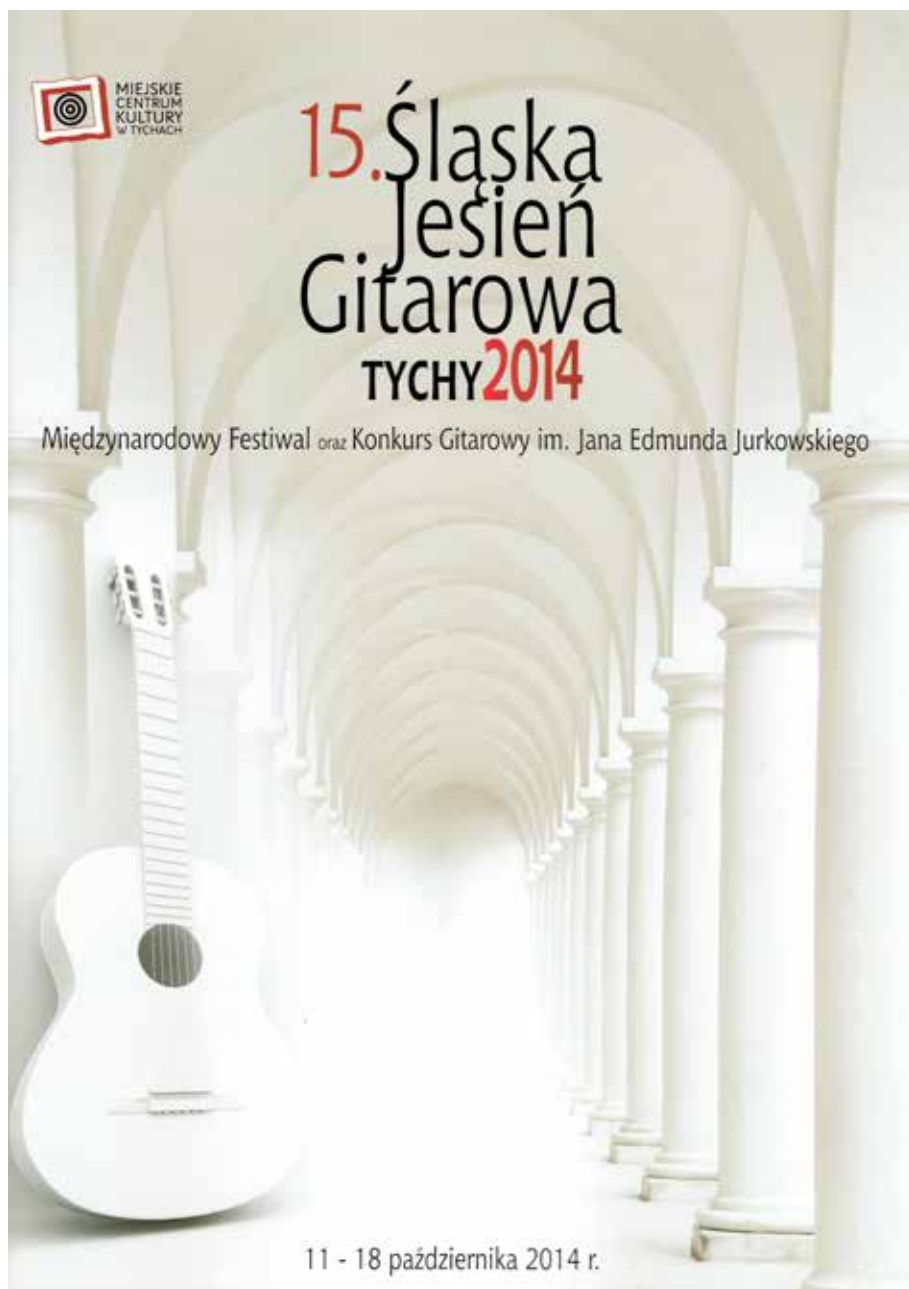
Festiwal zwieńczył koncert muzyki flamenco w wykonaniu **José Antonio Rodrígueza** wraz z zespołem: **Chcio Gallardo** (gitara flamenco), **Macarena de la Torre** (śpiew), **José Manuel Posada „Popo”** (bass) i **Agustín Diassera** (instrumenty perkusyjne). Muzycy zaprezentowali szereg kompozycji: *Guad el Kebir*, *Farruca del Desconsuelo*, *Por la ribera del tiempo*, *Guadalcazar*, *Francisco Alegre*, *Paisaje*, *Arcano*, *Tona del Agua*, *Casablanca* i *Danza del Amanecer*.

José Antonio Rodríguez fot. Łukasz Pudelko

Tak festiwal podsumowała redakcja magazynu Presto: Wszystko co dobre, szybko się kończy. I chociaż chciałoby się, by Śląska Jesień Gitarowa była wyjątkiem od tej reguły, to z przykrością trzeba stwierdzić, że tegoroczna edycja tyskiego Festiwalu przeszła już do historii⁴¹⁸.

⁴¹⁸ Ewa Chamczyk, *Koniec z przytupem*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/koniec-z-przytupem>; data dostępu: 23.04.2016 r.

I. 20. XV Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa”

XV Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” odbył się w dniach od 11 do 18 października 2014 roku. Po raz kolejny funkcję dyrektora festiwalu pełnił Wojciech Wiczorek, a funkcję dyrektora artystycznego Alina Gruszka. Organizatorem festiwalu było Miejskie Centrum Kultury w Tychach, jak również Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Urząd Miasta Tychy, Katedra Gitary i Harfy Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Teatr Mały w Tychach i Zespół Szkół Muzycznych im. Feliksa Rybickiego w Tychach.

Koncert inauguracyjny był jednym z najbardziej wyczekiwanych momentów festiwalu⁴¹⁹. Na początek Orkiestra Kameralna Miasta Tychy AUKSO pod dyрекcją **Marka Mosia** zaprezentowała *Eine kleine Nachtmusik* KV 525 Wolfganga Amadeusza Mozarta. Następnie do orkiestry dołączył **Łukasz Kuropaczewski**, który dokonał prawykonania koncertu na gitarę, orkiestrę

Łukasz Kuropaczewski i Marek Moś fot. Łukasz Pudelko

⁴¹⁹ Wojciech Gurgul, *Tyskie Biennale Gitary*, „Sześć Strun Świata” 1 (1)/2015, s. 14.

ARIOSO E FURIOSO MIKOŁAJA GÓRECKIEGO

Utwór został napisany na zamówienie Aliny Gruszki na piętnastą edycję festiwalu przez urodzonego w 1971 roku Mikołaja Góreckiego, syna Henryka Mikołaja Góreckiego. Dwuczęściowy, *barwny, utrzymany w impresjonistyczno-filmowym charakterze koncert* [...] ⁴²⁰ na gitarę, orkiestrę smyczkową i perkusję pt. *Arioso e furioso* powstawał na przełomie 2013 i 2014 roku. Poszczególne części tej około 11-minutowej kompozycji to: *Lento* i *Vivo sempre molto marcato e poco staccato*. Utwór został wydany przez Polskie Wydawnictwo Muzyczne.

ARIOSO E FURIOSO

Koncert na gitarę, orkiestrę smyczkową i perkusję
Concerto for Guitar, String Orchestra and Percussion

MIKOŁAJ GÓRECKI
(1971)

I

Lento (♩ = 60)

⁴²⁰ *Ibidem*.

smyczkową i perkusję *Arioso e furioso* Mikołaja Góreckiego. W drugiej części koncertu orkiestra Aukso ponownie zaprezentowała kompozycję Mozarta – zabrzmiała *Symfonia A-dur KV 201*. Po niej po raz drugi na scenie pojawił się Łukasz Kuropaczewski, który wykonał *Koncert na gitarę, orkiestrę i kotły op. 115* Krzysztofa Meyera. Rzadkością są takie przedsięwzięcia jak Śląska Jesień Gitarowa w Tychach, gdzie podczas każdej edycji odbywają się premiery współczesnych dzieł, a obowiązkowy program konkursowy jest stale wzbogacany o nowe, wartościowe pozycje⁴²¹.

Tego samego wieczoru odbył się jeszcze jeden koncert, poświęcony pamięci gitarzysty jazzowego Jarka Śmietany. Podczas koncertu *Jarek Śmietana – in memoriam* zaprezentowała się orkiestra Aukso z towarzyszeniem przyjaciół artysty: **Wojciecha Karolaka** (fortepian), **Macieja Sikaly** (saksofony), **Artura Lesickiego** (gitary), **Marcina Lamcha** (kontrabas, gitara basowa) i **Krzysztofa Dziedzica** (perkuszja). Wykonano program, na który składały się kompozycje pochodzące z dwóch płyt Śmietany: *Ballads and other Songs* oraz *Songs and other Ballads*, m.in. utwory Fryderyka Chopina, George’a Gershwin, Duke’a Ellingtona, Cole Portera i Krzysztofa Komedy. Przyjaciele zmarłego w 2013 roku gitarzysty uczcili jego pamięć dając prawie dwugodzinny koncert ukazując jednocześnie wielką gamę barw dźwięków w jakich poruszał się Jarek Śmietana w swej twórczości⁴²². [Muzycy] wprowadzili nas w stan zadumy i melancholii, będący idealnym zwieńczeniem tego jesiennego dnia⁴²³.

W niedzielny wieczór miały miejsce dwa występy. Jako pierwszy zaprezentował się laureat konkursu o Złotą Gitarę Polskiej Akademii Gitary z 2012 roku – Białorusin **Igor Dedusenko**. Wykonał *Idylle pour Ida op. 93* Johna Williama Duarte, *Il Trovatore op. 8 nr 27* Johna Kaspara Mertza, *Sonatę op. 61* Joaquína Turiny, *Gnoisenne No.1* Erika Satie i zagrane na bis *Hoi Tuong Dang Ngoc Longa*. Białorusin, poprzez dobór repertuaru oraz swą „słowiańską duszę” (z której uczynił po trochu wizerunek artystyczny) korespondował stylistycznie z poprzednim wieczorem⁴²⁴.

⁴²¹ Błażej Sudnikowicz, *Efekt Mamonia, czyli o repertuarze na konkursach gitarowych*, „Sześć Strun Świata” 1 (1)/2015, s. 33.

⁴²² Adrian Nowak, *Jarku, pamiętał o Tobie, „Presto”*, <http://prostoomuzyce.pl/jarku-pamietali-o-tobie>; data dostępu: 23.04.2016 r.

⁴²³ W. Gurgul, *Tyskie...*, s. 14.

⁴²⁴ *Ibidem*.

Igor Dedusenko fot. Łukasz Pudelko

Joscho Stephan Quartet fot. Łukasz Pudelko

Drugą część wieczoru wypełnił zespół **Joscho Stephan Quartet** w składzie **Joscho Stephan** (gitara solowa), **Sebastian Reimann** (skrzypce), **Günter Stephan** (gitara rytmiczna) i **Volker Kamp** (kontrabas). Tyska publiczność usłyszała kompozycje Jimmy'ego McHugha (*I cant give you anything but love*), Django Reinhardta (*Minor Blues*), Joscho Stephana (*Stomp* i *Ballade pour Django*). Następnie na scenie pozostał jedynie Joscho Stephan i Volker Kamp, do których dołączył występujący z zespołem gościnnie **Krzysztof Pelech**. Trio zaprezentowało *Samba em Berlin* Sebastião Tapajósa. W kolejnych dwóch utworach do muzyków dołączył jeszcze Sebastian Reimann – kwartet wykonał *Miss You Like Crazy* Pata Kirtley'a i *Libertango* Ástora Piazzolli. Następnie na scenie pojawił się ponownie pierwotny skład zespołu, aby zagrać kompozycje Pablo Beltrána Ruiza *Sway*, Dorado Schmitt (*Bossa Dorado*) i Josef Myrow *Blue Drag*. Na bis wykonali aż cztery utwory: *Będziesz moją panią* Marka Grechuty, *Ragtime Vabank* Henryka Kuźniaka, *Rondo alla Turca* Wolfganga Amadeusza Mozarta i *If I Had You* Teda Shapiro.

W poniedziałek 13 października również miał miejsce koncert muzyki kameralnej, jednak utrzymany w kompletnie innej stylistyce. Zaprezentowali się: grający na violach **Jordi Savall**, harfista **Andrew Lawrence-King** i grający na bodhranie **Tristan Rosenstock**. Jak mówiła dyrektor artystyczna Alina Gruszka, o ponowne zaproszenie Jordi Savalla prosili mnie po pierwszym jego występie w *Tychach znani i nieznanym mi słuchacze*⁴²⁵. Muzycy przedstawili szereg szkockich i irlandzkich kompozycji ujętych w formę „setów”: *The Caledonia Set*, *The Lord Moira's Set*, *Carolán's Harp*, *The Lamento Set*, *Highland Humorous*, *The Lancashire Pipes* i *The Donegal Set*. Na bis wykonali *Scottish Set* i *Irish Set*, każdy zawierający po trzy kompozycje. Ów kameralny projekt dostarczył słuchaczom ogromnego bogactwa estetycznych doznań. Z pomocą przeplatających się z sobą skocznych, popisowych melodii i tęsknych lamentów instrumentalności stworzyli niezwykle intensywny nastrój, przywodzący na myśl bardzo dawne, mityczne czasy⁴²⁶.

⁴²⁵ A. Gruszka, *Instrument...*, s. 8.

⁴²⁶ Maria Napieraj, *The Celtic Viol w Tychach*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/the-celtic-viol-w-tychach>; data dostępu: 23.04.2016 r.

Jordi Savall fot. Łukasz Pudelko

PROGRAM

JORDI SAVALL
ANDREW LAWRENCE-KING & TRISTAN ROSENSTOCK
"The Celtic Viole"

The Caledonia Set

Archibald MacDonald of Keppoch Irish traditional
The Musical Priest / Scotch Mary Irish traditional
Caledonia's Wail for Niel Gow Captain Simon Fraser (1816 Collection)
Sackow's Jig Irish traditional

The Lord Moira's Set

Abergeldie Castle Strathspey Dan R. MacDonald (1911-1976)
Regents Rant Scottish traditional
Crabs in the skillet (slow jig)
 Ryan's Mammoth Collection (Boston, 1883)
Lord Moira's Hornpipe Ryan's Mammoth Collection
 (Lyra-viol solo)

Carolan's Harp

Try if it is in tune: Feeghan Geleash Anonymous (Ireland, Bunting MS)
Carolan's Dream: Molly McAlpin Turlough O'Carolan (1670-1738)
The Reel of Tullochgorum Scottish traditional
 (Harp solo)

The Lamento Set

The Tuttle's Reel Irish traditional
Macpherson's Lament (Viole solo) James Macpherson (ca. 1675-1700)
Thomax Leixlip The Proud Turlough O'Carolan
Alexander's Hornpipe Irish traditional (O'Neill, Chicago 1903)
Lament for the Death of his Second Wife Niel Gow (1727-1807)
The Gander in the pratie hole Irish traditional

Highland Humours

Ane Ground Duncan Burnett's Music Book (17th century)
Dumbarton's Drums beat bonny James Oswald
 (Caledonian Pocket Companion, ca.1743)
Duke of Gordon's Rant Alexander 'King' McGalshan
 (Collection of Strathspey Reels, 1778)
 (Harp solo)

The Lancashire Pipes

A Pointe or Preludium - The Lancashire Pipes
The Pigges of Rumsey - Kate of Bardie
 Manchester Gamba Book (ca. 1640)
The Cup of Tea Irish traditional
A Toy Manchester Gamba Book
 (Lyra-viol solo)

The Donegal Set

The Rover Reformed John Playford (1718)
Lady Mary Hay's Scots Measure Scottish traditional
Carolan's Farewell Turlough O'Carolan
Gusty's Frolics Traditional from Donegal

With the support of the Departament de Cultura of the Generalitat de Catalunya
 and the Institut Ramon Llull

 **Institut
ramon llull**
 Departament de Cultura

 **Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura**

Hedvika Švendová fot. Łukasz Pudəlko

Następnego wieczoru koncert był podzielony aż na trzy części. W pierwszej z nich zaprezentowała się laureatka konkursu w Kutnej Horze – Czeszka **Hedvika Švendová**. Wykonała *Chaconnę z I Partity skrzypcowej BWV 1004* Jana Sebastiana Bacha, *Rossinianę nr 6 op. 124* Mauro Giulianiego i *Jongo* Paulo Bellinatiego. [Švendová] grała bardzo ciężko i bez polotu⁴²⁷.

Drugą część wieczoru wypełniła muzyka wykonywana przez Francuza **Jérémy'ego Jouve'a**, który przedstawił kompozycje Federico Mompou (*Preludio, Recitativo, Canción* i *Muñeira* z *Suity Compostelany*), Regino Sainza de la Mazy (*Rondeña, Petenera* i *Zapateado*) oraz Mathiasa Duplessy'ego (*Oulan Bator, Nocturne No. 2* i *Cavalcade*).

Następnie do Jouve'a dołączył francuski skrzypek **Pierre Fouchenneret**. W wykonaniu duetu tyska publiczność miała okazję usłyszeć *Praeludium und Allegro in the style of Pugnani* Fritza Kreislera, *Sonate op. 5 nr 11* o układzie czę-

Pierre Fouchenneret i Jérémy Jouve fot. Łukasz Pudelko

⁴²⁷ W. Gurgul, *Tyskie...*, s. 15.

Daniel Egielman fot. Łukasz Pudelko

ści *Prelude, Allegro, Adagio, Vivace i Gavotta* Arcangelo Corellego, *Sonatę Concertatę op. 61* Niccolò Paganiniego, *Berceuse op. 16* Gabriela Fauré, *Café 1930* i *Concert d'aujourd'hui* Ástora Piazzolli i wykonane na bis *Larghetto*, drugą część z *Koncertu D-dur op. 3 nr 9* Antonio Vivaldiego. Wystąpił świetny francuski gitarzysta. [...] Po przerwie do Jouve'a dołączył skrzypek Pierre Fouchenneret, którego grę charakteryzowała niezwykła lekkość i swoboda⁴²⁸.

Środowy wieczór wypełnił recital **Odaira Assada** z Brazylii. Odair Assad, goszczący podczas poprzedniego festiwalu w raz z rodziną, zagra tym razem recital solowy⁴²⁹. Gitarzysta wykonał dzieła Agustína Barrios (Mazurka *apasionata* i *Chôro da saudade*), Aníbal Augusto Sardiny (Jorge do Fusa, *Gente humilde* i *Lamentos do morro*), Egberto Gismontiego (dedykowane Odairowi *Memória e fado* i zaaranżowane przez Sérgio Assada *Frevo*), Kevina Callahana (dedykowane Odairowi *Old Friend*), Ástora Piazzolli (za-

⁴²⁸ *Ibidem*.

⁴²⁹ *Idem*, XV Śląska Jesień Gitarowa, „Sześć Strun Świata” 0/2014, s. 17.

aranżowane przez Sérgio Assada *Invierno porteño*), Leo Brouwera (*Sonata del caminante*) oraz na bis: Antonio Lauro (*Walc wenezuelski nr 3*) i Heitora Villi-Lobosa (*Chôro No. 1*).

Szóstego dnia festiwalu podczas wieczornego koncertu odbył się trzeci etap konkursu gitarowego im. Jana Edmunda Jurkowskiego. Zaprezentowali się: **Kyuhee Park** (Joaquín Rodrigo – *Concierto de Aranjuez*), **Marcin Kuźniar** (Joaquín Rodrigo – *Concierto de Aranjuez*), **José Alejandro Córdova Hernández** (Manuel María Ponce – *Concierto del Sur*), **Daniel Egielman** (Manuel María Ponce – *Concierto del Sur*) i **Andrea De Vitis** (Joaquín Rodrigo – *Concierto de Aranjuez*).

W piątek 17 października wystąpił zespół **Alki Guitar Trio** w składzie **Hughes Kolp**, **Magali Rischette** i **Adrien Brogna**. W ich interpretacjach zabrzmiały kompozycje Ástora Piazzolli (*Fuga y misterio* w transkrypcji Sérgio Assada), George’a Gershwina (*Trois préludes* w transkrypcji Rischette), Enrique Granadosa (*Capricho español op. 39* w transkrypcji Brogna), Joaquína

Alki Guitar Trio fot. Łukasz Pudielko

Kyuhee Park fot. Łukasz Pudelko

Turiny (*La Oración del Torero* op. 34 w transkrypcji Kolpa), Isaaca Albéniza (*Triana* w transkrypcji Kolpa), Heitora Villi-Lobosa (*Tristorosa* w transkrypcji Brogny), Sérgio Assada (*The Enchanted Island*) i Kevina Callahana (druga i trzecia części dedykowanej zespołowi *Suite Seattle: Alki i Skid Row*). Na bis zabrzmiały dwa utwory Mauricio Carrilho – *Moarcirsantosiana nr 11 i 10*. W zachowaniu muzyków czuło się pewne skrępowanie, które niestety przełożyło się na wykonania podczas występu. Zespół przedstawił różnorodne, autorskie aranżacje, których niewątpliwym atutem było wykorzystanie przez Hughesa Kolpa gitary dziesięciostrunowej⁴³⁰.

Ostatniego dnia festiwalu odbył się wpierw koncert finałowy, podczas którego zaprezentowała się trójka laureatów: **Andrea De Vitis** (III nagroda) zagrał *Una Limosna por el Amor de Dios* Agustína Barrios; **Daniel Egielman** (II nagroda) wykonał *Lob der Thränen* Franciszka Schuberta w aranżacji Johanna Ka-

⁴³⁰ *Idem, Tyskie...*, s. 15.

spara Mertza, a **Kyuhee Park** (I nagroda) przedstawiła *Un Sueño en la Floresta* Agustína Barriosą i *Sonatę K. 32* Domenico Scarlattię.

Następnie wystąpił **Andrew York** ze Stanów Zjednoczonych – laureat Grammy. Ma bogate doświadczenie jako gitarzysta klasyczny i jazzowy. Naukę w tym drugim zakresie pobierał u legend jazzu: Joe Diorio i Lenny Breau⁴³¹. Wykonał cykl *Glimmerings* (*Ride, Evensong, Knowing, Glimmer, Joyn*) własnego autorstwa, *Yamour*, również własnego autorstwa, *The Mysterious Barricades* François Couperina w autorskim opracowaniu, następnie kolejny własny utwór – *Three Places* (*Skerries, Avenue of the Giants, Call*). Potem nastąpiła krótka przerwa techniczna związana z przestrojeniem instrumentu – York postanowił bowiem wykonać wybrane części z *V Suty wiolonczelowej c-moll BWV 1001* Jana Sebastiana Bacha w stroju c-moll. Zagrał *Prélude, Sarabande, Gavotte I & II* oraz *Gigue*. Następnie ponownie wykonał własne kompozycje: *Centerpeace*

Andrew York fot. Łukasz Pudelko

⁴³¹ Kinga Anna Wojciechowska, *Gitara rzędzi w Ameryce*, „Presto” 2-3 (9)/2014, s. 38.

i *Mechanism*. Na bis zabrzmiały: *Menuet z Notatnika Anny Magdaleny* Jana Sebastiana Bacha i kolejna autorska kompozycja Yorka: *Marley's Ghost*. Nawiązujące do muzyki fingerstyle utwory *Yamour* (wstawki wokalne Yorka!) czy *Mechanism* to rytmiczno-artykulacyjne majstersztyki⁴³².

Przy każdej kolejnej edycji Śląskiej Jesieni pojawiają się osoby, które gitarowe Tychy odwiedzają po raz pierwszy. Wśród ich wypowiedzi na temat festiwalu możemy przeczytać m.in.:

Atmosfera Śląskiej Jesieni Gitarowej przypomina rodzinne spotkanie. Tu artysta grający koncert otwarcie zostaje na kolejne dni. Z największymi gwiazdami można uciąć sobie pogawędkę w hotelowej windzie. Rodzinną atmosferę podkreśliła wizyta córki i syna (z żoną) twórcy festiwalu. Było magicznie⁴³³.

Jubileuszowa piętnasta edycja przyniosła jednak koniec pewnej epoki:

Na koniec [festiwalu] ze Śląską Jesienią Gitarową pożegnali się prof. Alina Gruszka, dyrektor artystyczna festiwalu, i dyrektor festiwalu Wojciech Wieczorek. Tym samym odeszli ludzie, którzy znali tę imprezę od samego początku. Alina Gruszka zaczynała Śląską Jesień Gitarową wraz z prof. Janem Edmundem Jurkowskim. Od samego początku związany był [również] z tą imprezą Wojciech Wieczorek, najpierw jako dziennikarz, jako konferansjer, potem jako dyrektor Miejskiego Centrum Kultury i dyrektor festiwalu⁴³⁴.

Co będzie dalej ze Śląską Jesienią Gitarową? O tym mam nadzieję przekonać się już za niecałe dwa lata!⁴³⁵

⁴³² W. Gurgul, *Tyskie...*, s. 15.

⁴³³ Kinga Anna Wojciechowska, *Jesienna misja niemożliwa*, „Presto” 4 (10)/2014, s. 48.

⁴³⁴ Jolanta Pierończyk, *Śląska Jesień Gitarowa w Tychach. Pożegnania. Koniec pewnej epoki*, „Tychy. Nasze miasto.pl”, <http://tychy.naszemiesto.pl/artukul/slaska-jesien-gitarowa-w-tychach-pozegnania-koniec-pewnej,2455893,artgal,t,id,tm.html>; data dostępu: 23.04.2016 r.

⁴³⁵ W. Gurgul, *Tyskie...*, s. 16.

ROZDZIAŁ II

Historia Konkursu Gitarowego im. Jana Edmunda Jurkowskiego

Pierwsze dwie edycje konkursu nosiły nazwę **Konkursu na najlepsze wykonanie koncertu gitarowego z towarzyszeniem orkiestry symfonicznej o nagrodę „Gitary Czarnych Diamentów”**. Konkursy były dwuetapowe: w pierwszym etapie należało wykonać program solowy, w drugim – koncert z orkiestrą. Ową „Gitarą Czarnych Diamentów” była rzeźbiona w węglu statuetka autorstwa Zygmunta Brachmańskiego podkreślająca przemysłową historię regionu, którą otrzymywał laureat pierwszego miejsca.

Formuła trzeciej edycji konkursu została rozszerzona do trzech etapów: w dwóch pierwszych należało wykonać repertuar solowy, zaś w trzecim – koncert z orkiestrą. Konkurs nosił wtedy już skróconą nazwę **Konkursu o nagrodę „Gitary Czarnych Diamentów”**.

Po zakończeniu trzeciej edycji konkursu jurorzy wraz z organizatorami postanowili uczcić pamięć Jana Edmunda Jurkowskiego poprzez nadanie konkursowi jego imienia. I tak, od czwartej edycji do chwili obecnej konkurs nosi nazwę **Konkursu Gitarowego im. Jana Edmunda Jurkowskiego**.

We wszystkich edycjach konkurs miał rangę międzynarodową, a wziąć w nim udział mogły osoby, które nie przekroczyły trzydziestego roku życia.

Gitara Czarnych Diamentów

II. 1. I Konkurs Gitarowy o nagrodę „Gitary Czarnych Diamentów” (1986)

Program pierwszej edycji konkursu przedstawiał się następująco:

I etap: 20-minutowy program dowolny oraz jeden z podanych utworów: Feliks Horecki – *Cztery wariacje z introdukcją i codą op. 22* lub Jan Nepomucen Bobrowicz – *Wielkie wariacje na temat opery Don Juan Mozarta op. 6*;

II etap: jeden z podanych koncertów: Joaquín Rodrigo – *Concierto de Aranjuez*, Mario Castelnuovo-Tedesco – *Concerto No. 1 op. 99*, Heitor Villa-Lobos – *Concerto* lub Mauro Giuliani – *Grand Concerto op. 30* albo *Deuxième Grand Concerto op. 36*. Konkursowe przesłuchania odbywać się będą w tym samym Domu Kultury „Górnik” przy Placu Pstrowskiego¹.

Do konkursu przystąpiło 21 gitarzystów. Jury w składzie: Józef Powroźniak (honorowy przewodniczący), Szendrey-Karper László (przewodniczący), Idelfonso Acosta, Marian Borkowski, Zenon Brzewski, Vladislav Bláha, Colin Cooper, Costas Cotsiolis, Gordon Crosskey, Ferenc Fodor, Czesław Grabowski, Jan Edmund Jurkowski, Aleksander Kowalczyk, Matanya Ophee, Jan Paterek, Joachim Pichura, Sonja Prunnbauer i Péter Tornai nagrodziło sześciu z dziesięciu finalistów. I miejsce zdobyła **Nicola Hall** z Wielkiej Brytanii, II – **József**

Jury fot. Ireneusz Kaźmierczak

¹ Marek Skocza, *Dziś początek Śląskiej Jesieni Gitarowej*, „Dziennik Zachodni” 02.10.1986 r., s. 2.

Eötvös z Węgier, III – **Tomasz Spaliński** z Polski, wyróżnienie I st. – **Jacek Dulikowski**, wyróżnienie II st. – **Krzysztof Lal**, a wyróżnienie III st. – **Krzysztof Pelech**. W finale znaleźli się także: Beata Będkowska (Polska), Antoni Gralak (Polska), Tomas Adrien Guzman (Kuba) oraz Simon Dinnigan (Wielka Brytania), który sam wycofał się z konkursu jeszcze przed rozpoczęciem finału.

Uczestnicy II etapu fot. Ireneusz Kaźmierczak

Okolicznościowy dyplom dla jurorów

József Eötvös odbiera dyplom z rąk Jana Edmunda Jurkowskiego fot. Ireneusz Kaźmierczak

Nicola Hall odbiera statuetkę Gitary Czarnych Diamentów fot. Ireneusz Kaźmierczak

Ostateczny werdykt przyjęto z ogromnym zadowoleniem. Pierwszą „Gitarę Czarnych Diamentów” wywiozła z Tych do Wielkiej Brytanii, obdarzona sporym temperamentem Nicola Hall. Z wielkim nerwem dyktując współwykonawcom własną interpretację koncertu Rodriga, pokazała, iż rysuje się przed nią ogromna i interesująca przyszłość artystyczna².

² Idem, *Bez przymiarek, od razu dobrze*, „Poradnik Muzyczny” 12/1986, s. 10.

Nicola Hall była pewną faworytką od początku, z niepohamowanym entuzjazmem publiczności nagradzającym każde jej pojawienie się³.

Nagrody ufundowali: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Dyrektor Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Tyskiej, Dyrektor KWK „Ziemowit” w Tychach, Dyrektor Fabryki Samochodów Małolitrażowych w Tychach, Rozgłośnia Polskiego Radia w Katowicach, Międzynarodowy Festiwal Gitarowy w Volos (Grecja), Międzynarodowy Festiwal Gitarowy w Esztergom (Węgry), Filharmonia Zielonogórska i Gdańskie Spotkania Gitarzystów, a także Zygmunt Brachmański.

Wśród biorących udział w konkursie znaleźli się także: Kornela Arwicz (Polska), Mirosław Franczak (Polska), Maciej Gługła (Polska), Krzysztof Nieborak (Polska), Sławomir Paszczak (Polska), Andrzej Saks (Polska), Andrzej Świerkosz (Polska), Andrzej Tomala (Polska), Franciszek Wieczorek (Polska), Andrzej Wilkus (Polska) i Piotr Zaleski (Polska).

Żywe emocje towarzyszyły także konkursowej rywalizacji. Poziom tych zmagañ był wysoki, tak, że jurorom trudno było wybrać najlepszego⁴.

W swym protokole jury odnotowało, iż „jednogłośnie oceniono, że organizatorzy osiągnęli poziom światowy” wiążąc to stwierdzenie z „nadzieją, że impreza będzie kontynuowana”. To najlepsza chyba ocena nowej tyskiej inicjatywy⁵.

³ Colin Cooper, *Silesian Guitar Autumn and the first polish International Guitar Competition*, „Classical Guitar” February 1987, s. 26.

⁴ Andrzej Głowaczewski, *Jesienne tango na sześciu strunach*, „Katolik” 26.10.1986 r., s. 8.

⁵ Marek Skocza, *Tyski festiwal godzin kontynuacji. Gitara Czarnych Diamentów dla Nicoli Hall*, „Dziennik Zachodni” 10.10.1986 r., s. 2.

II. 2. II Konkurs Gitarowy o nagrodę „Gitary Czarnych Diamentów” (1988)

Program drugiej edycji konkursu przedstawiał się następująco:

I etap: program dowolny od 15 do 20 minut oraz jeden z podanych utworów: Feliks Horecki – *Wielkie wariacje op. 16*, Mikhail Vyssotsky (Michał Wysocki) – *Wariacje g-moll na temat rosyjskiej pieśni ludowej „Koło rzeczki”* i *Wariacje a-moll na temat rosyjskiej pieśni ludowej „Wieczorem byłem na dziedzińcu”* lub Jan Nepomucen Bobrowicz – *Wielki polonez op. 24*⁶;

II etap: jeden z podanych koncertów: Joaquín Rodrigo – *Concierto de Aranjuez* lub Mauro Giuliani – *Deuxième Grand Concerto op. 36*.

Do konkursu przystąpiło 30 gitarzystów. Jury w składzie: Aleksander Kowalczyk (przewodniczący), Costas Cotsiolis (wiceprzewodniczący), Roberto Aussel, Vladislav Bláha, Colin Cooper, Ferenc Fodor, Alexander Frauchi, Jan Edmund Jurkowski, Matanya Ophee, Peter Pöffgen, Jan Paterek, Werner Pauli, Sonja Prunnbauer, Aldo Rodriguez, Maria Livia São Marcos, Jörg Sommermeyer i Maria Nowosielska (sekretarz) nagrodziło sześciu finalistów. I miejsce zdobył **George Vassilev** z Bułgarii, II – **Mitsalas Thanos** z Grecji,

Matanya Ophee, Mitsalas Thanos, George Vassiliev i Andrzej Wilkus fot. Ireneusz Kaźmierczak

⁶ *Wielki polonez op. 24* Bobrowicza został z okazji konkursu wydrukowany w magazynie „Soundboard” Spring 1988, s. 62-68.

III – **Andrzej Wilkus** z Polski, a wyróżnienia – **Jorge Luis Zamora** z Kuby, **Gerardo Pérez Capdevila** z Kuby oraz **Anastasia Bardina** z ZSRR. W finale wystąpili także: Tadeusz Spyra z Polski oraz Galina Vernigora z ZSRR. Nagrodę specjalną za najlepsze wykonanie *Valses Poéticos* Enrique Granadosa otrzymał Mirosław Franczak, a Tadeusz Spyra otrzymał nagrodę za najlepsze wykonanie utworu kompozytora polskiego (*Wielkich wariacji op. 16* Horeckiego).

[Vassiliev] zachwyił publiczność swym doskonałym, potężnym dźwiękiem, czystym i klasycznym sposobem uderzania strun, swoim uduchowieniem, swoją siłą, swoją zdolnością do oddziaływania na emocje, swoim wyczuciem klimatu⁷.

Tak zwycięzca przedstawił się tyskiej publiczności: W pierwszym dniu Śląskiej jesieni Gitarowej – 1 października skończyłem 22 lata. Mieszkam w Warnie, gdzie rozpoczynałem naukę gry na gitarze u pierwszego z moich wykładowców, Charałambijewa. Obecnie jestem studentem II roku konserwatorium w Kijowie, gdzie doskonale swoje umiejętności pod okiem Nikołaja Michajlenko⁸.

Wśród fundatorów nagród znaleźli się: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Tyskiej, Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe, Zakład Pracy Miasta w Tychach, Wydział Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Agencja Artystyczna „Silesia”, Dyrektor Artystyczny Lubelskich Spotkań Gitarowych, Rozgłośnia Polskiego Radia w Katowicach, Międzynarodowy Festiwal Gitarowy w Volos (Grecja), Międzynarodowy Festiwal Gitarowy w Esztergom (Węgry) i Filharmonia Zielonogórska, a także Zygmunt Brachmański.

Jury dysponowało nagrodami i wyróżnieniami ufundowanymi przez Ministerstwo Kultury i Sztuki, ale organizatorom przekazano jeszcze nagrody, których sponsorami są rozmaite instytucje i osoby prywatne. [Np. Mitsalas Thanos] odebrał nagrodę dla najmłodszego laureata ufundowaną przez Edwarda Pełecha, ojca najmłodszego uczestnika festiwalu przed dwoma laty⁹.

Uczestnikami konkursu byli także: Andrzej Błausz (Polska), Sergio Cantella (Włochy), Marcos Vinícius Cardoso Braga (Brazylia), Elke Hermann (NRD), Mirosław Franczak (Polska), Thomas Koch (Francja), Jan Kowalczyk (Polska),

⁷ Colin Cooper, *An Important European Festival*, „Classical Guitar” July 1989, s. 20.

⁸ Marek Skocza, Wojciech Wieczorek, *Festiwal był dla mnie lekcją*, „Biuletyn Festiwalowy” 1988, s. 2.

⁹ *Idem*, *II Śląska Jesień Gitarowa – Tychy '88 zakończona. Nagroda Czarnych Diamentów dla Georgija Wassiliewa*, „Dziennik Zachodni” 10.10.1988 r., s. 4.

Marceli Kubica (Polska), Marek Kuczyński (Polska), Janusz Marczewski (Polska), Agata Mertl (Polska), Marek Nosal (Polska), Sławomir Paszczak (Polska), Valentin Petrov (Bułgaria), Michail Radyukevich (ZSRR), Emil Saev (Bułgaria), Dariusz Schmidt (Polska), Konstantin Shatalov (ZSRR), Andrzej Tomala (Polska), Marek Ulański (Polska), Franciszek Wieczorek (Polska) i Jacek Wyszomirski (Polska).

Jeden z jurorów, Vladislav Bláha, tak ocenił poziom drugiej edycji konkursu: Poziom tegorocznego konkursu jest lepszy niż dwa lata temu. Ten ogólny poziom, bo takie zjawisko jak Nicola Hall trafia się raz na kilka lat¹⁰.

Za bardzo ważną uważa się konfrontację rozmaitych szkół gitarowych, zwłaszcza porównania na linii Wschód-Zachód. Dla wielu atrakcją jest również w tym roku wyraźnie zasygnalizowana specjalizacja tyskiej imprezy. Jest nią coraz bogatsza prezentacja słowiańskiego nurtu w muzyce gitarowej¹¹.

¹⁰ Marek Skocza, Wojciech Wieczorek, *Festiwal był dla mnie lekcją*, „Biuletyn Festiwalowy” 1988, s. 3.

¹¹ Marek Skocza, *O potrzebie kontynuacji*, „Dziennik Zachodni” 14.10.1988 r., s. 3.

II. 3. III Konkurs Gitarowy o nagrodę „Gitary Czarnych Diamentów” (1990)

Trzecia edycja konkursu została rozszerzona do trzech etapów. Jej program przedstawiał się następująco:

I etap: Wojciech Długoraj – *Villanella*, Jakub Polak – *Preludium* i *Galliarde* oraz jeden z podanych utworów: Napoléon Coste – *Souvenir du Jura* op. 44, Johann Kaspar Mertz – *Fantazja węgierska* op. 65 nr 1, Mauro Giuliani – *Grande Ouverture* op. 61 lub Fernando Sor – *Grand solo* op. 14;

II etap: Jan Edmund Jurkowski – *Esztergomia* oraz program dowolny, łączny czas do 25 minut;

III etap: jeden z podanych koncertów: Mario Castelnuovo-Tedesco – *Concerto No. 1* op. 99, Joaquín Rodrigo – *Concierto de Aranjuez* lub Czesław Grabowski – *Koncert śląski*.

Słuchając utworów obowiązkowych wciąż i wciąż, wkrótce stało się jasne, że ci uczestnicy, którzy przybyli z krajów Europy Wschodniej, mieli bardzo niewielką wiedzę dotyczącą praktyki wykonawczej renesansowej muzyki lutniowej, czy też repertuaru z początku XIX wieku. Można było usłyszeć vilanelle Długoraja grane w pełni romantycznym kolorytem, [charakterystycznym dla] walców Chopina, czy też uwerturę Giulianię graną z głupią pompatycznością rosyjskiej kapeli tanecznej. [...] Utworem obowiązkowym w drugim etapie było studium [na technikę tremolo] E. Jurkowskiego pt. *Esztergomia*. Kopie manuskryptu, wręczone uczestnikom, nie zawierały oznaczeń dynamicznych czy tempa i interesujące było usłyszeć tak wiele różnych interpretacji¹².

Do konkursu przystąpiło 21 gitarzystów. Jury w składzie: Aleksander Kowalczyk (przewodniczący), Hubert Käppel (wiceprzewodniczący), Marian Borkowski, Colin Cooper, José María Gallardo del Rey, Alina Gruszka, Nicola Hall, Matanya Ophee, Peter Paffgen, Jan Paterek, Joachim Pichura, Sonja Prunnbauer, María Isabel Siewers i Maria Nowosielska (sekretarz) nagrodziło całą siódmą finalistów. I miejsce zdobył **Alexei Zimakov** z ZSRR, II – **Waldemar Gromolak** z Polski, III ex aequo – **Edoardo Catemario** z Włoch i **Alexander Rengach** z ZSRR, wyróżnienie I st. – **Ismo Eskelinen** z Finlandii, wyróżnienie II st. – **Dimitris Regginos** z Cypru, a wyróżnienie III st. – **Marek Nosal** z Polski.

¹² Matanya Ophee, *Poland: The Tychy Festival*, „Soundboard Magazine” Winter 1991, s. 87.

Alexey Zimakov odbiera nagrody fot. z archiwum MCK w Tychach

Zarówno publiczność, jak i międzynarodowe jury było zgodne co do tego, że zwycięzcą może być tylko 20-letni Aleksiej Zimakov, urodzony w Tomsku na Syberii, studiujący w Moskwie u prof. Nikołaja Komoliatowa. *Concierto de Aranjuez* w wykonaniu Zimakowa wręcz rzucił wszystkich na kolana, wprowadził w osłupienie¹³. [...] był to jego pierwszy zagraniczny występ¹⁴.

Wśród fundatorów nagród znaleźli się: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Wojewoda Katowicki, Prezydent Miasta Tychy, Wydział Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Agencja „Silesia”, Dyrektor Artystyczny Lubelskich Spotkań Gitarowych, Agencja „New Art”, Dyrektor Artystyczny Gdańskich Spotkań Gitarzystów, firma Art Studio, Interton, Rozgłośnia Polskiego Radia w Katowicach, Festiwal Młodych Talentów w Tarnowie, a także Matanya Ophee, Peter Paffgen oraz obserwatorzy z Czelabińska i Władywostoku.

W konkursie uczestniczyli także grający w dwóch pierwszych etapach: Dariusz Domański (Polska), Ricardo González-Navarro (Kuba), Rafał Jarczewski (Polska), Vladimir Mitakov (ZSRR), Nelly Yancheva-Nedeva (Bułgaria) i Victoria Zhadko (ZSRR) oraz występujący jedynie w pierwszym etapie: Katarína Bibzová (Czechosłowacja), Marek Kuczyński (Polska), Leszek Marczak (Polska), Piotr Pałac (Polska), Galina Vernigora (ZSRR) oraz trzech z podanych gitarzystów (część osób wy-

¹³ Wojciech Wieczorek, *Owacje dla Zimakowa i organizatorów*, „Echo” 42 (1773)/1990, s. 1.

¹⁴ Tadeusz Pabisiak, *Cienie jesieni*, „Ruch Muzyczny” 26/1990, s. 2.

Alexey Zimakov fot. z archiwum MCK w Tychach

mienionych w programie konkursu nie dojechała do Tychów, lecz nie zachowały się szczegółowe informacje na ten temat; podobnie będzie w przypadku kilku kolejnych edycji konkursu) – Marco Capelli (Włochy), Mirosław Furmański (Polska), Nikolay Georgiev (Bułgaria), Antoni Gralak (Polska), Sergey Khomenko (ZSRR), Jarema Klich (Polska), Piotr Kosmowski (Polska), Georgi Dymitrov Moravsky (Bułgaria), Andrzej Sągol (Polska), Tadeusz Wirzba (Polska), Piotr Zieliński (Polska).

Jurorzy jednogłośnie stwierdzili, że poziom tej imprezy był bardzo wysoki¹⁵. Zdaniem jury konkurs stał na niezwykle wysokim poziomie artystycznym, wielu gitarzystów, którzy zjechali do Tychów, prezentowało wirtuozerską wręcz technikę¹⁶.

Doceniając zasługi zmarłego w 1989 r. inicjatora i dyrektora artystycznego I i II Śląskiej Jesieni Gitarowej, wybitnego kompozytora, pedagoga i niezwykle człowieka – docenta [Jana] Edmunda Jurkowskiego, jury postanowiło nadać konkursowi w Tychach Jego imię¹⁷. Konkurs został przez jury jednogłośnie od przyszłego roku przemianowany na Konkurs im. Edmunda Jurkowskiego. Stało się to, aby uczcić pamięć inicjatora i dobrego ducha tej imprezy¹⁸.

¹⁵ Marek Brzeźniak, *III Śląska Jesień Gitarowa. Niczym w... Los Angeles*, „Trybuna Śląska” 17.10.1990 r., s. 3.

¹⁶ W. Wieczorek, *Owacje...*, s. 8.

¹⁷ *Idem*, *Konkurs im. Edmunda Jurkowskiego*, „Biuletyn Festiwalowy” 3/1992, s. 3.

¹⁸ Peter Paffgen, *Der „Edmund Jurkowski-Wettbewerb” oder: Zum dritten Mal Festival in Tychy, „Gitarre & Laute”* 6/1990, s. 37.

II. 4. IV Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (1992)

Program czwartej edycji konkursu przedstawiał się następująco:

I etap: Domenico Scarlatti – dowolna *Sonata*, Giulio Regondi – jedna z pięciu *Etiud* do wyboru (numery 1, 4, 6, 8 i 10) oraz jeden podanych utworów: Jan Nepomucen Bobrowicz – *Grandes variations sur un due de l'opera Don Juan op. 6*, Fernando Sor – *Fantazja op. 12* lub Johann Kaspar Mertz – *Elegie*;

II etap: Aleksander Tansman – *Mazurek* oraz program dowolny, łączny czas do 25 minut;

III etap: jeden z podanych koncertów: Mauro Giuliani – *Grand Concerto op. 30* (wersja skrócona), *Deuxième Grand Concerto op. 36* lub *Troisième Grand Concerto op. 70*.

Podczas konferencji prasowej zdumieni dziennikarze wysłuchali całkowicie odmiennych opinii o repertuarze konkursu. Jeden juror zarzucał mu konserwatyzm – młodzi gitarzyści sięgają jego zdaniem stale po te same utwory, zamiast rozszerzać repertuar o transkrypcje gitarowe kompozycji pisanych w oryginale na inny instrument. Drugi występował znów przeciw transkrypcjom. Trzeci radził sięgać do muzyki współczesnej. Zagraniczni jurorzy namawiali Polaków,

Jury fot. z archiwum MCK w Tychach

aby ci z kolei nakłaniali Pendereckiego i Lutosławskiego do pisania na gitarę, tak jakby rzeczywiście można tu coś było osiągnąć perswazją¹⁹.

Do konkursu przystąpiło 20 gitarzystów. Jury w składzie: Aleksander Kowalczyk (przewodniczący), Tadashi Saski (wiceprzewodniczący), Colin Cooper, José María Gallardo del Rey, Alina Gruszka, Jerzy Nalepka, Matanya Ophee, Peter Päffgen, Jan Paterek, Joachim Pichura, Griselda Ponce de León, David Tanenbaum, Piotr Zaleski i Maria Nowosielska (sekretarz) nagrodziło piątkę z szóstki finalistów. I miejsca nie przyznano, II zdobył **Marko Kampman** z Finlandii, III – **Jakub Niedoborek** z Polski, wyróżnienie I st. – **Ari Makinen** z Finlandii, wyróżnienie II st. – **Andrzej Otremba** z Polski, a wyróżnienie III st. – **Sławomir Machała** z Polski. Nagrodę za najlepsze wykonanie *Mazurka* Aleksandra Tansmana otrzymał Jakub Niedoborek. Z udziału w finale wycofał się Dariusz Domański z Polski.

Nie było wykonawców tego kalibru, co Nicola Hall, George Vassilev czy Alexey Zimakov, poprzedni zwycięzcy, i wielkim smutkiem był fakt, że jury zdecydowało się nie przyznać pierwszej nagrody. Naturalnie, nie była to zbyt dobrze odebrana decyzja²⁰.

Laureaci konkursu fot. z archiwum MCK w Tychach

¹⁹ Marek Brzeźniak, *Mazurek na gitarę*, „Trybuna Śląska” 23.10.1992 r., s. 6.

²⁰ Colin Cooper, *Not a Vintage Year*, „Classical Guitar” May 1993, s. 36.

Wśród fundatorów nagród znaleźli się: Urząd Wojewódzki w Katowicach, Sejmik Samorządowy Województwa Katowickiego, Urząd Miejski w Tychach, Rokkoman Inc. (Japonia), Kohno Guitar (Japonia), Interton, Agencja „Silesia”, Dyrektor Artystyczny Lubelskich Spotkań Gitarowych, Dyrektor Artystyczny Gdańskich Spotkań Gitarzystów, Dyrektor Artystyczny Międzynarodowego Festiwalu Gitarowego z Żorach, Rozgłośnia Polskiego Radia w Katowicach, firma Luthier i Filharmonia Zielonogórska, a także Tadashi Sasaki i Stanisław Mazuś.

Tychy były głównym sponsorem festiwalu. Co prawda najważniejszą nagrodę fundował wojewoda, ale dokładnie tyle samo wynosiła suma trzech wyróżnień ufundowanych przez prezydenta miasta²¹.

W konkursie uczestniczyli także grający w dwóch pierwszych etapach: Albin Brzeziński (Polska), Bartłomiej Helwing (Polska), Karol Jurczyk (Polska), Adam Matysek (Polska), Susan McDonald (USA) i Adam Mikulski (Polska) oraz występujący jedynie w pierwszym etapie: Alexandr Berezhnoy (Rosja), Marie-Madeleine Doherty (Francja), Michał Płotka (Polska), Tatiana Stachak (Polska), Alexandre Stroev (Rosja), Anna Tasiemska (Polska), Katarína Wiczoreková (Czechosłowacja) i Tadeusz Wirzba (Polska).

Na tegoroczny konkurs, do którego zgłosiły się 52 osoby a organizatorzy dopuścili 40, stało się ledwie 20 [...]; znaczna część zapowiadzianych uprzednio konkursowiczów i obserwatorów zawiodła i w ogóle nie dojechała. Powody mogły być dwa. Gruzini mówili o trudnościach w przekroczeniu granicy. Natomiast Rosjanie z Woroneża stwierdzili, że według nich główną przyczynę absencji stanowił brak pieniędzy²².

Jurorzy ocenili festiwal i konkurs dość wysoko. Jednak mieli swoje zastrzeżenia. Najsurowiej tegoroczny konkurs ocenił redaktor angielskiego czasopiśma „Classical Guitar” – Colin Cooper: – To chyba jakiś zły rok. Nie chcę krytykować wykonawców, ale poprzeczka na początku konkursów była ustawiona tak wysoko, że teraz trudno jej osiągnąć²³.

²¹ Marek Brzeźniak, *Kolorowi ludzie i gitary*, „Echo” 42 (1877)/1992, s. 5.

²² *Ibidem*.

²³ Bogumiła Mika, *Najtrudniejszy trzeci etap*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” nr 241 (13.10.1992 r.), s. 2.

II. 5. V Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (1994)

Program piątej edycji konkursu przedstawiał się następująco:

I etap: Heitor Villa-Lobos – jedna z czterech *Etiud* do wyboru (numery 2, 4, 7 i 10) oraz jeden z dwóch podanych utworów: Feliks Horecki – *Cztery wariacje z introdukcją i codą op. 22* lub Mauro Giuliani – *Wariacje na temat „Les Folies d’Espagne” op. 45*;

II etap: John Dowland – jedna z dwóch *Fantazji* do wyboru (P. 1 lub P. 6), Jerzy Bauer – *Improwizacja jubileuszowa Aretuzy* oraz program dowolny, łączny czas prezentacji do 25 minut;

III etap: jeden z podanych koncertów: Mauro Giuliani – *Grand Concerto op. 30* (wersja skrócona), Mario Castelnuovo-Tedesco – *Quintette op. 143* lub Joaquín Rodrigo – *Fantasía para un gentilhombre*.

Do konkursu przystąpiło 35 gitarzystów. Jury w składzie: Jan Paterek (przewodniczący), Tadashi Saski (wiceprzewodniczący), Marian Borkowski, Colin Cooper, Vania Delmonaco, Roland Dyens, Alina Gruszka, Dieter Kreidler, Jerzy Nalepka, Matanya Ophee, Peter Paffgen, Joachim Pichura, Piotr Zaleski, Marcin Zalewski i Maria Nowosielska (sekretarz) nagrodziło całą szóstkę finalistów. I miejsce zdobył **Marcin Siatkowski** z Polski, II – **Roman Viazovski** z Ukra-

Ceremonia rozdania nagród fot. Ireneusz Kaźmierczak

iny, III ex aequo – **Piotr Tomaszewski** (Polska) i **Tomonori Arai** (Japonia), wyróżnienia – **Marcin Majerczyk** (Polska) i **Nangialai Nashira** (Afganistan).

Jak zwykle trudno było wytypować zwycięzcę, ponieważ poziom konkursu był wyraźnie lepszy niż w latach ubiegłych. Po przesłuchaniach w pierwszym etapie, żaden z jurorów nie był w stanie wytypować ostatecznego zwycięzcy. Utworzyła się czołówka, która później zgarnęła nagrody oraz obszerne „pole” bardzo dobrze wykształconych gitarzystów²⁴.

Podobno już 8 lat temu amerykański muzykolog i wydawca Matanya Ophee przepowiedział: – Piąty konkurs wygra Polak. Tak też się stało. Zwycięstwo Siatkowskiego jest tym cenniejsze, że tegoroczny konkurs stał na bardzo wysokim artystycznym i technicznym poziomie²⁵.

Nagrody ufundowali: Austriacki Konsulat Generalny w Krakowie, Urząd Wojewódzki w Katowicach, Sejmik Samorządowy Województwa Katowickiego, Prezydent Miasta Tychy, Rokkoman Inc. (Japonia), Kohno Guitar (Japonia), Interton, Śląska Orkiestra Kameralna, Biuro Organizacyjne Międzynarodowego Festiwalu Gitarowego – Żory '95, Dyrektor Artystyczny Lubelskich Spotkań Gitarowych, Dyrektor Artystyczny Gdańskich Spotkań Gitarzystów, Radio Katowice, Międzynarodowy Festiwal Gitarowy w Esztergom (Węgry), jak również Zygmunt Brachmański, Colin Cooper, Czesław Drożdżewicz i Tadasashi Sasaki.

W konkursie uczestniczyli także grający w dwóch pierwszych etapach: Marcin Dylla (Polska), Łukasz Kansy (Polska), Adam Matysek (Polska), Michał Pindakiewicz (Polska), Richard Poulin (Kanada) i Tomasz Pudiński (Polska) oraz występujący jedynie w pierwszym etapie: Andrzej Otremba (Polska), Jacek Świtacz (Polska), Tomasz Zawierucha (Polska), a także dziewiętnastu z podanych gitarzystów – Kamil Bartnik (Polska), Katarzyna Bonatowska (Polska), Paweł Bryk (Polska), Albin Brzeziński (Polska), Artur Cichosz (Polska), Bernd Geisler (Niemcy), Andrea Gémes (Węgry), Tomasz Gertchen (Polska), Paweł Gogler (Polska), Dorota Hryniewicz (Polska), František Jiroš (Czechy), Dimiter Kaltchev (Bułgaria), Pavel Magdik (Czechy), Janusz Marczewski (Polska), Sándor Mester (Węgry), Adam Mikulski (Polska), Artur Nagrodzki (Polska),

²⁴ Peter Paffgen, *Tychy 1994*, „Gitarre & Laute” 1/1995, s. 24.

²⁵ Bogumiła Mika, *Piąty, czyli najlepszy*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 10.10.1994 r., s. 2.

Przemysław Niżnik (Polska), Krzysztof Nowak (Polska), Cecilia Oroszi (Węgry), Thomas Papenfuss (Niemcy), Milen Parachekovov (Bułgaria), Dávid Pavlovits (Węgry), Adrian Piekarski (Polska), Grzegorz Szymiec (Polska), Gábor Tokodi (Węgry), Piotr Tomaszewski (Polska), Tadeusz Wirzba (Polska) i Monika Zębaty (Polska).

Piękny był, z pewnością, poziom tego konkursu w Tychach, zaś jury miało z pewnością trudny wybór wobec różnorodnych zalet uczestników²⁶.

Przewodniczący jury konkursu, prof. Jan Paterek, tak wypowiedział się o tym festiwalu: Jest to festiwal najwyższej światowej klasy [...]. Dzięki niemu możemy porównać nasz postęp z gitarystyką światową. Dzięki obecności tutaj wybitnych autorytetów i my jesteśmy coraz mocniejsi²⁷.

²⁶ Danielle Ribouillault, *Tychy: l'automne polonais de la guitare*, „Les Cahiers de la Guitare”, 2 (54)/1995, s. 19.

²⁷ [drd], *Ekstraklasa i juniorzy!*, „Szt. Mł.” 03.10.1994 r.

II. 6. VI Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (1996)

Program obowiązkowy szóstej edycji konkursu przedstawiał się następująco:

I etap: Domenico Scarlatti – dwie wybrane *Sonaty* oraz Francisco Tárrega – *Estudio brillante de Alard*;

II etap: Jerzy Bauer – *Variations by means of BACHCABACHAB*, Fernando Sor – jedna z czterech podanych *Fantazji* (opp. 46, 52, 58 i 59) oraz program dowolny, łączny czas do 25 minut;

III etap: jeden z podanych koncertów: Mario Castelnuovo-Tedesco – *Concerto No. 1 op. 99*, Heitor Villa-Lobos – *Concerto* lub Edward Bogusławski – *Concerto per chitarra e orchestra*.

Do konkursu przystąpiło 23 gitarzystów. Jury w składzie: Jerzy Nalepka (przewodniczący), Tadashi Saski (wiceprzewodniczący), Colin Cooper, József Eötvös, Alina Gruszka, Aleksander Kowalczyk, Matanya Ophee, Jan Patarek, Peter Paffgen, Joachim Pichura, Piotr Zaleski, Marcin Zalewski i Maria Zowczak-Nowosielska (sekretarz) nagrodziło całą szóstkę finalistów. I miejsce zdobył **Marcin Dylla** z Polski, II – **Andrzej Otremba** z Polski, III ex aequo – **Michał Nagy** z Polski, **Robert Horna** z Polski i **Nangialai Nashir** z Afganistanu, a wyróżnienie – **Adam Mikulski** z Polski.

Jury fot. Ireneusz Kaźmierczak

Marcin Dylla jest drugim, po Marcinie Siatkowskim, Polakiem, który wygrał tyski konkurs. Startował już w poprzednim, dwa lata temu, ale wtedy za półminutowe przekroczenie limitu czasu w drugim etapie, został zdyskwalifikowany. Nie poddał się²⁸.

Wśród fundatorów nagród znaleźli się: Wojewoda Katowicki, Sejmik Samorządowy Województwa Katowickiego, Prezydent Miasta Tychy, Rokkoman Inc. (Japonia), Kohno Guitar (Japonia), Interton, Dyrektor Filharmonii Śląskiej, Śląska Orkiestra Kameralna, Dyrektor Filharmonii w Częstochowie, Międzynarodowy Festiwal Gitarowy w Esztergom (Węgry), Międzynarodowy Festiwal Gitarowy w Żorach, Lubelskie Spotkania Gitarzystów, Nieustający Festiwal Gitarowy w Lublinie, Festiwal Zespołów Kameralnych w Przemyślu, Ogólnopolska Sesja Gitarystki Polskiej w Łodzi, Polskie Radio w Katowicach, a także Colin Cooper, Roland Dyens, Jan Paterek, Tadashi Sasaki oraz Piotr Zaleski.

Zagraniczni jurorzy, którzy przyjeżdżają na śląską imprezę twierdzą, że konkurs w Tychach jest jednym z najtrudniejszych w świecie i wymaga od startujących sporych umiejętności²⁹.

Marcin Dylla fot. Ireneusz Kaźmierczak

²⁸ Marek Skocza, *Gitary koncertowe*, „Dziennik Zachodni” 14.10.1996 r., 5.

²⁹ Wojciech Wieczorek, *Śląska Jesień Gitarowa '96*, „Auto-Klub” 8 (40)/grudzień 1996, s. 18.

W konkursie uczestniczyli także grający w dwóch pierwszych etapach: Adam Matysek (Polska), Marek Mikulski (Polska), Cecilia Oroszi (Węgry), Łukasz Pietrzak (Polska), Dimitris Regginos (Cypr), Jan Shryhan (Białoruś) i Csaba Szabó (Węgry) oraz występujący jedynie w pierwszym etapie: Krzysztof Cyran (Polska), Michał Pindakiewicz (Polska), Jacek Świtacz (Polska), a także siedmiu z podanych gitarzystów – Pavel Belsky (Białoruś), Andrea Gémes (Węgry), Bartłomiej Helwing (Polska), Łukasz Kansy (Polska), Bożena Mazur (Polska/Dania), Jura Merkulov (Białoruś), Tomasz Pudliński (Polska), Agnieszka Wilkus (Polska), Tadeusz Wirzba (Polska), Monika Zębaty (Polska) i Maciej Ziemiński (Polska).

Poziom tegorocznego konkursu był dobry. Tym bardziej cieszy zwycięstwo Polaka³⁰.

³⁰ Bogumiła Mika, *VI Śląska Jesień Gitarowa*, „Ruch Muzyczny” 25/1996, s. 17.

II. 7. VII Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (1998)

Podczas siódmej edycji konkursu program obowiązkowy przedstawiał się następująco:

I etap: jeden z dwóch utworów do wyboru: Mauro Giuliani – *Gran Sonata Eroica op. 150* lub Fernando Sor – *Grand Solo op. 14*;

II etap: Aleksander Tansman – *Hommage à Chopin* oraz program dowolny, łączny czas 20-25 minut;

III etap: jeden z podanych koncertów: Mario Castelnuovo-Tedesco – *Concerto No. 1 op. 99*, Heitor Villa-Lobos – *Concerto* lub Joaquín Rodrigo – *Concierto de Aranjuez*.

W konkursie wzięło udział 32 uczestników. Jury w składzie: Jerzy Nalepka (przewodniczący), Tadashi Sasaki (wiceprzewodniczący), Ryszard Balauszek, Colin Cooper, József Eötvös, Alina Gruszka, Matanya Ophee, Wanda Palacz, Jan Paterek, Peter Paffgen, Joachim Pichura, Pavel Steidl, Piotr Zaleski i Maria Zowczak-Nowosielska (sekretarz) nagrodziło czwórkę z piętki finalistów. I miejsce zdobył **Jan Skryhan** z Białorusi, II – **Waldemar Gromolak** z Polski, III – **Alexander Rengach** z Ukrainy, a wyróżnienie otrzymał **Roman Viazovski** z Ukrainy. W finale występowała także Anna Pietrzak z Polski. Waldemar Gromolak otrzymał także nagrodę za najlepsze wykonanie *Hommage à Chopin* Aleksandra Tansmana.

Tadashi Sasaki wręcza nagrodę Janowi Skryhanowi fot. Ireneusz Kaźmierczak

Zwycięzcą konkursu został 19-letni Białorusin, Jan Skryhan. W dosyć wyrównanej stawce wyróżniał się bardzo silnym (mimo słabego instrumentu), czystym dźwiękiem, ciekawą interpretacją i dużą precyzją gry³¹. Nagroda spadła mu jak z nieba, ponieważ wybierając się na festiwal miał pieniądze na bilety tylko w jedną stronę³².

Przyznano także specjalną nagrodę fair play dla Ekwadorczyka **Luisa Andrésa Camposa Yépeza**, który pomógł Janowi Skryhanowi przed trzecim etapem. Białoruski gitarzysta wspomina: Gdy gram, bardzo pocą mi się palce i ten pot później przechodzi na struny, czyniąc je znacznie mniej dźwięcznymi. Dwa pierwsze etapy konkursu doprowadziły moje struny do takiego właśnie fatalnego stanu, a nie miałem zapasowego kompletu. I nie wiem co by było, gdyby nie kolega z Ekwadoru, Luis Andrés Campos Yépez, który po próbie przed trzecim etapem podszedł i stwierdził, że moja gitara brzmiała najgorzej ze wszystkich finalistów. A potem wyjął swój komplet strun i po prostu mi podarował³³.

Wśród fundatorów nagród znaleźli się: Wojewoda Katowicki, Rokkoman Inc. (Japonia), Kohno Guitar (Japonia), Interton, Dyrektor Filharmonii Śląskiej, Prywatne Biuro Koncertowe „Modran”, Agencja „Silesia”, Międzynaro-

³¹ Regina Gowarzewska-Grissgraber, *Tyskie gitarowe granie*, „Ruch Muzyczny” 23/1988, s. 25.

³² Jacek Albiński, *Dzięki gitarze wróć do domu...*, „Fiat Wokół Nas” nr 17 (grudzień 1998), s. 48.

³³ Jan Skryhan, *Wygrałem powrót do domu*, rozmowę przeprowadził Wojciech Wieczorek, „Tyski Magazyn Kulturalny” 4 (7)/1998, s. 12.

Jury konkursu fot. z archiwum MCK w Tychach

dowy Festiwal Gitarowy w Esztergom (Węgry), Festiwal w Lyonie (Francja), Międzynarodowy Festiwal Gitarowy w Żorach, Polskie Radio w Katowicach, a także Jerzy Nalepka, Jan Paterek, Janusz Popławski i Pavel Steidl.

W konkursie uczestniczyli także grający w dwóch pierwszych etapach: Luis Andrés Campos Yépez (Ekwador), András Csáki (Węgry), Cecilia Orozsi (Węgry), Łukasz Pietrzak (Polska), Michał Pindakiewicz (Polska), Ester Poli (Włochy), Antal Pusztai (Węgry) oraz występujący jedynie w pierwszym etapie: Thimios Atzakas (Grecja), Adam Giska (Polska), Kacha Metrevelli (Gruzja), Marcin Olak (Polska) oraz szesnastu z podanych gitarzystów: Ewa Aichmiller (Polska), Magdalena Bargielska (Polska), Magdalena Biała (Polska), Krzysztof Gerus (Polska), Damian Kłeczek (Polska), Grzegorz Krawiec (Polska), Maciej Krupa (Polska), Damian Kurniewicz (Polska), Wiesław Kuśnierzak (Polska), Jarosław Wiśniewski (Polska), Paweł Wlazło (Polska), Monika Zębaty (Polska), Maciej Ziemiński (Polska), Paul Belsky (Białoruś), Jura Merkulov (Białoruś), Eva Kavuljaková (Słowacja), Peter Remeník (Słowacja), Tibor Pétery (Węgry), Veronika Ravasz (Węgry), Alexei Belousov (Ukraina) i Oleg Boyko (Ukraina).

Szczególnie cieszą sukcesy polskich gitarzystów. Zaprezentowali się oni w konkursie bardzo dobrze, czego dowodem była dwójka finalistów³⁴.

³⁴ Dariusz Domański, *Śląska Jesień Gitarowa. Tychy '98*, „Świat Gitary” 6 (12)/1998, s. 15.

II. 8. VIII Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2000)

W ósmej edycji konkursu program konkursowy przedstawiał się następująco:

I etap: Francis Kleynjans – *Sept Études de Concert op. 20* (jedna etiuda do wyboru) oraz Fernando Sor – *Introdukcja i wariacje na temat Mozarta op. 9* lub Mauro Giuliani – *Variazioni su un tema di Händel op. 107*;

II etap: Bartłomiej Budzyński – *Capriccio* oraz jedna z podanych sonat: Leo Brouwer – *Sonata*, Mario Castelnuovo-Tedesco – *Sonata „Omaggio a Boccherini” op. 77*, Alberto Ginastera – *Sonata op. 47*, Antonio José – *Sonata*, Manuel María Ponce – *Sonata III*, Joaquín Rodrigo – *Sonata giocosa*, Fernando Sor – *Grand Sonata op. 22* lub Joaquín Turina – *Sonata op. 61*;

III etap: jeden z dwóch podanych koncertów: Joaquín Rodrigo – *Concierto de Aranjuez* lub *Fantasía para un gentilhombre*.

Laureaci fot. z archiwum MCK w Tychach

W drugim etapie [czekało uczestników] wykonanie utworu zwycięzcy IV Ogólnopolskiego Konkursu Kompozycji na Gitarę Klasyczną, który odbył się w Tychach w minionym roku. Jest to *Capriccio* Bartłomieja Budzyńskiego³⁵.

Do konkursu przystąpiło 19 osób. Jury w składzie: Joachim Pichura (przewodniczący), Tadashi Sasaki (wiceprzewodniczący), Colin Cooper, József

³⁵ Jolanta Pierończyk, *Konkurs na gitarę*, „Dziennik Zachodni” 11.10.2000 r., s. 8.

Jury fot. z archiwum MCK w Tychach

Jury fot. z archiwum MCK w Tychach

Eötvös, Alina Gruszka, Eduardo Isaac, Piotr Lachert, Jerzy Nalepka, Peter Päfgen, Danielle Ribouillault, Piotr Zaleski, Marcin Zalewski i Maria Zowczak-Nowosielska (sekretarz) uhonorowało wszystkich czterech finalistów. I miejsca nie przyznano, II ex aequo zdobył **Otto Tolonen** z Finlandii, **Grzegorz Krawiec** z Polski i **Michalis Kontaxakis** z Grecji, a III – **Luis Andrés Campos**

Yépez z Ekwadoru. Otto Tolonen otrzymał także specjalną nagrodę za najlepsze wykonanie utworu polskiego kompozytora (gitara koncertowa [Manuel Norman Rodriguez Junior] wartości 3 tys. dolarów)³⁶.

Wśród fundatorów nagród znaleźli się: Rokkoman Inc. (Japonia), Kohno Guitar (Japonia), Interton, firma Music-Dealer z Lublina, Prywatne Biuro Koncertowe „Modran”, Agencja „Silesia”, Dyrektor Filharmonii Sudeckiej Józef Wiłkomirski, Międzynarodowy Festiwal Gitarowy w Esztergom (Węgry) i Międzynarodowy Festiwal Gitarowy w Villeurbanne (Francja).

W konkursie uczestniczyli także grający w dwóch pierwszych etapach: Magdalena Biała (Polska), Dominika Białostocka (Polska), Eva Kavuljaková (Słowacja), Natalia Lipnitskaya (Białoruś), Ulyana Machneva (Ukraina), Dmitry Nilov (Rosja) i Grzegorz Skiba (Polska) oraz występujący jedynie w pierwszym etapie: Igor Cherednikov (Rosja), Dominik Tomasiak (Polska), Zuzana Zvonárová (Słowacja), a także pięciu z podanych gitarzystów: Anna Belopolskaya (Ukraina), Timur Ivannikov (Ukraina), Elena Oleynikova (Ukraina) i Anton Chuvilo (Ukraina), Kamil Bartnik (Polska), Łukasz Kansy (Polska), Paul Belsky (Białoruś), Yury Merkulov (Białoruś) i Alexander Skalsky (Białoruś).

Zakończył się w Tychach Konkurs im. Jana Edmunda Jurkowskiego. Niestety, zbiegł się w inną imprezę gitarową w USA, która podzieliła gitarzystów. Wielu młodych artystów wybrało Stany Zjednoczone. W efekcie, do tyskiego konkursu przystąpiło tylko 19 osób. Nie było wśród nich szczególnej osobowości. Prezentowali poziom wysoki, dość wyrównany. Znalazło to odbicie w werdykcie jury, które postanowiło w tym roku pierwszej nagrody nie przyznawać³⁷.

³⁶ Marek Skocza, *Jesień z gitarą*, „Dziennik Zachodni” 05.10.2000 r., s. 11.

³⁷ Jolanta Pierończyk, *Rozstanie z gitarą*, „Dziennik Zachodni” 17.10.2000 r., s. 7.

II. 9. IX Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2002)

Obowiązkowy program dziewiątej edycji konkursu przedstawiał się następująco:

I etap: Michel Giuliani – *Rondoletto op. 4* oraz program dowolny, łączny czas 10-12 minut;

II etap: Zdzisław Szostak – *Improvisation and Dance* oraz program dowolny, łączny czas 22-25 minut

III etap: jeden z podanych koncertów: Mauro Giuliani – *Grand Concerto op. 30*, Heitor Villa-Lobos – *Concerto*, Mario Castelnuovo-Tedesco – *Concerto No. 1 op. 99* lub Joaquín Rodrigo – *Fantasia para un gentilhombre*.

Szczególnie cenne dla promocji polskiej twórczości na świecie jest umieszczenie w programie konkursu polskiej kompozycji na gitarę. W drugim etapie obok programu dowolnego wykonywano utwór *Improvisation and Dance* Zdzisława Szostaka – zwycięzcy V Ogólnopolskiego Konkursu Kompozycji na Gitarę Klasyczną. Ta piękna kompozycja z pewnością pozostanie w programie zagranicznych wirtuozów, uczestników konkursu³⁸.

Do konkursu przystąpiło, podobnie jak przed dwoma laty, 19 osób. Decyzją jury w składzie: Joachim Pichura (przewodniczący), Costas Cotsiolis, John Wil-

Jérémy Jouve odbiera nagrody fot. Łukasz Pudelko

³⁸ Janusz Popławski, *Śląska Jesień Gitarowa*, „Świat Gitary” 6 (36)/2002, s. 58.

liam Duarte, József Eötvös, Alina Gruszka, Jaroslav Kormunda, Piotr Lachert, Martin Mysliveček, Danielle Ribouillault, Jan Paterek, Ichiro Suzuki, Piotr Zaleski, Peter Paffgen i Maria Zowczak-Nowosielska (sekretarz) uhonorowano wszystkich trzech finalistów. I miejsce zdobył **Jérémy Jouve** z Francji, II ex aequo – **Anna Pietrzak** z Polski oraz **Otto Tolonen** z Finlandii, III nie przyznano.

[Jouve otrzymał] gitarę koncertową Manuel Rodríguez Norman ufundowaną przez Interton z Gdyni (za najlepsze wykonanie polskiej kompozycji *Improvisation and Dance*)³⁹.

Wśród fundatorów nagród znaleźli się: Marszałek Województwa Śląskiego, lutnik Zbigniew Gnatek, Prezydent Miasta Tychy, Interton, Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia”, a także Costas Cotsiolis, Jaroslav Kormunda, Martin Mysliveček, Janusz Popławski i Sławomir Żukowski.

[Uczestnicy walczyli] o wspaniałą gitarę koncertową wartą ok. 5 tys. dolarów, wykonaną przez mieszkającego w Australii słynnego lutnika polskiego pochodzenia Zbigniewa Gnatkę⁴⁰.

W konkursie uczestniczyli także grający w dwóch pierwszych etapach: Boris Belsky (Ukraina), Piotr Bober (Polska), Eva Kavuljaková (Słowacja), Anna Mnich (Polska), Grzegorz Skiba (Polska), Marcin Wądołowski (Polska) i Paweł Wlazło (Polska) oraz występujący jedynie w pierwszym etapie: Magdalena Jenda-Kujawa (Polska), Yuliya Lonskaya (Białoruś), Bennet Okholm (Dania), a także sześciu z podanych gitarzystów: Magdalena Bargielska (Polska), Łukasz Dobrowolski (Polska), Olga Gnyezdilova (Ukraina), Kamila Hawrylak (Polska), Justyna Janiczak (Polska), Kimmo Rahunen (Finlandia), Matti Saarinen (Finlandia), Andrei Shipunov (Ukraina) i Tomasz Tukajski (Polska).

[Podczas drugiego etapu] gitarzyści występowali od rana. Jako pierwsza zagrała Anna Pietrzak z Wrocławia. Z sali koncertowej po przesłuchaniu wyszła zadowolona. – Na festiwalu [w Tychach] była już kilka razy. Przyjeżdżam tu, bo nigdzie indziej nie można posłuchać tylu gwiazd – mówi⁴¹.

Konkurs był w 2002 roku nieco spokojniejszy, niż w latach poprzednich. Zgłosiło się 25 kandydatów, pojawiło się 19. Poziom był wybitny⁴².

³⁹ *Ibidem*, s. 57.

⁴⁰ Marcin Sitko, *Szept gitar*, „Dziennik Zachodni w Tychach”, 11.10.2002 r., s. 4.

⁴¹ Marcin Mońka, *Przyjacielska Gitara*, „Gazeta Wyborcza. Dodatek Katowicki” 09.10.2002 r., s. 7.

⁴² Peter Paffgen, *Tychy 2002*, „Gitarre & Laute” 1/2004, s. 63.

II. 10. X Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2004)

Program konkursowy dziesiątej edycji konkursu przedstawiał się następująco:

I etap: Dionisio Aguado – jedno z trzech *Rond* z opusu 2 lub *Fantazja op. 19* Luigiego Legnaniego;

II etap: jedna z podanych sonat: Leo Brouwer – *Sonata*, Mario Castelnuovo-Tedesco – *Sonata „Omaggio a Boccherini” op. 77*, Alberto Ginastera – *Sonata op. 47*, Antonio José – *Sonata*, Niccolò Paganini – *Grande Sonate op. 39*, Manuel María Ponce – *Sonata III*, *Sonata clásica* i *Sonata romántica*, Joaquín Rodrigo – *Sonata giocosa* oraz program dowolny, łączny czas 30 minut;

III etap: jeden z podanych koncertów: Mauro Giuliani – *Grand Concerto op. 30*, *Deuxième Grand Concerto op. 36* lub *Troisième Grand Concerto op. 70*.

Dziwiesięciu uczestników zostało wybranych do udziału w drugim etapie; z dużego wyboru sonat wybrali głównie [*Sonatę*] Brouwera, nie rzadziej Ginastera, lecz bardzo rzadko inne. To pokazuje gitarową modę⁴³.

Do konkursu przystąpiło 13 osób. Decyzją jury w składzie: Joachim Pichura (przewodniczący), Theodore Antoniou, Daniel Boring, Colin Cooper, Costas

Laureaci fot. z archiwum MCK w Tychach

⁴³ Colin Cooper, *Silesian Guitar Autumn 2004*, „Classical Guitar” August 2005, s. 39.

Cotsiolis, Alfred Eickholt, Michael Macmeeken, Jerzy Nalepka, Peter Päßgen, Ichiro Suzuki, Piotr Zaleski i Maria Zowczak-Nowosielska (sekretarz) uhonorowano trzech z pięciu finalistów. I miejsce zdobył **András Csáki** z Węgier, II – **Stan Zamfirescu** z Rumunii, a III – **Dawid Bonk** z Polski. Dyplomy finalistów otrzymali Aliéksey Vianna (Brazylia) oraz Michał Bąk (Polska).

Najefekowniej w interpretacji koncertu wypadł Węgier András Csáki, który zagrał go dynamicznie, z werwą i bez kompleksów wobec orkiestry. Największą sensacją była wpadka dotychczasowego faworyta z Brazylii Aliékseya Vianny, który jak słyszeliśmy do koncertu był po prostu nieprzygotowany⁴⁴.

Wśród fundatorów nagród znaleźli się: Marszałek Województwa Śląskiego, Prezydent Miasta Tychy, Interton, Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia”, Międzynarodowy Festiwal Gitarowy w Esztergom (Węgry), Stowarzyszenie „Guitares en Vignes”, a także Colin Cooper, Jerzy Nalepka, Kazimierz Szczebel, Franciszek Wiczorek i Sławomir Żukowski.

W konkursie uczestniczyli także grający w dwóch pierwszych etapach: Anna Batluk (Rosja), Pavel Klyushin (Rosja) i Jakub Lubina (Polska) oraz wy-

András Csáki fot. z archiwum MCK w Tychach

⁴⁴ Zbigniew Dubiella, *Śląska Jesień Gitarowa, pomost do współczesnej Europy*, „Świat Gitary” 6 (48)/2004, s. 60.

Dawid Bonk i Marek Moś fot. z archiwum MCK w Tychach

stępujący jedynie w pierwszym etapie: Shin Hee-Deuk (Korea Południowa), Eva Kavuljaková (Słowacja), Piotr Kudelka (Polska), Paweł Kuźma (Polska) i Hanna Włodarczyk (Polska).

Bywało, że ilość uczestników w poprzednich konkursach była większa, ale w tym roku nie odczuwało się regresu, i to z dwóch powodów. Po pierwsze poziom artystyczny był więcej niż zadowalający, a programy jakie prezentowali młodzi artyści były tak bogate, iż dla obserwatorów czas konkursu był wypełniony aż nadto⁴⁵.

⁴⁵ *Ibidem*, s. 59.

II. 11. XI Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2006)

Program obowiązkowy jedenastej edycji konkursu przedstawiał się następująco:

I etap: Jan Sebastian Bach – preludium z dowolnie wybranej suity wiolonczelowej oraz Johann Kaspar Mertz – dwa dowolnie wybrane utwory z cyklu *Bardenklänge op. 13*;

II etap: Marek Pasieczny – *Homenaje a Manuel de Falla* oraz program dowolny, łączny czas 30 minut;

III etap: jeden z podanych koncertów: Mauro Giuliani – *Grand Concerto op. 30*, Mario Castelnuovo-Tedesco – *Concerto No. 1 op. 99*, Manuel María Ponce – *Concierto del Sur*, lub Joaquín Rodrigo – *Concierto de Aranjuez* i *Fantasia para un gentilhombre*.

Homenaje a Manuel de Falla było utworem obowiązkowym w drugim etapie i zostało bardzo przychylnie odebrane; zarówno wykonawcy jak i publiczność polubili echa flamenco połączone z przystępnym współczesnym idiomem⁴⁶. Kompozycja ta zdobyła I nagrodę na Konkursie Kompozytorskim im. Tadeusza Olechowskiego w Krakowie, a jedną z nagród, oprócz m.in. wydania utworu w PWM, było właśnie umieszczenie jej jako utworu obowiązkowego w drugim etapie tyskiego konkursu.

Do konkursu przystąpiły 23 osoby. Decyzją jury w składzie: Marcin Dylla (przewodniczący), Roberto Aussel, Colin Cooper, Éric Franceries, Martin Mysliveček, Petr Saidl i Janina Mikołajczak (sekretarz) uhonorowano trzech z czterech finalistów. I miejsce zdobył **Gabriel Bianco** z Francji, II – **Otto Tolonen** z Finlandii, a III – **Grzegorz Krawiec** z Polski. Dyplom finalisty za zajęcie IV miejsca otrzymał Matthias Müller z Niemiec.

Przewidziana jest również nagroda za najlepsze wykonanie utworu polskiego [autorstwa Marka Pasiecznego] w II etapie konkursu w postaci koncertowej gitary [elektroakustycznej marki Admira Elena] ufundowanej przez firmę Interton z Gdyni⁴⁷. Nagrodę zdobył Gabriel Bianco.

Wśród fundatorów nagród znaleźli się: Marszałek Województwa Śląskiego, lutnik Bogusław Teryks, Prezydent Miasta Tychy, Interton, a także Éric France-

⁴⁶ Marek Pasieczny, *Marek Pasieczny: interviews the Polish composer*, rozmowę przeprowadził Colin Cooper, „Classical Guitar” September 2007, s. 18.

⁴⁷ Alina Gruszka, *Kluczem jest kameralistyka*, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3(38)/2006, s. 4.

ries, Adam Giska, Lech Kowalczyk, Jerzy Nalepka, Krzysztof Pelech, Petr Saidl, Ichiro Suzuki, Henryk Szukiewicz, Adam Zalas i Sławomir Żukowski.

W konkursie uczestniczyli także grający w dwóch pierwszych etapach: Paul Cesarczyk (USA), Monika Dżuła (Polska), Mateusz Goraj (Polska), Ewa Jabłczyńska (Polska), Tomasz Kandulski (Polska), Piotr Kudelka (Polska), Pavel Kukhta (Białoruś), Krzysztof Meisinger (Polska), Andrzej Olewiński (Polska) i Aleksander Wilgos (Polska) oraz występujący jedynie w pierwszym etapie: Michał Ciesielski (Polska), Pavel Klyushin (Rosja), Krzysztof Kołodziej (Polska), Jakub Kościuszko (Polska), Paweł Kuźma (Polska), Adam Oleńczak (Polska), Tomasz Radys (Polska), Agnieszka Tomala (Polska) i Jakub Wesołowski (Polska).

Zwycięzca konkursu, na pewien czas, zapala nad sobą coś w rodzaju reflektora. Zwrócone są na niego oczy krytyków. Jest w centrum zainteresowania. Trzeba to wykorzystać, stale udowadniając, że zwycięstwo nie było dziełem przypadku – powiedział Marcin Dylla – Znam większość uczestników tego rocznego konkursu z innych przeglądów. Są to naprawdę świetni muzycy. Przesłuchania będą zatem równoległym festiwalem, serią koncertów porannych. Wybór najlepszego będzie bardzo trudny – stwierdził przed rozpoczęciem tegorocznej Jesieni Gitarowej⁴⁸.

⁴⁸ Jolanta Pierończyk, *Rozpoczęła się 11. Śląska Jesień Gitarowa – największe wydarzenie kulturalne w mieście*, „Tychy. Naszemiasto.pl”, <http://tychy.naszemiasto.pl/archiwum/rozpoczela-sie-11-slaska-jesien-gitarowa-najwieksze,1302022,art,t,id,tm.html>, data dostępu: 19.07.2016 r.

II. 12. XII Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2008)

Program obowiązkowy dwunastej edycji konkursu przedstawiał się następująco:

I etap: Johann Kaspar Mertz – *Opern-Revue op. 8* (jeden utwór z cyklu do wyboru);

II etap: jeden z podanych utworów: Aleksander Nowak – *Things Passed* lub Józef Świder – *Taniec fantastyczny* oraz program dowolny, łączny czas 35 minut;

III etap: jeden z podanych koncertów: Mauro Giuliani – *Grand Concerto op. 30*, Manuel María Ponce – *Concierto del Sur*, Heitor Villa-Lobos – *Concerto* lub Joaquín Rodrigo – *Concierto de Aranjuez*.

W ramach promocji młodych kompozytorów zamówiony został utwór u jednego z najwybitniejszych kompozytorów najmłodszego pokolenia Aleksandra Nowaka i będzie wykonywany podczas II etapu konkursu⁴⁹.

Do konkursu przystąpiło 13 osób. Decyzją jury w składzie: Marcin Dylla (przewodniczący), Oscar Ghiglia, Michael Macmeeken, Martin Mysliveček, Aleksander Nowak, Elena Papandreou, Igor Shoshyn i Janina Mikołajczak (sekretarz) uhonorowano trzech z czterech finalistów. I miejsce zdobył **Andrzej Olewiński** z Polski, II – **Ewa Jabłczyńska** z Polski, a III – **Aleksander Wilgos** z Polski. Dyplom finalisty za zajęcie IV miejsca otrzymał Tomasz Kandulski z Polski.

Jest też nagroda specjalna – gitara koncertowa [marki Liikanen] ufundowana przez Interton, za najlepsze wykonanie utworu A. Nowaka w II etapie konkursu (utwór ów został specjalnie skomponowany na tegoroczną Jesień)⁵⁰. Nagrodę zdobył Dawid Bonk z Polski.

Wśród fundatorów nagród znaleźli się: Marszałek Województwa Śląskiego, Prezydent Miasta Tychy, lutnik Karl-Heinz Römmich, Interton, Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia”, firma Savarez, Śląskie Stowarzyszenie Miłośników Gitary Klasycznej „Silesiana”, Agencja Artystyczna „Modran”, Festiwal w Belley (Francja), Międzynarodowy Festiwal Gitarowy w Kutnej Horze (Czechy), Lubuski Weekend Gitarowy w Międzyrzeczu, a także Lech Kowalczyk i Anna Pietrzak.

⁴⁹ Alina Gruszka, *Obiecałam rozwijać festiwal*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (46)/2008, s. 6.

⁵⁰ Mariola Woszkowska, *Gitarowa ucztą*, „Twoje Tychy” 30.09.2008 r., s. 1.

Jury fot. Łukasz Pudielko

W konkursie uczestniczyli także grający w dwóch pierwszych etapach: Dawid Bonk (Polska), Jakub Kościuszko (Polska), Grzegorz Krawiec (Polska), Jan Kudelka (Polska), Pavel Kukhta (Białoruś) i Marcin Maślak (Polska) oraz występujący jedynie w pierwszym etapie: Miłosz Mączyński (Polska), Adam Oleńczak (Polska) i Marek Zyskowski (Polska).

Cieszyć może wysoki, dość wyrównany poziom prezentacji. Martwi sytuacja, w której, pomimo wartościowych nagród, zgłosiło się do konkursu tak mało uczestników z zagranicy. Jeszcze 2 lata temu uczestniczyli w nim przedstawiciele 7 państw⁵¹.

⁵¹ Remigiusz Szuman, *XII Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Gitarowy im. J. E. Jurkowskiego*, „La Guitarra”, <http://www.laguitarra.pl/index.php?menu=relacje&id=4>; data dostępu: 26.04.2016 r.

II. 13. XIII Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2010)

Program obowiązkowy trzynastej edycji konkursu przedstawiał się następująco:

I etap: program dowolny, łączny czas 13-15 minut;

II etap: jedna z podanych sonat: Sérgio Assad – *Sonata*, Dušan Bogdanović – *Jazz Sonata*, Leo Brouwer – *Sonata*, Mario Castelnuovo-Tedesco – *Sonata „Omaggio a Boccherini” op. 77*, Hans Werner Henze – *Royal Winter Music, Second Sonata on Shakespearean Characters*, Alberto Ginastera – *Sonata op. 47*, Antonio José – *Sonata*, Jan Edmund Jurkowski – *Sonata akademicka*, Manuel María Ponce – *Sonata III, Sonata clásica i Sonata romántica*, Joaquín Rodrigo – *Sonata giocosa* lub Fernando Sor – *Grand Sonata op. 22 i Second Grand Sonata op. 25* oraz program dowolny, łączny czas 35-40 minut;

III etap: jeden z podanych koncertów: Mario Castelnuovo-Tedesco – *Concerto No. 1 op. 99*, Manuel María Ponce – *Concierto del Sur*, Heitor Villa-Lobos – *Concerto* lub Joaquín Rodrigo – *Concierto de Aranjuez*.

Do konkursu przystąpiło 21 osób. Decyzją jury w składzie: Marcin Dylla (przewodniczący), Beata Będkowska-Huang, Adam Giska, Hubert Käppel, Stephen Mattingly, Lynn McGrath, Marek Nosal, Paolo Pegoraro, Wojciech Świtała i Janina Mikołajczak (sekretarz) uhonorowano trzech z czterech finalistów. I miejsce zdobył **Xingye Li** z Chin, II – **Tomasz Kandulski** z Polski, a III – **Marko Topchii** z Ukrainy. Dyplom finalisty otrzymał Nariyuki Masuda z Japonii.

[Japończyk] do finału trafił tylko dlatego, że zrezygnował z niego gitarzysta portugalski [Francisco Morais Franco]. Portugalczyk nie był przygotowany do trzeciego etapu przesłuchań. Chciał zagrać z nut, ale regulamin wymaga, by grać z pamięci. To był trzeci taki przypadek w historii tego konkursu⁵².

Zwycięzcą został Xingye Li z Chin. Uznanie w oczach jurorów zdobył... radością muzykowania. – Stres występu z orkiestrą i świadomość tego, że jest to finał była oczywista dla pozostałej trójki finalistów. Jednak, gdy na scenie pojawił się Xingye Li, pokazał nam wszystkim, że nie chodzi o to, by być perfekcyjnym, idealnym i nie popełnić żadnego błędu, ale o to, by radować się muzyką

⁵² Jolanta Pierończyk, *XIII Śląską Jesień Gitarową wygrał Chińczyk*, „Tychy. Naszemiasto.pl”, <http://tychy.naszemiasto.pl/artykul/xiii-slaska-jesien-gitarowa-wygral-chinczyk,619296,art,t,id,tm.html>; data dostępu: 24.04.2016 r.

i poprzez grę na gitarze przekazywać emocje – mówi Marcin Dylla, przewodniczący jury⁵³.

Wśród fundatorów nagród znaleźli się: Marszałek Województwa Śląskiego, Prezydent Miasta Tychy, lutnik Pavlos Gypas, Interton, Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Miejskie Centrum Kultury w Tychach, Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia”, firma Savarez, Śląskie Stowarzyszenie Miłośników Gitary Klasycznej „Silesiana” i Agencja Artystyczna „Modran”.

Na laureata I nagrody oprócz nagrody pieniężnej, czeka koncertowa gitara greckiego lutnika Pavlosa Gypasa oraz nagranie i wydanie płyty CD, a także liczne koncerty w Polsce, Czechach...⁵⁴ Po raz pierwszy w historii [nagrodą była] możliwość nagrania i wydania płyty. Ponadto zajmujący drugą lokatę Tomasz Kandulski, jako najlepszy Polak w konkursie, otrzymał nagrodę specjalną – znakomitą gitarę⁵⁵. [Wydany w 2014 roku] album to realizacja nagrody dla laureata pierwszego miejsca XIII edycji festiwalu – Xingye Li. Artysta na swojej debiutanckiej płycie nagrał pięć wirtuozowskich kompozycji z XIX wieku autorstwa F. Sora, F. de Fossy, D. Aguado, G. Regondiego i M. Giulianiiego⁵⁶.

W konkursie uczestniczyli także grający w dwóch pierwszych etapach: Monika Dżuła-Radkiewicz (Polska), Tomasz Fechner (Polska), Tomasz Grzybowski (Polska), Pavel Klyushin (Rosja), Aleksander Knapek (Polska), Francisco Morais Franco (Portugalia), Bartosz Paprot (Polska), Lore Raus (Belgia) oraz występujący jedynie w pierwszym etapie: Miklós Környei (Węgry), Pavel Kukhta (Białoruś), Pierre Lelièvre (Francja), Miłosz Mączyński (Polska), Adam Oleńczak (Polska), Dawid Pajestka (Polska), Sergey Petrenko (Ukraina), Aleksander Wilgos (Polska) i Marcos Victora-Wagner (Brazylia).

⁵³ Ewa Strzoda, *Radość muzykowania*, „Twoje Tychy” 19.10.2010 r., s. 1.

⁵⁴ Alina Gruszka, *Marzy mi się menadżer*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (54)/2010, s. 6.

⁵⁵ Ewa Strzoda, *Szczęście na... 13 gitar*, „Twoje Tychy” 19.10.2010 r., s. 3.

⁵⁶ Wojciech Gurgul, *XV Śląska Jesień Gitarowa*, „Sześć Strun Świata” 0/2014, s. 17.

II. 14. XIV Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2012)

W czternastej edycji konkursu program konkursowy przedstawiał się następująco:

I etap: program dowolny, łączny czas 13-15 minut;

II etap: jedna z podanych sonat: Sérgio Assad – *Sonata*, Dušan Bogdanović – *Jazz Sonata*, Leo Brouwer – *Sonata*, Mario Castelnuovo-Tedesco – *Sonata „Omaggio a Boccherini” op. 77*, Mirosław Drożdżowski – *Sonata a-moll*, Hans Werner Henze – *Royal Winter Music, Second Sonata on Shakespearean Characters*, Alberto Ginastera – *Sonata op. 47*, Antonio José – *Sonata*, Jan Edmund Jurkowski – *Sonata akademicka*, Manuel María Ponce – *Sonata III, Sonata clásica i Sonata romántica*, Joaquín Rodrigo – *Sonata giocosa*, Roberto Sierra – *Sonata para guitarra*, Fernando Sor – *Grand Sonata op. 22* lub *Second Grand Sonata op. 25* oraz program dowolny, łączny czas 35-40 minut;

III etap: jeden z podanych koncertów: Mario Castelnuovo-Tedesco – *Concerto No. 1 op. 99*, Manuel María Ponce – *Concierto del Sur* lub Joaquín Rodrigo – *Concierto de Aranjuez*.

Do konkursu przystąpiło 17 osób. Decyzją jury w składzie: Marcin Dylla (przewodniczący), Beata Będkowska-Huang, Michael Macmeeken, Stephen Mattingly, Marek Nosal, Thomas Offermann, Petr Seidl, Ana Vidović, Danielle Ribouillault, Igor Shoshyn i Janina Mikołajczak (sekretarz) uhonorowano wszystkich czterech finalistów. I miejsce zdobył **Florian Larousse** z Francji, II – **Chia-Wei Lin** z Tajwanu, III ex aequo – **Sanel Redzić** z Bośni i Hercegowiny oraz **Marcin Kuźniar** z Polski. Artyści urzekali albo fenomenalną precyzją – jak reprezentant Tajwanu Chia-Wei Lin albo romantyczną głębią wykonania jak Francuz Florian Larousse⁵⁷.

Jeden z laureatów konkursu w Tychach pojawił się dość niespodziewanie: Uczestnik z Tajwanu przez ostatnich kilka miesięcy nie odpowiadał na nasze maile. Na dzień przed rozpoczęciem festiwalu niespodziewanie odpisał, że przyjeżdża i przyjechał. Został dopuszczony do konkursu, bo zgłosił chęć uczestnictwa w wymaganym terminie – opowiada Wojciech Wieczorek⁵⁸.

⁵⁷ Adrian Nowak, *Kto rano wstaje, ten...*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/kto-rano-wstaje-ten>; data dostępu: 24.04.2016 r.

⁵⁸ Ewa Strzoda, *Tychy stolicą gitary*, „Twoje Tychy” 09.10.2012 r., s. 10.

Florian Larousse fot. Łukasz Pudelko

Wśród fundatorów nagród znaleźli się: Marszałek Województwa Śląskiego, Prezydent Miasta Tychy, lutnik Aleksander Benedykt, Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Miejskie Centrum Kultury w Tychach, Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia”, firma CM Records – Michał Czachowski, firma D’Addario, Chanterelle Verlag, firma Savarez, Uniwersytet w Louisville (USA), Międzynarodowy Festiwal Gitarowy w Kutnej Horze (Czechy), Śląskie Stowarzyszenie Miłośników Gitary Klasycznej „Silesiana” i Agencja Artystyczna „Modran”. Podczas XIV Śląskiej Jesieni Gitarowej w 2012 roku Aleksander Benedykt ufundował gitarę dla laureata pierwszej nagrody konkursu gitarowego⁵⁹.

W konkursie uczestniczyli także grający w dwóch pierwszych etapach: Tomasz Fechner (Polska), Izidor Erazem Grafenauer (Słowenia), Robert Guzik (Polska), Dariusz Lampkowski (Polska), Marcin Maślak (Polska), Bartosz Paprot (Polska), Aleksander Wilgos (Polska) i Adam Woch (Polska) oraz występujący jedynie w pierwszym etapie: Piotr Bąk (Polska), Krzysztof Kołodziej (Polska), Dawid Król (Polska), Krzysztof Stępień (Polska) i Wiktoria Szubelak (Polska).

⁵⁹ Franciszek Wieczorek, *Aleksander Benedykt – lutnik z Bielska Białej*, „Sześć Strun Świata” 2 (2)/2015, s. 43.

II. 15. XV Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego (2014)

Program konkursowy piętnastej edycji konkursu przedstawiał się następująco:

I etap: program dowolny, łączny czas 13-15 minut;

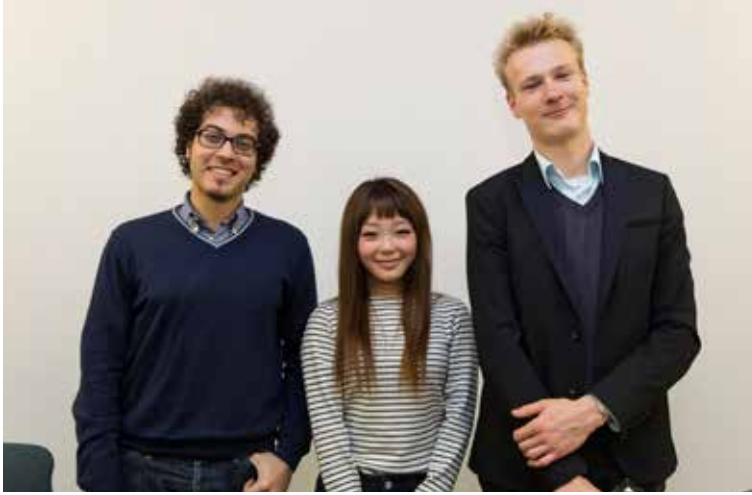
II etap: jedna z podanych sonat: Sérgio Assad – *Sonata*, Rossen Balkanski – *Sonata*, Richard Rodney Bennett – *Sonata*, Dušan Bogdanović – *Jazz Sonata* i *Sonata No. 1*, Leo Brouwer – *Sonata*, Mario Castelnuovo-Tedesco – *Sonata „Omaggio a Boccherini” op. 77*, Mirosław Drożdżowski – *Sonata a-moll*, Hans Werner Henze – *Royal Winter Music, Second Sonata on Shakespearean Characters*, Alberto Ginastera – *Sonata op. 47*, Antonio José – *Sonata*, Jan Edmund Jurkowski – *Sonata akademicka*, Piotr Lachert – *22 Sonata*, David Pavlovits – *Stormbird Sonata*, Manuel María Ponce – *Sonata III, Sonata clásica* i *Sonata romántica*, Joaquín Rodrigo – *Sonata giocosa*, Miklós Rózsa – *Sonata*, Roberto Sierra – *Sonata para guitarra*, Fernando Sor – *Grand Sonata op. 22* i *Second Grand Sonata op. 25*, Michael Tippett – *Sonata „The Blue Guitar”*, Joaquín Turina – *Sonata op. 61* lub Pēteris Vasks – *Vientulības sonāte* oraz program dowolny, łączny czas 35-40 minut;

III etap: jeden z podanych koncertów: Manuel María Ponce – *Concierto del Sur*, Joaquín Rodrigo – *Concierto de Aranjuez* lub Marek Pasieczny – *Go-Dai Concerto*.

Do konkursu, podobnie jak przed dwoma laty, przystąpiło 17 osób. Mocno wyrównany i wysoki poziom tegorocznego konkursu postawił jurorów przed **bardzo trudnym zadaniem**⁶⁰. Decyzją jury w składzie: Marcin Dylla (przewodniczący), Beata Będkowska-Huang, József Eötvös, Stephen Mattingly, Marek Nosal, Thomas Offermann, Marek Pasieczny, Petr Seidl, Guy Patrick Traviss, Stefano Viola i Janina Mikołajczak (sekretarz) uhonorowano wszystkich pięciu finalistów. I miejsce zdobyła **Kyuhee Park** z Korei Południowej, II – **Daniel Egielman** z Polski, III – **Andrea De Vitis** z Włoch, a dwa równorzędne wyróżnienia: **José Alejandro Córdova Hernández** z Meksyku i **Marcin Kuźniar** z Polski. Daniel Egielman otrzymał także nagrodę publiczności.

Zdecydowana większość finalistów wybiera *Concierto de Aranjuez* Rodrigo. Tak było i tym razem. Zabrzmiał on trzy razy. Wykonali go m.in. laureaci pierw-

⁶⁰ Wojciech Gurgul, *Tyskie Biennale Gitary*, „Sześć Strun Świata” 1 (1)/2015, s. 15.

Laureaci fot. Łukasz Pudelko

szego i trzeciego miejsca. Laureat II miejsca wybrał *Concierto del Sur* Ponce. Ten utwór zagrał też Meksykanin – rodak kompozytora⁶¹.

Tak wygraną skomentowała laureatka I miejsca Kyuhee Park: Program trudny, ale regulamin jest tak skonstruowany, że pozwala w I i II etapie zaprezentować to, co się najbardziej lubi. W moim przypadku to były barok, romantyzm i współczesność. Wspaniałym przeżyciem jest zawsze koncert z orkiestrą. Mam już za sobą koncerty z orkiestrą, ale Aukso to Aukso⁶².

Swój występ podsumował także laureat II miejsca oraz nagrody publiczności Daniel Egielman: nagroda publiczności zdobyta w ostatniej edycji Śląskiej Jesieni Gitarowej jest dla mnie wspaniałym wyróżnieniem. Również współpraca z Maestro Markiem Mosiem i rewelacyjną orkiestrą Aukso była dla mnie wyjątkowym przeżyciem, jedynym w swoim rodzaju⁶³.

Wśród fundatorów nagród znaleźli się: Marszałek Województwa Śląskiego, Prezydent Miasta Tychy, lutnik Fryderyk Firla, Akademia Muzyczna im. Karola

⁶¹ Jolanta Pierończyk, *Kto zagra w finale XV Śląskiej Jesieni Gitarowej w Tychach?*, „Dziennik Zachodni”, <http://www.dziennikzachodni.pl/artykul/3612385,kto-zagra-w-finale-xv-slaskiej-jesieni-gitarowej-w-tychach,id,t.html>; data dostępu: 26.04.2016 r.

⁶² Eadem, *Śląska Jesień Gitarowa w Tychach. Spotkanie z laureatami*, „Tychy. Naszemiasto.pl”, <http://tychy.naszemiasto.pl/artykul/slaska-jesien-gitarowa-w-tychach-spotkanie-z-laureatami,2455697,artgal,t,id,tm.html>; data dostępu: 24.04.2016 r.

⁶³ Daniel Egielman, *Promujemy młodych*, rozmowę przeprowadził Wojciech Gurgul „Sześć Strun Świata” 2 (2)/2015, s. 10.

Szymanowskiego w Katowicach, Miejskie Centrum Kultury w Tychach, Inter-ton, Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia”, firma D’Addario, Śląskie Stowarzyszenie Miłośników Gitary Klasycznej „Silesiana” i Agencja Artystyczna „Modran”.

Po raz pierwszy w historii festiwalu na laureata I miejsca w konkursie czekać będzie nagroda, którą stanowi możliwość wyboru spośród dwóch instrumentów: gitary romantycznej i gitary barokowej, zbudowanych przez utalentowanego polskiego lutnika Fryderyka Firlę⁶⁴. Pozostając przy temacie nagród, z tegorocznego konkursu w pamięci wszystkich zapewne pozostanie niespotykany w historii Śląskiej Jesieni (a chyba również innych festiwali) gest cieszyńskiego lutnika Fryderyka Firli, który – będąc fundatorem gitary dla zwycięzcy – pod wrażeniem poziomu finalistów obdarował swymi instrumentami aż troje laureatów!⁶⁵

W konkursie uczestniczyli także grający w dwóch pierwszych etapach: Théo Migeon (Francja), Justyna Sobczak (Polska), Wojciech Rysiecki (Polska), Davide Giovanni Tomasi (Włochy), Dariusz Lampkowski (Polska) oraz występujący jedynie w pierwszym etapie: Paweł Jureczko (Polska), Robert Guzik (Polska), Dawid Król (Polska), Łukasz Szlagowski (Polska), Antero Pellikka (Finlandia), Mateusz Prześlak (Polska) i Michał Powązka (Polska).

⁶⁴ Alina Gruszka, *Instrument pełen intymności*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (70)/2014, s. 6.

⁶⁵ Marek Nosal, *Następcy przesympatycznej Nicolii*, „Silesia Prezentuje” nr 117 (listopad-grudzień 2014), s. 10.

ROZDZIAŁ III

Wydarzenia towarzyszące Śląskiej Jesieni Gitarowej

W trakcie trwania każdej edycji Międzynarodowego Festiwalu Gitarowego goszczący w Tychach gitarzyści – zarówno uczestnicy, jak i obserwatorzy, mieli możliwość udziału w wielu wydarzeniach towarzyszących dwóm głównym nurtom festiwalu – koncertowemu i konkursowemu. Były to m.in. lekcje mistrzowskie, wykłady czy wystawy.

Wiele wydarzeń tematycznie związanych ze Śląską Jesienią Gitarową odbywało się w czasie innym niż sam festiwal, jak np. konkurs kompozytorski, zaplanowany na lata przestępne pomiędzy edycjami festiwalu, a także konkurs plastyczny, którego rozstrzygnięcie następowało tuż przed oficjalnym rozpoczęciem śląskiego święta gitary.

III. 1. I Śląska Jesień Gitarowa

Podczas pierwszej edycji festiwalu **Matanya Ophee** wygłosił wykład pt. *Światowa twórczość gitarowa*. W Teatrze Małym zaprezentowano wystawę fotografii inspirowanych muzyką pt. *Dziecięce impresje muzyczne* autorstwa **Marka Bączkowskiego**. Można było również obejrzeć wystawę ludowych instrumentów muzycznych z różnych regionów Polski, która odbywała się w Domu Kultury „Górnik”, a także wygrać gitarę ufundowaną przez Dolnośląską Fabrykę Instrumentów Lutniczych. Hojni fundatorzy wśród nabywców biletów [na koncerty] rozlosowywali po jednej nowej gitarze, wywołując tym pięknym pomysłem zrozumiały niepokój i poruszenie wśród organizatorów konkursów organowych¹.

Jan Edmund Jurkowski wręcza gitarę - nagrodę dla publiczności fot. Ireneusz Kaźmierczak

III. 2. II Śląska Jesień Gitarowa

W trakcie drugiej edycji konkursu odbył się wykład **Natalii Ivanovej-Kramskoy** pt. *Życie i twórczość Alexandra Ivanova Kramskoya*, **Christina** i **Werner Pauli** poprowadzili prelekcję na temat improwizacji muzycznej, a **Zbigniew Dubiella** przedstawił wykład dotyczący czołowych gitarzystów międzynarodowych.

¹ Andrzej Głowaczewski, *Jesienne tango na sześciu strunach*, „Katolik” 26.10.1986 r., s. 8.

7 października 1988 roku odbył się pierwszy **konkurs na skomponowanie i wykonanie wariacji lub fantazji na gitarę solo na temat polskiej pieśni ludowej *Wierzba*** o czasie trwania ok. 8 minut, w którym mogli brać udział uczestnicy konkursu wykonawczego. Jak mówił dyrektor artystyczny festiwalu, Edmund Jurkowski, [konkurs] jest jednym z elementów akcentujących specyfikę śląskiej muzyki gitarowej². Zgłosiło się pięciu wykonawców, jednak ostatecznie w konkursie wzięło udział tylko dwóch gitarzystów. Jury w składzie Matanya Ophee, Edmund Jurkowski, Aleksander Kowalczyk, Jan Paterek i Costas Cotsiolis przyznało następujące nagrody: I miejsca nie przyznano, II otrzymał **Franciszek Wieczorek** za kompozycję *Fantasia folklorico*, III miejsca nie przyznano, wyróżnienie otrzymał **Andrzej Błausz**. W dalszych latach konkurs nie był już ogłaszany.

Podczas drugiej edycji, podobnie jak dwa lata wcześniej, odbyło się losowanie gitar dla słuchaczy koncertów.

III. 3. III Śląska Jesień Gitarowa

W trakcie trwania trzeciej edycji festiwalu zorganizowano seminarium na temat konstruowania gitar prowadzone przez kanadyjskiego lutnika **Kolya Panhuyzen**. [Panhuzen jest] bardzo uważnym i zręcznym twórcą wspaniałych instrumentów. Wśród wykonawców używających jego instrumenty są Sonja Prunnbauer i Hubert Käppel³. Można było również obejrzeć wystawę importowanych gitar takich firm, jak Admira, Alhambra czy Höfner.

III. 4. IV Śląska Jesień Gitarowa

Podczas czwartej edycji festiwalu po raz pierwszy odbyły się lekcje mistrzowskie. W wywiadzie Alina Gruszka mówiła: Młodzi muzycy słuchają wspaniałych gitarzystów, ale nie wiedzą, jak oni [to czynią], by tak grać. Kursy dadzą możliwość kontaktu młodych z wielkimi, możliwość uczenia się, podpatrzenia czegoś. W tym roku będzie 14 godzin kursów. Poprowadzą je:

² Jan Edmund Jurkowski, *Śląska dusza gitary*, rozmowę przeprowadził Roman Radoszewski, „Wieczór” 192 (11856)/1988, s. 2.

³ Colin Cooper, *The Spirit Lives On. Silesian Guitar Autumn 1990*, „Classical Guitar” April 1991, s. 16.

Manuel Barrueco – 6 godzin, **David Tannenbaum** – 4 godziny i **Hubert Käppel** – 4 godziny⁴.

Oprócz lekcji mistrzowskich Andrzej Wendland wygłosił wykład pt. *Artystyka w XIX-wiecznej muzyce gitarowej*, a pokaz video przedstawił Zbigniew Dubiella.

Marek Nosal podczas lekcji z Manuelem Barrueco fot. z archiwum Aliny Gruszki

III. 5. V Śląska Jesień Gitarowa

Piąta edycja festiwalu przyniosła kolejne kursy mistrzowskie. Do wartościowych imprez festiwalowych zaliczyć należy lekcje mistrzowskie, które tym razem poprowadzili: **David Russell**, **Roland Dyens** i **Vladimír Mikulka**. O potrzebie świadczyły m.in. sale pełne obserwatorów⁵. Tak przed lekcjami wypowiedział się Russell: Będę się starać pomagać innym grać tak jak oni chcą, ale równocześnie tak, by grali jak najlepiej⁶.

Nie zabrakło też prelekcji: **Zbigniew Dubiella** przedstawił słuchaczom wykład na temat sztuki wykonawczej Johna Williamsa połączony z pokazem filmów o tym australijskim gitarzyście.

⁴ Alina Gruszka, *Największy w Europie*, rozmowę przeprowadziła Bogumiła Mika, „Gazeta Wyborcza, Gazeta Katowicka” 03-04.10.1992 r., s. 3.

⁵ Zbigniew Dubiella, *Największe wydarzenie gitarowe roku 1994*, „Gitar i Bas” 6 (12)/1994, s. 37.

⁶ Bogumiła Mika, *Russel rzucił na kolana*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 03.10.1994 r., s. 3.

Przeprowadzono także konkurs wiedzy o Śląskiej Jesieni Gitarowej, przeznaczony dla słuchaczy koncertów. Były też gitary dla publiczności. Za poprawne odpowiedzi w konkursie o Śląskich Jesieniach Gitarowych wylosowało je troje tyszan i mieszkanka Katowic⁷.

III. 6. VI Śląska Jesień Gitarowa

Podczas szóstej edycji w 1996 roku w ramach festiwalu odbyły się lekcje mistrzowskie prowadzone przez **Roberto Aussela** i **Tadashi Sasakiego**. Odbyły się także dwie prelekcje. **Andrzej Wendland** wykład pt. *Gitara w twórczości Aleksandra Tansmana* połączył z promocją książki pod tym samym tytułem. [Podczas prelekcji Wendland] przekazał część swoich odkryć i przemyśleń – jak zwykle niesłuchanie interesujących i ciekawych⁸. **Zbigniew Dubiella** przedstawił szkołę gitarową Williama Kanengisera, zaprezentował fragmenty z recitali Davida Russella, Kazuhito Yamashity, Johna Williamsa i braci Assad, a także wspominał minione edycje Śląskiej Jesieni Gitarowej.

Lekcja mistrzowska z Roberto Ausselem fot. Ireneusz Kaźmierczak

⁷ Marek Skocza, *Światła na Marcina Siatkowskiego*, „Dziennik Zachodni” 10.10.1994 r., s. 6.

⁸ Dariusz Domański, *Śląska Jesień Gitarowa*, „Świat Gitary” 1 (1)/1997, s. 12.

III. 7. VII Śląska Jesień Gitarowa

W trakcie siódmej edycji w 1998 roku odbywały się lekcje mistrzowskie prowadzone przez **Costasa Cotsiolisa** i **Leszka Potasińskiego**, a także wykład **Andrzeja Wendlanda** pt. *Rola i znaczenie Wenzeslausa Thomasa Matiegki w rozwoju muzyki gitarowej XIX wieku* oraz prelekcja **Zbigniewa Dubielli**, podczas której prezentował interesujące nagrania video ze swojej bogatej kolekcji⁹.

Costas Cotsiolis prowadzi lekcje mistrzowskie fot. Ireneusz Kaźmierczak

III. 8. VIII Śląska Jesień Gitarowa

Podczas trwania ósmej edycji konkursu w 2000 roku lekcje mistrzowskie poprowadzili **József Eötvös** oraz **Tadashi Sasaki**. [Eötvös] szczególnie koncentrował się na niektórych zagadnieniach technicznych, których poprawne opanowanie zapewni wykonawcy swobodę wykonania. Trzeba przyznać, iż Eötvös należy do tych nauczycieli, którzy nie męczą się łatwo i konsekwentnie dążą do maksymalnie szczegółowego opisywania zjawisk¹⁰.

⁹ Idem, *Śląska Jesień Gitarowa*. *Tychy '98*, „Świat Gitary” 6 (12)/1998, s. 16.

¹⁰ Krzysztof Nieborak, *Złota Międzynarodowa „Śląska Jesień Gitarowa”*, „Gitar. Historia i Aktualności” 1-2 (17-18)/2001, s. 9.

Obok lekcji odbyły się także wykłady – **Zbigniewa Dubielli** (*Wybrani przedstawiciele etnicznej gitary krajów Ameryki Południowej i ich wpływ na rozwój muzyki gitarowej na świecie*), **Krzysztofa Nieboraka** (*Utwory autorów polskich na gitarę klasyczną od 1925 roku*) oraz **Manuela Rodriqueza Jr.**, który prezentował swoje gitary, a także mówił o ich konstrukcji.

W trakcie festiwalu swoje instrumenty prezentował **Fryderyk Firla**, a swoje stoisko miała także firma **Interton**.

Wystawa gitar Fryderyka Firli fot. z archiwum MCK w Tychach

III. 9. IX Śląska Jesień Gitarowa

W trakcie trwania dziewiątej edycji festiwalu w 2002 roku lekcje mistrzowskie poprowadzili: **John William Duarte**, **Roland Dyens**, **Carlo Marchione**, **Dušan Bogdanović** i **Tilman Hoppstock**. Sensacją była pierwsza wizyta w Polsce słynnego kompozytora Johna Duarte¹¹.

¹¹ Regina Gwarzewska-Grissgraber, *Fantazja na sześciu strunach*, „Ruch Muzyczny” 24/2002, s. 3.

Wykłady wygłosili: **Krzysztof Komarnicki** – *Forma sonatowa w muzyce gitarowej*, **Zbigniew Dubiella** – *Tendencje we współczesnym repertuarze gitarowym* oraz **Janusz Popławski** – *Miejsce gitary we współczesnym świecie*.

III. 10. X Śląska Jesień Gitarowa

W 2004 roku podczas jubileuszowej, dziesiątej edycji odbyły się lekcje mistrzowskie, które poprowadził **Daniel Boring**.

Nie zabrakło też prelekcji: **Zbigniew Dubiella** omówił ciekawsze wydarzenia z historii ŚJG, korzystając z zapisów wideo¹², **Janusz Popławski** zaprezentuje temat związany z rolą polskich gitarzystów w warunkach wstąpienia Polski do Unii Europejskiej¹³. Dwa wykłady wygłosił **Jürgen Hübscher**: *Od Dowlanda do Bacha – historyczna interpretacja* oraz *Podstawy muzycznej edukacji dzieci i młodzieży*.

Wykład Janusza Popławskiego fot. z archiwum MCK w Tychach

W trakcie festiwalu dostępne było także stoisko z nutami i akcesoriami gitarowymi firmy Chantarelle, a także stoiska firm PWM i Euterpe.

¹² Zbigniew Dubiella, *Śląska Jesień Gitarowa, pomost do współczesnej Europy*, „Świat Gitary” 6 (48)/2004, s. 60.

¹³ Alina Gruszka, *Gwiazda każdego wieczora*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (30)/2004, s. 6.

Wykład Jürgena Hübschera fot. z archiwum MCK w Tychach

III. 11. XI Śląska Jesień Gitarowa

W 2006 roku w trakcie trwania jedenastej edycji lekcje mistrzowskie poprowadzili **Roland Dyens** i **Roberto Aussel**.

Zbigniew Dubiella zaprezentował pokaz multimedialny *Przeżyjmy to jeszcze raz – 10 edycji festiwalu w Tychach* oraz wykład *Rozwój współczesnego repertuaru na gitarę klasyczną*.

Lekcje z Rolandem Dyensem fot. Ireneusz Kaźmierczak

III. 12. XII Śląska Jesień Gitarowa

Kolejna edycja festiwalu w 2008 roku umożliwiła uczestnikom wysłuchanie kolejnych mistrzów pedagogiki gitarowej. Tradycyjnie podczas festiwalu w Zespole Szkół Muzycznych odbywać się będą lekcje mistrzowskie. W tym roku swoim doświadczeniem dzielić się będą światowej sławy gitarzyści i pedagodzy: **Elena Papandreou** z Grecji oraz **Oscar Ghiglia** ze Szwajcarii¹⁴.

Wykład pt. *Śląska Jesień oraz inne wydarzenia muzyczne* wygłosił **Zbigniew Dubiella**.

Lekcje mistrzowskie z Oscarem Ghiglią fot. Łukasz Pudelko

III. 13. XIII Śląska Jesień Gitarowa

Przed trzynastą edycją Śląskiej Jesieni odbyły się nietypowe imprezy promujące festiwal. Prawie stu tyszan zagrało w sobotę w wielkim gitarowym koncercie na placu pod „Żyrafą”. Impreza odbyła się na tydzień przed rozpoczęciem XIII Śląskiej Jesieni Gitarowej. Muzycy, pod przewodnictwem Adama Kulisza, zagrali utwór grupy The Animals – *House of the Rising Sun*. Wszyscy członkowie „wielkiej orkiestry” otrzymali na pamiątkę specjalne kostki do gry na gitarze. Na każdego z nich w siedzibie Miejskiego Centrum Kultury

¹⁴ Mariola Woszkowska, *Po naukę do mistrza*, „Twoje Tychy” 30.09.2008 r., s. III.

Julia Lauer fot. Ireneusz Kaźmierczak

czeka też płyta z utworami z poprzedniej edycji Śląskiej Jesieni Gitarowej. Publiczność zebrana w Parku Miejskim mogła również wysłuchać koncertów gitarowych w wykonaniu Michała Czachowskiego, Adama Kulisza i Leszka Winderera z zespołem oraz młodej utalentowanej tyszanki Julii Lauer. Impreza odbyła się pod „Żyrafą”, która specjalnie na okoliczność zbliżającego się festiwalu, zamieniła się w największą w Polsce, a może i Europie, kilkunastometrową gitarę¹⁵.

Jak zwykle miejsce miały kursy mistrzowskie, tym razem poprowadzone przez **Zorana Dukicia, Paolo Pegoraro i Paula Galbraitha**.

¹⁵ Ewa Strzoda, *Tychy miastem gitary*, „Twoje Tychy” 05.10.2010 r., s. 1.

Wykładowcami byli: **Lynn McGrath** (*Amerykańskie procedury imigracyjne bez tajemnic, czyli w stronę odpowiedzi na pytanie jakiego klimatu artystycznego mogą oczekiwać w USA koncertujący wykonawcy zagraniczni*), **Zbigniewa Dubielli** (*Muzyka Fryderyka Chopina w transkrypcjach gitarowych*) i **Marcina Kowalczyka** (*Praktyczne aspekty prawa autorskiego*). Odbłyła się także prezentacja gitar lutniczych Greka **Pavlosa Gypasa**.

Lekcje z Zoranem Dukiciem fot. Łukasz Pudelko

Lekcje z Paolo Pegoraro fot. Łukasz Pudelko

Po raz pierwszy gościmy [także] wielkie wydawnictwo **Haus der Music Trekel OHG** Maren und Uwe Trekel z Niemiec. Będzie [również] tradycyjnie już firma **Interton** [z Gdyni]¹⁶, a także stoisko firmy **D'Addario**.

III. 14. XIV Śląska Jesień Gitarowa

W 2012 roku podczas czternastej edycji festiwalu lekcje mistrzowskie prowadziła aż piątka wykładowców: **Ana Vidović**, **Beata Będkowska-Huang**, **Badi Assad**, **Odair Assad** i **Sérgio Assad**.

Obowiązkowym punktem programu stały się wykłady, które wygłosili: **Danielle Ribouillault** – założyciel oraz redaktor naczelna francuskiego czasopisma gitarowego „*Les Cahiers de la Guitare*”¹⁷ (wykład pt. *Gitara w muzyce hiszpańskiej – od zarania po dzień dzisiejszy*) i **Zbigniew Dubiella** (*Gitara – łamanie konwencji*). **Thomas Offermann** poprowadził prezentację produktów D'Addario z serii Planet Waves.

W tyskiej szkole muzycznej swoje produkty prezentowało wydawnictwo **Chantarelle**.

III. 15. XV Śląska Jesień Gitarowa

Podczas piętnastej edycji lekcje mistrzowskie prowadzili: **Andrew York**, **Thomas Offermann** oraz **Stephen Mattingly**.

Odbyły się także trzy prelekcje: **Zbigniewa Dubielli** (*Gitarowe poszukiwania – współczesna muzyka gitarowa*), **Thomasa Offermanna** (*Integratywna technika gitarowa*) oraz **Stefano Violi** (*Analiza postawy gitarzysty*).

Festiwalowi towarzyszyła także wystawa nut, akcesoriów muzycznych oraz płyt szwedzkiej firmy **Guitarissimo**¹⁸, a także gdyńskiej firmy **Interton**. W Hotelu „Tychy” odbyła się prezentacja gitar lutniczych autorstwa **Fryderyka Firli**, **Rafała Gajdzika**, **Leszka Gajdzika** i **Bogusława Teryksa**.

¹⁶ Alina Gruszka, *Marzy mi się menadżer*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (54)/2010, s. 6.

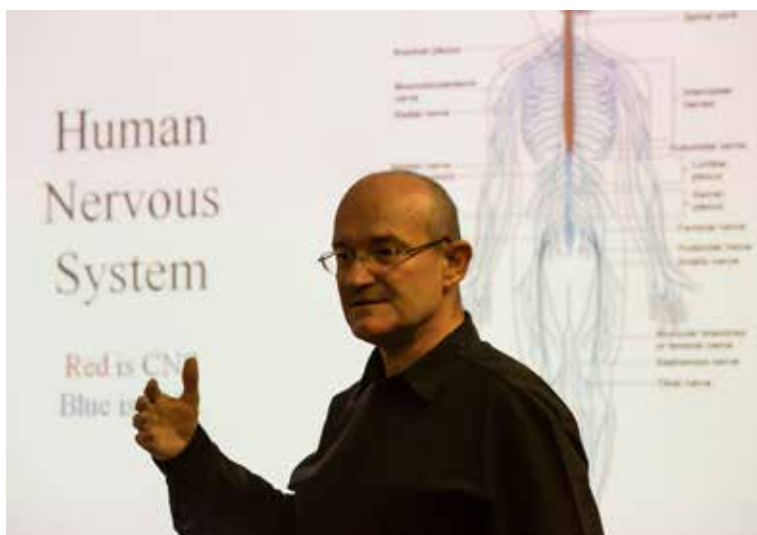
¹⁷ Anna Maczuga, Karolina Roszczyk, Śląska Jesień Gitarowa, „Presto” 2/2012, s. 103.

¹⁸ Alina Gruszka, *Instrument pełen intymności*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (70)/2014, s. 8.

Lekcje z Andrew Yorkiem fot. Łukasz Pudelko

Wykład Thomasa Offermanna fot. Łukasz Pudelko

Pierwszego dnia festiwalu swoją premierę miał kwartalnik miłośników gitary klasycznej „Sześć Strun Świata”.

Wystawa gitar Fryderyka Firli fot. Łukasz Pudelko

III. 16. Konkurs plastyczny „Muzyka w malarstwie”

Jest rówieśniczką Śląskiej Jesieni Gitarowej. Idea jej zorganizowania powstała przy okazji pierwszej edycji festiwalu. Wtedy, w 1986 r. była czymś nowym, dziś jest imprezą, którą plastycy na stałe wpisali do swych kalendarzy¹⁹. Miała ona w założeniu stanowić kontrpropozycję twórczą dla Śląskiej Jesieni Gitarowej²⁰.

Pierwsza edycja konkursu miała miejsce przed pierwszą edycją Śląskiej Jesieni Gitarowej. Jury pod przewodnictwem Jerzego Dudy-Gracza wybrało do ekspozycji 39 obrazów 28 autorów. Pierwszą nagrodę otrzymał **Kazimierz Śramkiewicz** z Gdańska; wśród pozostałych nagrodzonych znaleźli się **Beata Wąsowska** z Tychów, a także **Bronisław Nowicki**, **Michał Smółka** i **Krystyna Luka-Mróz**.

Druga edycja miała miejsce w 1988 roku. Z nadesłanych 94 prac jury pod przewodnictwem prof. Ignacego Trybowskiego zakwalifikowało 45 obrazów 29 autorów²¹. Pierwszą nagrodę zdobył **Waldemar Stach** z Katowic, drugą – **Leszek Chrzęstek** z Częstochowy, trzecią – **Elżbieta Kuraj** z Tychów. Przyznano także trzy wyróżnienia regulaminowe (**Tomasz Akusz** z Poznania, **Sławomir Kolo** z Radomia i **Marek Andała** z Żyrzyna) oraz jedno honorowe: **Roman**

¹⁹ Marek Skocza, Wojciech Wieczorek, *To trzeba zobaczyć*, „Biuletyn Festiwalowy” 3/1988, s. 2.

²⁰ Ewa Iwanciów, *Inspirowane muzyką*, „Katowicki Informator Kulturalny” 10 (229)/1998, s. 58.

²¹ Marek Skocza, *Konkursowe emocje dopiero się rozpoczęły*, „Dziennik Zachodni” 04.10.1988 r., s. 2.

Plakat promujący konkurs Muzyka w malarstwie fot. Ireneusz Kaźmierczak

Maciuszkiewicz z Katowic. Cieszy, iż poziom tegorocznej prezentacji towarzyszącej Śląskiej Jesieni Gitarowej znacznie się podniósł²².

W 1990 roku odbyła się trzecia edycja konkursu. W tym roku spośród [45] prac nadesłanych na konkurs, wybrano 19 najlepszych i wystawiono w tyskim salonie BWA²³. Trzeba przyznać, iż taka właśnie ostra selekcja wydatnie podniosła poziom publicznej prezentacji²⁴. Jury w składzie Stanisław Kluska, Adam Romaniuk, Stanisław Kuskowski i Stanisław Mazuś pod przewodnictwem Ignacego Trybowskiego przyznało pierwszą nagrodę **Halinie Tymusz** z Tychów za pracę *Moja muzyka*, a także wyróżnienia, które otrzymali: **Jagoda Adamus** z Bielska-Białej (*Sonata sierpniowa*), **Barbara Frankiewicz** z Tychów (*Pizzicato*), **Elżbieta Kuraj** z Tychów (*Kompozycja I*) i **Ewa Stahl** z Łodzi (*Uwertura*). Jeżeli tegoroczna tyska wystawa przynosi prace zdecydowanie lepsze, to niestety nie wnosi niczego interesującego w sferę malarskiej transpozycji doznań muzycznych²⁵. Wśród zakwalifikowanych prac znalazły się także dzieła Artura Belczykowskiego, Ryszarda Gracha, Ryszarda Kalamarza, Józefa Krzempka, Jolanty Lebert, Jerzego Pawłowicza, Stefana Poniewiery, Józefa Sowady, Beaty Wąsowskiej i Michała Stahla.

²² *Ibidem*.

²³ Wojciech Wieczorek, *Muzyka w malarstwie*, „Echo” 42 (1773)/1990, s. 8.

²⁴ Marek Skocza, *Jesień na sześciu strunach*, „Dziennik Zachodni” 05-07.10.1990 r., s. 1.

²⁵ *Idem*, *Tylko słowa, słowa...*, „Dziennik Zachodni” 10.10.1990 r., s. 5.

Przez pierwsze trzy edycje konkursu plastycznego dla laureata pierwszego miejsca, podobnie jak w konkursie wykonawczym Śląskiej Jesieni Gitarowej, czekała nagroda w postaci statuetki Gitary Czarnych Diamentów. Od czwartej edycji zaniechano przyznawania tej nagrody.

Czwarta edycja konkursu odbyła się w roku 1992. Do konkursu wpłynęło 31 prac 17 autorów. Jury w składzie: Adam Brincken, Jan Dubiel, Ireneusz Walczak i Janusz Karbowniczek do publicznej prezentacji dopuściło 20 prac. Nagrody zdobyli: **Beata Jurkowska-Lukasik** z Będzina (I nagroda za *Strumień*), **Waldemar Stach** z Katowic (II nagroda za *For Miles*), **Józef Hołard** z Bielska-Białej (III nagroda za *Wg pór roku Vivaldiego I* i wyróżnienie za *Wg pór roku Vivaldiego II*), **Tamara Berdowska** z Krakowa (wyróżnienie za dyptyk *Fuga I – Fuga II*) i **Zbigniew Pieczykolan** z Katowic (wyróżnienie za *Nokturn*). Wśród zakwalifikowanych dzieł znalazły się także obrazy Jagody Adamus, Mirosława Ciślaka, Barbary Frankiewicz-Bani, Franciszka Niecia, Beaty Wąsowskiej i Jarosława Żero.

Podczas piątej edycji konkursu w 1994 roku wpłynęło 66 prac, z których na wystawę zakwalifikowano 38. Jury w składzie: Zbigniew Blukacz, Janusz Karbowniczek, Andrzej Urbanowicz i Adam Wsiółkowski rozdzieliło nagrody w następujący sposób: I nagrody nie przyznano, II ex aequo – **Tomasz Lubaszka** z Herbów (*Totem*) i **Leszek Oprządek** z Wieliczki (*Kompozycja rytmiczna*), III – **Józef Hołard** z Bielska-Białej (*Według ostatniego utworu Amadeusza*), a trzy wyróżnienia trafiły do **Zbigniewa Blekiewicza** z Gdańska, **Beaty Jurkowskiej** z Wojkowic oraz **Elżbiety Zdyb** z Łodzi.

W 1996 roku odbyła się szósta edycja konkursu. Nadesłano 141 prac 70 autorów, spośród których jury w składzie: Ewa Gorządek (przewodnicząca), Adam Wsiółkowski, Piotr C. Kowalski i Elżbieta Kuraj zakwalifikowało na wystawę 34 prace 26 autorów. Nagrodzeni zostali: **Jarosław Żero** z Łodzi (I nagroda za *Solo*), **Piotr Kmiec** z Nałęczowa (II nagroda za *Kwartet*), **Andrzej Konieczny** z Gdyni (III nagroda za *Koncert*). Przyznano także szereg wyróżnień honorowych: **Leszek Oprządek** z Krakowa (*Kompozycja rytmiczna*), **Andrzej Bator** z Łodzi (*Canto*), **Józef Hołard** z Bielska-Białej (*Wielki kompakt IV*), **Tamara Berdowska** z Wieliczki (*Requiem*), **Tomasz Morek** z Wejherowa (*Czerwonie*), **Ireneusz Walczak** z Siemianowic (*Czarna mgła*), **Jerzy Zborowski** z Częstochowy (*Trio*) i **Joanna Macha-Szpunar** z Katowic (*... a stary samochód gra*).

Aleksander Gądek, prezydent Tychów, otwiera wystawę *Muzyka w malarstwie*
fot. z archiwum MCK w Tychach

W wystawie brały także udział obrazy Zbigniewa Burego, Marka Cajdlera, Jerzego Czereczona, Andrzeja Głuszka, Andrzeja Gregora Dziubalka, Danury Wiktorii Kacalak, Józefa Krzempeka, Reginy Lipeckiej, Janusza Orlita, Beaty Popławskiej, Magdaleny Rajskej-Armaty, Józefa Sowady, Sabiny Uścińskiej-Siwcuk, Beaty Wasiliewicz i Walentego Wróblewskiego.

Do siódmej edycji konkursu, która miała miejsce w 1998 roku, zgłoszono rekordową liczbę 255 prac. Jury w składzie: Franciszek Maśluszczak (przewodniczący), Wiesława Wierzchowska, Zbigniew Blukacz i Jan Pręgowski do wystawy pokonkursowej zakwalifikowało 55 prac. Laureatem I nagrody został **Tomasz Morka** z Wejherowa (*Anielskie zapomnienia*), II – **Piotr Kmiecia** z Nałęczowa (*Partita polna 1*), III – **Anna Bochenek** z Torunia (*Mikromuzyka*), a wyróżnienia otrzymali: **Joanna Rojkowska** z Łodzi (*Bez tytułu*), **Małgorzata Strzelec** z Radomia (*Fraza*), **Katarzyna Banaś** z Wrocławia (*Jesień*) i **Tamara Berdowska** z Wieliczki (*Kompozycja centralna*). Każda kolejna edycja konkursu jest kolejną próbą integracji dwóch jakości estetycznych: malarstwa i muzyki, i próbą odpowiedzi na pytanie, czy można zlokalizować pojęcie muzyki w medium malarskim i czy można ocenić i poddać analizie proces nakładania się obu wątków²⁶.

²⁶ E. Iwanciów, *Inspirowane...*, s. 58.

Na ósmą edycję (2000 rok) 94 artystów zgłosiło aż 171 prac. Z tej liczby wybrano 43 obrazy, które przedstawiono na konkursowej wystawie. Jury w składzie Adam Wsiolkowski, Kazimierz Cieślak, Grzegorz Pabel i Łukasz Pudelko przyznało następujące nagrody: I miejsce otrzymała **Elżbieta Kuraj** za obraz *Podwójny błękit dla Weroniki* namalowany do muzyki Zbigniewa Preisnera, II – **Maciej Linttner** z Bytomia (zestaw prac: *Zapis pewnej sytuacji* i *Jestem senny*), III ex aequo – **Krystyna Misiak** (*Hommage a Arvo Part I*) i **Jarosław Żero** z Łodzi (*Improwizacja*), a wyróżnienia – **Leszek Oprządek**, **Maria Polakowska-Prokopiak**, **Tamara Berdowska**, **Jan Trojan**, **Jan Wyżykowski** i **Magdalena Gryska**. Tak o swoim obrazie mówiła laureatka I miejsca: *Podwójny błękit dla Weroniki* malowałam dość długo, ciągle wracałam do niego. On był już w jakiejś formie zamkniętej, ale jeszcze do niego wracałam. A to skojarzenie z muzyką, to była też jakaś okazja powrotu do filmu²⁷.

Dziewiąta edycja konkursu w 2002 roku zgromadziła 166 prac, spośród których na wystawę festiwalową wybrano 29 prac 27 autorów. Jury w składzie: Bogdan Wojtasiak, Marek Sapetto, Janusz Karbowniczek i Łukasz Pudelko przyznało następujące nagrody: I nagrodę otrzymał **Michał Misiak** z Krakowa (*Horyzont VII*), II – **Maciej Linttner** z Bytomia (*Podgrzewanie nieba*), III – **Małgorzata Chmielnik** z Mogilna (*Tryptyk o Marsjaszu*), a wyróżnienia **Jerzy Bielecki** z Olsztyna, **Tadeusz Kowalski** z Łodzi, **Elżbieta Kuraj** z Bielska-Białej, **Krystyna Misiak** z Krakowa i **Mira Skoczek-Wojnicka**.

Na jubileuszową dziesiątą edycję konkursu odbywającą się w 2004 roku wpłynęły prace 48 autorów, spośród których wyłoniono 29 prac zakwalifikowanych na wystawę. Jury w składzie: Bogdan Wegner, Zbigniew Sprycha, Janusz Karbowniczek, Łukasz Pudelko i Aleksandra Drozd (sekretarz) uhonorowało następujące osoby – I nagrody nie przyznano, II ex aequo zdobył **Michał Misiak** (*Bez tytułu*) i **Andrzej Konieczny** (*Introdukcja*), III – **Magda Snarska** (*Koncert o zmierzchu*), a wyróżnienia otrzymali **Józef Hołard** z Bielska-Białej, **Izabela Kita** z Częstochowy, **Elżbieta Kuraj** z Bielska-Białej, **Agnieszka Kwapisz** z Częstochowy i **Ireneusz Walczak** z Siemianowic Śląskich. W wystawie brały także udział obrazy Andrzeja Batora, Marka Batorskiego, Jerzego Dobrzyńskiego, Bartosza Frączka, Czesława Gałuznego, Anny Jańskiej-Maciuch, Małgorzaty Jończyk, Tadeusza Kowalskiego, Macieja Kwiatkowskiego, Grzegorza Lerki, Macieja Linttnera, Marleny Makiel-Hę-

²⁷ Joanna Pieczka, *Błękitna statuetka*, „Tydzień w Tychach” 41 (138)/2000, s. 5.

drzak, Anny Mierzejewskiej, Krystyny Misiak, Magdaleny Nałęcz, Marii Polakowskiej-Prokopiak, Zdzisława Poskiera, Romana Raczka, Magdy Snarskiej, Małgorzaty Strzelec, Izy Wądołowskiej i Jarosława Żero.

Po dziesiątej edycji konkursu postawiono zaniechać organizacji kolejnych edycji. Ówczesny dyrektor artystyczny Wojciech Wieczorek uzasadniał tę decyzję: Dotychczasowa [formuła] przestała nas satysfakcjonować. Nadsyłane z całego kraju prace miały niewątpliwie ogromną wartość artystyczną, ale przy ich wysokim poziomie abstrakcji nijak się miały do tematu zawartego w tytule²⁸.

III. 17. Konkurs na plakat Śląskiej Jesieni Gitarowej

Obok konkursu „Muzyka w malarstwie” przez wiele lat odbywał się inny konkurs plastyczny towarzyszący festiwalowi – Konkurs na plakat Śląskiej Jesieni Gitarowej. Niestety, zachowało się niewiele informacji na temat tego wydarzenia.

W maju 1991 roku: Nastąpiło rozstrzygnięcie konkursu na plakat „Śląska Jesień Gitarowa”. Jury składające się z przedstawicieli Wydziału Kultury Urzędu Miejskiego i profesorów Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach – Stanisława Kluski, Tomasza Jury, Tadeusza Grabowskiego – przyznało: I nagrodę **Magdalenie Bartkiewicz** z Katowic, II nagrodę **Iwonię Górskiej-Walosze** z Gliwic i dwie III nagrody – **Martynie Bratkowskiej** i **Waldemarowi Jamy** z Katowic, ponadto wyróżnienia otrzymali: **Ewa Sojka** z Katowic i **Tadeusz Zych** z Kędzierzyna-Koźła. Prace nagrodzone i wyróżnione wyeksponowano na wystawie w Galerii Sztuki „Miria”²⁹.

W 1998 roku III nagrodę na konkursie zdobył **Sebastian Kubica**, a wyróżnienie otrzymał uczeń Zespołu Szkół Plastycznych im. Jacka Malczewskiego w Częstochowie.

W roku 2002 I nagrodę otrzymał **Ryszard Kańtoch** z Rudy Śląskiej – student V roku Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach.

²⁸ Jolanta Pierończyk, *Rozpoczęła się 11. Śląska Jesień Gitarowa – największe wydarzenie kulturalne w mieście*, „Tychy. Naszemiasto.pl”, <http://tychy.naszemiasto.pl/archiwum/rozpoczela-sie-11-slaska-jesien-gitarowa-najwieksze,1302022,art,t,id,tm.html>, data dostępu: 19.07.2016 r.

²⁹ Magdalena Wyleżuch, *Kronika miasta 1991 – Maj*, <http://umtychy.pl/artykul/3649/1991-maj>; data dostępu 15.05.2016 r.

III. 18. Ogólnopolski Konkurs Kompozycji na Gitarę Klasyczną

Po czwartej edycji Śląskiej Jesieni Gitarowej jurorzy konkursu wykonawczego przyznali, że w repertuarze konkursu i w programach dowolnych Polaków za mało jest muzyki polskiej. Odpowiedzią na ten zarzut jest ogłoszenie I Ogólnopolskiego Konkursu Kompozycji na Gitarę Klasyczną, w którym mogą wziąć udział wszyscy zainteresowani, którzy przysłał nowy, dotąd niepublikowany i nienagradzany utwór na gitarę klasyczną³⁰.

W związku z tym od 1993 roku, naprzemiennie ze Śląską Jesienią Gitarową, organizowany był Konkurs Kompozycji na Gitarę Klasyczną. Zwycięski utwór był potem wykonywany obowiązkowo podczas festiwalu w II etapie Międzynarodowego Konkursu im. Jana Edmunda Jurkowskiego, propagując polską muzykę wśród obcokrajowców. Konkurs kompozycji wyzwał zainteresowanie kompozytorów gitarą i wzbogacał współczesną literaturę muzyczną (nagrodzone i wyróżnione utwory były wydawane drukiem [w wydawnictwie Modran]). Sam finał konkursu, [który odbywał się w tyskiej szkole muzycznej] dawał zaś okazję do wysłuchania nie tylko prawykonań zwycięskich kompozycji (dodam: świetnych wykonień, bo kompozytorzy powierzali swe dzieła uznanym muzykom), ale i recitalu znanego gitarzysty³¹.

Organizatorami konkursu były instytucje: Wydział Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Tychach, Prywatne Biuro Koncertowe MODRAN oraz Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach.

Pierwsza edycja konkursu odbyła się w 1993 roku. Zgłoszono 20 kompozycji, spośród których w dniu 26 lutego 1993 roku jury w składzie: Jan Wincenty Hawel (przewodniczący), Edward Bogusławski, Marian Borkowski, Alina Gruszka, Bogdan Firla i Franciszek Wieczorek (sekretarz) dopuściło do etapu drugiego 7 utworów: *Improvizację jubileuszową Aretuzy* Jerzego Bauera, *Cztery improvizacje* Bartłomieja Budzyńskiego, *Sonatę* Aleksandra Kościowa, *Solo na gitarę solo* Roberta Kurdybachy, *Toccatę brillante* Mieczysława Makowskiego, *Concierto de Punia* Cezarego Strokosza i *Balkańską wyliczankę* Damiana Wiśniewskiego. Po przesłuchaniach drugiego etapu w dniu 7 maja 1993 roku, jury przyznało następujące nagrody: I miejsce otrzymał **Jerzy Bauer** (*Improvizacja jubileuszowa Aretuzy*), II – **Mieczysław Makowski** (*Toccata brillante*), III – **Bartłomiej Budzyński** (*Czte-*

³⁰ Bogumiła Mika, *Najtrudniejszy trzeci etap*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” nr 241 (13.10.1992 r.), s. 2.

³¹ A. Gruszka, *Gwiazda...*, s. 5.

ry improwizacje), a wyróżnienie **Robert Kurdybacha** (*Solo na gitarę solo*). Dzień później odbył się koncert, w trakcie którego nagrodzone kompozycje wykonali: Jacek Dulikowski (*Improwizacja jubileuszowa Aretuzy*), Marcin Dylla (*Toccata brillante*), Michał Nagy (*Cztery improwizacje*) i Katarzyna Horbach (*Solo na gitarę solo*). Nagrodzone utwory zostaną wydane, a kompozycja Jerzego Bauera będzie utworem obowiązkowym na konkursie gitarowym organizowanym w ramach Śląskiej Jesieni Gitarowej w 1994 roku³². Po koncercie laureatów odbył się recital Marka Nosala.

Do drugiej edycji konkursu w 1995 roku zgłoszono 21 utworów. Jury w składzie: Jan Wincenty Hawel (przewodniczący), Edward Bogusławski, Marian Borkowski, Alina Gruszka, Piotr Zaleski i Franciszek Wieczorek (sekretarz) do etapu drugiego dopuściło osiem kompozycji, spośród których wybrało następnie trójkę laureatów: I miejsce zdobył **Jerzy Bauer** za utwór *Variations by means of BACHCA-BACHAB*, II – nie przyznano, III – **Jacek Grudzień** (*Androvanda*), a wyróżnienie otrzymał **Mieczysław Makowski** (*Capriccio*). Podczas koncertu, będącego drugim etapem, który odbył się 7 czerwca 1997 roku, nagrodzone kompozycje wykonali: Jacek Dulikowski (*Variations by means of BACHCABACHAB*), Leszek Potasiński (*Androvanda*) i Marcin Dylla (*Capriccio*). Sobotni koncert laureatów dopełnił recitalem Marcin Siatkowski, triumfator ubiegłorocznego Międzynarodowego Konkursu Gitarowego im. Jana Edmunda Jurkowskiego w Tychach³³.

Do trzeciej edycji konkursu w 1997 roku zgłoszono 8 utworów. Jury w składzie: Jan Wincenty Hawel (przewodniczący), Edward Bogusławski, Alina Gruszka i Franciszek Wieczorek (sekretarz) postanowiło rozstrzygnąć konkurs po I etapie i przyznać [...] ³⁴ jedynie III nagrodę, którą zdobyła **Olga Hans** za kompozycję *Fantazja na gitarę solo* oraz jedno wyróżnienie dla **Pawła Jankowskiego** za utwór *Tańce hobbickie*. Wręczenie nagród połączone z uroczystym koncertem [odbyło] się w Tychach 7 czerwca [1997 roku]³⁵.

Do czwartej edycji konkursu w 2000 roku zgłoszono 18 kompozycji, spośród których w dniu 18 lutego 2000 roku jury w składzie: Edward Bogusławski (przewodniczący), Marek Stachowski, Piotr Lachert, Alina Gruszka, Ryszard Bałausz-

³² Bogumiła Mika, *Gitarowy konkurs rozstrzygnięty*, „Ruch Muzyczny” 14/1993, s. 2.

³³ Marek Skocza, *Jesienne lato gitarowe*, „Dziennik Zachodni” 05.06.1995 r., s. 6.

³⁴ Dariusz Domański, *Wyniki konkursu kompozytorskiego*, „Świat Gitary” 3 (3)/1997, s. 5.

³⁵ *Ibidem*.

ko i Franciszek Wieczorek (sekretarz) dopuściło do drugiego etapu 7 utworów. Po drugim etapie, który odbył się 26 kwietnia 2000 roku, jury wyłoniło następujących laureatów: I miejsce otrzymał **Bartłomiej Budzyński** za kompozycję *Capriccio*, II nagrody nie przyznano, a III zdobyła **Agata Zubel** za utwór *Ludia i Fu* (kompozycję tę podczas II etapu wykonała Anna Pietrzak). Jury podkreśliło, że nagrodzone utwory reprezentowały wysoki poziom artystyczny i wyraziło nadzieję, że wejdą one na stałe do repertuaru muzyki gitarowej³⁶. 26 kwietnia 2000 roku, oprócz przesłuchań II etapu, odbył się także koncert laureatów oraz recital Piotra Tomaszewskiego (w programie kompozycje Isaaca Albéniza, Ástora Piazzolli, Agustina Barrios-a, Joaquína Rodrigo, Rolanda Dyensa i Nikity Koshkina).

Piąta, ostatnia edycja konkursu związana ze Śląską Jesienią Gitarową odbyła się w 2001 roku. Do konkursu zgłoszono 12 utworów, spośród których jury w składzie Edward Bogusławski (przewodniczący), Alina Gruszka, Jerzy Bauer, Marek Stachowski, Marcin Zalewski i Franciszek Wieczorek (sekretarz) dopuściło do etapu drugiego 6 kompozycji. Niestety, w związku z faktem, iż autor utworu *Wariacje i fuga* (godło „Models With Transformations”) nie zapewnił sobie wykonawcy utworu – a był to wymóg regulaminowy – ostatecznie w finale zostało wykonanych 5 utworów³⁷. Po przesłuchaniach drugiego etapu 4 czerwca 2001 roku, jury przyznało dwie nagrody: I miejsce zdobył **Zdzisław Szostak** za kompozycję *Improvisation and Dance*, II – **Marek Nosal** za utwór *Recytatyw i aria*, III nagrody nie przyznano. Podczas koncertu będącego drugim etapem nagrodzone utwory wykonali Maciej Ziemiński (*Improvisation and Dance*) oraz Marek Nosal (*Recytatyw i aria*), a wśród innych wykonawców znaleźli się: Jan Oberbek, Marek Walawender i Grzegorz Krawiec.

Pięć edycji konkursu kompozytorskiego nie spełniło naszych oczekiwań, bowiem niedostatecznie przyczyniło się do wzbogacenia polskiej literatury gitarowej o nowe cenne pozycje. Większość prac pochodziła od kompozytorów-amatorów, a prezentowane prace nie dorównywały pożądanemu poziomowi artystycznemu³⁸.

³⁶ Idem, IV Ogólnopolski Konkurs Kompozycji na Gitarę Klasyczną rozstrzygnięty!, „Świat Gitary”, 3 (15)/2000, s. 7.

³⁷ Franciszek Wieczorek, Ogólnopolski Konkurs Kompozycji na Gitarę Klasyczną, <http://www.modran.wb.pl/s05.html>; data dostępu: 11.05.2016 r.

³⁸ A. Gruszka, *Gwiazda...*, s. 5.

ROZDZIAŁ IV

Panteon organizacyjny

Dzieło Jana Edmunda Jurkowskiego odbywało się i trwa nadal dzięki pasji i wysiłkowi ogromnego grona ludzi zaangażowanych w organizację jego poszczególnych edycji, zarówno bezpośrednio podczas ich trwania, jak i długo przez planowanymi terminami.

Ponizej przywołam nazwiska osób zaangażowanych w prace Komitetów Organizacyjnych Festiwalu. Podczas dwóch pierwszych edycji obok komitetu organizacyjnego istniał Komitet Honorowy Festiwalu, w skład którego, oprócz osób związanych z muzyką i sztuką wchodził również przedstawiciele ówczesnych władz (pierwsze dwie edycje festiwalu odbywały się jeszcze za czasów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej).

I tak, podczas pierwszego festiwalu w skład Komitetu Honorowego wchodził: Stanisław Barczyk (Sekretarz Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Katowicach), Jan Wincenty Hawel (Rektor Akademii Muzycznej w Katowicach), Jan Jamruszkiewicz (Prezydent Miasta Tychy), Roman Lasocki (Członek Rady Narodowej Kultury, skrzypek), Stanisław Mazuś (Prezes Zarządu Okręgu Związku Polskich Artystów Malarzy i Grafików w Katowicach, artysta malarz), Stanisław Moryto (Prezes Ludowego Instytutu Muzycznego w Łodzi), Józef Piszczak (Wicewojewoda Katowicki), Ryszard Pajda (Przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej w Tychach), Andrzej Polok (Poseł na Sejm PRL), Józef Popczyk (Dyrektor Fabryki Samochodów Małolitrażowych w Tychach), Augustyn Sałagan (I Sekretarz KM PZPR w Tychach), Józef Powroźniak (Nestor gitarystyki polskiej), Karol Stryja (Dyrektor Filharmonii Śląskiej w Katowicach), Stanisław Śmiałek (Szef Regionalnego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Tychach) i Marian Wodzisławski (Członek KC PZPR, artysta plastyk).

Podczas drugiej edycji festiwalu w skład Komitetu Honorowego wchodził: Zygmunt Lebda-Wyborny (Sekretarz Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Katowicach), Józef Piszczek (Wicewojewoda Katowicki), Augustyn Sała-

gan (I Sekretarz Komitetu Miejskiego PZPR w Tychach), Jan Jamruszkiewicz (Prezydent Miasta Tychy), Sebastian Czypionka (Przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej w Tychach), Ryszard Pojda (Przewodniczący Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Tyskiej), Marian Wodzisławski (Członek KC PZPR, artysta plastyk), Karol Stryja (Dyrektor Filharmonii Śląskiej), Antoni Wit (Dyrektor Wielkiej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia i Telewizji w Katowicach), Józef Powroźniak (Profesor, nestor gitarystyki polskiej), Roman Lasocki (Członek Narodowej Rady Kultury), Józef Popczyk (Dyrektor Fabryki Samochodów Małolitrażowych w Tychach), Stanisław Mazuś (Prezes Związku Polskich Artystów Malarzy i Grafików w Katowicach), Stanisław Śmiałek (Szef Rejonowego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Tychach) i Andrzej Naczyński (Dyrektor Kopalni Węgla Kamiennego „Ziemowit” w Tychach).

W skład komitetów organizacyjnych festiwalu wchodziły autorytety muzyczne, szczególnie w dziedzinie gitarystyki, ale także animatorzy życia kulturalnego w Tychach i na Śląsku.

W skład komitetu **pierwszej** edycji Śląskiej Jesieni wchodził: Jacek Albiński, Andrzej Balcarczyk, Ryszard Bulira, Jan Chrostek, Halina Cichocka, Norbert Dermin, Stanisław Domaradzki, Edward Drogosz, Ryszard Dziubek, Stanisław Gajewski, Irena Grabowska, Czesław Grabowski, Alina Gruszka, Norbert Janik, Edmund Jurkowski, Barbara Konieczny, Janina Konieczny, Lech Kowalczyk, Urszula Kujda-Zerych, Jan Kulbicki, Eugeniusz Lekki, Józef Mądry, Piotr Murawa, Maria Nowosielska, Leszek Piątkowski, Jeremiasz Sitek, Barbara Surman, Eugeniusz Szyja i Jan Wyżgoł¹.

Oprócz wymienionych powyżej przy pierwszej edycji festiwalu pracowało wiele osób, które po latach wspominał m.in. dziennikarz Marek Skocza: *Oszołomiły mnie dziewczyny i panie z Wydziału Kultury Urzędu Miejskiego, na czele z Anką Majcherowicz [...]. To one ten pierwszy festiwal organizowały. Robiły to bez najmniejszej, podkreślam: bez najmniejszej wpadki, sprawnie, kompetentnie i zawsze z ciepłym uśmiechem*². Wiele pracy mieli pracownicy Hotelu „Tychy”, gdzie zamieszkali wszyscy uczestnicy festiwalu i który służył festiwalowi do dnia dzisiejszego: *Czynione od dawna przygotowania zaowoco-*

¹ Nazwiska umieszczone są w kolejności alfabetycznej.

² Marek Skocza, *Jak zapamiętałem pierwszą?*, „Twoje Tychy” 30.09.2008 r., s. II.

wały oddaniem niemal w przeddzień inauguracji nowego, pachnącego jeszcze farbą hotelu³.

W skład komitetu organizacyjnego **drugiej** edycji festiwalu wchodził: Edward Drogosz (przewodniczący), Norbert Janik (wiceprzewodniczący), Jan Kulbicki (dyrektor festiwalu), Edmund Jurkowski (dyrektor artystyczny festiwalu), Urszula Zerych-Kujda (sekretarz festiwalu), Andrzej Balcarczyk, Ryszard Bulira, Jan Chrostek, Hubert Chwalczyk, Halina Cichocka, Kazimiera Czajkowska, Norbert Dermin, Henryk Długoń, Ryszard Dziubek, Irena Grabowska, Alina Gruszka, Janusz Karbowniczek, Barbara Konieczny, Janina Konieczny, Lech Kowalczyk, Anna Majcherowicz, Alojzy Mądry, Marek Skocza, Jeremiasz Sitek, Kazimierz Sosna i Hildegarda Strzyzek.

Zasługi pracujących podczas Śląskiej Jesieni osób podkreślane były nawet na łamach zagranicznej prasy; Colin Cooper pisał: *Składam podziękowanie Jackowi Albińskiemu za jego usługi tłumacza – niezbędnego, biorąc pod uwagę moją skromną znajomość języka polskiego*⁴.

Od drugiej edycji festiwalu w trakcie trwania Śląskiej Jesieni ukazywał się „Biuletyn festiwalowy”, który redagowali Wojciech Wieczorek i Marek Skocza.

Czasami, pomimo ogromnych starań organizatorów, nie udało się zapobiec wypadkom, np. podczas koncertu finałowego drugiej edycji: *Znakomitą imprezę uwieńczył całkowicie chybiony organizacyjnie koncert galowy. Zapowiadający – Jerzy Połowski wprowadził zupełnie nie pasujący do tego typu wydarzenia nastrój kabaretu. Nie tylko mylił się nieustannie, ale z uśmiechem próbował pomyłki owe poprawiać, co z kolei prowadziło do kolejnych błędów. W końcu doszedł do konkluzji „Co powiem to pomyłka” w czym niezupełnie miał rację, jako że tym razem akurat stwierdził prawdę*⁵.

Trzecią edycję przygotowywał komitet organizacyjny w składzie: Jan Kulbicki (dyrektor), Alina Gruszka (dyrektor artystyczny), Urszula Zerych-Kujda (sekretarz), Jacek Albiński, Halina Cichocka, Irena Grabowska, Ewa Iwanciów, Barbara Konieczny, Janina Konieczny, Wojciech Łuka, Anna Majcherowicz, Marek Skocza, Zbigniew Skorek i Wojciech Wieczorek.

³ Andrzej Głowaczewski, *Jesienne tango na sześciu strunach*, „Katolik” 26.10.1986 r., s. 8.

⁴ Colin Cooper, *An Important European Festival*, „Classical Guitar” July 1989, s. 25.

⁵ Marek Brzeźniak, *Sami nie wiemy co posiadamy*, „Trybuna Robotnicza” 14.10.1988 r., s. 5.

W 1990 roku imprezy festiwalowe prowadził wielki Wojciech Dzieduszycki z Wrocławia, jeden z bardziej lubianych prezenterów i popularyzatorów muzyki w kraju. Rzadko kto był w stanie dostarczać tyle zadowolenia zarówno przyjaciołom, jak i słuchaczom oraz czytelnikom⁶.

Niezwykle ważną funkcję pełnili przedstawiciele lokalnych mediów: Obsługujący tyską imprezę od jej pierwszej edycji znany radiowiec red. Bogumił Pasternak⁷ czy szef ekipy TV red. Janusz Mentel⁸. Podobnie jak podczas drugiej edycji, ukazywał się „Biuletyn festiwalowy”, który redagował Wojciech Wieczorek przy współpracy m.in. Jacka Albińskiego, Wojciecha Łuki, Krzysztofa Pileckiego i Marka Skoczny.

Skład **czwartej** edycji festiwalowego komitetu organizacyjnego przedstawiał się następująco: Werner Folkert (dyrektor), Alina Gruszka (dyrektor artystyczny), Franciszek Wieczorek (asystent), Ewa Iwanciów (sekretarz), Marek Brzeźniak, Halina Cichocka, Henryk Drozdek, Janina Konieczny, Lech Kowalczyk, Anna Majcherowicz, Mirosława Malich, Janina Mikołajczak, Wanda Palacz, Zbigniew Skorek, Elżbieta Trojanowska-Czech, Danuta Węgrzyk, Wojciech Wieczorek i Urszula Zerych-Kujda.

Koncerty zapowiadała dobrze znana śląskiej publiczności Danuta Węgrzyk, pierwszego dnia wytwornie srebrna, ostatniego olśniewająco złota, a w pozostałe sześć zawsze w innej kreacji⁹. Jak zwykle przy międzynarodowej obsadzie imprezy potrzebni byli tłumacze. Pracę dwójki tłumaczek wspominał Colin Cooper: Angielskie zapowiedzi, prowadzone przez zdolne: Joannę Mentel oraz Stellę Drogosz, były wspaniałe¹⁰.

Nie zabrakło też przedstawicieli mediów, m.in. z telewizji (redaktorzy Magdalena Makaruk, Halina Szymura, Violetta Rotter-Kozera i Janusz Mentel) czy prasy – jak wspomina Marek Brzeźniak: Sądząc z adresów i telefonów innych redakcji zapisanych długopisem na wydawnictwach festiwalowych z 1992 roku, w tym roku pełniłem chyba nawet rolę rzecznika prasowego festiwalu¹¹. Rów-

⁶ M. Brzeźniak, *Kiedys dwa...*, s. IV.

⁷ Wojciech Wieczorek, *Jesień w radiu i telewizji*, „Biuletyn Informacyjny” 2/1900, s. 7.

⁸ *Ibidem*.

⁹ M. Brzeźniak, *Kiedys dwa...*, s. IV.

¹⁰ Colin Cooper, *The 4th Silesian Guitar Autumn*, „Classical Guitar” April 1993, s. 39.

¹¹ Marek Brzeźniak, *Kiedys dwa, dziś jeden świat*, „Twoje Tychy” 30.09.2008 r., s. IV.

niez i tym razem festiwal posiadał własne medium – „Biuletyn festiwalowy”, który redagowali: Stella Drogosz, Leszek Drong, Marcin Lauer, Janusz Karbowniczek, Rafał Klimkiewicz, Tomasz Kowalczyk, Lech Kowalczyk, Andrzej Pawłowicz i Wojciech Wieczorek.

Po czwartej edycji festiwalu po raz pierwszy wydano płytę dokumentującą festiwal, na której utrwalone zostały wybrane fragmenty recitali. Nagrania realizowała Beata Jankowska, związana ze Śląską Jesienią Gitarową od trzeciej edycji, a także jej współpracownik Zbigniew Olko.

W skład komitetu organizacyjnego **piątej** edycji wchodził: Werner Folkert (dyrektor), Alina Gruszka (dyrektor artystyczny), Ewa Iwanciów (sekretarz), Halina Cichocka, Stanisław Gojny, Janina Konieczny, Tomasz Kordon, Anna Majcherowicz, Krzysztof Majcherowicz, Mirosława Malich, Joanna Mentel, Janina Mikołajczak, Marek Skocza, Wojciech Stańczyk, Elżbieta Trojanowska-Czech, Danuta Węgrzyk, Franciszek Wieczorek, Wojciech Wieczorek i Urszula Zerych-Kujda. *Wszystkie koncerty, jak zwykle z wdziękiem i znawstwem prowadziła Danuta Węgrzyk*¹².

Kolejną edycję „Biuletynu festiwalowego” redagowali: Tomasz Chwistek, Janusz Grzesica, Tomasz Jodłowski, Rafał Klimkiewicz, Lech Kowalczyk, Marcin Lauer i Wojciech Wieczorek.

Komitet organizacyjny **szóstej** edycji tworzyli: Werner Folkert (dyrektor), Alina Gruszka (dyrektor artystyczny), Ewa Iwanciów (sekretarz), Stanisław Gojny, Regina Gowarzewska, Grażyna Grabowska, Janina Konieczny, Tomasz Kordon, Anna Majcherowicz, Krzysztof Majcherowicz, Mirosława Malich, Janina Mikołajczak, Sławomira Machała, Wanda Palacz, Elżbieta Trojanowska-Czech, Danuta Węgrzyk i Wojciech Wieczorek.

Piątą edycję „Biuletynu festiwalowego” opisującą szóstą edycję festiwalu redagowali: Wojciech Wieczorek, Lech Kowalczyk, Tomasz Kowalczyk i Magdalena Macek.

W skład komitetu organizacyjnego **siódmej** edycji wchodził: Werner Folkert (dyrektor), Alina Gruszka (dyrektor artystyczny), Ewa Iwanciów (sekretarz), Stanisław Gojny, Elżbieta Góra, Grażyna Grabowska, Łukasz Kansy, Janina Konieczny, Tomasz Kordon, Anna Majcherowicz, Krzysztof Majcherowicz,

¹² Zbigniew Dubiella, *Największe wydarzenie gitarowe roku 1994*, „Gitaro i Bas” 6 (12)/1994, s. 37.

Alina Gruszka i Colin Cooper fot. z archiwum Aliny Gruszki

Alina Gruszka i syn Jana Edmunda Jurkowskiego, Romuald fot. z archiwum Aliny Gruszki

Mirosława Malich, Janina Mikołajczak, Sławomir Machała, Elżbieta Trojanowska-Czech i Danuta Węgrzyk.

„Biuletyn festiwalowy” opracowywali Wojciech Wieczorek i Lech Kowalczyk. Koncerty prowadziła Danuta Węgrzyk. Jak co dwa lata nie zabrakło również lokalnych mediów: Radio Katowice jest z naszą imprezą od zawsze – mi-

Danuta Węgrzyk fot. z archiwum MCK w Tychach

krofony tego najpopularniejszego w regionie radia od dwunastu lat towarzyszą koncertom i recitalom¹³.

Ósmą edycję przygotowywał komitet organizacyjny w składzie: Urszula Nocoń (dyrektor), Alina Gruszka (dyrektor artystyczny), Anna Majcherowicz (sekretarz), Teresa Marczyńska (kierownik recepcji festiwalowej), Liliana Małysek (recepcja festiwalowa), Janina Mikołajczak (kierownik konkursu wykonawczego), Wojciech Wieczorek (rzecznik prasowy), Krzysztof Majcherowicz (szef transportu), Janina Konieczny (dyrektor Zespołu Szkół Muzycznych) i Tomasz Kordon (dyrektor Teatru Małego). Koncerty festiwalowe prowadziła Danuta Węgrzyk. Anna Majcherowicz była niestrudżonym sekretarzem imprezy [...]. Anna trzyma imprezę przy życiu, jest rozsądną osobą kontaktową we wszystkich organizacyjnych kwestiach i sprawach. Jej mąż jest kierownikiem grupy „zawsze gotowej do wyjazdów”¹⁴. „Biuletyn festiwalowy” redagował niezastąpiony Wojciech Wieczorek, a koncerty prowadziła Danuta Węgrzyk.

Wieloletnia historia Śląskiej Jesieni Gitarowej, obok chwil bardzo radosnych, przynosi też momenty smutku, szczególnie wtedy, kiedy umiera osoba związana przez wiele lat z festiwałem. Tak wspominało zmarłego w 1999 roku

¹³ Wojciech Wieczorek, *Gitary na antenie Radia Katowice*, „Biuletyn Informacyjny” 2/1998, s. 4.

¹⁴ Peter Paffgen, *Tychy 2000*, „Gitarre & Laute” 1/2001, s. 40.

radiowca Bogumiła Pasternaka: Przez radiową antenę żywo, rzetelnie i z wielkim znawstwem a także ogromną życzliwością dla artystów relacjonował wielkie kulturalne przedsięwzięcia regionu, m.in. [...] Śląskie Jesienie Gitarowe w Tychach¹⁵.

Skład komitetu organizacyjnego **dziewiątej** edycji przedstawiał się następująco: Michał Gramatyka (dyrektor), Alina Gruszka (dyrektor artystyczny), Anna Majcherowicz (sekretarz), Teresa Marczyńska (kierownik recepcji festiwalowej), Janina Mikołajczak (kierownik konkursu wykonawczego), Wojciech Wieczorek (biuro prasowe), Marcin Lauer (biuro promocji), Krzysztof Majcherowicz (szef transportu), Janina Konieczny (dyrektor Zespołu Szkół Muzycznych) i Tomasz Kordon (dyrektor Teatru Małego).

Dziesiątą edycję przygotowywał komitet organizacyjny w składzie: Wojciech Wieczorek (dyrektor), Alina Gruszka (dyrektor artystyczny), Anna Majcherowicz (sekretarz), Janina Mikołajczak (kierownik konkursu wykonawczego), Michał Gramatyka (biuro prasowe), Krzysztof Majcherowicz (szef transportu), Janina Konieczny (dyrektor Zespołu Szkół Muzycznych) i Tomasz Kordon (dyrektor Teatru Małego). Wieczorne koncerty prowadził Wojciech Wieczorek, któremu towarzyszyła tłumaczka Agata Knapik-Mikołajczak.

Podczas inauguracji jubileuszowej dziesiątej edycji osobom zasłużonym dla festiwalu wręczono statuetki „Przyjaciel Śląskiej Jesieni Gitarowej”.

Komitet organizacyjny **jedenastej** edycji festiwalu zgromadził następujące osoby: Wojciech Wieczorek (dyrektor), Alina Gruszka (dyrektor artystyczny), Anna Majcherowicz (sekretarz), Marek Nosal (kierownik konkursu wykonawczego), Michał Gramatyka (biuro prasowe), Krzysztof Majcherowicz (szef transportu), Ramona Kuźnik-Glenszczyk (dyrektor Zespołu Szkół Muzycznych) i Tomasz Kordon (dyrektor Teatru Małego).

W skład komitetu organizacyjnego **dwunastej** edycji wchodził: Wojciech Wieczorek (dyrektor), Alina Gruszka (dyrektor artystyczny), Anna Majcherowicz (sekretarz), Marek Nosal (asystent dyrektora artystycznego), Marcin Dylla (asystent dyrektora artystycznego), Michał Gramatyka (biuro prasowe), Marek Kostarz (szef transportu), Ramona Kuźnik-Glenszczyk

¹⁵ Marek Skocza, *Artysta radiowiec*, „Dziennik Zachodni” 29.06.1999 r., s. 12.

Eugeniusz Knapik odbiera z rąk Aliny Gruszki statuetkę Przyjaciół Śląskiej Jesieni Gitarowej
fot. z archiwum MCK w Tychach

(dyrektor Zespołu Szkół Muzycznych), Tomasz Kordon (dyrektor Teatru Małego), Lech Kowalczyk (scenografia koncertów, projekty graficzne), Tomasz Kowalczyk (reklama, projekty graficzne) i Ryszard Czernow (projekt plakatu festiwalowego).

Komitet organizacyjny kolejnej, **trzynastej** edycji zgromadził następujące osoby: Wojciech Wieczorek (dyrektor), Alina Gruszka (dyrektor artystyczny), Marek Nosal (asystent dyrektora artystycznego), Ramona Kuźnik-Glenszczyk (dyrektor Zespołu Szkół Muzycznych), Tomasz Kordon (dyrektor Teatru Małego), Krzysztof Majcherowicz (szef transportu), Artur Jastrzębski (szef recepcji festiwalowej), Lech Kowalczyk (scenografia koncertów, projekty graficzne) i Tomasz Kowalczyk (reklama, projekty graficzne). Wieczne koncerty prowadził duet Wojciech Wieczorek i Paweł Jędrzejko, a przesłuchania konkursowe zapowiadała Magdalena Calicka.

Komitet organizacyjny **czternastej** edycji to: Wojciech Wieczorek (dyrektor), Alina Gruszka (dyrektor artystyczny), Anna Śmieszek-Szkutek (sekretarz), Marek Nosal (asystent dyrektora artystycznego), Ramona Kuźnik-Glenszczyk (dyrektor Zespołu Szkół Muzycznych), Tomasz Kordon (dyrektor Teatru Małego), Krzysztof Majcherowicz (szef transportu), Daria Janiurek (szef recepcji festiwalowej), Lech Kowalczyk (scenografia festiwalu, plakat,

projekty graficzne) i Tomasz Kowalczyk (reklama, projekty graficzne). Koncerty wieczorne ponownie prowadził duet Wojciech Wieczorek i Paweł Jędrzejko, zaś przesłuchania konkursowe zapowiadał Wojciech Gurgul.

Do komitetu organizacyjnego **piętnastej** edycji należeli: Wojciech Wieczorek (dyrektor), Alina Gruszka (dyrektor artystyczny), Anna Majcherowicz (sekretarz), Marek Nosal (asystent dyrektora artystycznego), Paweł Drzewiecki (dyrektor Miejskiego Centrum Kultury), Ramona Kuźnik-Glenszczyk (dyrektor Zespołu Szkół Muzycznych), Andrzej Maria Marczewski (dyrektor Teatru Małego), Lech Kowalczyk (scenografia festiwalu, projekty graficzne) i Tomasz Kowalczyk (reklama, projekty graficzne). Wieczne koncerty prowadzili Wojciech Wieczorek, Paweł Jędrzejko i Paweł Drzewiecki, a przesłuchania konkursowe prowadził Wojciech Gurgul.

Piętnasta edycja festiwalu przyniosła wielkie zmiany w festiwalowej panoramie: piętnasty festiwal to ostatnia edycja, podczas której prof. zw. Gruszka była dyrektorem artystycznym. Podobnie Wojciech Wieczorek po raz ostatni pełnił funkcję dyrektora festiwalu (do historii przejdzie jego konferansjerka prowadzona wspólnie z tłumaczem Pawłem Jędrzejko)¹⁶.

Wszystkie wymienione wyżej nazwiska to jedynie niewielka część osób zaangażowanych w poszczególne edycje Śląskiej Jesieni Gitarowej. W trakcie trwania poszczególnych festiwali pracowali i pomagali m.in. pracownicy Miejskiego Centrum Kultury, Teatru Małego w Tychach, Zespołu Szkół Muzycznych w Tychach, Hotelu „Tychy”, studenci Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, jak i nawet żołnierze Wojskowej Komendy Uzupełnień w Tychach.

Nad wszystkimi tymi osobami czuwała Alina Gruszka, która po śmierci Jana Edmunda Jurkowskiego przejęła ster festiwalu i nadawała kształt artystyczny trzynastu edycjom. Dzięki niej Śląska Jesień Gitarowa przez wszystkie lata niezmiennie zachowała wysoki poziom i dostarczała niezapomnianych doznań artystycznych.

Często niewidoczną, zakulisową pracę bardzo wielu osób wspominał dyrektor festiwalu w latach 1992-1998 – Werner Folkert: *Tłumacze i osoby zajmujące się transportem właściwie są dyspozycyjni całą dobę. Często muszą*

¹⁶ Wojciech Gurgul, *Tyskie Biennale Gitary*, „Sześć Strun Świata” 1 (1)/2015, s. 16.

być na lotnisku w Warszawie czy Krakowie np. o czwartej rano. Część osób zajmuje się obsługą konkursu, kursów mistrzowskich, wykładów i prelekcji. Każdemu soliście towarzyszy pilot [...]. Osoby prowadzące recepcję Festiwalu w Hotelu „Tychy” zajmują się sprawami bytowymi [...]. Biuro Festiwalu prowadzi obsługę finansową [...]. Oczywiście nie wspominałem tu o zaangażowaniu w organizację Festiwalu pracowników Państwowej Szkoły Muzycznej, gdzie odbywają się dwa etapy konkursu i kursy mistrzowskie¹⁷.

Wszystkim osobom organizującym tyską Śląską Jesień udało się stworzyć szczególną, niepowtarzalną atmosferę, co wielokrotnie podkreślano na łamach prasy, szczególnie zagranicznej. Peter Päffgen pisał: Festiwal tworzą ludzie i to właśnie kontakty międzyludzkie są tym, co liczy się w ogólnym rozrachunku. Należy tu Alina Gruszka, kierownik artystyczny imprezy ze swą ujmującą osobowością; należą tu Barbara i Aleksander Gądek, burmistrz miasta ze swoją uroczą żoną; i należą tu także wszyscy, których nazwisk nie mogę teraz wymienić, a których wysiłek przyczynia się do sukcesu tego widowiska kulturalnego. Drodzy przyjaciele, dziękuję Wam jeszcze raz, było wspaniale!¹⁸

¹⁷ Werner Folkert, *Nie popaść w rutynę*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (6)/1998, s. 3-4.

¹⁸ Peter Päffgen, *Tychy 1998*, „Gitarre & Laute” 1/1999, s. 33.

ZAMIAST PODSUMOWANIA

Niezwykłe trudno podsumować trzydziestoletnią historię festiwalu tej rangi, co Śląska Jesień Gitarowa. Jej pozycja na arenie polskiej i międzynarodowej, bogactwo treści, wielowątkowość i podkreślany każdorazowo niepowtarzalny klimat zostały wielokrotnie ukazane i udokumentowane na przestrzeni tej publikacji m.in. za pomocą ogromnej ilości cytatów. Już sam fakt istnienia takiej ilości relacji prasowych, czy to w polskich, czy w zagranicznych czasopismach (artykuły o festiwalu ukazywały się w siedmiu językach – polskim, angielskim, niemieckim, rosyjskim, japońskim, francuskim i słowackim – i w dziesięciu krajach – w Polsce, Wielkiej Brytanii, Stanach Zjednoczonych, Niemczech, Rosji, Japonii, Francji, Słowacji, we Włoszech i na Białorusi) jest dowodem na to, jak ważną rolę odgrywa festiwal w polskim i światowym krajobrazie wydarzeń muzycznych.

W związku z faktem, iż historia Śląskiej Jesieni Gitarowej się nie kończy, zrezygnowałem z napisania typowego zakończenia – przedstawię za to zbliżającą się edycję. Niech wypowiedzi wybitnych wirtuozów i pedagogów staną się zaproszeniem na kolejną odsłonę tyskiego święta gitary.

XVI Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego „Śląska Jesień Gitarowa” zaplanowany jest na dni od 16 do 22 października 2016 roku. W tej edycji funkcję dyrektora organizacyjnego pełni Paweł Drzewiecki, funkcję dyrektora artystycznego – Marek Nosal, a sekretarzem festiwalu jest Marta Jakubczyk.

Marek Nosal tak mówi o swojej nowej roli: *Zadaniem najbardziej mnie absorbującym jest obecnie przygotowanie XVI Międzynarodowego Festiwalu „Śląska Jesień Gitarowa” w Tychach. To wydarzenie od swego powstania w 1986 roku zajmuje szczególne miejsce w moim życiu. W kolejnych edycjach festiwalu, stworzonego przez bardzo mi bliskich ludzi, profesorów: Jana Edmunda Jurkowskiego i Alinę Gruszkę, brałem udział w różnym charakterze – byłem obserwatorem, uczestnikiem i laureatem konkursu, wykonawcą kilku koncertów, jurorem, wspomagałem w różny sposób jego organizację¹⁹. 30-letnia tradycja*

¹⁹ Marek Nosal, *Co słyszał u... „Sześć Strun Świata”* 3 (7)/2016, s. 18.

festiwalu to dorobek o ogromnej wartości i wielkie zobowiązanie dla obecnego jego kierownictwa²⁰.

Wśród znanych artystów zaproszonych do wykonania koncertów znaleźli się: **Richard Galliano i Sylvain Luc, Rolf Lislevand i Ensemble Kapsberger, Marcin Dylla, Beata Będkowska-Huang, Andrea De Vitis, Gruber & Maklar Duo, Amadeus Guitar Duo, Guitar4mation, Michał Czachowski i Indialucia, Piotr Domagała oraz Kwartet Śląski, Kupiński Guitar Duo, Jan Jakub Bokun & Jakub Kościuszko**, a także niezawodna Orkiestra Kameralna Miasta Tychy AUKSO pod batutą **Marka Mosia i Katarzyny Tomali**.

Artyści, którzy wezmą udział w XVI Śląskiej Jesieni Gitarowej, wypowiadali się o tym na łamach prasy już prawie rok przed festiwalem, tak jak np. Amadeus Guitar Duo: W październiku [2016 roku wystąpimy] podczas tyskiej Śląskiej Jesieni Gitarowej, gdzie zagramy – razem z duetem Gruber & Maklar – *Concierto Andaluz Rodrigo*²¹. Także Andrea De Vitis zapowiadał swój występ w Tychach: W październiku wystąpię podczas XVI Śląskiej Jesieni Gitarowej w Tychach, gdzie wykonam *Concierto de Aranjuez* z towarzyszeniem orkiestry Aukso!²²

Podczas XVI edycji festiwalu odbędą się prawykonania nowych koncertów na gitarę i orkiestrę autorstwa polskich kompozytorów: Piotra Klimka oraz Marcina Błazewicza. O współpracy z Błazewiczem mówi Marcin Dylla, który dokona premiery tego dzieła: Moja pierwsza rozmowa z panem Błazewiczem odbyła się jesienią 2015 roku. Wymieniliśmy wówczas kilka uwag, m.in. byłem zapytany o swoje oczekiwania odnośnie tego koncertu. [Ja] nie jestem podmiotem w tym wydarzeniu, nie jest to utwór pisany dla mnie. Raczej w celu poszerzenia literatury gitarowej – i tu słowa uznania powinny być skierowane w stronę organizatorów²³.

Jurorami szesnastej edycji konkursu będą: Marcin Dylla (przewodniczący), Beata Będkowska-Huang, József Eötvös, Martha Masters, Stephen Mattingly, Marek Nosal, Thomas Offermann, Paolo Pegoraro, Micaela Pittaluga, Petr Saidl i Wojciech Gurgul (sekretarz).

²⁰ *Idem*, 30 lat tradycji – to dorobek i zobowiązanie, rozmowę przeprowadziła Agnieszka Nowok, „Silesia Prezentuje” nr 134 (czerwiec-lipiec 2016), s. 3.

²¹ Dale Kavanagh, Thomas Kirschhoff, 25 lat działalności Amadeus Guitar Duo, rozmowę przeprowadził Franciszek Wieczorek, „Sześć Strun Świata” 1 (5)/2016, s. 26.

²² Andrea De Vitis, *Co słyszał u...*, „Sześć Strun Świata” 1 (5)/2016, s. 13.

²³ Marcin Dylla, *Cenię artystyczny niepokój*, rozmowę przeprowadził Wojciech Gurgul, „Sześć Strun Świata” 3 (7)/2016, s. 34-35.

Jak zwykle koncertom i zmaganiom konkursowym towarzyszyć będą lekcje mistrzowskie, wystawy, wykłady, a także zorganizowany z okazji 30-lecia festiwalu panel wspomnieniowy. Zmianie ulegnie również miejsce wieczornych koncertów – z Teatru Małego przeniesione zostaną do nowopowstałej sali tyńskiej Mediateki.

Mimo że szesnasta edycja festiwalu jeszcze się nie odbyła, możemy już pozwolić mówić o siedemnastej edycji, która będzie miała miejsce w 2018 roku. W ramach współpracy tyskiej Śląskiej Jesieni Gitarowej z innymi festiwalami w Polsce i za granicą organizatorzy zaoferowali koncert artyście – zdobywcy Grand Prix VIII Międzynarodowego Konkursu Gitarowego odbywającego się na przełomie czerwca i lipca 2016 roku w ramach Festiwalu Gitarowego Joaquína Rodrigo w Olsztynie. Zwycięzcą okazał się katowiczaniec **Wojciech Rysiecki**, więc to on zaprezentuje się w Tychach za dwa lata.

Listy przyjaciół Śląskiej Jesieni Gitarowej

Niniejszą publikację zamykają wypowiedzi dotyczące festiwalu, skierowane do Aliny Gruszki. Wśród autorów listów znaleźli się: Sérgio Assad, Zoran Dukić, Roland Dyens, Marcin Dylla, Françoise-Emmanuelle Denis, Ricardo Gallén, Oscar Ghiglia, Jérémy Jouve, Thomas Offermann, Elena Papandreou oraz Marek Pasieczny.

Do wiadomości osób zainteresowanych,

Celem tego listu jest udzielenie wsparcia Międzynarodowemu Festiwalowi Gitarowemu w Tychach. Mój brat Odair i ja (duet braci Assad) wystąpiliśmy w minionych edycjach tyskiego Festiwalu. Byliśmy świadkami jego rangi oraz wysokiej jakości tego mocno zakorzonego festiwalu, znanego na całym świecie. Ilość festiwali podwoiła się w ciągu ostatnich dwudziestu lat. Przynoszą one ważne korzyści kulturalne miastu, regionowi i krajowi. W świecie, który staje się coraz bardziej mechaniczny, wartość zaangażowania w tworzenie kultury i budowanie więzi społecznych poprzez sztukę staje się, niestety, drugorzędna.

W roku 2010 australijscy naukowcy, Packer i Ballantyne, badali stan dobrego samopoczucia i korzyści psychologiczne płynące z uczestnictwa w wydarzeniu festiwalowym. Stwierdzili, że uczestnicy festiwali doświadczają większego zaangażowania i silniejszych więzi w porównaniu z uczestnikami jednego koncertu na żywo. Podczas festiwalu mają miejsce codzienne interakcje z innymi uczestnikami wydarzenia, co skutkuje bliższą relacją. Jest to wielka korzyść zarówno dla publiczności jak i dla samych artystów.

Mam nadzieję, że tyski Festiwal zostanie zachowany przy życiu na wiele, wiele lat. Odgrywa on ważną rolę w międzynarodowej społeczności gitarzystów i jest wzorem do naśladowania dla innych krajów.

Sérgio Assad, gitarzysta
San Francisco Conservatory of Music
8 lutego 2016 r., San Francisco

Dla kogoś, kto żyje w tak zwanym „sercu Europy”, międzynarodowy festiwal Śląska Jesień Gitarowa stanowi niewiarygodne okno otwarte na niezbyt dobrze znaną część Europy. Ten festiwal, bez cienia wątpliwości, jest owocem otwartego i bystrego umysłu, działającego z determinacją, wiarą i inteligencją, czego oznaką jest umieszczenie na śląskiej scenie młodych artystów obok zdecydowanie wielkich gwiazd gitary.

Czuje się tutaj solidną strukturę, ciepłą atmosferę, sprawność na wszystkich poziomach, a nade wszystko wolę perfekcyjnego działania.

Od długiego już czasu, co dwa lata, podczas Śląskiej Jesieni Gitarowej serce Tychów bije w rytm serc wielu gitarzystów, artystów, studentów, kompozytorów, dziennikarzy, muzykologów, miłośników muzyki. To wszystko dzieje się w mieście znanym z przemysłu i... piwa!

Brakuje słów, aby opisać jaką wartość jest sztuka i doskonałość dla wnętrza ludzkiej duszy, szczególnie we współczesnych czasach.

Françoise-Emmanuelle Denis

muzykolog, założyciel i dyrektor artystyczna GHA Records
wykładowczyni w ARTS² – Ecole Supérieure des Arts (Belgium)
producent muzyczny i przedstawiciel artystyczny

Droga Alino,

Jeśli chodzi o moją opinię na temat Twojego Festiwalu – sądzę, że jest to jeden z najbardziej liczących się festiwali gitarowych na świecie. Już dekady temu cieszył się wielką renomą, a obecnie nadal utrzymuje się jego marka. Jest rzeczą bardzo rzadką znaleźć festiwal, który zachowuje swoją jakość i pozycję przez tak wiele lat. Organizacja festiwalu była zawsze na najwyższym poziomie. Najbardziej cenieni artyści uczestniczyli i nadal biorą udział w tym wydarzeniu.

Jest niezwykle istotną rzeczą nie tylko dla Polski, ale także dla europejskiej sceny gitarowej, aby Tyski festiwal kontynuował swoją wyjątkową misję, nadzwyczajny poziom współzawodnictwa oraz program edukacyjny na najwyższym poziomie.

Wszystkiego najlepszego,

Zoran Dukić

Koninklijk Conservatorium w Hadze

Escola Superior de Música de Catalunya w Barcelonie

Pisząc te kilka słów, chciałbym zaznaczyć, że moja kariera międzynarodowa tak naprawdę rozpoczęła się we wczesnych latach dziewięćdziesiątych. Zdecydowanie pierwszym krajem, który otworzył mi międzynarodowe podwoje była Polska i jej dwa miasta: najpierw Gdańsk, potem Tychy ze swoją obecnie słynną i wysoko cenioną Śląską Jesienią Gitarową.

W Tychach występowałem i prowadziłem warsztaty trzykrotnie. Z racji perfekcyjnej organizacji, wysokiego poziomu artystycznego zapraszanych gości oraz ujmująco przyjaznej atmosfery nabrałem potężnego przekonania, że ten odbywający się co dwa lata polski Festiwal jest wielką sprawą dla gitary klasycznej i jej odbiorców. Nie mówiąc już o fantastycznym konkursie, który festiwal także oferuje. De facto, jeden z moich byłych studentów z Paryża zwyciężył w edycji po roku 2000.

Niech Śląska Jesień Gitarowa będzie częścią gitarowego krajobrazu niezmienne przez dalsze lata. Takie jest moje szczere życzenie.

Roland Dyens
gitarzysta i kompozytor
wykładowca w Conservatoire National Supérieur de Paris

Pierwsza edycja Festiwalu „Śląska Jesień Gitarowa” odbyła się w roku 1986. Byłem wówczas dziesięcioletnim chłopcem, który uczył się grać na gitarze zaledwie od dwóch lat. Festiwal w Tychach sprawił, że zwyczajne lekcje gry na instrumencie, jedne z wielu zajęć w planie lekcji, przerodziły się w życiową pasję.

To właśnie wydarzenia artystyczne oferowane podczas tyskiego festiwalu podsycały moją ambicję i determinację. Koncerty najznakomitszych artystów wyznaczały moje cele, pozornie nieosiągalne, a jednocześnie namacalne, fizycznie obecne na scenie Teatru Małego w Tychach. Śląska Jesień Gitarowa to festiwal, który zdeterminował moje życie artystyczne. Jako przepełniony pasją młody muzyk osiągnąłem ogromny sukces zdobywając pierwsze miejsce na konkursie im. Jana Edmunda Jurkowskiego, a wiele lat później dostąpiłem zaszczytu przewodniczenia jury tegoż konkursu. Festiwal był i jest centralnym wydarzeniem artystycznym dla miłośników gitary klasycznej w całej Polsce, wydarzeniem, które przyciąga na każdą edycję ogromną liczbę melomanów z całego świata, wydarzeniem, które przedstawia Tychy jako miasto na wysokim poziomie rozwoju cywilizacyjnego. Tychy, miasto w którym człowiek obcuując ze sztuką odkrywa swoje człowieczeństwo bardzo często zagubione w konsumpcyjnej, populistycznej egzystencji.

Marcin Dylla

Tyski Festiwal Gitarowy jest jednym z najlepszych i najbardziej znanych festiwali gitarowych w Europie. To ważne miejsce spotkań wybitnych artystów i studentów w Polsce. To miejsce, w którym wiele kultur dzieli się swoją sztuką, ubogacając gości Festiwalu oraz wnosząc życie i ekonomiczne wsparcie dla miasta. Mam nadzieję, że festiwal będzie trwał bez końca.

Ricardo Gallén

Profesor klasy gitary w Hochschule für Musik Franz Liszt w Weimarze

O Śląskiej Jesieni Gitarowej w Tychach

W tyskim Festiwalu uczestniczyłem dwukrotnie. Nigdy nie zapomnę przemyślanej organizacji wydarzeń dzień po dniu; jedno następujące po drugim, bez żadnych słabych punktów i bez luk. Moje pojawienie się na Festiwalu, występ, prowadzona przeze mnie klasa mistrzowska, dyskusje z innymi uczestnikami dotyczące polskiej muzyki klasycznej i jak powinno się ją wykonywać... Nigdy, aż do czasu mojego przyjazdu, nie wiedziałem, jak różne oblicza może mieć mazurek, zgodnie z jego polskim pochodzeniem. Później mogłem bardziej docenić Chopina dzięki lepszemu zrozumieniu jego źródeł inspiracji. Konkurs był również sukcesem.

Co mogę powiedzieć, jeśli chodzi o polską gościnność? Wspaniała sala jadalna w pałacyku myśliwskim rodziny książęcej, wielki kominek ogrzewający licznie zgromadzonych uczestników, przyjemności stołu – tradycyjne, polskie potrawy.

Pani Alina Gruszka i jej współpracownicy stworzyli Festiwal, w którym zdali najwyższy test jakości w kategorii zarówno muzycznej jak i towarzyskiej. W efekcie powstało wydarzenie, które posiada rozległą aurę – to unikalne miejsce spotkań najlepszych gitarzystów i przyjaciół prawdziwej muzyki w Polsce.

Cieszę się, że tak wiele lat już upłynęło, a tyski Festiwal jest nadal kontynuowany. Jest moim wielkim pragnieniem znaleźć się ponownie wśród jego gości, przedzej czy później!

Brawo dla Polski, brawo dla Pani A. Gruszki!

Oscar Ghiglia, 10 lutego 2016 r.

Dr H.c. University of Hartford, Ct. (2004)

profesor Basel Musik-Akademie (1983-2004)

założyciel i wykładowca w departamencie gitary
Aspen Music Festival w Colorado (1968-1986)

założyciel i wykładowca w Incontri Chitarristici di Gargnano
we Włoszech (od 1973)

wykładowca klas gitary i kameralistyki
w Accademia Musicale Chigiana (od 1976)

profesor wizytujący w Juilliard School w Nowym Jorku; CCM University of Ohio
w Cincinnati i w Northwestern University w Chicago.

profesor w University of Macedonia w Salonikach w Grecji

Nazywam się Jérémy Jouve. Jestem 35-letnim gitarzystą francuskim, zwycięzcą Konkursu podczas Śląskiej Jesieni Gitarowej w roku 2002.

Co roku jestem zapraszany, aby wystąpić przeciętnie na 50 koncertach w sezonie muzycznym podczas różnych festiwali na świecie. Pierwsza nagroda, jaką zdobyłem na międzynarodowym Konkursie w Tychach zdecydowanie sprawiła, że uzyskałem uznanie w świecie muzycznym. Otworzyła mi ona wiele drzwi na scenach międzynarodowych.

Śląska Jesień Gitarowa w Tychach jest jednym z najwspanialszych festiwali, w jakim uczestniczę w ostatnich latach. Za każdym razem, kiedy z przyjemnością wracałem, cieszył mnie nadzwyczajnie wysoki poziom artystów koncertujących i startujących w konkursie. Bardzo wysoki poziom organizacyjny sprawia, że to wydarzenie jest tak dobrze znane i cenne na całym świecie wśród muzyków, organizatorów i muzyków amatorów.

Poprzez ten przekaz pragnę wyrazić moje pełne poparcie dla Śląskiej Jesieni Gitarowej w Tychach i mam nadzieję, że odpowiednie władze będą nadal wspierać to wspaniałe wydarzenie muzyczne.

Z najlepszymi życzeniami,

Jérémy Jouve

Droga Pani Profesor Alina Gruszka

Znam Śląską Jesień Gitarową w Tychach/Polsce od roku 1994. Miałem przyjemność uczestniczyć w niej wielokrotnie: jako artysta, juror, instruktor czy przedstawiciel słynnego producenta strun D'Addario. Bez wątpienia, Śląska Jesień Gitarowa jest obecnie jednym z najbardziej prestiżowych wydarzeń gitarowych na świecie. Wydarzenie to wspaniale reprezentuje Śląsk i Polskę na międzynarodowej scenie kulturalnej.

Chciałbym serdecznie pogratulować Pani i zespołowi Waszych wielkich osiągnięć i odniesionych sukcesów w ciągu tych wielu lat nieustannego zaangażowania.

Z wyrazami szacunku,

Prof. Dr. Thomas Offermann

1 marca 2016 r., Berlin

Na temat Festiwalu „Śląska Jesień Gitarowa” w Tychach

Miałam przyjemność otrzymać zaproszenie do prowadzenia klasy mistrzowskiej podczas Śląskiej Jesieni Gitarowej oraz do zasiadania w jury Konkursu w roku 2008.

Ten Festiwal zajmuje jedno z najwyższych miejsc pośród licznych festiwali gitarowych, w których uczestniczyłam. Jest profesjonalnie zorganizowany przez Profesor Alinę Gruszkę z szacunkiem wobec muzyki, na wysokim poziomie. Wielu młodych gitarzystów uzyskało zachętę na przyszłość – nie tylko poprzez ciesząc się międzynarodową renomą Konkursu, ale również dzięki klasom mistrzowskim prowadzonym przez słynnych muzyków i pedagogów z całego świata.

Jestem przekonana, że Śląska Jesień Gitarowa znacząco wpłynęła na fakt, że polscy gitarzyści reprezentują tak wysoki poziom i należą do grona najlepszych na świecie.

Moją wielką nadzieją i jest moim pragnieniem, aby tak świetny Festiwal mógł trwać przez wiele, wiele lat. Jestem przekonana, że pozostanie szczególnym miejscem na mapie dla gitarzystów zarówno ze świata jak i z Polski.

Z wyrazami szacunku.

Elena Papandreou, 10 luty 2016 r.
gitarzystka, wykładowczyni w University of Macedonia
w Salonikach w Grecji

Festiwal Śląska Jesień Gitarowa dla mnie osobiście, to jedna z największych inspiracji w moim zawodowym (gitarzysty, kompozytora) życiu. Nie tylko dla mnie. To bez wątpienia najważniejsze wydarzenie dla wszystkich gitarzystów oraz melomanów gitary klasycznej w Polsce – od już 1986 roku. Odbywająca się co dwa lata Śląska Jesień obchodziła w 2014 roku 15-stą edycję. To bez wątpienia wydarzenie, na które czeka się niecierpliwie przez dwa długie lata, aby w końcu będąc w Tychach chłonąć jego każdą godzinę, minutę. Każde spotkanie, każdy koncert, wykład...

To nie tylko międzynarodowy festiwal, ale także międzynarodowy konkurs im. Jana Edmunda Jurkowskiego dla gitarzystów z całego świata. Konkurs, który zmienia i kształtuje życie artystyczne każdego, komu uda się choćby znaleźć w ścisłym finale. Laureaci pierwszych miejsc konkursu często zaczynali wielkie międzynarodowe kariery właśnie wygrywając Śląską Jesień.

Sam festiwal, to nie tylko koncerty gitary klasycznej. To także muzyka dawna, flamenco, ale także jazz. Artyści z najdalszych zakątków świata, a koncerty, projekty z jakimi przybywają na Śląską Jesień – zawsze najwyższej próby. Najlepsi z najlepszych. Niejednokrotnie przybywają do Tychów przez niekwestionowaną i niezwykle wysoką renomę oraz rangę tego tyskiego festiwalu na świecie.

Ja osobiście miałem ogromną przyjemność pojawić się na kilku edycjach Śląskiej Jesieni, jako juror, wykonawca oraz kompozytor. Dla mnie Śląska Jesień, to również nieodłączna i wręcz magiczna obecność jednej z najlepszych orkiestr kameralnych w Europie – orkiestry Aukso pod kierownictwem prof. Marka Mosia. Skarb miasta Tychy. To jedyna, wyjątkowa i zupełnie bezcenna oraz nigdzie niespotykana współpraca pomiędzy orkiestrą, a festiwalem (czysto) gitarowym.

Pisząc o Śląskiej Jesieni, nie sposób pominąć wieloletniej dyrektorki artystycznej prof. Aliny Gruszki. Wybitna, niezwykle kompetentna i dla wielu, również dla mnie, przez wszystkie minione edycje festiwalu – po prostu najważniejsza – serce Śląskiej Jesieni Gitarowej. Słowem: nie ma drugiego, tak wyjątkowego festiwalu gitarowego na świecie. Mam szczerą i gorącą nadzieję, iż festiwal ten nigdy nie zniknie z kalendarza artystycznych wydarzeń w Polsce. Kultura, zwłaszcza tak wysokiej próby jest i zawsze będzie ponad wszelkimi (kulturowymi, politycznymi) podziałami. Nie powinna dzielić, a łączyć. Chrońmy to, co najlepsze i... do zobaczenia w Tychach!

dr hab. Marek Pasieczny

kompozytor, gitarzysta, wykładowca

(mgr, PGDip Perf., PGDip Comp., Mmus Perf., Mmus Comp., Ph.D)

BIBLIOGRAFIA

Książki:

1. Dubiella Zbigniew, *Gitara klasyczna. Życie koncertowe w Polsce współczesnej* [w:] *Aktualny stan gitarystyki polskiej i perspektywy jej rozwoju*, red. Jerzy Zamusko, Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi, Łódź 1996.
2. Gruszka Alina *Jan Edmund Jurkowski (1933-1989) in memoriam*, Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Katowice 2009.
3. Ociepa Karolina, *Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego „Śląska Jesień Gitarowa” w Tychach*, Praca magisterska, Częstochowa 2011.
4. Tubis Marek, *Ośrodek Gitarowy Ludowego Instytutu Muzycznego w Łodzi. Historia powstania i kierunki działalności* [w:] *Aktualny stan gitarystyki polskiej i perspektywy jej rozwoju*, red. Jerzy Zamusko, Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi, Łódź 1996.
5. Spaliński Tomasz, *Edmund Jurkowski – przyczynek do biografii. Analiza formalna i problemy wykonawcze sonaty „Akademickiej” na gitarę solo*, Praca dyplomowa, Katowice 1989.
6. Stańczyk Wojciech, *Gitarystyka śląska 1945-1992 w zarysie*, Praca dyplomowa, Katowice 1992.
7. *Leksykon polskich muzyków pedagogów*, red. Katarzyna Janczewska-Sołomko, Kraków 2008.
8. *Sprawozdanie za rok akademicki 1975/76*, Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna w Katowicach, Katowice 1977.

Artykuły prasowe:

1. Albiński Jacek, *Dzięki gitarze wróć do domu...*, „Fiat Wokół Nas” nr 17 (grudzień 1998).
2. Brzeźniak Marek, *III Śląska Jesień Gitarowa. Niczym w... Los Angeles*, „Trybuna Śląska” 17.10.1990 r.
3. Brzeźniak Marek, *Festiwal Marcinów*, „Trybuna Śląska” 14.10.1994 r.
4. Brzeźniak Marek, *Kiedyś dwa, dziś jeden świat*, „Twoje Tychy” 30.09.2008 r.
5. Brzeźniak Marek, *Kolorowi ludzie i gitary*, „Echo” 42 (1877)/1992.
6. Brzeźniak Marek, *Mazurek na gitarę*, „Trybuna Śląska” 23.10.1992 r.
7. Brzeźniak Marek, *Sami nie wiemy co posiadamy*, „Trybuna Robotnicza” 14.10.1988 r.
8. Cegiella Janusz, *Laszlo Szendrey-Karper w X rocznicę śmierci*, „Świat Gitary” 1/2002.
9. Cooper Colin, *An Important European Festival*, „Classical Guitar” July 1989.
10. Cooper Colin, *Not a Vintage Year*, „Classical Guitar” May 1993.
11. Cooper Colin, *Polish Guitar Comes of Age*, „Classical Guitar” April 1995.
12. Cooper Colin, *Silesian Guitar Autumn 1998*, „Classical Guitar” November 1999.
13. Cooper Colin, *Silesian Guitar Autumn 2004*, „Classical Guitar” August 2005.
14. Cooper Colin, *Silesian Guitar Autumn and the first polish International Guitar Competition*, „Classical Guitar” February 1987.
15. Cooper Colin, *The 4th Silesian Guitar Autumn*, „Classical Guitar” April 1993.
16. Cooper Colin, *The 8th Silesian Guitar Autumn and Edmund Jurkowski International Guitar Festival*, „Classical Guitar” April 2001.
17. Cooper Colin, *The Spirit Lives On. Silesian Guitar Autumn 1990*, „Classical Guitar” April 1991.
18. Cooper Colin, *Ten Years of Tychy*, „Classical Guitar” August 1997.
19. Crosskey Gordonn, *Edmund Jurkowski (1935-1989)*, „Classical Guitar” August 1989.

20. Dąb Anna, *Atrakcje na sześciu strunach*, „Gazeta Wyborcza, Gazeta w Katowicach” 28.09.2000 r.
21. De Vitis Andrea, *Co słyszeć u...*, „Sześć Strun Świata” 1 (5)/2016.
22. Dobrowolski Łukasz, *Koncert na gitarę w stroju osobliwym i orkiestrę kameralną Aleksandra Nowaka*, „Kwarta” 4 (19)/2012.
23. Domański Dariusz, *IV Ogólnopolski Konkurs Kompozycji na Gitarę Klasyczną rozstrzygnięty!*, „Świat Gitary” 3 (15)/2000.
24. Domański Dariusz, *Śląska Jesień Gitarowa*, „Świat Gitary” 1 (1)/1997.
25. Domański Dariusz, *Śląska Jesień Gitarowa. Tychy '98*, „Świat Gitary” 6 (12)/1998.
26. Domański Dariusz, *Śląska Jesień Gitarowa. Tychy 2000*, „Świat Gitary” 6 (24)/2000.
27. Domański Dariusz, *Wyniki konkursu kompozytorskiego*, „Świat Gitary” 3 (3)/1997.
28. Dubiella Zbigniew, *Największe wydarzenie gitarowe roku 1994*, „Gitar i Bas” 6 (12)/1994.
29. Dubiella Zbigniew, *Pomost między Wschodem a Zachodem*, „Poradnik Muzyczny” 12/1990.
30. Dubiella Zbigniew, *Śląska Jesień Gitarowa, pomost do współczesnej Europy*, „Świat Gitary” 6 (48)/2004.
31. Dubiella Zbigniew, hasło *Powroźniak Józef* [w:] *Leksykon Polskiej Gitary*, „Świat Gitary” 6/2003.
32. Dżuła-Radkiewicz Monika, *Działalność klasy gitary w Akademii Muzycznej w Gdańsku*, „Sześć Strun Świata” 02/2015.
33. Głowaczewski Andrzej, *Jesienne tango na sześciu strunach*, „Katolik” 26.10.1986 r.
34. Gowarzewska Regina, *Gitarzyści na szóstkę*, „Super Espress” 23.10.1996 r.
35. Gowarzewska-Grissgraber Regina, *Czarodzieje strun*, „Wieczór” 39 (13 964)/1998.
36. Gowarzewska-Grissgraber Regina, *Fantazja na sześciu strunach*, „Ruch Muzyczny” 24/2002.

37. Gowarzewska-Grissgraber Regina, *Szpony do grania*, „Wieczór” 42 (13 967)/1998.
38. Gowarzewska-Grissgraber Regina, *Tyskie gitarowe granie*, „Ruch Muzyczny” 23/1988.
39. Gurgul Wojciech, *Tyskie Biennale Gitary*, „Sześć Strun Świata” 1 (1)/2015.
40. Gurgul Wojciech, *XV Śląska Jesień Gitarowa*, „Sześć Strun Świata” 0/2014.
41. Ilyin Sergei, *Польский дневник о фестивале «Силезская Гитарная Осень»*, „Gitarist” 1/2005.
42. Iwanciów Ewa, *Inspirowane muzyką*, „Katowicki Informator Kulturalny” 10 (229)/1998.
43. Lachert de Peslin Piotr, *Światowy Festiwal Muzyczny w Tychach*, „Polonia Włoska” 4 (17)/2000.
44. Ławrynowicz Jarosław, *Gitara Czarnych Diamentów*, „Rzeczywistość” 16.11.1986 r.
45. Kamiński Marek, *Tyska jesień z gitarą*, „Fiat Wokół Nas” nr 88 (listopad 2010).
46. Maczuga Anna, Roszczyk Karolina, *Śląska Jesień Gitarowa*, „Presto” 2/2012.
47. Malich Mirosława, *Gitarowe rytmy*, „Fiat Wokół Nas” nr 40 (październik 2002).
48. Meisinger Krzysztof, *Jeszcze o konkursie i festiwalu „Śląska Jesień Gitarowa” Tychy 2000*, „Gitara. Historia i aktualności” 1-2 (17-18)/2001.
49. Miháliková Lubomíra, *Hudobný festival Sliezska Gitarová jeseň 1990*, „Hudobný život” 25/1990.
50. Mika Bogumiła, *VI Śląska Jesień Gitarowa*, „Ruch Muzyczny” 25/1996.
51. Mika Bogumiła, *Dodatkowe nagrody dla laureatów*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 12.10.1992 r.
52. Mika Bogumiła, *Dźwięki „ubrane” w mimikę*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 06.10.1994 r.
53. Mika Bogumiła, *Festiwal samych gwiazd*, „Ruch Muzyczny” 24/1994.
54. Mika Bogumiła, *Festiwal z samymi gwiazdami*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 20.09.1994 r.

55. Mika Bogumiła, *Gitarowe mistrzostwo świata*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 04.10.1994 r.
56. Mika Bogumiła, *Gitarowy konkurs rozstrzygnięty*, „Ruch Muzyczny” 14/1993.
57. Mika Bogumiła, *Gwiazdy świecą do północy*, „Gazeta Wyborcza, Gazeta Katowicka” 08.10.1992 r.
58. Mika Bogumiła, *Gwiazdy sześciu strun*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 15.10.1996 r.
59. Mika Bogumiła, *Koncert na sześć strun*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 05.10.1992 r.
60. Mika Bogumiła, *Najtrudniejszy trzeci etap*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 13.10.1992 r.
61. Mika Bogumiła, *Piąty, czyli najlepszy*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 10.10.1994 r.
62. Mika Bogumiła, *Rozwiane legendy i wschodzące gwiazdy*, „Ruch Muzyczny” 12/1992.
63. Mika Bogumiła, *Russel rzucił na kolana*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 03.10.1994 r.
64. Mika Bogumiła, *Sześciu najlepszych*, „Gazeta Wyborcza, Gazeta Katowicka” 08.10.1992 r.
65. Mika Bogumiła, *„Tango” na bis*, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 08.10.1994 r.
66. Mońka Marcin, *Final gitarowego święta*, „Gazeta Wyborcza, Co Jest Grane, Katowice, Bielsko-Biała” 13.10.2006 r.
67. Mońka Marcin, *Przyjacielska Gitara*, „Gazeta Wyborcza. Dodatek Katowicki” 09.10.2002 r.
68. Nieborak Krzysztof, *Złota Międzynarodowa „Śląska Jesień Gitarowa”*, „Gitara. Historia i Aktualności” 1-2 (17-18)/2001.
69. Nosal Marek, *Co słyhać u...*, „Sześć Strun Świata” 3 (7)/2015.
70. Nosal Marek, *Następcy przesympatycznej Nicoli*, „Silesia Prezentuje” nr 117 (listopad-grudzień 2014).

71. Ophee Matanya, *Poland: The Tychy Festival*, „Soundboard” Winter 1991.
72. Ophee Matanya, *The Chivalrous Poles*, „Soundboard” Spring 1987.
73. Pabisiak Tadeusz, *Cienie jesieni*, „Ruch Muzyczny” 26/1990.
74. Pabisiak Tadeusz, *Śląska Jesień Gitarowa*, „Ruch Muzyczny” 26/1988.
75. Päßgen Peter, *Brot und Spiele. II. Internationales Gitarrenfestival Tychy*, „Gitarre & Laute” 1/1989.
76. Päßgen Peter, *Der „Edmund Jurkowski-Wettbewerb” oder: Zum dritten Mal Festival in Tychy*, „Gitarre & Laute” 6/1990.
77. Päßgen Peter, *Europäische Spitzenklasse. Zum vierten Mal Tychy*, „Gitarre & Laute” 1/1993.
78. Päßgen Peter, *Tychy 1994*, „Gitarre & Laute” 1/1995.
79. Päßgen Peter, *Tychy 1996*, „Gitarre & Laute” 6/1996.
80. Päßgen Peter, *Tychy 1998*, „Gitarre & Laute” 1/1999.
81. Päßgen Peter, *Tychy 2000*, „Gitarre & Laute” 1/2001.
82. Päßgen Peter, *Tychy 2002*, „Gitarre & Laute” 1/2004.
83. Pieczka Joanna, *Błękitna statuetka*, „Tydzień w Tychach” 41 (138)/2000.
84. Pierończyk Jolanta, *Konkurs na gitarę*, „Dziennik Zachodni” 11.10.2000 r.
85. Pierończyk Jolanta, *Na Śląskiej Jesieni Gitarowej*, „Dziennik Zachodni” 13.10.2006 r.
86. Pierończyk Jolanta, *Rozstanie z gitarą*, „Dziennik Zachodni” 17.10.2000 r.
87. Pierończyk Jolanta, *Roztargniony laureat*, „Dziennik Zachodni” 12.10.2004 r.
88. Pietrzyk Dorota, *O krakowskich spotkaniach z gitarą klasyczną*, „Sześć Strun Świata” 1/2015.
89. Popławski Janusz, *Śląska Jesień Gitarowa*, „Świat Gitary” 6 (36)/2002.
90. Powroźniak Józef, *Gitara Polska*, „Poradnik Muzyczny” 2/1985.
91. Rekhin Igor, *Фестиваль в Тыхах*, „Gitarist” 1/1999.
92. Rekhin Igor, *Звуками «Мазурки» Эдмунда Юрковского*, „Gitarist”.
93. Ribouillault Danielle, *Tychy: l'automne polonais de la guitare*, „Les Cahiers de la Guitare” 2 (54)/1995.

94. Rusek Paweł, *Jesień z wirtuozem*, „Gazeta Wyborcza, Gazeta w Katowicach” 09.10.2000 r.
95. Rusek Paweł, *Pora na gitary*, „Gazeta Wyborcza, Gazeta w Katowicach” 06.10.2000 r.
96. Saba Thérèse Wassily, *Edmund Jurkowski Competition*, „Classical Guitar” December 2012.
97. Sasaki Tadashi, 第4回国際シレジア秋のフェスティバル, „Gendai Guitar”.
98. Shoshyn Igor, *Селезская гитарная осень 2002*, „Belaruskaja Gitara” 2001.
99. Shoshyn Igor, *Гитарный бомонд в Тыхах*, „Belaruskaja Gitara” 2002.
100. Sitko Marcin, *Szept gitar*, „Dziennik Zachodni w Tychach”, 11.10.2002 r.
101. Skocza Marek, *II Śląska Jesień Gitarowa – Tychy '88 zakończona. Nagroda Czarnych Diamentów dla Georgia Wassiliewa*, „Dziennik Zachodni” 10.10.1988 r.
102. Skocza Marek, *Artysta radiowiec*, „Dziennik Zachodni” 29.06.1999 r.
103. Skocza Marek, *Bez przymiarek, od razu dobrze*, „Poradnik Muzyczny” 12/1986.
104. Skocza Marek, *Dziś już wielki finał*, „Dziennik Zachodni” 08-09.10.1988 r.
105. Skocza Marek, *Dziś początek Śląskiej Jesieni Gitarowej*, „Dziennik Zachodni” 02.10.1986 r.
106. Skocza Marek, *Dziś poznamy laureata „Gitary Czarnych Diamentów*, „Dziennik Zachodni” 09.10.1986 r.
107. Skocza Marek, *Gitara i krew*, „Dziennik Zachodni” 12.10.1994 r.
108. Skocza Marek, *Gitara spod złotego liścia i gwiazdy Cotsiolisa*, „Dziennik Zachodni” 08.10.1986 r.
109. Skocza Marek, *Gitarowe przyjaźnie*, „Dziennik Zachodni. Tele Magazyn” 45 (89)/1994.
110. Skocza Marek, *Gitarowy gwiazdozbiór*, „Dziennik Zachodni. Tele Magazyn” 43 (88)/1994.
111. Skocza Marek, *Gitary koncertowe*, „Dziennik Zachodni” 14.10.1996 r.

112. Skocza Marek, *Jak zapamiętałem pierwszą?*, „Twoje Tychy” 30.09.2008 r.
113. Skocza Marek, *Jesienne lato gitarowe*, „Dziennik Zachodni” 05.06.1995 r.
114. Skocza Marek, *Jesień na sześciu strunach*, „Dziennik Zachodni” 05-07.10.1990 r.
115. Skocza Marek, *Jesień z gitarami*, „Dziennik Zachodni” 03.10.1994 r.
116. Skocza Marek, *Jesień z gitarą*, „Dziennik Zachodni” 05.10.2000 r.
117. Skocza Marek, *Konkursowe emocje dopiero się rozpoczęły*, „Dziennik Zachodni” 04.10.1988 r.
118. Skocza Marek, *Kto zdobędzie „Gitarę Czarnych Diamentów”?*, „Dziennik Zachodni” 06.10.1986 r.
119. Skocza Marek, *Nieziemscy Assadowie i inni*, „Dziennik Zachodni” 05.10.1994 r.
120. Skocza Marek, *O potrzebie kontynuacji*, „Dziennik Zachodni” 14.10.1988 r.
121. Skocza Marek, *Światła na Marcina Siatkowskiego*, „Dziennik Zachodni” 10.10.1994 r.
122. Skocza Marek, *Tylko słowa, słowa ...*, „Dziennik Zachodni” 10.10.1990 r.
123. Skocza Marek, *Tyski festiwal godzien kontynuacji. Gitara Czarnych Diamentów dla Nicoli Hall*, „Dziennik Zachodni” 10.10.1986 r.
124. Skocza Marek, *Rozpoczęła się II Śląska Jesień Gitarowa*, „Dziennik Zachodni” 03.10.1988 r.
125. Skocza Marek, *Wieczorek Wojciech, Festiwal był dla mnie lekcją*, „Biuletyn Festiwalowy” 1988.
126. Skocza Marek, *Wieczorek Wojciech, To trzeba zobaczyć*, „Biuletyn Festiwalowy” 3/1988.
127. Solies Marie, *Silesian Guitar Autumn de Tichy* 92, „Les Cahiers de la Guitare” 4 (48)/1993.
128. Sommermeyer Jörg, *2. Internationales Gitarrenfestival »Schlesischer Gitarrenherbst« in Tychy/Polen* 1988, „Zupfmusik-Magazin” 4/1988.
129. Strzoda Ewa, *Gwiazdy przyjechały do Tychów*, „Twoje Tychy” 16.10.2012 r.
130. Strzoda Ewa, *Tychy miastem gitary*, „Twoje Tychy” 05.10.2010 r.
131. Strzoda Ewa, *Tychy stolicą gitary*, „Twoje Tychy” 09.10.2012 r.

132. Strzoda Ewa, *Radość muzykowania*, „Twoje Tychy” 19.10.2010 r.
133. Strzoda Ewa, *Szczęście na... 13 gitar*, „Twoje Tychy” 19.10.2010 r.
134. Strzoda Ewa, *Święto muzyki*, „Twoje Tychy” 12.10.2010 r.
135. Sudnikowicz Błażej, *Efekt Mamonia, czyli o repertuarze na konkursach gitarowych*, „Sześć Strun Świata” 1 (1)/2015.
136. Traviss Guy, *The Goi-Dai Concerto*, „Classical Guitar” September 2013.
137. Trela Jarosław, *Jesień z gitarą*, „Dziennik Zachodni” 14.10.1992 r.
138. Waśniowska Anna, *A my mamy jesień...*, „Opcje” 6 (35)/2000.
139. Wieczorek Franciszek, *Aleksander Benedykt – lutnik z Bielska Białej*, „Sześć Strun Świata” 2 (2)/2015.
140. Wieczorek Wojciech, *Dwa zdania wystarczą*, „Tyski Magazyn Kulturalny” 4 (7)/1998.
141. Wieczorek Wojciech, *Festiwal, jakiego nie było*, „Nowe Echo” 04.10.1994 r.
142. Wieczorek Wojciech, *„Gitarę czarnych diamentów” pozostała w sejfie*, „Nowe Echo” 13.10.1992 r.
143. Wieczorek Wojciech, *Gitary na antenie Radia Katowice*, „Biuletyn Informacyjny” 2/1998.
144. Wieczorek Wojciech, *Jesień w radiu i telewizji*, „Biuletyn Informacyjny” 2/1990.
145. Wieczorek Wojciech, *Konkurs im. Edmunda Jurkowskiego*, „Biuletyn Festiwalowy” 3/1992.
146. Wieczorek Wojciech, *Muzyka w malarstwie*, „Echo” 42 (1773)/1990.
147. Wieczorek Wojciech, *Owacje dla Zimakowa i organizatorów*, „Echo” 42 (1773)/1990.
148. Wieczorek Wojciech, *Ten fantastyczny Barrueco*, „Nowe Echo” 6.10.1992 r.
149. Wieczorek Wojciech, *Tychy rozbrzmiewają muzyką*, „Echo” 40 (1667)/1988.
150. Wieczorek Wojciech, *Śląska Jesień Gitarowa '96*, „Auto-Klub” 8 (40)/grudzień 1996.
151. Wieczorek Wojciech, *Uczestnicy festiwalu u władz miasta*, „Echo” 40 (1667)/1988.

- 152. Wojciechowska Kinga Anna, *Gitara rządzi w Ameryce*, „Presto” 2-3 (9)/2014.
- 153. Wojciechowska Kinga Anna, *Jesienna misja niemożliwa*, „Presto” 4 (10)/2014.
- 154. Woszkowska Mariola, *Gitarowa uczta*, „Twoje Tychy” 30.09.2008 r.
- 155. Woszkowska Mariola, *Po naukę do mistrza*, „Twoje Tychy” 30.09.2008 r.
- 156. Wójcik Andrzej, *O „Jesieni” – pogodnie*, „Poradnik Muzyczny” 12/1990.
- 157. [drd], *Ekstraklasa i juniorzy!*, „Szt. Mł.” 03.10.1994 r.
- 158. [jm], *Zakochany w gitarze*, „Echo” 1992.

Wywiady:

1. Dylla Marcin, *Cenię artystyczny niepokój*, rozmowę przeprowadził Wojciech Gurgul, „Sześć Strun Świata” 3 (7)/2016.
2. Egielman Daniel, *Promujemy młodych*, rozmowę przeprowadził Wojciech Gurgul, „Sześć Strun Świata” 2 (2)/2015.
3. Folkert Werner, *Nie popaść w rutynę*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (6)/1998.
4. Gruszka Alina, *Gitarzystów najlepiej słucha się jesienią*, rozmowę przeprowadziła Regina Gowarzewska-Grissgraber, „Dziennik Zachodni” 01.10.2008 r.
5. Gruszka Alina, *Gwiazda każdego wieczora*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (30)/2004.
6. Gruszka Alina, *Gwiazdy na każdy wieczór*, rozmowę przeprowadziła Regina Gowarzewska-Grissgraber, „Katowicki Informator Kulturalny” 10 (229)/1998.
7. Gruszka Alina, *Instrument pełen intymności*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (70)/2014.
8. Gruszka Alina, *Kluczem jest kameralistyka*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3(38)/2006.
9. Gruszka Alina, *Legenda gitary, Leo Brouwer, będzie w Polsce*, rozmowę przeprowadził Domański Dariusz, „Świat Gitary” 5 (23)/2000.
10. Gruszka Alina, *Marzy mi się menadżer*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (54)/2010.
11. Gruszka Alina, *Największy w Europie*, rozmowę przeprowadziła Bogumiła Mika, „Gazeta Wyborcza, Gazeta Katowicka” 03-04.10.1992 r.
12. Gruszka Alina, *Nasi pedagodzy*, rozmowę przeprowadził Zbigniew Dubiella, „Gitara i Bas” 6 (12)/1994.
13. Gruszka Alina, *Obiecałam rozwinąć festiwal*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (46)/2008.
14. Gruszka Alina, *Przeciw tandecie*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny”, 3 (62)/2012.

15. Gruszka Alina, *Publiczność będzie zachwycona*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (14)/2000.
16. Gruszka Alina, *Staram się dotrzymać słowa...*, rozmowę przeprowadził Jacek Albiński, „Fiat Wokół Nas” nr 29 (grudzień 2000).
17. Gruszka Alina, *Wrażen dostarczy każdy dzień*, rozmowę przeprowadziła Ewa Iwanciów, „Tyski Magazyn Kulturalny” 3 (6)/1998.
18. Jurkowski Jan Edmund, *Słowiańska dusza gitary*, rozmowę przeprowadził Roman Radoszewski, „Wieczór” 192 (11856)/1988.
19. Kavanagh Dale, Kirschhoff Thomas, *25 lat działalności Amadeus Guitar Duo*, rozmowę przeprowadził Franciszek Wieczorek, „Sześć Strun Świata” 1 (5)/2016.
20. Kuropaczewski Łukasz, *Gitarzysta, co nie lubi gitary*, rozmowę przeprowadziła Małgorzata Goślińska, „Gazeta Wyborcza, Dodatek Katowicki” 16.10.2000 r.
21. Moś Marek, *Między szamanem a drapieżnikiem*, rozmowę przeprowadziła Joanna Rawik „Przekrój” 8 (426)/2008.
22. Moś Marek, *Światowy poziom*, rozmowę przeprowadziła Ewa Strzoda, „Twoje Tychy” 05.10.2010 r.
23. Nosal Marek, *30 lat tradycji – to dorobek i zobowiązanie*, rozmowę przeprowadziła Agnieszka Nowok, „Silesia Prezentuje” nr 134 (czerwiec-lipiec 2016).
24. Pasieczny Marek, *Marek Pasieczny: interviews the Polish composer*, rozmowę przeprowadził Colin Cooper, „Classical Guitar” September 2007.
25. Skryhan Jan, *Wygrałem powrót do domu*, rozmowę przeprowadził Wojciech Wieczorek, „Tyski Magazyn Kulturalny” 4 (7)/1998.

Strony internetowe:

1. Borowska Adriana, *Gitarowe szaleństwo i medytacja*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/gitarowe-szalenstwo-i-medytacja>; data dostępu: 23.04.2016 r.
2. Chamczyk Ewa, *Koniec z przytupem*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/koniec-z-prytupem>; data dostępu: 23.04.2016 r.
3. Łapeta Oskar, *Nie potrzeba nam Hendriksa. Mamy Assad Family*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/nie-potrzeba-nam-hendriksa-mamy-assad-family>; data dostępu: 23.04.2016 r.
4. Mońka Marcin, *Rozpoczęła się Śląska Jesień Gitarowa*, „Wyborcza.pl”, <http://katowice.wyborcza.pl/katowice/1,35018,2321609.html>, data dostępu: 19.07.2016 r.
5. Napieraj Maria, *The Celtic Viol w Tychach*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/the-celtic-viol-w-tychach>; data dostępu: 23.04.2016 r.
6. Nowak Adrian, *Jarku, pamiętali o Tobie*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/jarku-pamietali-o-tobie>; data dostępu: 23.04.2016 r.
7. Nowak Adrian, *Koncertowy Rekord Guinnessa na czterech gitarzystów i orkiestrę*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/koncertowy-rekord-guinnesa-na-czterech-gitarzystow-i-orkiestre>; data dostępu: 23.04.2016 r.
8. Nowak Adrian, *Kto rano wstaje, ten...*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/kto-rano-wstaje-ten>; data dostępu: 24.04.2016 r.
9. Nowak Adrian, *Wszystko tylko nie country*, „Presto”, <http://prostoomuzyce.pl/wszystko-tylko-nie-country>; data dostępu: 23.04.2016 r.
10. Pierończyk Jolanta, *Kolejna jesień z gitarą*, „Tychy. Naszemiasto.pl” <http://tychy.naszemiasto.pl/archiwum/kolejna-jesien-z-gitarą,1299786,art,t,id,tm.html>, data dostępu: 19.07.2016 r.
11. Pierończyk Jolanta, *Kto zagra w finale XV Śląskiej Jesieni Gitarowej w Tychach?*, „Dziennik Zachodni”, <http://www.dziennikzachodni.pl/artykul/3612385,kto-zagra-w-finale-xv-slaskiej-jesieni-gitarowej-w-tychach,id,t.html>; data dostępu: 26.04.2016 r.

12. Pierończyk Jolanta, *Rozpoczęła się 11. Śląska Jesień Gitarowa – największe wydarzenie kulturalne w mieście*, „Tychy. Naszemiasto.pl”, <http://tychy.naszemiasto.pl/archiwum/rozpoczela-sie-11-slaska-jesien-gitarowa-najwieksze,1302022,art,t,id,tm.html>, data dostępu: 19.07.2016 r.
13. Pierończyk Jolanta, *Śląska Jesień Gitarowa w Tychach. Spotkanie z laureatami*, „Tychy. Naszemiasto.pl”, <http://tychy.naszemiasto.pl/artukul/slaska-jesien-gitarowa-w-tychach-spotkanie-z-laureatami,2455697,artgal,t,id,tm.html>; data dostępu: 24.04.2016 r.
14. Pierończyk Jolanta, *Śląska Jesień Gitarowa w Tychach. Pożegnania. Koniec pewnej epoki*, „Tychy. Naszemiasto.pl”, <http://tychy.naszemiasto.pl/artukul/slaska-jesien-gitarowa-w-tychach-pozegnania-koniec-pewnej,2455893,artgal,t,id,tm.html>; data dostępu: 23.04.2016 r.
15. Pierończyk Jolanta, *XIII Śląską Jesień Gitarową wygrał Chińczyk*, „Tychy. Naszemiasto.pl”, <http://tychy.naszemiasto.pl/artukul/xiii-slaska-jesien-gitarowa-wygral-chinczyk,619296,art,t,id,tm.html>; data dostępu: 24.04.2016 r.
16. Szuman Remigiusz, *XII Międzynarodowy Festiwal i Konkurs Gitarowy im. J. E. Jurkowskiego*, „La Guitarra”, <http://www.laguitarra.pl/index.php?menu=relacje&id=4>; data dostępu: 22.04.2016 r.
17. Wieczorek Franciszek, *Ogólnopolski Konkurs Kompozycji na Gitarę Klasyczną*, <http://www.modran.wb.pl/s05.html>; data dostępu: 11.05.2016 r.
18. Wojciechowska Kinga Anna, *Paella zamiast sushi*, „Presto”, <http://prosto-omuzyce.pl/paella-zamiast-sushi>; data dostępu: 23.04.2016 r.
19. Wyleżuch Magdalena, *Kronika miasta 1991 – Maj*, <http://umtychy.pl/artukul/3649/1991-maj>; data dostępu 15.05.2016 r.
20. ŚJG – Duo Melis na finał, www.kultura.tychy.pl/wydarzenia/details/146-jg-duo-melis-na-fina.html, data dostępu: 11.06.2016 r.

Materiały archiwalne

Piętnaście teczek pochodzących z archiwum prof. zw. dr hab. Aliny Gruszki, zawierających materiały z wszystkich edycji Śląskiej Jesieni Gitarowej.

Cztery kartony materiałów pochodzących z archiwum Miejskiego Centrum Kultury w Tychach, zawierających materiały od III edycji Śląskiej Jesieni Gitarowej.

ANEKS I

Sponsorzy festiwalu oraz patroni medialni

Edycja	Sponsorzy	Patroni medialni
I 1986		
II 1988		
III 1990	• Przedsiębiorstwo Usług Turystycznych Atlas w Żorach • Katowickie Przedsiębiorstwo LAS z Będzina • Spółka AGROS z Warszawy • ANIMEX z Warszawy	
IV 1992	• Ambasada Republiki Federalnej Niemiec w Polsce • Konsulat Generalny Republiki Austrii w Polsce • Brytyjski Instytut Kultury w Warszawie • Gmina Bieruń • Gmina Bojszowy • Bank Secesyjny w Katowicach • Browary Tyskie S.A. • Luthier Music Corporation, USA • Nawratronik Ltd. • Hotel „Noma Residence” Promnice	• Polskie Radio Katowice

IV 1992	• Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe Polfrost w Tychach • Polskie Linie Lotnicze LOT • Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe Browint sp. z o.o. w Tychach	• Polskie Radio Katowice
V 1994	• Bank Śląski S.A. • Browary Tyskie Górny Śląsk S.A. • Fiat Auto Poland • Brytyjski Instytut Kultury w Warszawie • Hotel „Noma Residence” Promnice • Czeskie Centrum w Warszawie • Polskie Linie Lotnicze LOT • Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe Browint sp. z o.o. w Tychach • Luthier Music Corporation, USA • Przedsiębiorstwo Marketingowo-Konsultingowo-Handlowo-Usługowe „Venus” w Katowicach • Firma Akwizycyjno-Handlowa „WM” w Tychach	• Polskie Radio Katowice

VI 1996	• Bank Śląski S.A. • Browary Tyskie Górny Śląsk S.A. • Fiat Auto Poland • Dolnośląska Fabryka Instrumentów Lutniczych w Lublinie • Polskie Linie Lotnicze LOT • Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe Browint sp. z o.o. w Tychach • Hotel „Noma Residence” Promnice • Ministerstwo Kultury i Sztuki • Brytyjski Instytut Kultury w Warszawie • Austriacki Konsulat Generalny w Krakowie • Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej • Fundacja im. Stefana Batorego w Warszawie	• Polskie Radio Katowice
----------------	---	--

VII 1998	• Bank Śląski S.A. • Browary Tyskie S. A. • Fiat Auto Poland • „Bingo Centrum” sp. z o.o. • Hotel „Noma Residence” Promnice • Polskie Linie Lotnicze LOT • Polkomtel S.A. • Sistema Poland sp. z o.o. • Ministerstwo Kultury i Sztuki • Ambasada Republiki Argentyny w Polsce • Centrum Czeskiego w Warszawie • Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej • Fundacja im. Stefana Batorego w Warszawie	• Polskie Radio Katowice • TVP Katowice • Trybuna Śląska
-----------------	--	--

VIII 2000	• Bank Śląski S.A. • Kompania Piwowarska S.A. • Fiat Auto Poland • Polskie Linie Lotnicze LOT • Hotel „Noma Residence” Promnice • Hotel „Tychy” • Drukarnia „Oldprint” w Żorach • Sistema Poland sp. z o.o. w Tychach • Telekomunikacja Polska S.A. • Przedsiębiorstwo Remontowo-Usługowe OPA-CARBO w Bytomiu • Zakład Wzbogacania Węgla „Julian” sp. z o.o. w Piekarach Śląskich • Autotak Euro-American Consortium sp. z o.o. w Bielsku-Białej • Brazylijskie Linie Lotnicze VARIG • Bytomska Spółka Informatyczna COIG-4 sp. z o.o. • Plus GSM – Maxtel Tychy • info.com.pl • Podstrefa Tyska katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej • Alliance Francaise • CWO ISOPOL sp. z o.o. • Świat Gitary • Czasopismo muzyczne GITARA	• TVP Katowice • Polskie Radio Katowice • Gazeta Wyborcza • Pik-Net Sieci Rozległe sp. z o.o. w Gliwicach
------------------	--	--

IX 2002	• Fiat Auto Poland • Bytomski Holding Prodykcyjno-Usługowy S.A. • Kompania Piwowarska S.A. • Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej • ING Bank Śląski • Polskie Linie Lotnicze LOT • Hotel „Noma Residence” Promnice • Hotel „Tychy” • Drukarnia „Oldprint” w Żorach	• Tygodnik WPROST • Polskie Radio 2 • TVP Katowice • Górnośląski Informator Kulturalny • Radio eM 107,6 FM Katowice
X 2004	• Tyskie Browary Książęce • Fiat Auto Poland • Hotel „Noma Residence” Promnice • Hotel „Tychy”	• TVP 3 Katowice • Polskie Radio 1 • Polskie Radio 2 • Polskie Radio Katowice • Górnośląski Informator Kulturalny
XI 2006	• Fiat Auto Poland • Polskie Linie Lotnicze LOT • Interton • Hotel „Noma Residence” Promnice • Hotel „Tychy”	• Polskie Rado Katowice • Gazeta Wyborcza

XII 2008	• Fiat Auto Poland • Polskie Linie Lotnicze LOT • Hotel „Tychy”	• Polskie Radio Katowice • Twoje Tychy • tychy.pl
XIII 2010	• Fiat Auto Poland • Plus • Włoski Instytut Kultury w Krakowie • D'Addario	• Polskie Radio Katowice • TVP Katowice • TVP Kultura • Gazeta Wyborcza • Twoje Tychy • tychy.pl
XIV 2012	• Fiat Auto Poland • D'Addario • Włoski Instytut Kultury w Krakowie • RCGW S.A. • Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	• Gazeta Wyborcza • Polskie Radio Katowice • TVP Katowice • Twoje Tychy • tychy.pl
XV 2014	• Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego • Fiat Auto Poland • PWM Edition • Institut Ramon Llull • Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura	• TVP Kultura • TVP Katowice • Polskie Radio Katowice • Twoje Tychy • tychy.pl

Nad festiwalem obejmowali honorowy patronat:

Ministrowie Kultury:

- Waldemar Dąbrowski (2004);

Ministrowie Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

- Michał Ujazdowski (2006);
- Bogdan Zdrojewski (2008, 2010, 2012);
- Małgorzata Omilanowska (2014).

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Minister Kultury
Waldemar Dąbrowski

Pani Profesor
Alina Gruska
Dyrektor Artystyczny
Międzynarodowego Festiwalu
„Śląska Jesień Gitarowa”
i Konkursu Gitarowego
im. J. E. Jurkowskiego
w Tychach

Szanowna Pani Profesor!

Międzynarodowy Festiwal „Śląska Jesień Gitarowa” i Konkurs Gitarowy im. Jana Edmunda Jurkowskiego w Tychach, jest przedsięwzięciem artystycznym o szczególnym znaczeniu dla polskiej kultury. Wspaniała idea przeglądu, a także jego uniwersalna, konkursowa formuła stanowią szansę dla młodych utalentowanych gitarzystów, którzy wkraczają w dorosłe życie artystyczne. Nie sposób zatem przecenić znaczenia tej wartościowej inicjatywy, która wplotła się już w bogatą historię miasta, uznanego za międzynarodowe centrum muzyki gitarowej.

Wyrażam więc swą radość, iż dziesiąta jubileuszowa edycja Międzynarodowego Festiwalu i Konkursu Gitarowego, będzie potwierdzeniem słuszności kontynuowanej przez Panią inicjatywy, realizowanej od lat z wielkim powodzeniem.

Pragnę przekazać wyrazy szacunku wybitnemu gronu jurorów, którzy poświęcając swój cenny czas młodym adeptom sztuki gitarowej, służą im swym talentem, rozległą wiedzą i umiejętnościami. Wykazują tym samym niezwykle troskę o ich dalsze artystyczne losy.

Szczególne słowa kieruję do władz samorządowych, których oparcie i pomoc stanowi dla Konkursu Gitarowego gwarancję pomyślnego rozwoju, zwłaszcza zaś w niełatwych dla kultury polskich czasach.

Na ręce Pani Profesor kieruję serdeczne podziękowania dla wszystkich Pani współpracowników, wysiłku i zaangażowania których zaowocowały wielkim międzynarodowym świętem muzyki gitarowej w Tychach.

Uczestnikom jubileuszowej edycji festiwalu i konkursu życzę, by ich wspaniałe interpretacje na długo pozostały w pamięci słuchaczy, zaś laury zdobyte podczas konkursowych zmagani otworzyły przed nimi estrady koncertowe świata, stając się ważnym etapem przyszłej kariery zawodowej.

Życzę wszystkim młodym gitarzystom, by swym talentem oraz artystycznym życiem zawsze zaświadczały o wartościach, jakie niesie ze sobą muzyka.

Łączę wyrazy szacunku

Warszawa, dnia 2 października 2004 roku

ANEKS II

Płyty dokumentujące festiwal

Po czwartej edycji festiwalu w 1992 roku podjęto decyzję o wydaniu pierwszej pamiątkowej płyty dokumentującej historię Śląskiej Jesieni Gitarowej. Od tego czasu ukazało się już dwanaście wydawnictw tego typu. Na płytach umieszczano wybrane utwory z koncertów danej edycji. Pierwsze pięć fonogramów (po edycjach z lat 1992, 1994, 1996, 1998 i 2000) to wydawnictwa jednopłytowe, wydane w formie płyty CD umieszczonej w plastikowej okładce, w których znajdowała się także broszura z historią festiwalu. Po 2002 roku forma wydawnictwa uległa przekształceniu – plastikową okładkę zamieniono na tekturową, wewnątrz której kryły się już dwie płyty CD.

Pod szyldem Śląskiej Jesieni Gitarowej ukazały się także jeszcze dwa wydawnictwa płytowe. Od XIII edycji (rok 2010) jedną z nagród jest nagranie oraz wydanie solowej płyty kompaktowej. Nagrodę tę ufundowała Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Jak dotychczas ukazały się dwie płyty: laureata z 2010 roku – **Xingye Li** oraz z 2012 roku – **Floriana Larousse’a**.

Poniżej przedstawiam skany okładek wraz z listami utworów każdej z płyt.

SILESIAN GUITAR AUTUMN

DAVID TANENBAUM

1. Abencioff (F. Tenebris) 2:20
2. Virenae (Rosa A. Placencia) 3:57

OSCAR GRINGIA

3. Seviliana (J. Turiso) 4:00

MAREK SOSAL

4. Hungarian Rhapsody (A.P. Horvath) 5:20

TADASHI NAKAI

5. Maslov (A. Farinelli) 2:34

DÁVE KAVANAGH

6. Studies Nos.1-10 & 11 (Bach) 7:06

HUBERT RAFFTA

7. 6 intermediate op. 117 nr 2 (J. Brahms) 4:45

ANDREAS NORBY

8. Riedelg - Gavotte (A. Bartok) 2:08
9. Witz (R. Pechenik) 5:00

CARLOS BONELL

10. Paparazzo Sevilliano (J. Rodriguez) 3:52
11. Andadura (F. Tenaglia) 5:05

VLADETR MIHALICA

12. Scordatura (F. Mieses/Torralba) 11:25
Allegretto, Andante, Allegro

JOSÉ MARIA GALLARDO DEL REY

13. In memoriam de Django Reinhardt
C. Ritmo en 24 Cuartillo del Rey 5:46
14. Remota (L.R. Gallardo del Rey) 5:00

Times: 60-24

Mr. David Tanenbaum has also recorded Sergio Asato's arrangement of "Verano Fiestal" on New Audio Records.

© Zsigmond Music "Italy"

SILESIA GUITAR AUTUMN		SLASKA JESZEN GITAROWA	
DAVID BUSELL		VLADIMIR MIKULEA	
1. Sautio en la Fimbrista		8. Three Steps on a Way	
(Augustin Barrios-Mangoré)	6:36	(Nikola Kravtchik)	5:23
DAVID STAROBIN		9. Scherzo	6:19
2. Effluve n° 3 (Cezair Freyre)	3:41	10. Rokland Dvornik	
3. Effluve n° 8 (Cezair Freyre)	4:11	11. Fatale dans L'ère Sonatine	
ANIELLO DEMERIO		(Nikola Kravtchik)	3:07
4. Sentenza (Augustin Tarus)	7:15	12. Récit about Midnight	
WALDEMAR GROMOLAK		(P. Monk & Williams arr. A. Dwyer)	1:48
5. Tango de la Capota	5:49	13. Tanged on Sky (Roland Dvornik)	2:10
(Em Brouwer)		DUD SONARE	
6. Fatale Blues (Nikola Kravtchik)	3:10	14. Gellinger's solo with	
VANIA DEMONAKO		(Cezair Freyre)	1:24
7. Capriccio Arabo	6:24	15. Capriccio	1:24
(Francisco Tarrega)		16. Cilla's Solo (Mancini arr. Dwyer)	1:24

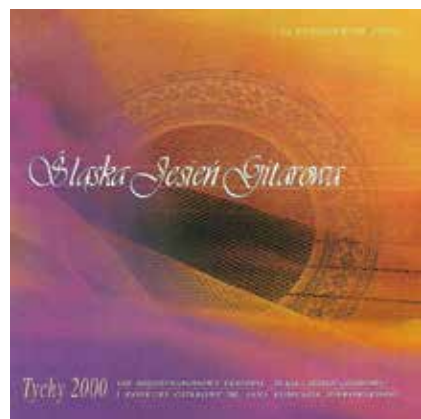
[illegible]

Gratifikacje sponsorzy Festiwalu

Bank Śląski		TYSCIE		FIAT	
Wzrost 1000000	100	Wzrost 100000	100	Wzrost 100000	100
1. Wzrost 100000	100	1. Wzrost 100000	100	1. Wzrost 100000	100
2. Wzrost 100000	100	2. Wzrost 100000	100	2. Wzrost 100000	100
Wzrost 1000	100	Wzrost 1000	100	Wzrost 1000	100
1. Wzrost 1000	100	1. Wzrost 1000	100	1. Wzrost 1000	100
2. Wzrost 1000	100	2. Wzrost 1000	100	2. Wzrost 1000	100
Wzrost 100	100	Wzrost 100	100	Wzrost 100	100
1. Wzrost 100	100	1. Wzrost 100	100	1. Wzrost 100	100
2. Wzrost 100	100	2. Wzrost 100	100	2. Wzrost 100	100
Wzrost 10	100	Wzrost 10	100	Wzrost 10	100
1. Wzrost 10	100	1. Wzrost 10	100	1. Wzrost 10	100
2. Wzrost 10	100	2. Wzrost 10	100	2. Wzrost 10	100

Wzrost 1000000 100 Wzrost 100000 100 Wzrost 1000 100 Wzrost 100 100 Wzrost 10 100

Gratifikacje sponsorzy Festiwalu

Bank Śląski		TYSCIE		FIAT	
Wzrost 1000000	100	Wzrost 100000	100	Wzrost 100000	100
1. Wzrost 100000	100	1. Wzrost 100000	100	1. Wzrost 100000	100
2. Wzrost 100000	100	2. Wzrost 100000	100	2. Wzrost 100000	100
Wzrost 1000	100	Wzrost 1000	100	Wzrost 1000	100
1. Wzrost 1000	100	1. Wzrost 1000	100	1. Wzrost 1000	100
2. Wzrost 1000	100	2. Wzrost 1000	100	2. Wzrost 1000	100
Wzrost 100	100	Wzrost 100	100	Wzrost 100	100
1. Wzrost 100	100	1. Wzrost 100	100	1. Wzrost 100	100
2. Wzrost 100	100	2. Wzrost 100	100	2. Wzrost 100	100
Wzrost 10	100	Wzrost 10	100	Wzrost 10	100
1. Wzrost 10	100	1. Wzrost 10	100	1. Wzrost 10	100
2. Wzrost 10	100	2. Wzrost 10	100	2. Wzrost 10	100

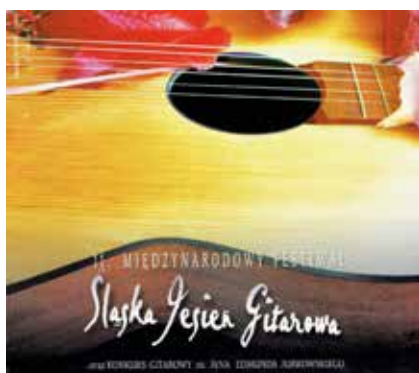
Wzrost 1000000 100 Wzrost 100000 100 Wzrost 1000 100 Wzrost 100 100 Wzrost 10 100

Gratifikacje sponsorzy Festiwalu

Bank Śląski		TYSCIE		FIAT	
Wzrost 1000000	100	Wzrost 100000	100	Wzrost 100000	100
1. Wzrost 100000	100	1. Wzrost 100000	100	1. Wzrost 100000	100
2. Wzrost 100000	100	2. Wzrost 100000	100	2. Wzrost 100000	100
Wzrost 1000	100	Wzrost 1000	100	Wzrost 1000	100
1. Wzrost 1000	100	1. Wzrost 1000	100	1. Wzrost 1000	100
2. Wzrost 1000	100	2. Wzrost 1000	100	2. Wzrost 1000	100
Wzrost 100	100	Wzrost 100	100	Wzrost 100	100
1. Wzrost 100	100	1. Wzrost 100	100	1. Wzrost 100	100
2. Wzrost 100	100	2. Wzrost 100	100	2. Wzrost 100	100
Wzrost 10	100	Wzrost 10	100	Wzrost 10	100
1. Wzrost 10	100	1. Wzrost 10	100	1. Wzrost 10	100
2. Wzrost 10	100	2. Wzrost 10	100	2. Wzrost 10	100

Wzrost 1000000 100 Wzrost 100000 100 Wzrost 1000 100 Wzrost 100 100 Wzrost 10 100

ANEKS III

Życie towarzyskie

Śląska Jesień Gitarowa, oprócz całej palety wydarzeń muzycznych, jest także niezwykle okazją do spotkań towarzyskich, rozmów, wypoczynku i wspólnej zabawy. Przez 30 lat istnienia wypracowano wiele formuł wspólnego spędzania czasu. Organizatorzy zaplanowali wycieczki po okolicznych atrakcjach turystycznych (m.in. zwiedzanie Krakowa) dla zagranicznych artystów i jurorów czy też zapraszali wszystkich gości na zwiedzanie Browaru Książęcego w Tychach.

Jednak najbardziej charakterystycznym elementem festiwalowych wydarzeń towarzyskich były wspólne wyjazdy na bankiet organizowany w pięknych wnętrzach pałacu myśliwskiego w Promnicach. W pałacu, położonym nad Jeziorem Paprociańskim, około dziesięć kilometrów na południe od centrum Tychów, mieści się hotel i restauracja Noma Residence. Wyjazd ten był zawsze wyczekiwany przez gości; związane z nim ogłoszenia organizacyjne drukowane były nawet w biuletynie festiwalowym.

Bankiet w Promnicach (1998) fot. z archiwum MCK w Tychach

Bankiet w Promnicach (1998) fot. z archiwum MCK w Tychach

Bankiet w Promnicach (1998) fot. z archiwum MCK w Tychach

Bankiet w Promnicach (2004) fot. z archiwum MCK w Tychach

Bankiet w Promnicach (2004) fot. z archiwum MCK w Tychach

